

ZAKON O SIGURNOSTI PROMETA NA CESTAMA

(Urednički pročišćeni tekst, "Narodne novine", broj 67/08, 48/10 - OUSRH, 74/11, 80/13, 158/13 - Odluka i Rješenje USRH, 89/14 - OUSRH i 92/14 i **64/15**)

Napomena: sukladno odredbama Odluke i Rješenja Ustavnog suda Republike Hrvatske broj: U-I-323/2009 i dr. od 20. prosinca 2013. (Nar. nov., br. 158/13), prihvaćaju se prijedlozi za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti s Ustavom te se ukidaju članak 2. stavak 1. točka 67., članak 221. i članak 285. stavak 1. točka 3. Zakona o sigurnosti prometa na cestama (Nar. nov., br. 67/08, 48/10, 74/11 i 80/13) u dijelovima koji se odnose na vozače za koje su do 17. lipnja 2008. prestale dvogodišnje zabrane i ograničenja propisani člankom 221. Zakona o sigurnosti prometa na cestama (Nar. nov., br. 105/04, 142/06 – Uredba), te kojima je upravljanje vozilom zanimanje.

I. OSNOVNE ODREDBE

Članak 1.

Ovim se Zakonom utvrđuju temeljna načela međusobnih odnosa, ponašanje sudionika i drugih subjekata u prometu na cesti, osnovni uvjeti kojima moraju udovoljavati ceste glede sigurnosti prometa, pravila prometa na cestama, sustav prometnih znakova i znakova koje daju ovlaštene osobe, dužnosti u slučaju prometne nesreće, osposobljavanje kandidata za vozače, polaganje vozačkog ispita i uvjeti za stjecanje prava na upravljanje vozilima, vuča vozila, uređaji i oprema koje moraju imati vozila, dimenzije, ukupna masa i osovinsko opterećenje vozila te uvjeti kojima moraju udovoljavati vozila u prometu na cestama.

(2) Prometom na cesti, prema ovom Zakonu, podrazumijeva se promet vozila, pješaka i drugih sudionika u prometu na javnim cestama i nerazvrstanim cestama koje se koriste za javni promet.

Članak 1.a

Ovim se Zakonom u pravni poredak Republike Hrvatske prenose sljedeće direktive Europske unije:

- Direktiva Vijeća 91/671/EEZ od 16. prosinca 1991. o usklađivanju zakonodavstva država članica koji se odnose na obaveznu uporabu sigurnosnih pojaseva u vozilima lakšim od 3,5 tona (SL L 373, 31. 12. 1991.),

- Direktiva 2000/30/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 6. lipnja 2000. o pregledu na cesti kojim se utvrđuje tehnička ispravnost gospodarskih vozila koja prometuju u Zajednici (SL L 203, 10. 8. 2000.),

- Direktiva 2000/53/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 18. rujna 2000. o otpadnim vozilima (SL L 269, 21. 10. 2000.),

- Direktiva 2002/85/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 5. studenoga 2002. o izmjeni Direktive Vijeća 92/6/EEZ o ugradnji i uporabi uređaja za ograničavanje brzine za određene kategorije motornih vozila u Zajednici (SL L 327, 4. 12. 2002.),

- Direktiva 2003/20/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 8. travnja 2003. o izmjeni Direktive Vijeća 91/671/EEZ o usklađivanju zakonodavstva država članica koji se odnose na sigurnosnu uporabu sigurnosnih pojaseva u vozilima lakšim od 3,5 tone (SL L 115, 9. 5. 2003.),

- Direktiva Komisije 2003/26/EZ od 3. travnja 2003. o prilagodbi tehničkom napretku Direktive 2000/30/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u vezi s ograničivačem brzine i emisija ispušnih plinova gospodarskih vozila (SL L 90, 8. 4. 2003.),

- Direktiva 2003/59/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 15. srpnja 2003. o početnim kvalifikacijama i periodičnom osposobljavanju vozača određenih cestovnih vozila za prijevoz robe i putnika, o izmjeni Uredbe Vijeća (EEZ) br. 3820/85 i Direktive Vijeća 91/439/EEZ te stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 76/914/EEZ (SL L 226, 10. 09. 2003.),

- Direktiva 2006/126/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 20. prosinca 2006. o vozačkim dozvolama (Preinaka) (SL L 403, 30. 12. 2006.),

- Direktiva 2008/96/EC Europskog parlamenta i Vijeća od 19. studenog 2008. godine o sigurnosti cestovne infrastrukture (SL L 319, od 29. 11. 2008.),

- Direktiva 2009/40/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 6. svibnja 2009. o tehničkim pregledima motornih vozila i njihovih prikolica (Tekst značajan za EGP) (SL L 141, 6. 6. 2009.),

- Direktiva Komisije 2009/113/EZ od 25. kolovoza 2009. o izmjeni Direktive 2006/126/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o vozačkim dozvolama (SL L 223, 26. 8. 2009.),
- Direktiva Komisije 2010/47/EU od 5. srpnja 2010. o prilagodbi tehničkom napretku Direktive 2000/30/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 6. lipnja 2000. o pregledima na cesti tehničke ispravnosti gospodarskih vozila koja prometuju u Zajednici (SL L 173, 8. 7. 2010.),
- Direktiva Komisije 2010/48/EU od 5. srpnja 2010. o prilagodbi tehničkom napretku Direktive 2009/40/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o tehničkim pregledima motornih vozila i njihovih prikolica (Tekst značajan za EGP) (SL 173, 8. 7. 2010.),
- **Direktiva (EU) 2015/413 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2015. o olakšavanju prekogranične razmjene informacija o prometnim prekršajima protiv sigurnosti prometa na cestama (SL L 68/9, 13. 3. 2015.),**
- Provedbena Direktiva Komisije 2014/37/EU od 27. veljače 2014. o izmjeni Direktive Vijeća 91/671/EEZ u pogledu obavezne uporabe sigurnosnih pojaseva i sustava sigurnosnog vezivanja djece u vozilima (SL L 59, 28. 2. 2014.).

Članak 2.

(1) Pojedini izrazi u smislu ovoga Zakona imaju sljedeća značenja:

- 1) »cesta« je svaka javna cesta, ulice u naselju i nerazvrstane ceste na kojima se obavlja promet,
- 2) »javna cesta« je površina od općeg značenja za promet kojom se svatko može slobodno koristiti uz uvjete određene ovim Zakonom i koju je nadležno tijelo proglasilo javnom cestom,
- 3) »autocesta« je javna cesta posebno izgrađena i namijenjena isključivo za promet motornih vozila, koja ima dvije fizički odvojene kolničke trake (zeleni pojas, zaštitnu ogradu i sl.) za promet iz suprotnih smjerova sa po najmanje dvije prometne trake širine najmanje 3,5 m, a s obzirom na konfiguraciju terena – i po jednu traku za zaustavljanje vozila u nuždi širine najmanje 2,5 m, bez raskrižja s poprečnim cestama i željezničkim ili tramvajskim prugama u istoj razini, u čiji se promet može uključiti, odnosno isključiti samo određenim i posebno izgrađenim priključnim prometnim trakama za ubrzavanje ili usporavanje, odnosno priključnim rampama, kojom je omogućen siguran prometni tok vozila brzinom od najmanje 80 km/h i koja je kao autocesta označena propisanim prometnim znakom,
- 4) »brza cesta« je javna cesta namijenjena za promet isključivo motornih vozila, s jednom ili dvije razdvojene kolničke trake, koja ima sva raskrižja u dvije ili više razina s poprečnim cestama i drugim prometnicama (željezničkim ili tramvajskim prugama), u pravilu nema zaustavnih traka i koja je kao takva označena propisanim prometnim znakom,
- 5) »cesta namijenjena isključivo za promet motornih vozila« je javna cesta s najmanje dvije prometne trake širine od po najmanje 3,25 m, kojom je omogućen siguran prometni tok vozila brzinom od najmanje 60 km/h, po kojoj se smiju kretati samo motorna vozila koja mogu razvijati brzinu veću od 60 km/h i koja je kao takva označena propisanim prometnim znakom,
- 6) »državna cesta« je javna cesta koja povezuje cjelokupni teritorij Republike Hrvatske i povezuje ga s mrežom glavnih europskih cesta,
- 7) »županijska cesta« je javna cesta koja povezuje područje jedne ili više županija,
- 8) »lokalna cesta« je javna cesta koja spada u mrežu županijskih cesta i povezuje područje grada i/ili općine,
- 9) »nerazvrstana cesta« je površina koja se koristi za promet po bilo kojoj osnovi i koja je dostupna većem broju raznih korisnika (seoski, poljski i šumski putovi, putovi na nasipima za obranu od poplava, pristupne ceste i prostori parkirališta, benzinskih crpki i sl.),
- 10) »zemljana cesta« je cesta bez izgrađenog kolnika ili suvremenoga kolničkog zastora (asfalt, beton ili kocka), pa i kad na priključku javnoj cesti ima izgrađen kolnik,
- 11) »kolnik« je dio cestovne površine namijenjen u prvom redu za promet vozila, s jednom prometnom trakom ili više prometnih traka,
- 12) »prometna traka« je obilježeni ili neobilježeni uzdužni dio kolnika čija je širina dovoljna za nesmetan promet jednog reda motornih vozila u jednom smjeru,
- 13) »prometna traka za spora vozila« je obilježeni uzdužni dio kolnika namijenjen za vozila koja sporom vožnjom (npr. na uzbrdici) smanjuju protočnost prometa,
- 14) »kolnička traka« je uzdužni dio kolnika namijenjen za promet vozila u jednom smjeru, s jednom prometnom trakom ili više prometnih traka,

- 15) »prometna traka za zaustavljanje vozila u nuždi« je obilježeni uzdužni dio kolnika na autocestama i na određenim mjestima na cestama višeg reda, kao i u tunelima, galerijama i sl.,
- 16) »prometna traka za ubrzavanje« je dio kolnika namijenjen za uključivanje vozila u prometni tok sa sporedne ceste, odnosno drugih prilaznih cesta s objekata pokraj ceste (benzinskih crpki, parkirališta, motela i sl.),
- 17) »prometna traka za usporavanje« je dio kolnika namijenjen za isključivanje vozila iz prometnog toka na cesti,
- 18) »biciklistička traka« je dio kolnika namijenjen za promet bicikala koji se prostire uzduž kolnika i koji je obilježen uzdužnom crtom na kolniku i propisanim prometnim znakom,
- 19) »biciklistička staza« je izgrađena prometna površina namijenjena za promet bicikala koja je odvojena od kolnika i obilježena propisanim prometnim znakom,
- 20) »nogostup« je posebno uređena prometna površina namijenjena za kretanje pješaka, koja nije u razini s kolnikom ceste ili je od kolnika odvojena na drugi način,
- 21) »obilježeni pješački prijelaz« je dio kolničke površine namijenjen za prelaženje pješaka preko kolnika, obilježen oznakama na kolniku i prometnim znakovima obavijesti,
- 22) »pješački otok« je uzdignuta ili na drugi način obilježena površina koja se nalazi na kolniku i koja je određena za privremeno zadržavanje pješaka koji prelaze preko kolnika ili ulaze u vozilo i izlaze iz vozila javnog prometa,
- 23) »pješačka zona« je uređena prometna površina u prvom redu namijenjena za kretanje pješaka, u kojoj nije dozvoljeno kretanje motornih vozila, osim vozila s posebnom dozvolom,
- 24) »naselje« je prostor na kojem se redovi ili skupine zgrada nalaze s jedne ili s obje strana ceste, dajući mu izgled ulice i čije su granice označene prometnim znakovima za obilježavanje naseljenih mjesta,
- 25) »zona smirenog prometa« je područje u naselju obilježeno propisanim prometnim znakom, u kojem se vozila ne smiju kretati brzinom većom od brzine hoda pješaka i u kojem je dječja igra svugdje dopuštena,
- 26) »raskrižje« je površina na kojoj se križaju ili spajaju dvije ceste ili više cesta, a i šira prometna površina (trgovi i sl.) koja nastaje križanjem, odnosno spajanjem cesta,
- 27) »stajalište tramvaja ili autobusa« je dio površine ceste namijenjen zaustavljanju tramvaja, odnosno autobusa radi ulaska i izlaska putnika i koji je obilježen prometnim znakom,
- 28) »vozilo« je svako prijevozno sredstvo namijenjeno za kretanje po cesti, osim dječjih prijevoznih sredstava, prijevoznih sredstava na osobni ili motorni pogon za osobe s invaliditetom ili starije osobe, ako se pri tom ne kreću brzinom većom od brzine čovječjeg hoda,
- 29) »oldtimer« (starodobno vozilo) je motorno vozilo proizvedeno prije trideset i više godina, koje je radi njegovanja povijesnih naslijeđa i tehničke kulture sačuvano ili ponovo sastavljeno u izvornom obliku i koje se ne koristi u svakodnevnom prometu, a koje je po posebnom propisu, koji donosi ministar nadležan za poslove prometa u suglasnosti s ministrom nadležnim za unutarnje poslove i ravnateljem državnog zavoda za mjeriteljstvo, razvrstano u kategoriju starodobnih vozila,
- 30) »vatrogasno vozilo« je motorno ili priključno vozilo namijenjeno za gašenje požara,
- 31) »pčelarsko vozilo« je motorno ili priključno vozilo namijenjeno ili konstrukcijski prilagođeno isključivo za prijevoz pčelinjih zajednica (košnica) te se na njemu ne smije prevoziti nikakav drugi teret, a koje je, po posebnom propisu koji donosi ministar nadležan za poljoprivredu, u suglasnosti s ministrom nadležnim za poslove prometa i ministrom nadležnim za unutarnje poslove, razvrstano u kategoriju pčelarskih vozila,
- 32) »radno vozilo« je bilo koji teretni automobil ili priključno vozilo na koje su ugrađeni uređaji ili oprema za obavljanje radova na način da se na vozilu ne može prevoziti nikakav drugi teret,
- 33) »motorno vozilo« je svako vozilo koje se pokreće snagom vlastitog motora, osim vozila koja se kreću po tračnicama i pomoćnih pješačkih sredstava,
- 34) »radni stroj« je motorno vozilo kojem je osnovna namjena obavljanje određenih radova vlastitim uređajima i opremom (kombajn, valjak, grejder, kosilica, buldožer, **motokultivator**, motokultivator s priključkom, viljuškar, kopač rovova i sl.),
- 35) »motokultivator« je jednoosovinski radni stroj koji se, bez priključnog vozila, može kretati samo uz pridržavanje vozača,
- 36) »traktor« je motorno vozilo konstruirano da vuče, potiskuje ili nosi izmjenjiva oruđa, odnosno da služi za pogon takvih oruđa ili za vuču priključnih vozila,

- 37) »traktorski priključak« je zamjenjivo oruđe za obavljanje poljoprivrednih i drugih radova koje vuče, gura ili nosi traktor,
- 38) »moped« je motorno vozilo s dva ili tri kotača čiji radni obujam benzinskog motora nije veći od 50 cm³ ili čija trajna snaga u slučaju elektromotora ne prelazi 4kW i koje na ravnoj cesti ne može razviti brzinu veću od **45 km/h**,
- 39) »motocikl« je motorno vozilo s dva kotača čiji je radni obujam motora veći od 50 cm³ s bočnom prikolicom, ili bez nje i/ili koje na ravnoj cesti može razviti brzinu veću od **45 km/h**,
- 40) »motorni tricikl« je motocikl na tri simetrično postavljena kotača čiji je radni obujam motora veći od 50 cm³ i/ili koji na ravnoj cesti može razviti brzinu veću od **45 km/h**,
- 41) »laki četverocikl« je motorno vozilo s četiri kotača čija masa praznog vozila bez baterija, ako se kreće na električni pogon, ne prelazi 350 kg, čiji radni obujam benzinskog motora nije veći od 50 cm³, čija najveća snaga ne prelazi 4 kW ukoliko se radi o drugoj vrsti motora i koje na ravnoj cesti ne može razviti brzinu veću od 45 km/h,
- 42) »četverocikl« je motorno vozilo s četiri kotača, osim lakih četverocikala, čija masa praznog vozila bez baterija, ako se kreće na električni pogon, ne prelazi 400 kg ako je vozilo namijenjeno za prijevoz osoba, odnosno 550 kg ako je vozilo namijenjeno za prijevoz tereta i čija snaga motora nije veća od 15 kW,
- 43) »osobni automobil« je motorno vozilo namijenjeno za prijevoz osoba koje, osim sjedala za vozača, ima najviše osam sjedala,
- 44) »autobus« je motorno vozilo namijenjeno za prijevoz osoba koje, osim sjedala za vozača, ima više od osam sjedala,
- 45) »trolejbus« je motorno vozilo namijenjeno za prijevoz osoba koje, osim sjedala za vozača, ima više od osam sjedala i koje je, radi napajanja motora električnom energijom, vezano za električni vodič,
- 46) »tramvaj« je vozilo na tračnicama s električnim pogonom, namijenjeno javnom prijevozu, koje je radi napajanja motora električnom energijom vezano za električni vodič,
- 47) »teretni automobil« je svako motorno vozilo koje je namijenjeno za prijevoz stvari,
- 48) »tegljač« je teretni automobil namijenjen za vuču poluprikolica,
- 49) »bicikl« je vozilo koje ima najmanje dva kotača i koje se pokreće isključivo snagom vozača ili koje je opremljeno pedalama i pomoćnim električnim motorom čija najveća trajna snaga nije veća od 0,25 kW i koja se progresivno smanjuje do nule kad brzina dostigne 25 km/h, ili prije, ako vozač prestane pokretati pedale,
- 50) »specijalno vozilo« je motorno ili priključno vozilo namijenjeno za obavljanje radnji koje zahtijevaju specijalnu konstrukciju i/ili opremu,
- 51) »natjecateljsko vozilo« je motorno vozilo koje je posebno opremljeno, preinačeno i namijenjeno za sudjelovanje na automobilskim sportskim natjecanjima, za koje osnovne tehničke uvjete, uvjete uporabe i način stjecanja statusa natjecateljskog vozila pravilnikom utvrđuje ministar nadležan za poslove prometa u suglasnosti s ministrom nadležnim za unutarnje poslove,**
- 52) »turističko vozilo« je motorno ili priključno vozilo posebne namjene, konstruirano ili preinačeno isključivo za turističke potrebe za koje osnovne tehničke uvjete i uvjete uporabe pravilnikom utvrđuje ministar nadležan za poslove prometa u suglasnosti s ministrom nadležnim za unutarnje poslove te koje se razvrstava u kategoriju turističkih vozila.**
- 53) »priključno vozilo« je vozilo namijenjeno da ga vuče motorno vozilo, bilo da je konstruirano kao prikolica ili poluprikolica,
- 54) »kampersko vozilo« je motorno ili priključno vozilo posebne namjene, konstruirano tako da su u njemu postavljene stvari koje omogućuju boravak, a mora imati najmanje sljedeću opremu: sjedalice sa stolom, krevete (koji se mogu dobiti razvlačenjem sjedalice), kuhinjske elemente i prostor za odlaganje garderobe – ormare, koja mora biti nepomično učvršćena u prostoru za boravak te se ne može pomicati jednostavnim demontažnim postupcima,
- 55) »prikolica« je priključno vozilo konstruirano tako da ukupnu masu preko svojih osovina prenosi na kolnik,
- 56) »prikolica s centralno postavljenim osovinama« je priključno vozilo konstruirano tako da u stanju mirovanja ukupnu masu preko svojih osovina prenosi na kolnik, ali u stanju labilne ravnoteže,
- 57) »poluprikolica« je priključno vozilo bez prednje osovine, konstruirano tako da dio ukupne mase

prenosi na vučno vozilo preko svojega prednjeg dijela kojim se oslanja na vučno vozilo,

58) »laka prikolica« je priključno vozilo čija najveća dopuštena masa nije veća od 750 kg,

59) »skup vozila« je motorno vozilo i priključna vozila koja u prometu na cestama sudjeluju kao cjelina,

60) »zaprežno vozilo« je vozilo namijenjeno za vuču upregnutom životinjom,

61) »nosivost« je dopuštena masa kojom se vozilo smije opteretiti do najveće dopuštene mase određene podzakonskim propisima ili prema deklaraciji proizvođača vozila s obzirom na dopuštena opterećenja nosivih sklopova,

62) »masa vozila« je masa vozila u stanju spremnom za vožnju (masa praznog vozila) u skladu s homologacijskim zahtjevima,

63) »ukupna masa« je masa vozila zajedno s masom tereta koji se prevozi na vozilu, uključujući i masu osoba koje se nalaze na vozilu te masu priključnog vozila s teretom, ako je ono pridodano vučnom vozilu,

64) »najveća dopuštena masa« je masa vozila zajedno s njegovom nosivošću,

65) »osovinsko opterećenje« je dio ukupne mase vozila u vodoravnom položaju kojim njegova osovina opterećuje vodoravnu podlogu u stanju mirovanja vozila,

66) »sudionik u prometu na cesti« je osoba koja na bilo koji način sudjeluje u prometu na cesti,

67) »sudionik u prometnoj nesreći« je svaki sudionik u prometu na cesti koji je na bilo koji način sudjelovao u prometnoj nesreći,

68) »vozač« je osoba koja na cesti upravlja vozilom,

69) »mladi vozač« je vozač u dobi do 24 godine,

70) »pješač« je osoba koja sudjeluje u prometu, a nije vozač niti putnik u vozilu ili na vozilu,

71) »zaustavljanje vozila« je svaki prekid kretanja vozila na cesti u trajanju do tri minute, osim prekida koji se čini da bi se postupilo po znaku ili pravilu kojim se upravlja prometom,

72) »parkiranje vozila« je prekid kretanja vozila u trajanju dužem od tri minute, osim prekida koji se čini da bi se postupilo po znaku ili pravilu kojim se upravlja prometom,

73) »mimoilaženje« je prolaženje vozilom pokraj drugog vozila koje se po istom kolniku kreće iz suprotnog smjera,

74) »pretjecanje« je prolaženje vozilom pokraj drugog vozila koje se kreće u istom smjeru,

75) »obilaženje« je prolaženje vozilom pokraj zaustavljenog ili parkiranog vozila ili drugog objekta koji se nalazi na prometnoj traci kojom se vozilo kreće,

76) »polukružno okretanje« je okretanje vozila za 180 stupnjeva iz dotadašnjeg smjera kretanja radi uključivanja u suprotni prometni tok,

77) »prestrojavanje« je zauzimanje takvog položaja s vozilom na prometnoj traci i na takvoj udaljenosti od raskrižja ili drugog mjesta na cesti, iz kojeg se na siguran način može izvesti naredna radnja vozilom (skretanje, okretanje, zaustavljanje i sl.),

78) »propuštanje vozila« je radnja koju su u određenim slučajevima sudionici dužni obaviti zaustavljanjem, smanjenjem brzine kretanja ili prekidanjem radnje koju izvode i to na način koji ne prisiljava druge sudionike da naglo mijenjaju smjer ili brzinu kretanja,

79) »prometni tok« je istodobno kretanje više vozila cestom u istom smjeru,

80) »mijenjanje prometne trake« je prelaženje vozilom iz jedne u drugu prometnu traku za promet u istom smjeru zbog prestrojavanja ili bržeg kretanja,

81) »ometanje prometa« je radnja u prometu kojom se nekoga suprotno prometnim propisima prisiljava na promjenu dotadašnjeg načina sudjelovanja u prometu,

82) »ugrožavanje prometa« je takav način sudjelovanja u prometu uslijed kojeg je nastupila neposredna opasnost nastanka prometne nesreće,

83) »preglednost« podrazumijeva konkretan prostor što ga sudionik u cestovnom prometu može vidjeti s mjesta na kojem se nalazi,

84) »kolona« je niz od najmanje tri vozila, osim bicikla, traktora, radnog stroja i zaprežnog vozila, koja su zaustavljena na cesti ili se kreću istom prometnom trakom u istom smjeru, pri čemu su brzina kretanja vozila i postupci vozača međusobno uvjetovani i između kojih ne može bez ometanja ući drugo vozilo,

85) »smanjena vidljivost« postoji ako zbog nepovoljnih atmosferskih ili drugih prilika (magle, snijega, kiše, prašine, dima i sl.) vozač ne može jasno uočiti druge sudionike u prometu ili prometni znak na udaljenosti od najmanje 200 m na cesti izvan naselja, odnosno od najmanje 100 m u naselju,

86) »prometna nesreća« je događaj na cesti, izazvan kršenjem prometnih propisa, u kojem je sudjelovalo najmanje jedno vozilo u pokretu i u kojem je najmanje jedna osoba ozlijeđena ili poginula, ili u roku od 30 dana preminula od posljedica te prometne nesreće, ili je izazvana materijalna šteta. Nije prometna nesreća kada je radno vozilo, radni stroj, motokultivator, traktor ili zaprežno vozilo, krećući se po nerazvrstanoj cesti ili pri obavljanju radova u pokretu, sletjelo s nerazvrstane ceste ili se prevrnuo ili udarilo u neku prirodnu prepreku, a pritom ne sudjeluje drugo vozilo ili pješak i kada tim događajem drugoj osobi nije prouzročena šteta,

87) »materijalna šteta u prometnoj nesreći« je šteta nastala na vozilima koja su sudjelovala u prometnoj nesreći ili na objektima, prometnim znakovima, signalizaciji i opremi na cestama,

88) »vozačka dozvola« je javna isprava koju je izdalo nadležno državno tijelo i kojom se dokazuje pravo upravljanja određenim kategorijama vozila,

89) »međunarodna vozačka dozvola« je javna isprava koju je izdala ovlaštena stručna organizacija na temelju nacionalne vozačke dozvole te države,

90) »inozemna vozačka dozvola« je vozačka dozvola izdana u državi koja nije članica Europskog gospodarskog prostora,

91) »prometna dozvola« je javna isprava koju je izdalo nadležno tijelo i kojom se dokazuje vlasništvo vozila, pravo označavanja vozila određenim registarskim pločicama i vlasništvo tih pločica, tehničke i druge osobine i karakteristike vozila te pravo sudjelovanja u prometu,

92) »dopuštenje (licencija)« je javna isprava koju je izdalo nadležno državno tijelo i kojom se dokazuje ispunjavanje propisanih uvjeta, osposobljenost i ovlaštenost za obavljanje određenih poslova,

93) »tahograf« je uređaj koji osigurava najmanje zapis brzine i prijeđenog puta vozila,

94) »nadzorni uređaj (eurotahograf)« je uređaj koji osigurava upis vremena vožnje članovima posade vozila, vremena provedenog u obavljanju profesionalne aktivnosti koja ne spada u upravljanje vozilom, vremena odmora, brzine kretanja vozila i prijeđene udaljenosti vozila,

95) »zapisni list« je dio u tahografu ili nadzornom uređaju koji mora imati tipno odobrenje na kojem pisaljka tahografa ili nadzornog uređaja neprekidno piše podatke koji moraju ostati trajno zapisani,

96) »stranac« je državljanin države koja nije članica Europskog gospodarskog prostora,

97) »inozemstvo« odnosno »strana država« je država izvan Europskog gospodarskog prostora,«,

98) »vozilo za prijevoz životinja« je cestovno prijevozno sredstvo, koje se koristi za prijevoz životinja za koje je, ukoliko putovanje traje duže od 8 sati, izdana potvrda o odobrenju prijevoznog sredstva, sukladno odredbama posebnog propisa.

(2) Izrazi koji se koriste u ovom Zakonu, a nisu definirani imaju značenje definirano drugim zakonom.

Napomena: sukladno odredbama Odluke i Rješenja Ustavnog suda Republike Hrvatske broj: U-I-323/2009 i dr. od 20. prosinca 2013. (Nar. nov., br. 158/13), prihvaćaju se prijedlozi za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti s Ustavom te se ukida članak 2. stavak 1. točka 67. Zakona o sigurnosti prometa na cestama (Nar. nov., br. 67/08, 48/10, 74/11 i 80/13) u dijelovima koji se odnose na vozače za koje su do 17. lipnja 2008. prestale dvogodišnje zabrane i ograničenja propisani člankom 221. Zakona o sigurnosti prometa na cestama (Nar. nov., br. 105/04, 142/06 – Uredba), te kojima je upravljanje vozilom zanimanje.

Članak 3.

(1) Državna tijela i tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, pravne i fizičke osobe te sudionici u prometu dužni su, u postupanju prema odredbama ovoga Zakona, voditi računa o sigurnosti, razvijati solidarnost, humane i etičke odnose među sudionicima u prometu na cestama, štiti zdravlje i život drugih osoba, osobito djece, osoba s invaliditetom, starih i nemoćnih osoba i brinuti se o zaštiti životnog okoliša.

(2) Ministarstvo nadležno za poslove obrazovanja dužno je u odgojno-obrazovne programe, počevši od predškolskih ustanova, uvrstiti sadržaje primjerene uzrastu, koji imaju za cilj osposobljavanje za sigurno sudjelovanje u prometu te promicanje i podizanje razine prometne kulture.

II. OVLAŠTENJA ZA NADZOR I UREĐENJE PROMETA

Članak 4.

- (1) Nadzor i upravljanje prometom, nadzor vozila, vozača i drugih sudionika u prometu na cestama obavljaju policijski službenici ministarstva nadležnog za unutarnje poslove (u daljnjem tekstu: policijski službenici).
- (2) Nadzor nad trajanjem ukupnog vremena upravljanja vozilom, odmorima vozača, tahografima, nadzornim uređajima te nad vozilima u pogledu najveće dopuštene mase, dimenzija i osovinskog opterećenja i posebnih uvjeta iz posebnih propisa obavljaju inspektori cestovnog prometa.
- (3) Poslove iz stavka 2. ovoga članka, osim inspektora cestovnog prometa, mogu obavljati i policijski službenici.
- (4) Na području gdje se nalaze vojni objekti, pri kretanju vojnih postrojbi i vozila, prometom vozila na cestama upravljaju i nadzor vojnih vozila obavljaju pripadnici vojne policije, na način propisan posebnim propisom koji donosi ministar nadležan za poslove obrane u suglasnosti s ministrom nadležnim za unutarnje poslove.
- (5) Odgajatelj ili nastavnik koji vodi djecu u organiziranoj povorci može propisanim znakom rukom zaustaviti promet vozila radi osiguranja prijelaza djece preko kolnika.
- (6) Ovlašteni carinski službenici, prilikom obavljanja poslova carinskog nadzora, mogu zaustavljati i kontrolirati vozila u prometu na cestama. Za vrijeme obavljanja poslova iz ovoga stavka ovlašteni carinski službenici dužni su nositi propisanu odoru i poslove obavljati na način propisan posebnim propisom.
- (7) Na prijelazima ceste preko željezničke pruge u istoj razini za vrijeme nailaska vlaka, zaustavljanje prometa mogu na propisani način i u propisanoj odori obavljati željeznički djelatnici.
- (8) Nadzor nad trajanjem ukupnog vremena vožnje vozila za prijevoz životinja i nadzor tahografa, osim inspektora cestovnog prometa i policijskih službenika, mogu obavljati i mobilne jedinice veterinarske inspekcije, koje obavljaju i nadzor posebnih uvjeta iz posebnih propisa.

Članak 5.

- (1) Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, u skladu s odredbama ovoga Zakona, uz prethodnu suglasnost ministarstva nadležnog za unutarnje poslove, uređuju promet na svom području tako da određuju:
  1. ceste s prednošću prolaska,
  2. dvosmjerni, odnosno jednosmjerni promet,
  3. sustav tehničkog uređenja prometa i upravljanje prometom putem elektroničkih sustava i video nadzora,
  4. ograničenja brzine kretanja vozila,
  5. promet pješaka, biciklista, vozača mopeda, turističkog vlaka i zaprežnih kola, gonjenje i vođenje stoke,
  6. parkirališne površine i način parkiranja, zabrane parkiranja i mjesta ograničenog parkiranja,
  7. zone smirenog prometa,
  8. blokiranje autobusa, teretnih automobila, priključnih vozila i radnih strojeva na mjestima koja nisu namijenjena za parkiranje tih vrsta vozila i način deblokade tih vozila,
  9. postavljanje i održavanje zaštitnih ograda za pješake na opasnim mjestima,
  10. pješačke zone, sigurne pravce za kretanje školske djece, posebne tehničke mjere za sigurnost pješaka i biciklista u blizini obrazovnih, zdravstvenih i drugih ustanova, igrališta, kino dvorana i sl.,
  11. uklanjanje dotrajalih, oštećenih i napuštenih vozila,
  12. površinu na kojoj će se obavljati: test vožnja, terenska vožnja (cross), vožnja izvan kolnika (off road), sportske, enduro i promidžbene vožnje,
  13. uvjete prometovanja vozila opskrbe u zonama smirenog prometa i pješačkim zonama.
- (2) Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, kada se promet uređuje na dijelu državne ili županijske ceste, potrebna je i suglasnost ministarstva nadležnog za poslove prometa.
- (3) Suglasnost iz stavka 2. ovoga članka izdaje se na temelju prometnog projekta i provedenog postupka izmjene postojećeg stanja prometne signalizacije i opreme, u skladu s posebnim zakonom i propisima donesenim na temelju tog zakona.

- (4) Poslove nadzora nepropisno zaustavljenih i parkiranih vozila, upravljanja prometom te premještanja nepropisno zaustavljenih i parkiranih vozila, sukladno odredbama ovoga Zakona, mogu, osim ministarstva nadležnog za unutarnje poslove, obavljati i jedinice lokalne samouprave, uz prethodnu suglasnost ministarstva nadležnog za unutarnje poslove.
- (5) Za vrijeme obavljanja poslova iz stavka 4. ovoga članka, službenici jedinica lokalne samouprave dužni su nositi propisanu odoru.
- (6) Ministar nadležan za unutarnje poslove u suglasnosti s čelnikom središnjeg tijela državne uprave nadležnog za lokalnu samoupravu propisat će uvjete za obavljanje poslova iz stavka 4. ovoga članka, program osposobljavanja, izgled odore i službene iskaznice.
- (7) Jedinice lokalne samouprave dužne su, ukoliko se za to ukaže potreba, uz suglasnost ministarstva nadležnog za unutarnje poslove, organizirati školske prometne jedinice i prometne jedinice mladeži. Osposobljavanje jedinica te način i vrijeme njihove uporabe obavlja, odnosno propisuje ministarstvo nadležno za unutarnje poslove.
- (8) Upravljanje prometom na raskrižjima i drugim mjestima te nadzor parkiranja vozila i određene druge poslove nadzora vozila i vozača, mogu obavljati i pripadnici prometnih jedinica mladeži.
- (9) Na području ili u neposrednoj blizini osnovnih škola, osiguranje prijelaza djece preko kolnika ili obilježenog pješačkog prijelaza, mogu obavljati pripadnici školskih prometnih jedinica.
- (10) Za vrijeme obavljanja poslova iz stavka 7. i 8. ovoga članka, pripadnici prometnih jedinica mladeži i školskih prometnih jedinica dužni su nositi propisanu odoru. Program, način osposobljavanja i djelovanja školskih i prometnih jedinica mladeži, izgled odore i oznake propisat će ministar nadležan za unutarnje poslove uz suglasnost ministra nadležnog za poslove prometa.
- (11) Nadzor parkiranja vozila na mjestima na kojima je parkiranje vremenski ograničeno obavljaju pravne osobe koje odrede jedinice lokalne samouprave.
- (12) Upravni i inspekcijski nadzor nad jedinicama lokalne samouprave i drugim subjektima kad obavljaju poslove iz ovoga članka obavlja ministarstvo nadležno za unutarnje poslove.
- (13) Ministarstvo dostavlja podatke o vlasnicima, odnosno korisnicima vozila na temelju ugovora o leasingu jedinicama lokalne samouprave, odnosno pravnim osobama koje odrede jedinice lokalne samouprave, radi obavljanja poslova iz članka 5. stavka 4. i 11. ovoga Zakona.
- (14) Novčanom kaznom u iznosu od 1.500,00 do 5.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj odgovorna osoba u tijelu jedinice lokalne samouprave ili drugih subjekata, koje ovlasti jedinica lokalne samouprave, ako obavlja poslove suprotno odredbama ovoga članka.

III. CESTE

1. OPĆE ODREDBE

Članak 6.

- (1) Ceste, kao osnova na kojoj se odvija promet, moraju se projektirati, izgrađivati, opremiti, održavati i štiti tako da odgovaraju svojoj namjeni i zahtjevima sigurnosti prometa u skladu s odredbama posebnog zakona i propisima donesenim na temelju toga zakona.
- (2) Pravna ili fizička osoba obrtnik nadležna za održavanje ceste dužna je voditi brigu i poduzimati primjerene mjere glede omogućavanja odvijanja sigurnog i nesmetanog prometa.
- (3) Javne ceste, njihovi pojedini dijelovi i objekti na njima, mogu se pustiti u promet tek nakon što se, na način propisan posebnim zakonom, utvrdi da s gledišta sigurnosti prometa udovoljavaju propisanim tehničkim normativima.
- (4) Ministar nadležan za poslove prometa, u suglasnosti s ministrom nadležnim za unutarnje poslove donijet će propis o osnovnim uvjetima kojima javne ceste i njihovi elementi moraju udovoljavati s gledišta sigurnosti prometa te propis o uvjetima i načinu postavljanja prometne signalizacije i odvijanja prometa na javnim cestama prilikom njihove izgradnje, rekonstrukcije i održavanja.
- (5) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna ili fizička osoba obrtnik koji postupi suprotno odredbama stavka 1., 2. i 3. ovoga članka.
- (6) Novčanom kaznom u iznosu od 1.500,00 do 5.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj iz ovoga članka odgovorna osoba u pravnoj osobi i tijelu državne vlasti ili tijelu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Članak 7.

- (1) Javne ceste moraju imati najmanje dvije prometne trake i dvije rubne trake koje se grade neprekinuto uzduž javne ceste u istoj širini, ovisno o vrsti ceste, odnosno širini prometne trake, uz izdignuti rubnjak na objektima (mostovima, vijaduktima, tunelima, galerijama i sl.).
- (2) Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, lokalna cesta može imati samo jednu prometnu traku, s tim da, ovisno o preglednosti ceste, na udaljenosti od najviše 500 m, ima odgovarajuća proširenja za mimoilaženje vozila.

Članak 8.

- (1) Javne ceste, osim lokalnih cesta, moraju biti u stanju u kojem podnose osovinsko opterećenje od najmanje 11.500 kg.
- (2) Lokalne ceste, kao i nerazvrstane ceste, moraju biti u stanju u kojem podnose osovinsko opterećenje od najmanje 6.000 kg.

Članak 9.

- (1) Iznad cijele širine kolnika javne ceste mora biti slobodan prostor u visini od najmanje 4,5 m.
- (2) Iznimno na mostovima, u tunelima, na galerijama i sličnim objektima na javnoj cesti, širina kolnika ne mora biti ista kao širina kolnika javne ceste.

2. OBILJEŽAVANJE RADOVA I ZAPREKA NA CESTI

Članak 10.

- (1) Dio ceste na kojem su nastale zapreke koje se ne mogu odmah ukloniti ili na kojem se izvode radovi, mora se vidljivo obilježiti i na njemu se moraju osigurati sudionici u prometu.
- (2) Dio ceste iz stavka 1. ovoga članka obilježava se postavljanjem odgovarajućih prometnih znakova, a sudionici u prometu osiguravaju postavljanjem branika.
- (3) Branici moraju biti obojeni naizmjenice crvenom i bijelom bojom, opskrbljeni refleksnim staklima ili prevučeni reflektirajućim tvarima odgovarajuće boje, a noću te danju u slučaju smanjene vidljivosti, na njima moraju biti postavljena i treptava svjetla narančaste boje.
- (4) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna ili fizička osoba obrtnik ako postupi suprotno odredbama ovoga članka.
- (5) Novčanom kaznom u iznosu od 1.500,00 do 5.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj iz ovoga članka odgovorna osoba u pravnoj osobi i tijelu državne vlasti ili tijelu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Članak 11.

- (1) Pravna ili fizička osoba obrtnik koja je zbog radova na cesti ili iz drugih razloga (odroni, klizišta, snježni zapusi i dr.) prinuđena organizirati naizmjenično propuštanje vozila iz suprotnih smjerova, dužna je propuštanje provoditi postavljenim privremenim semaforima.
- (2) Pravna i fizička osoba obrtnik prije započinjanja radova iz stavka 1. ovoga članka (osim u hitnim slučajevima) mora pribaviti odobrenje nadležnog tijela s obzirom na vrstu ceste i o tome obavijestiti policiju.
- (3) Iznimno, naizmjenično propuštanje vozila iz suprotnih smjerova iz stavka 1. ovoga članka, mogu obavljati djelatnici pravne ili fizičke osobe obrtnika koja obavlja radove dok se ne postave privremeni semafori.
- (4) Za vrijeme reguliranja prometa iz stavka 3. ovoga članka djelatnici pravne ili fizičke osobe obrtnika moraju nositi odjeću jarkonarančaste boje s ugrađenim reflektirajućim trakama bijele boje koje su vidljive s veće udaljenosti.
- (5) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna ili fizička osoba obrtnik ako postupi suprotno odredbama ovoga članka.
- (6) Za prekršaj iz ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 1.500,00 do 5.000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi.
- (7) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj osoba koja postupi suprotno odredbama stavka 3. ovoga članka.

(8) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 kuna kaznit će se za prekršaj osoba koja postupi suprotno odredbama stavka 4. ovoga članka.

IV. PROMETNI ZNAKOVI

1. OPĆE ODREDBE

Članak 12.

- (1) Ceste se moraju obilježavati propisanim prometnim znakovima kojima se sudionici u prometu upozoravaju na opasnost koja im prijete na određenoj cesti ili dijelu te ceste, stavljaju do znanja ograničenja, zabrane i obveze kojih se sudionici u prometu moraju držati i daju potrebne obavijesti za siguran i nesmetan tok prometa.
- (2) Prometnim znakovima moraju se obilježiti i opasnosti privremenog karaktera, osobito one koje nastanu zbog iznenadnog oštećenja ili onesposobljavanja ceste te privremena ograničenja i privremene zabrane u prometu i ti se znakovi moraju ukloniti čim prestanu razlozi zbog kojih su postavljeni.
- (3) Prometni znakovi su: znakovi opasnosti, znakovi izričitih naredbi, znakovi obavijesti i znakovi obavijesti za vođenje prometa s dopunskom pločom koja je sastavni dio prometnog znaka i koja pobliže određuje značenje prometnog znaka ili bez nje, promjenjivi prometni znakovi, prometna svjetla i svjetlosne oznake te oznake na kolniku i drugim površinama.
- (4) Sudionici u prometu dužni su držati se ograničenja, zabrana i obveza izraženih pomoću postavljenih prometnih znakova.
- (5) Ministar nadležan za poslove prometa, u suglasnosti s ministrom nadležnim za unutarnje poslove, donijet će propise o prometnim znakovima te signalizaciji i opremi na cestama.
- (6) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna ili fizička osoba obrtnik ako postupi suprotno odredbama stavka 1. i 2. ovoga članka.
- (7) Za prekršaj iz ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 1.500,00 do 5.000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi i u tijelu državne vlasti ili tijelu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.
- (8) Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 kuna kaznit će se za prekršaj sudionik u prometu koji postupi suprotno odredbi stavka 4. ovoga članka.

Članak 13.

- (1) Prometni znakovi postavljaju se i održavaju tako da ih sudionici u prometu mogu danju i noću na vrijeme i lako uočiti te pravodobno postupiti u skladu s njihovim značenjem.
- (2) Prometni znakovi moraju se odmah ukloniti, dopuniti ili zamijeniti ako njihovo značenje ne odgovara izmijenjenim uvjetima prometa na cesti ili zahtjevima sigurnosti te ako su oštećeni ili uništeni.
- (3) Prometni znakovi, oprema i signalizacija na cestama postavljaju se na temelju prometnog projekta.
- (4) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna ili fizička osoba obrtnik ako postupi suprotno odredbama ovoga članka.
- (5) Za prekršaj iz ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 1.500,00 do 5.000,00 kuna odgovorna osoba u pravnoj osobi i u tijelu državne vlasti ili tijelu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Članak 14.

- (1) Na prometni znak i na stup na koji je znak postavljen zabranjeno je stavljati sve što nije u svezi sa značenjem prometnog znaka.
- (2) Zabranjeno je neovlašteno postavljati, uklanjati, zamjenjivati ili oštećivati prometne znakove i opremu ceste, ili mijenjati značenje prometnih znakova.
- (3) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna ili fizička osoba obrtnik ako postupi suprotno odredbi stavka 2. ovoga članka.
- (4) Za prekršaj iz ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 1.500,00 do 5.000,00 kuna odgovorna osoba u pravnoj osobi i u tijelu državne vlasti ili tijelu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

(5) Novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj fizička osoba koja postupi suprotno odredbi stavka 1. i 2. ovoga članka.

Članak 15.

(1) Na cesti se ne smiju postavljati ploče, znakovi, svjetla, stupovi ili drugi slični predmeti kojima se zaklanja ili smanjuje vidljivost postavljenih prometnih znakova, ili koji svojim oblikom, bojom, izgledom ili mjestom postavljanja oponašaju neki prometni znak ili slične na neki prometni znak, ili zaslijepljuju sudionike u prometu, ili odvrću njihovu pozornost u mjeri koja može biti opasna za sigurnost prometa.

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna ili fizička osoba obrtnik ako postupi suprotno stavku 1. ovoga članka.

(3) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 1.500,00 do 5.000,00 kuna odgovorna osoba u pravnoj osobi i u tijelu državne vlasti ili tijelu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

(4) Novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj fizička osoba koja postupi suprotno stavku 1. ovoga članka.

2. ZNAKOVI OPASNOSTI, IZRIČITIH NAREDBI I OBAVIJESTI

Članak 16.

(1) Znakovi opasnosti služe da se sudionici u prometu na cesti upozore na opasnost koja prijete na određenom mjestu, odnosno dijelu ceste i da se obavijeste o prirodi te opasnosti.

(2) Znakovi izričitih naredbi stavljaju do znanja sudionicima u prometu na cesti zabrane, ograničenja i obveze.

(3) Znakovi obavijesti pružaju sudionicima u prometu potrebne obavijesti o cesti kojom se kreću i druge obavijesti koje im mogu biti korisne.

(4) Znakovi obavijesti za vođenje prometa obavještavaju sudionike u prometu o pružanju cestovnih smjerova, rasporedu ciljeva i vođenju prometa prema tim ciljevima te o raskrižjima, čvorištima i odmorištima na određenom smjeru ceste.

Članak 17.

(1) Znakovi opasnosti i izričitih naredbi moraju biti prevučeni reflektirajućim tvarima ili osvijetljeni vlastitim izvorom svjetlosti, a na autocesti, brzom cesti, cesti namijenjenoj isključivo za promet motornih vozila te državnoj cesti i znakovi obavijesti.

(2) Znakovi opasnosti, izričitih naredbi, obavijesti i obavijesti za vođenje prometa koji se postavljaju ili zamjenjuju na autocestama i tunelima, moraju biti izvedeni tako da im se, s obzirom na trenutne uvjete i okolnosti prometa na autocesti, ili njezinom dijelu, ili tunelima duljim od 500 m, može mijenjati značenje.

(3) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna ili fizička osoba obrtnik ako postupi suprotno odredbama stavka 1. i 2. ovoga članka.

(4) Za prekršaj iz ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 1.500,00 do 5.000,00 kuna odgovorna osoba u pravnoj osobi i u tijelu državne vlasti ili tijelu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

3. PROMETNA SVJETLA I SVJETLOSNE OZNAKE

Članak 18.

(1) Za upravljanje prometom upotrebljavaju se semafori.

(2) Na semaforima, svjetla se postavljaju po okomitoj osi, jedno ispod drugoga i to: crveno gore, žuto u sredini, a zeleno dolje. Ako je ovaj uređaj postavljen i iznad prometne trake, svjetla mogu biti postavljena po vodoravnoj osi, jedno pokraj drugoga i to: crveno lijevo, žuto u sredini, a zeleno desno. Ta su svjetla u obliku kruga, a zeleno svjetlo može biti i u obliku jedne strelice ili više strelica smještenih u krugu crne boje.

Članak 19.

Na semaforima:

- 1) crveno i zeleno svjetlo ne smije biti upaljeno istodobno,
- 2) žuto svjetlo može biti upaljeno kao samostalno svjetlo u vremenskim razmacima od prestanka zelenog do pojave crvenog svjetla ili istodobno s crvenim svjetlom prije pojave zelenog svjetla,
- 3) zeleno svjetlo mora biti upaljeno kao samostalno svjetlo. Promjena zelenog svjetla u žuto može se označiti treptanjem zelenog svjetla tri puta.

Članak 20.

- (1) Semaforu se može dodati dopunsko prometno svjetlo u obliku zelene svjetleće strelice ili više takvih znakova.
- (2) Dopunska svjetla iz stavka 1. ovoga članka smještaju se s odgovarajuće strane prometnog svjetla i to na visini na kojoj se nalazi zeleno svjetlo.
- (3) Iznimno od odredbe stavka 2. ovoga članka, dopunsko prometno svjetlo u obliku zelene svjetleće strelice za skretanje ulijevo može biti postavljeno kao zasebno prometno svjetlo za izlazak iz raskrižja.

Članak 21.

- (1) Na semaforima kojima se na kolniku s više od dvije prometne trake obilježene uzdužnim crtama prometom upravlja za svaku prometnu traku posebno i koji se nalaze iznad prometnih traka crveno svjetlo znači zabranu prometa uzduž prometne trake iznad koje je postavljeno, a zeleno svjetlo slobodan prolaz dotičnom prometnom trakom.
- (2) Crveno svjetlo iz stavka 1. ovoga članka ima oblik prekriženih crta, a zeleno svjetlo, oblik strelice s vrhom okrenutim nadolje.
- (3) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač koji se vozilom kreće suprotno značenju prometnog svjetla iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 22.

- (1) Za upravljanje prometom pješaka mogu se upotrebljavati i posebni uređaji za davanje znakova dvobojnim prometnim svjetlima crvene i zelene boje i uređaji za davanje zvučnih signala. Ta svjetla moraju biti postavljena po okomitoj osi, jedno ispod drugog i to: crveno svjetlo gore, a zeleno svjetlo dolje.
- (2) Svjetla iz stavka 1. ovoga članka sastoje se od svjetleće površine crvene ili zelene boje na kojoj se nalazi tamna silueta pješaka, ili od tamne površine na kojoj se nalazi svjetleća silueta pješaka crvene ili zelene boje. Ta svjetla ne smiju biti upaljena istovremeno.

Članak 23.

- (1) Ako se rubovi kolnika na javnoj cesti obilježavaju svjetlosnim prometnim oznakama, desna strana kolnika obilježava se oznakama crvene boje, a lijeva strana oznakama bijele boje.
- (2) Rubovi kolnika na dijelu ceste kroz tunel moraju biti obilježeni oznakama iz stavka 1. ovoga članka.
- (3) Ako vrhovi pješačkih otoka, otoka za usmjeravanje prometa i drugi objekti na kolniku nisu noću dovoljno osvijetljeni, moraju se obilježiti svjetlima, refleksnim staklima ili reflektirajućim tvarima žute boje.
- (4) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna ili fizička osoba obrtnik ako postupi suprotno odredbama ovoga članka.
- (5) Za prekršaj iz ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 1.500,00 do 5.000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi i u tijelu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

4. OZNAKE NA KOLNIKU

Članak 24.

- (1) Oznake na kolniku služe za usmjeravanje, obavještavanje i vođenje sudionika u prometu.
- (2) Oznake na kolniku mogu se postaviti same ili uz druge prometne znakove ako je potrebno da se značenje tih znakova jače istakne, odnosno potpunije odredi ili objasni.

- (3) Oznake na kolniku čine crte, strelice, natpisi i druge oznake.
- (4) Oznake na kolniku moraju imati i reflektirajuća svojstva.

Članak 25.

- (1) Oznake na kolniku postavljaju se na cestama sa suvremenim kolnikom.
- (2) Na javnoj cesti, izvan naselja, sa suvremenim kolnikom za promet u oba smjera na kojem postoje samo dvije prometne trake, te trake moraju biti odvojene odgovarajućom uzdužnom crtom na kolniku, a na državnoj cesti obilježene i rubnim crtama.
- (3) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 kaznit će se za prekršaj pravna ili fizička osoba obrtnik ako postupi suprotno odredbama ovoga članka.
- (4) Za prekršaj iz ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom od 1.500,00 do 5.000,00 kuna odgovorna osoba u pravnoj osobi.

5. OBILJEŽAVANJE PRIJELAZA CESTE PREKO ŽELJEZNIČKE PRUGE

Članak 26.

- (1) Na dijelu ceste ispred prijelaza ceste preko željezničke pruge u istoj razini moraju biti postavljeni odgovarajući prometni znakovi.
- (2) Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, znakovi ne moraju biti postavljeni na mjestu križanja pješačkih prijelaza sa željezničkom prugom u istoj razini.
- (3) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna ili fizička osoba obrtnik ako postupi suprotno odredbama ovoga članka.
- (4) Za prekršaj iz ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 1.500,00 do 5.000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

Članak 27.

- (1) Na prijelazima ceste preko željezničke pruge u istoj razini, osim prometnih znakova iz članka 16. ovoga Zakona, postavljaju se i branici i polubranici, odnosno uređaji za davanje znakova kojima se nagovještava približavanje vlaka ako to zahtijeva gustoća prometa ili drugi uvjeti na prijelazu ceste preko željezničke pruge u istoj razini.
- (2) Uvjeti u kojima uređaji iz stavka 1. ovoga članka moraju biti postavljeni utvrđuju se zakonom ili propisom donesenim na temelju zakona.

Članak 28.

Svjetlosni znakovi kojima se nagovještava približavanje vlaka na prijelazu ceste preko željezničke pruge u istoj razini daju se naizmjeničnim paljenjem dvaju crvenih treptećih svjetala koja su u obliku kruga.

Članak 29.

- (1) Na prijelazu ceste preko željezničke pruge u istoj razini na kojem postoji uređaj za davanje svjetlosnih znakova kojima se nagovještava približavanje vlaka, odnosno spuštanje branika ili polubranika, tom se uređaju može dodati i uređaj za davanje zvučnih znakova.
- (2) Na prijelazima zemljane ceste s manjim intenzitetom prometa i pješačke staze preko željezničke pruge u istoj razini sudionici u prometu mogu se osigurati samo uređajem za davanje zvučnih znakova.

Članak 30.

- (1) Na prijelazima ceste preko željezničke pruge u istoj razini branici ili polubranici moraju biti naizmjenice obojeni crvenom i bijelom bojom.
- (2) Branici i polubranici te prometni znakovi postavljeni na dijelu ceste ispred prijelaza ceste preko željezničke pruge u istoj razini moraju biti opskrbljeni refleksnim staklima ili prevučeni reflektirajućim tvarima odgovarajuće boje.
- (3) Branici i polubranici moraju biti opremljeni treptavim crvenim svjetlom.
- (4) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna ili fizička osoba obrtnik ako postupi suprotno odredbama ovoga članka.

(5) Za prekršaj iz ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 1.500,00 do 5.000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

Članak 31.

(1) Na prijelazu ceste preko željezničke pruge u istoj razini na kojem se pri nailasku vlaka branici ili polubranici automatski spuštaju, a i na prijelazu ceste preko željezničke pruge u istoj razini na kojem se branicima ili polubranicima rukuje ručno i to s mjesta s kojeg se oni ne vide, mora se postaviti uređaj za davanje svjetlosnih znakova ili uređaj za davanje zvučnih znakova kojima se sudionici u prometu obavještavaju o spuštanju branika ili polubranika.

(2) Ministar nadležan za poslove prometa u suglasnosti s ministrom nadležnim za unutarnje poslove donijet će propis o načinu zaustavljanja prometa na prijelazima ceste preko željezničke pruge u istoj razini.

(3) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna ili fizička osoba obrtnik ako postupi suprotno odredbi stavka 1. ovoga članka.

(4) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 1.500,00 do 5.000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

6. ZNACI KOJE DAJU OVLAŠTENE OSOBE

Članak 32.

(1) Sudionici u prometu moraju postupati po zahtjevima izraženim pomoću znakova ili po naredbama policijskih službenika ili drugih osoba koje, na temelju ovlaštenja iz ovoga Zakona, nadziru i upravljaju prometom na cestama (u daljnjem tekstu: ovlaštena osoba).

(2) Ovlaštene osobe dužne su se pri davanju znakova postaviti na cesti tako da ih sudionici u prometu, kojima su znaci namijenjeni, mogu lako i s dovoljne udaljenosti uočiti.

(3) Znaci iz stavka 1. ovoga članka mogu se davati i iz vozila.

(4) Novčanom kaznom u iznosu od 3.000,00 do 7.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač motornog vozila ako postupi suprotno zahtjevu izraženom pomoću znaka ili po naredbi policijskog službenika ili druge ovlaštene osobe.

(5) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 kuna kaznit će se za prekršaj ostali sudionici u prometu na cesti ako ne postupe po naredbi izraženoj pomoću znaka policijskog službenika ili druge ovlaštene osobe.

Članak 33.

(1) Znaci što ih sudionicima u prometu daju ovlaštene osobe su znaci koji se daju rukama i položajem tijela, zvučni znaci i svjetlosni znaci.

(2) Znaci iz stavka 1. ovoga članka moraju se davati tako da njihovo značenje za sudionike u prometu bude jasno i nedvojbeno.

(3) Ministar nadležan za unutarnje poslove donijet će propis o načinu postupanja policijskih službenika u obavljanju poslova nadzora i upravljanja prometom na cestama.

V. PROMETNA PRAVILA

1. OPĆE ODREDBE

Članak 34.

(1) Sudionici u prometu dužni su postupati u skladu s propisima o prometnim pravilima, prometnim znakovima postavljenim na cesti, prometnim svjetlima te znakovima i naredbama ovlaštenih osoba.

(2) Sudionici u prometu dužni su postupati u skladu s prometnim znakovima postavljenim na cesti i kad time odstupaju od propisa o prometnim pravilima. Sudionici u prometu dužni su postupati prema značenju prometnih svjetala i kad se to značenje razlikuje od pravila o prednosti prolaska izraženom na istom mjestu drugim prometnim znakom.

(3) Sudionici u prometu dužni su postupati i prema zahtjevima izraženim pomoću znakova ili po

naredbama što ih daju ovlaštene osobe i kad time odstupaju od propisanih prometnih pravila ili značenja prometnih znakova postavljenih na cesti i značenja prometnih svjetala.

Članak 35.

(1) Zabranjeno je ostavljati na cesti i cestovnom zemljištu oštećena, dotrajala ili neregistrirana vozila i ostavljati, nanositi ili bacati otpatke ili predmete i tvari koje mogu ometati ili ugroziti sigurnost prometa ili onečistiti ili ugroziti okoliš.

(2) Vozač je dužan sa ceste i cestovnog zemljišta ukloniti i predmete i tvari koje s njegova vozila padnu na cestu i cestovno zemljište te predmete koje je pri zaustavljanju vozila ostavio na cesti. Vlasnik vozila kao i druga osoba dužna je postupiti na isti način i u slučajevima iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Ako vozač, vlasnik vozila ili druga osoba ne postupi u skladu s odredbom stavka 2. ovoga članka, o njegovom trošku to će učiniti pravna ili fizička osoba obrtnik, kojoj je povjereno održavanje cesta.

(4) Vozač će s kolnika ukloniti predmete na koje naiđe tijekom vožnje, ukoliko time ne ometa sigurnost prometa, ili će o tome obavijestiti tijelo nadležno za održavanje cesta ili policiju.

(5) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna ili fizička osoba obrtnik ako postupi suprotno odredbama stavka 1., 2. i 3. ovoga članka.

(6) Za prekršaj iz ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 1.500,00 do 5.000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi i u tijelu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

(7) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj sudionik u prometu na cesti ako postupi suprotno odredbama ovoga članka.

Članak 36.

(1) Javna cesta i njezin zaštitni pojas, odnosno kolnik i nogostup ili njihovi dijelovi, ne smiju se zauzimati ili oštećivati osim u slučaju opasnosti, izvođenja radova ili u drugim prilikama propisanim ovim Zakonom.

(2) Nadležna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, uz prethodnu suglasnost policijske uprave, može odobriti zauzimanje dijela nogostupa (ogradama, stolovima i stolicama, štandovima, kioscima i sl.) pod uvjetom da se time ne smanjuje preglednost i da je za nesmetan i siguran prolaz pješaka ostavljena površina nogostupa širine najmanje 1,6 m.

(3) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna ili fizička osoba obrtnik ako postupi suprotno odredbama ovoga članka.

(4) Za prekršaj iz ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 1.500,00 do 5.000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi i u tijelu državne vlasti ili tijelu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

(5) Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 kuna kaznit će se za prekršaj fizička osoba koja postupi suprotno odredbi stavka 1. ovoga članka.

Članak 37.

Vozač je dužan vozilo držati na takvoj udaljenosti od drugih vozila u prometu da, s obzirom na brzinu kretanja vozila i druge okolnosti prometa, ne izazove opasnost i ne ometa druge vozače.

Članak 38.

(1) Vozač je dužan obratiti pažnju na pješake koji se nalaze na kolniku ili stupaju na kolnik.

(2) Kad prilazi obilježenome pješačkom prijelazu, vozač mora upravljati vozilom s osobitim oprezom i voziti takvom brzinom da, u slučaju potrebe, može pravodobno zaustaviti vozilo ispred pješačkog prijelaza.

(3) Na dijelu ceste po kojem se kreću djeca, osobe s invaliditetom, starije i nemoćne osobe ili su postavljeni prometni znakovi o sudjelovanju tih osoba u prometu, vozač je dužan voziti s osobitim oprezom, takvom brzinom da vozilo može pravodobno zaustaviti u slučaju potrebe.

Članak 39.

(1) Slijepe osobe, kad samostalno sudjeluju u prometu, trebaju nositi bijeli štap ili koristiti psa vodiča kao znak raspoznavanja.

(2) Vozač je dužan obratiti osobitu pažnju na slijepe osobe iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 40.

- (1) Osobe sa 80 ili više posto tjelesnog oštećenja, odnosno osobe koje imaju oštećenje donjih ekstremiteta 60 ili više posto, mogu propisanim znakom pristupačnosti označiti vozilo u kojem se prevoze.
- (2) Prava koja proizlaze iz znaka pristupačnosti ne smije koristiti osoba koja nije osoba s invaliditetom.
- (3) Znak pristupačnosti izdaje se na ime osobe s invaliditetom, odnosno za vozila udruga osoba s invaliditetom na ime udruge, a izgled znaka, uvjete za njegovo stjecanje, način obilježavanja parkirališnog mjesta te prava koja se na temelju njega mogu ostvarivati, propisuje ministar nadležan za zdravstvo u suglasnosti s ministrom nadležnim za poslove prometa.
- (4) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako izda znak pristupačnosti osobi koja za to ne ispunjava uvjete iz ovoga članka.
- (5) Za prekršaj iz stavka 3. ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 1.500,00 do 5.000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi i u tijelu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.
- (6) Novčanom kaznom u iznosu od 700,00 kuna kaznit će se za prekršaj fizička osoba koja svoj znak pristupačnosti ustupi drugoj osobi na korištenje ili koja ga koristi suprotno odredbi stavka 2. ovoga članka.
- (7) Osobi koja bude dva ili više puta pravomoćno kažnjena za prekršaj iz stavka 6. ovoga članka, privremeno će se oduzeti znak pristupačnosti na rok od dvije godine.

Članak 41.

- (1) Vozač vozila koje se kreće pokraj vozila javnog prijevoza putnika ili pokraj autobusa kojim se obavlja prijevoz za vlastite potrebe, zaustavljenog na stajalištu, mora se kretati smanjenom brzinom i uz povećan oprez tako da ne ugrožava osobe koje u to vozilo ulaze, odnosno iz njega izlaze.
- (2) Osobe iz stavka 1. ovoga članka, kad radi ulaska u vozilo ili nakon izlaska iz vozila moraju prijeći preko kolnika, dužne su to činiti na način propisan u članku 129., 130. i 131. ovoga Zakona.
- (3) Vozač mora zaustaviti svoje vozilo iza vozila iz stavka 1. ovoga članka kad osobe, ulazeći u to vozilo, odnosno izlazeći iz tog vozila, moraju prijeći preko prometne trake i biciklističke staze ili trake kojom se vozilo kreće.
- (4) Vozač vozila koje se kreće iza vozila kojim se prevoze djeca i vozač vozila koji tom vozilu dolazi u susret na cesti koja ima po jednu prometnu traku namijenjenu za promet vozila u jednom smjeru, dužni su zaustaviti se kad je vozilo kojim se prevoze djeca zaustavljeno na kolniku, dok djeca ulaze ili izlaze iz vozila.
- (5) Ako se vozilom organizirano prevoze djeca, vozilo mora ispunjavati posebne uvjete i biti obilježeno posebnim znakom, a za vrijeme ulaska i izlaska djece iz vozila vozač mora uključiti sve pokazivače smjera.
- (6) Ministar nadležan za poslove prometa u suglasnosti s ministrom nadležnim za unutarnje poslove i ministrom nadležnim za poslove obrazovanja propisat će uvjete koje moraju ispunjavati autobusi kojima se prevoze djeca.
- (7) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna ili fizička osoba obrtnik ako vozilo kojim se organizirano prevoze djeca ne ispunjava posebne uvjete i nije obilježeno posebnim znakom.
- (8) Za prekršaj iz stavka 5. ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 1.500,00 do 5.000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi.
- (9) Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač koji postupi suprotno odredbama stavka 1., 3., 4. i 5. ovoga članka.

Članak 42.

- (1) Vozila ne smiju na prednjoj strani imati svjetlosne, svjetlosno signalne ili reflektirajuće uređaje ili tvari koje daju svjetlo u boji (plava svjetla i sl.), a na stražnjoj strani, uređaje ili tvari koje daju bijelo svjetlo.
- (2) Odredba stavka 1. ovoga članka glede bijelog svjetla ne odnosi se na svjetlo za osvjetljavanje ceste pri vožnji unatrag, svjetlo za osvjetljavanje mjesta na kojem se izvode radovi, pokretno svjetlo za

istraživanje (reflektor), svjetlo za osvjetljavanje registarske pločice i registarsku pločicu te na vozila ministarstva nadležnog za unutarnje poslove, hitne medicinske pomoći na cestama, vatrogasna vozila, vozila civilne zaštite i vozila oružanih snaga Republike Hrvatske.

(3) Na vozilima ne smiju biti postavljeni nikakvi drugi uređaji za osvjetljavanje, označavanje i davanje svjetlosnih znakova, osim onih propisanih posebnim propisom.

(4) Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač vozila koje je opremljeno suprotno odredbama ovoga članka.

2. RADNJE VOZILOM U PROMETU

Članak 43.

(1) Vozač koji namjerava na cesti ili drugoj prometnoj površini obaviti neku radnju vozilom (uključiti se u promet, prestrojiti, odnosno mijenjati prometnu traku, pretjecati, obilaziti, zaustavljati se, skretati udesno ili ulijevo, okretati se polukružno, voziti unatrag i sl.) ne smije početi takvu radnju ako time dovodi u opasnost druge sudionike u prometu ili imovinu.

(2) Prije započinjanja radnji iz stavka 1. ovoga članka, vozač je dužan uvjeriti se da to može učiniti bez opasnosti za druge sudionike u prometu ili imovinu, vodeći pritom računa o položaju vozila te o smjeru i brzini kretanja.

(3) Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač ako postupi suprotno odredbama ovoga članka.

Članak 44.

(1) Prije obavljanja radnji vozilom iz članka 43. ovoga Zakona, vozač je dužan druge sudionike u prometu jasno i pravodobno upozoriti o svojoj namjeri, dajući im znak pomoću pokazivača smjera i stop svjetla ili, ako oni ne postoje, odgovarajući znak rukom.

(2) Ako znak iz stavka 1. ovoga članka vozač daje pomoću pokazivača smjera, on ga mora davati za sve vrijeme obavljanja radnje vozilom, a nakon obavljene radnje mora prestati davati znak.

(3) Vozač nije dužan nakon pretjecanja drugog vozila dati znak da se namjerava vratiti na prometnu traku kojom se kretao prije pretjecanja.

(4) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač ako postupi suprotno odredbama stavka 1. i 2. ovoga članka.

3. UKLJUČIVANJE U PROMET

Članak 45.

(1) Vozač koji se vozilom uključuje u promet na cesti ili drugoj prometnoj površini (izlazak vozila iz garaže, dvorišta, parkirališta, stajališta, s površine na kojoj se ne obavlja promet vozila ili s drugih sličnih površina) dužan je propustiti sva vozila i pješake koji se kreću cestom, odnosno prometnom površinom na koju se uključuje.

(2) Vozač koji se vozilom sa zemljane ceste, gradilišta i sličnih površina uključuje na cestu sa suvremenim kolničkim zastorom obvezno mora zaustaviti vozilo i ukloniti blato s kotača.

(3) Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, za vrijeme vožnje u naselju, vozač je dužan tramvaju ili autobusu javnoga gradskog prijevoza putnika ili posebno obilježenom autobusu kojim se organizirano prevoze djeca, ako je to moguće učiniti bez ugrožavanja ili ometanja prometa (naglo kočenje, znatno usporenje i sl.), omogućiti uključivanje u promet kad ta vozila izlaze sa stajališta ili ugibališta koje se nalazi izvan kolnika, odnosno s proširenja prometne trake koja služi za stajalište.

(4) Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač koji pri uključivanju u promet postupi suprotno odredbama stavka 1. i 3. ovoga članka.

(5) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač koji pri uključivanju u promet postupi suprotno odredbama stavka 2. ovoga članka.

4. KRETANJE VOZILA

Članak 46.

- (1) Vozač motornog vozila za kretanje u prometu mora koristiti isključivo kolnik, kretati se sredinom obilježene prometne trake, odnosno trakom namijenjenom za promet one kategorije vozila kojoj vozilo pripada, osim u slučaju opasnosti za život, zdravlje i imovinu.
- (2) Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, u prometu na kolniku koji ima samo po jednu prometnu traku namijenjenu za promet vozila u jednom smjeru, vozač mopeda je dužan voziti što bliže desnom rubu kolnika.
- (3) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač motornog vozila koji se kreće vozilom po cesti suprotno odredbama ovoga članka.

Članak 47.

- (1) Vozilo se kreće desnom stranom kolnika, odnosno biciklističkom stazom ili trakom uz desni rub kolnika ili ceste u smjeru kretanja, a na traci ili stazi uređenoj i obilježenoj za dvosmjerni promet bicikala, desnom stranom trake ili staze u smjeru kretanja.
- (2) Vozač je dužan kretati se obilježenom prometnom trakom koja se proteže uz desni rub kolnika, a ako trake nisu obilježene, dužan je vozilo u kretanju držati što bliže desnom rubu kolnika i na tolikoj udaljenosti od njega da, s obzirom na brzinu kretanja vozila, uvjete prometa te na stanje i osobine ceste, ne ugrožava druge sudionike u prometu i ne izlaže sebe opasnosti.
- (3) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač ako postupi suprotno odredbama ovoga članka.

Članak 48.

- (1) Iznimno od odredbe članka 47. stavka 2. ovoga Zakona:
  - 1) vozila koja se kreću sporije od tramvaja i drugih vozila koja se kreću cestom po tramvajskim tračnicama ugrađenim uz rub kolnika, moraju se kretati na takvoj udaljenosti od tramvajskih tračnica da ne ometaju kretanje tramvaja i drugih vozila koja se kreću dijelom kolnika s ugrađenim tračnicama,
  - 2) na cesti u naselju s kolnikom na kojem za promet vozila u istom smjeru postoje najmanje dvije obilježene prometne trake, vozač se može za kretanje svojeg vozila koristiti i prometnom trakom koja se ne nalazi uz desni rub kolnika ako time ne ometa ostala vozila koja se kreću iza njegova vozila.
- (2) Odredba stavka 1. točke 2. ovoga članka ne odnosi se na vozača teretnog automobila čija je najveća dopuštena masa veća od 3.500 kg, vozača vozila koje na ravnoj cesti ne može razviti brzinu kretanja veću od 40 km na sat i na vozača mopeda, traktora, radnog stroja i motokultivatora, osim na dijelu ceste ispred raskrižja ili drugog mjesta na kojem vozilo skreće ulijevo.
- (3) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač koji se kreće vozilom suprotno odredbama ovoga članka.

Članak 49.

- (1) Na cesti s kolnikom za promet vozila u oba smjera na kojem postoje tri prometne trake, vozač se ne smije vozilom kretati prometnom trakom koja se nalazi uz lijevi rub ceste u smjeru kretanja vozila.
- (2) Na cesti na kojoj su kolničke trake fizički odvojene jedna od druge, na cesti s kolnikom za promet u oba smjera na kojem postoje najmanje četiri obilježene prometne trake kao i na cesti s kolnikom za promet vozila samo u jednom smjeru, vozač se ne smije vozilom kretati kolničkom trakom namijenjenom za promet vozila iz suprotnog smjera, odnosno u suprotnom ili zabranjenom smjeru.
- (3) Novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač koji se na cesti s kolnikom za promet u oba smjera, na kojem postoje tri prometne trake, kreće prometnom trakom koja se nalazi uz lijevi rub ceste u pravcu kretanja vozila.
- (4) Novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 do 5.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač koji se vozilom kreće suprotno odredbama stavka 2. ovoga članka.
- (5) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 kuna ili kaznom zatvora u trajanju do 60 dana kaznit će se za prekršaj vozač koji se vozilom na autocesti, brzjoj cesti i cesti namijenjenoj isključivo za promet motornih vozila kreće kolničkom trakom namijenjenom za promet vozila iz suprotnog smjera, odnosno u suprotnom ili zabranjenom smjeru.

Članak 50.

- (1) Vozač koji se namjerava kretati vozilom unatrag može to učiniti samo na kratkom dijelu ceste i ako time ne ugrožava ili ne ometa druge sudionike u prometu.
- (2) Za vrijeme kretanja unatrag na vozilu moraju biti uključeni svi pokazivači smjera.
- (3) Kad se vozač kreće vozilom unatrag, dužan je kretati se onom stranom kolnika kojom se do tada kretao vožnjom unaprijed.
- (4) Kad se vozač vozilom kreće unatrag, dužan je propustiti vozilo koje dolazi iza njegovog vozila.
- (5) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač koji prilikom kretanja vozila unatrag postupi suprotno odredbama ovoga članka.

5. BRZINA

Članak 51.

- (1) Vozač je dužan brzinu kretanja vozila prilagoditi osobinama i stanju ceste, vidljivosti, preglednosti, atmosferskim prilikama, stanju vozila i tereta te gustoći prometa tako da vozilo može pravodobno zaustaviti pred svakom zaprekom koju, u konkretnim uvjetima, može predvidjeti, odnosno da može pravodobno postupiti prema prometnom pravilu ili znaku.
- (2) Vozač ne smije bez opravdanih razloga voziti tako sporo da bitno usporava prometni tok ili ugrožava druge sudionike u prometu. Kada se iza vozila koje se kreće brzinom koja je manja od najveće dopuštene brzine na cesti, ili dijelu ceste po kojoj se kreće, ili manja od brzine prometnog toka vozila u prometu na tom dijelu ceste, nakupi kolona vozila koja ga ne mogu sigurno preteći, vozilo se mora na prvom pogodnom mjestu isključiti iz prometa i propustiti kolonu vozila iza sebe.
- (3) Kada je brzina kretanja vozila iz prethodnog stavka manja od polovice najveće dozvoljene brzine na cesti ili dijelu ceste, vozač takvog vozila mora uključiti sve pokazivače smjera, osim kada koristi žuto rotacijsko svjetlo.
- (4) Brzina kretanja vozila na cesti uz normalne prometne uvjete ne smije se ograničiti ispod 40 km na sat.
- (5) Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač koji brzinu kretanja svog vozila ne prilagodi osobinama i stanju ceste i drugim uvjetima ili ako postupi suprotno odredbama stavka 1. i 2. ovoga članka.
- (6) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač ako postupi suprotno odredbi stavka 3. ovoga članka.

Članak 52.

- (1) Vozač ne smije mijenjati način upravljanja vozilom naglim smanjenjem brzine kretanja vozila, osim u slučaju neposredne opasnosti.
- (2) Vozač koji namjerava znatnije smanjiti brzinu kretanja vozila ili ga zaustaviti, dužan je to učiniti, osim u slučaju neposredne opasnosti, na način kojim neće ugroziti ili u većoj mjeri ometati druge vozače koji se kreću iza njega, a i te vozače o svojoj namjeri, uz obvezu iz članka 44. ovoga Zakona, upozoriti i uključivanjem stop svjetla, svih pokazivača smjera ili davanjem odgovarajućeg znaka rukom.
- (3) Vozač ne smije ni naglo povećavati brzinu, odnosno kretati iz mjesta, osim u slučaju opasnosti, postizući pritom gornju granicu dopuštenog broja okretaja motora ili na takav način da dolazi do proklizavanja kotača ili upravljati mopedom ili motociklom na jednom kotaču ili motornim triciklom, četverociklom ili lakim četverociklom na dva kotača.
- (4) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač ako postupi suprotno odredbama ovoga članka.

Članak 53.

- (1) Na cesti u naselju vozač se ne smije vozilom kretati brzinom većom od 50 km na sat, odnosno brzinom većom od brzine dopuštene postavljenim prometnim znakom za cijelo naselje ili njegov dio.
- (2) Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, na cesti u naselju čiji prometno-tehnički i sigurnosni elementi to omogućuju (npr. pješački podhodnici i nadhodnici, dodatne trake za lijevo, odnosno desno skretanje, upravljanje na raskrižjima semaforima i sl.) može se prometnim znakom dopustiti kretanje vozilom i brzinom većom od 50 km na sat, a najviše do 80 km na sat.

- (3) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 kuna ili kaznom zatvora u trajanju do 60 dana kaznit će se za prekršaj vozač koji se vozilom u naselju kreće brzinom koja je za više od 50 km na sat veća od dopuštene ili prometnim znakom ograničene brzine.
- (4) Novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač koji se vozilom u naselju kreće brzinom koja je za više od 30 do 50 km na sat veća od dopuštene ili prometnim znakom ograničene brzine.
- (5) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač koji se vozilom u naselju kreće brzinom koja je za više od 20 do 30 km na sat veća od dopuštene ili prometnim znakom ograničene brzine.
- (6) Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač koji se vozilom na cesti u naselju kreće brzinom koja je za više od 10 do 20 km na sat veća od dopuštene ili prometnim znakom ograničene brzine.
- (7) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač koji se vozilom na cesti u naselju kreće brzinom koja je do 10 km na sat veća od dopuštene ili prometnim znakom ograničene brzine.

Članak 54.

- (1) Na cesti izvan naselja vozač se ne smije vozilom kretati brzinom većom od brzine dopuštene postavljenim prometnim znakom, a najviše:
- 1) 130 km na sat na autocestama,
  - 2) 110 km na sat na cestama namijenjenim isključivo za promet motornih vozila i brzjoj cesti,
  - 3) 90 km na sat na ostalim cestama.
- (2) Novčanom kaznom u iznosu od 3.000,00 do 7.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač koji se vozilom na cesti izvan naselja kreće brzinom koja je za više od 50 km na sat veća od dopuštene ili prometnim znakom ograničene brzine.
- (3) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač koji se vozilom na cesti izvan naselja kreće brzinom koja je za više od 30 do 50 km na sat veća od dopuštene ili prometnim znakom ograničene brzine.
- (4) Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač koji se vozilom na cesti izvan naselja kreće brzinom koja je za više od 10 do 30 km na sat veća od dopuštene ili prometnim znakom ograničene brzine.

Članak 55.

- (1) Iznimno od odredbi članka 54. ovoga Zakona, brzina kretanja pojedinih vozila na cestama namijenjenim isključivo za promet motornih vozila i brzjoj cesti te na ostalim cestama dodatno se ograničava na:
- 1) 80 km/h za autobuse, za motorna vozila najveće dopuštene mase veće od 3,5 tone i sva motorna vozila ako vuku priključno vozilo bez kočnica,
  - 2) 80 km/h za autobuse kojima se organizirano prevoze djeca,
  - 3) 70 km/h za zglobne autobuse bez mjesta za stajanje,
  - 4) 50 km/h za sva motorna vozila i motorna vozila s priključnim vozilom u kojima se u tovarnom prostoru prevoze osobe te za autobuse s mjestima za stajanje,
  - 5) 40 km/h za vozilo koje vuče drugo neispravno vozilo i za traktore,
  - 6) 20 km/h za turistički vlak.
- (2) Iznimno od odredbe članka 54. ovoga Zakona, brzina kretanja pojedinih vozila na autocestama dodatno se ograničava na:
- 1) 100 km/h za autobuse, osim za autobuse kojima se organizirano prevoze djeca,
  - 2) 90 km/h za motorna vozila najveće dopuštene mase veće od 3,5 tone i sva motorna vozila ako vuku priključno vozilo bez kočnica.
- (3) Kad upravljaju vozilima iz stavka 1. i 2. ovoga članka, vozači su se dužni držati brzina propisanih u stavku 1. i 2. i na cesti na kojoj je ovim Zakonom ili postavljenim prometnim znakom dopuštena veća brzina.
- (4) Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač koji za više od 10 km na sat prekorači brzinu limita vozila bez obzira na dopuštenu ili prometnim znakom ograničenu brzinu.

(5) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač koji do 10 km na sat prekorači brzinu limita vozila bez obzira na dopuštenu ili prometnim znakom ograničenu brzinu.

6. SKRETANJE

Članak 56.

- (1) Vozač vozila koje skreće udesno dužan je skretanje obaviti krećući se krajnjom prometnom trakom koja se prostire uz desni rub kolnika, osim ako prometnim znakom na cesti nije drukčije određeno.
- (2) Vozač vozila koje skreće ulijevo dužan je skretanje obaviti krećući se krajnjom lijevom prometnom trakom koja se prostire uz središnju crtu i uz zamišljeni ili obilježeni luk koji spaja dvije središnje crte bočnih kolnika, odnosno prometnom trakom koja se prostire uz lijevi rub ceste s jednosmjernim prometom, osim ako prometnim znakom na cesti nije drukčije određeno.
- (3) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač ako postupi suprotno odredbama ovoga članka.

7. PROPUŠTANJE VOZILA I PREDNOST PROLASKA

Članak 57.

- (1) Na raskrižju cesta iste važnosti ili u susretu s drugim vozilom vozač je dužan propustiti vozilo koje nailazi s njegove desne strane.
- (2) Vozač vozila koje skreće ulijevo dužan je propustiti vozilo koje, dolazeći iz suprotnog smjera, zadržava smjer svojeg kretanja ili skreće udesno, osim ako postavljenim prometnim znakom nije drukčije određeno.
- (3) Iznimno od odredaba stavka 1. i 2. ovoga članka, na raskrižju ili pri susretu s vozilom koje se kreće po tračnicama vozač je dužan propustiti takvo vozilo bez obzira s koje strane dolazi, osim ako postavljenim prometnim znakom nije drukčije određeno.
- (4) Vozač koji ulazi vozilom na cestu koja je prometnim znakom označena kao cesta s prednošću prolaska dužan je propustiti sva vozila koja se kreću tom cestom.
- (5) Vozač je dužan propustiti sva vozila koja se kreću cestom na koju ulazi i kad ta cesta nije prometnim znakom označena kao cesta s prednošću prolaska, ako vozilom ulazi sa ceste bez suvremenoga kolničkog zastora na cestu sa suvremenim kolničkim zastorom.
- (6) Vozač koji pri skretanju presijeca biciklističku stazu ili traku koja se pruža uzduž kolnika kojim se kreće, dužan je propustiti bicikle koji se kreću po biciklističkoj stazi ili traci u istom ili suprotnom smjeru.
- (7) Novčanom kaznom u iznosu od 3.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač ako postupi suprotno odredbama ovoga članka.

8. PROMET NA RASKRIŽJU

Članak 58.

- (1) Vozač koji se približava raskrižju mora voziti s povećanim oprezom koji odgovara prometnim uvjetima na raskrižju.
- (2) Vozač je dužan na dovoljnoj udaljenosti pred raskrižjem vozilom zauzeti položaj na onoj prometnoj traci kojom mora proći kroz raskrižje.
- (3) Novčanom kaznom u iznosu od 700,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač koji postupi suprotno odredbi stavka 2. ovoga članka.

Članak 59.

- (1) Na raskrižju i na drugom mjestu na kojem se upravlja prometom uređajima za davanje znakova prometnim svjetlima (semaforima ili drugim uređajima), prometna svjetla za sudionike u prometu znače:
  - 1) crveno svjetlo – zabranu prolaska,
  - 2) zeleno svjetlo – slobodan prolazak,
  - 3) žuto svjetlo – upaljeno samostalno, znači da vozilo ne smije prijeći crtu zaustavljanja niti smije ući u raskrižje, ako se u trenutku kad se žuto svjetlo pojavi, nalazi na takvoj udaljenosti od prometnog

svjetla da se može na siguran način zaustaviti.

(2) Žuto svjetlo upaljeno istodobno s crvenim svjetlom označava skoru promjenu svjetla i pojavu zelenog svjetla, ali ne mijenja zabranu prolaska koja je dana crvenim svjetlom.

(3) Žuto treptavo svjetlo obvezuje sve sudionike u prometu da se kreću uz povećani oprez.

(4) Zeleno treptavo svjetlo služi za upozorenje sudionika u prometu na skori prestanak slobodnog prolaska i na pojavu žutog, odnosno crvenog svjetla.

(5) Novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 do 5.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač koji, na mjestu na kojem se promet upravlja semaforima, ne zaustavi svoje vozilo na znak crvenog svjetla.

Članak 60.

(1) Ako je semaforu na raskrižju dodano jedno dopunsko prometno svjetlo ili više dopunskih prometnih svjetala u obliku zelene svjetleće strelice, za vrijeme dok je takvo svjetlo upaljeno, vozač može vozilom proći i krenuti u smjeru označenom zelenom svjetlećom strelicom i za vrijeme dok je upaljeno crveno ili žuto svjetlo, pri čemu mora propustiti vozila koja se kreću po cesti na koju ulazi i pješake koji prelaze preko kolnika.

(2) Ako zeleno svjetlo na semaforu ima oblik strelice, vozač se vozilom smije kretati samo u smjeru koji pokazuje ta strelica.

(3) Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač ako postupi suprotno odredbama ovoga članka.

Članak 61.

(1) Vozač koji je vozilom ušao u raskrižje na kojem se upravlja prometom semaforom, može napustiti raskrižje ne čekajući da prometnim svjetlom promet bude dopušten (otvoren) u smjeru kojim namjerava produžiti kretanje, uz uvjet da propusti sve sudionike u prometu koji se kreću smjerom u kojem je promet dopušten.

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač ako postupi suprotno stavku 1. ovoga članka.

Članak 62.

(1) Vozač ne smije vozilom ući u raskrižje ako je gustoća prometa takva da se očito mora zaustaviti u raskrižju ili na obilježenom pješačkom prijelazu i na taj način ometati ili onemogućiti promet vozila koja dolaze s bočnih kolnika ili promet pješaka.

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač ako postupi suprotno stavku 1. ovoga članka.

9. MIMOILAŽENJE

Članak 63.

(1) Pri mimoilaženju vozač je dužan sa svoje lijeve strane ostaviti dovoljan razmak između svojeg vozila i vozila s kojim se mimoilazi, a prema potrebi i svoje vozilo pomaknuti desnom rubu kolnika.

(2) Ako zbog neke zapreke na cesti ili zbog drugih sudionika u prometu vozač ne može postupiti prema odredbi stavka 1. ovoga članka, dužan je usporiti kretanje svojeg vozila i, prema potrebi, zaustaviti ga da bi propustio vozilo iz suprotnog smjera.

(3) Kad na raskrižju vozila dolaze iz suprotnih smjerova i skreću ulijevo, vozač mimoilazi vozilo iz suprotnog smjera na taj način što ga prolazi sa svoje desne strane.

(4) Ako je zbog nedovoljne širine ceste ili zbog neke zapreke na cesti mimoilaženje onemogućeno, vozač kojem je to, s obzirom na osobine ceste i okolnosti prometa, lakše i sigurnije izvesti, dužan je prvi se zaustaviti i, prema potrebi, kretanjem unatrag ili na drugi način pomaknuti svoje vozilo i zauzeti na cesti položaj kojim se omogućuje mimoilaženje.

(5) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač koji obavlja mimoilaženje suprotno odredbama ovoga članka.

Članak 64.

(1) Na dijelu ceste s velikim uzdužnim nagibom (planinski i dr.) na kojem se vozila ne mogu mimoći ili je to veoma otežano, vozač vozila koje se kreće niz nagib dužan je zaustaviti svoje vozilo na prikladnom mjestu ako primijeti da mu drugo vozilo ide ususret uz nagib.

(2) Iznimno, od odredbe stavka 1. ovoga članka, na cesti iz toga stavka, vozač koji se kreće uz nagib dužan je zaustaviti svoje vozilo ako ispred sebe ima prikladno mjesto za zaustavljanje koje omogućuje sigurno mimoilaženje i ako bi, u slučaju da tako ne postupi, mimoilaženje zahtijevalo kretanje unatrag jednog od vozila.

(3) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač koji postupi suprotno odredbama ovoga članka.

Članak 65.

(1) Na cesti iz članka 64. stavka 1. ovoga Zakona, kad se jedno od vozila koja se mimoilaze mora kretati unatrag, kretat će se unatrag: svako vozilo koje se susrelo s vozilom koje vuče priključno vozilo, teretni automobil koji se susretne s autobusom, vozilo koje se susrelo s vozilom više kategorije, a ako se mimoilaze vozila iste kategorije – vozilo koje se kreće niz nagib, osim ako je, s obzirom na uvjete i položaj vozila na cesti, lakše i sigurnije da to učini vozač vozila koje se kreće uz nagib.

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač ako postupi suprotno stavku 1. ovoga članka.

10. PRETJECANJE I OBILAŽENJE

Članak 66.

(1) Pretjecati i obilaziti vozač smije samo ako time ne ometa normalno kretanje vozila koja dolaze iz suprotnog smjera i ako na cesti ima dovoljno prostora za sigurno izvođenje tih radnji.

(2) Vozač ne smije pretjecati i obilaziti kad time, s obzirom na karakteristike ceste i postojeće okolnosti na cesti i u prometu ili s obzirom na tehnička svojstva vozila kojim upravlja, ugrožava druge sudionike u prometu.

(3) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač koji obavlja pretjecanje ili obilaženje kad, s obzirom na karakteristike ceste i postojeće okolnosti na cesti i u prometu ili na tehnička svojstva vozila, ugrožava druge sudionike u prometu.

Članak 67.

(1) Pretjecanje i obilaženje obavlja se s lijeve strane.

(2) Pretjecati se mora s desne strane ako je vozilo na kolniku zauzelo takav položaj i njegov vozač daje takav znak da se sa sigurnošću može zaključiti da to vozilo skreće ulijevo.

(3) Vozilo koje se kreće po tračnicama postavljenim na sredini kolnika ili vozilo koje se prema ovom Zakonu ne smije kretati uz desni rub kolnika, osim ako prometnim znakom nije drukčije određeno, ne smije se pretjecati s lijeve strane. To se vozilo može pretjecati s desne strane ako između njega i desnog ruba kolnika postoji prometna traka.

(4) Novčanom kaznom u iznosu od 700,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač koji postupi suprotno odredbama stavka 1. i 3. ovoga članka.

(5) Novčanom kaznom u iznosu od 3.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač ako postupi suprotno odredbi stavka 2. ovoga članka.

Članak 68.

(1) Ako se na sredini kolnika nalazi pješački otok, ili obilježeni ili na drugi način označeni prostor za parkiranje vozila, ili neka druga površina koja nije namijenjena za promet vozila, ili neki objekt ili uređaj, vozila ih moraju obilaziti s desne strane.

(2) Ako se površine, objekti ili uređaji iz stavka 1. ovoga članka nalaze na sredini ceste s jednosmjernim prometom, a postavljenim prometnim znakom nije drukčije određeno, oni se mogu obilaziti s objiju strana.

(3) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač ako postupi suprotno odredbama ovoga članka.

Članak 69.

- (1) Vozač kojem je dan znak za pretjecanje s njegove lijeve strane dužan je pomaknuti svoje vozilo k desnom rubu kolnika.
- (2) Vozač ne smije povećavati brzinu kretanja svojeg vozila dok ga drugo vozilo pretječe.
- (3) Ako zbog nedovoljne širine kolnika ili njegova stanja nije moguće pretjecati bez ugrožavanja sigurnosti prometa, vozač vozila koje se kreće sporije nego vozila koja se kreću neposredno iza njega dužan je pomaknuti svoje vozilo što više udesno, a ako to nije dovoljno čim mu to bude moguće, zaustaviti svoje vozilo na prikladnom mjestu da bi propustio brža vozila.
- (4) Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač ako postupi suprotno odredbama ovoga članka.

Članak 70.

- (1) Vozač ne smije vozilom početi pretjecati ili obilaziti:
  - 1) kolonu vozila,
  - 2) ako je vozač koji se kreće iza njega počeo pretjecati,
  - 3) ako je vozač koji je ispred njega na istoj prometnoj traci dao znak da namjerava preteći ili obići vozilo koje je ispred njegova vozila, ili obići drugu zapreku na cesti,
  - 4) ako prometna traka kojom namjerava pretjecati nije slobodna na dovoljnoj udaljenosti tako da bi, vodeći računa o razlici između brzine kretanja svojeg vozila za vrijeme pretjecanja i brzine kretanja vozila drugih sudionika u prometu koje namjerava preteći, pretjecanjem ugrozio sigurnost prometa ili omeo promet iz suprotnog smjera,
  - 5) ako nakon pretjecanja ili obilaženja ne bi ponovno mogao zauzeti položaj na prometnoj traci kojom se kretao prije pretjecanja ili obilaženja i to bez ometanja ili ugrožavanja ostalih sudionika u prometu, osim kad se za pretjecanje ili obilaženje koristi prometnom trakom koja je zabranjena za promet vozila iz suprotnog smjera,
  - 6) prometnom trakom koja je namijenjena zaustavljanju vozila u nuždi.
- (2) Vozač koji pretječe ili obilazi dužan je svoje vozilo držati na potrebnoj udaljenosti od vozila koje pretječe ili obilazi, tako da ga ne ometa niti ugrožava u prometu.
- (3) Novčanom kaznom u iznosu od 3.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač koji otpočne ili obavi pretjecanje ili obilaženje suprotno odredbama stavka 1. ovoga članka.
- (4) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač koji pri pretjecanju ili obilaženju ne drži svoje vozilo na potrebnoj udaljenosti od vozila koje pretječe ili obilazi.

Članak 71.

- (1) Nakon pretjecanja ili obilaženja vozač je dužan, čim to bude moguće učiniti bez ometanja ili ugrožavanja ostalih sudionika u prometu, vozilom ponovno zauzeti položaj na prometnoj traci kojom se kretao prije pretjecanja, odnosno obilaženja.
- (2) Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač ako postupi suprotno odredbi ovoga članka.

Članak 72.

- (1) Na kolniku na kojem se promet odvija u dva smjera, a koji ima po jednu prometnu traku namijenjenu za promet vozila u jednom smjeru, vozač ne smije vozilom pretjecati drugo vozilo u tunelu, na mostu, ispred vrha prijevoja ceste ili u zavoju kad je preglednost ceste nedovoljna.
- (2) Novčanom kaznom u iznosu od 3.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač ako postupi suprotno stavku 1. ovoga članka.

Članak 73.

- (1) Vozač ne smije pretjecati drugo vozilo, osim bicikla, mopeda i motocikla bez bočne prikolice, neposredno ispred raskrižja ili na raskrižju koje nije s kružnim tokom prometa, ili neposredno ispred prijelaza ceste preko željezničke ili tramvajske pruge u istoj razini bez branika ili polubranika i na tom prijelazu.
- (2) Neposredno ispred raskrižja i na raskrižju vozač smije pretjecati: vozilo koje skreće ulijevo, a pretječe se s desne strane (članak 67. stavak 2.), vozilo koje skreće udesno, ali tako da pritom svojim

vozilom ne prelazi na dio kolnika namijenjen za promet vozila iz suprotnog smjera, vozilo koje se kreće cestom koja je prometnim znakom označena kao cesta s prednošću prolaska, kad se prometom na raskrižju upravlja prometnim svjetlima ili znacima koje daje ovlaštena osoba.

(3) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač ako postupi suprotno odredbama ovoga članka.

Članak 74.

(1) Vozač ne smije pretjecati drugo vozilo koje se približava obilježenome pješačkom prijelazu, ili koje prelazi pješački prijelaz i obilaziti vozilo koje je stalo radi propuštanja pješaka na tom prijelazu.

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 3.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač ako postupi suprotno odredbi ovoga članka.

Članak 75.

(1) Na cesti na kojoj postoje najmanje dvije prometne trake namijenjene za promet vozila u istom smjeru i na kojima su kolone vozila, vozač ne smije vozilom prelaziti iz trake u traku (slalom). Vozač može napustiti traku na kojoj se nalazi samo radi skretanja ulijevo ili udesno ili radi zaustavljanja, odnosno parkiranja vozila.

(2) Na cestama i uz uvjet iz stavka 1. ovoga članka, brže kretanje vozila na jednoj traci od kretanja na drugoj traci ne smatra se pretjecanjem, osim u slučaju iz članka 74. ovoga Zakona.

(3) Ne smatra se pretjecanjem ni prolaženje s desne strane vozila koje se prema odredbi članka 48. stavka 1. točke 1. ovoga Zakona ne kreće prometnom trakom uz desni rub kolnika, osim u slučaju iz članka 74. ovoga Zakona.

(4) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač ako postupi suprotno odredbi stavka 1. ovoga članka.

11. ZVUČNI I SVJETLOSNI ZNACI UPOZORENJA

Članak 76.

(1) Vozač je dužan upotrijebiti zvučni znak upozorenja kad god to zahtijevaju razlozi sigurnosti prometa, a osobito:

1) na cesti izvan naselja radi upozorenja drugog sudionika u prometu da ga želi preteći ili obići, ukoliko bi postojala opasnost od prometne nesreće, kad taj znak ne bi bio dan,

2) ako se pokraj kolnika nalaze djeca koja ne obraćaju pažnju na kretanje vozila,

3) na cesti izvan naselja, prije ulaska u nepregledan i uzak zavoj ili prije dolaska na prijevoju, na kojima je teško mimoći se.

(2) Vozač je dužan zvučni znak upozorenja svesti na nužnu mjeru.

(3) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač ako postupi suprotno odredbama ovoga članka.

Članak 77.

(1) Od prvog sumraka do potpunog svanuća (noću) u slučajevima iz članka 76. stavka 1. ovoga Zakona, vozač u pravilu, umjesto zvučnog znaka upozorenja upotrebljava svjetlosni znak upozorenja. Taj znak može upotrijebiti i u naselju prije pretjecanja drugog vozila.

(2) Svjetlosni znak upozorenja vozač može upotrijebiti i danju ako takav način upozorenja drugim sudionicima u prometu više odgovara zbog uvjeta na cesti.

(3) Svjetlosni znak upozorenja daje se kratkim uzastopnim paljenjem dugih svjetala, ili uzastopnim paljenjem kratkih svjetala za osvjetljavanje ceste, ili naizmjeničnim paljenjem, u kratkim razmacima, dugih i kratkih svjetala, vodeći računa da se time ne zasljepljuju vozači koji dolaze iz suprotnog smjera.

12. ZAUSTAVLJANJE I PARKIRANJE

Članak 78.

- (1) Vozač ne smije zaustaviti ili parkirati vozilo na mjestu na kojem bi ono ugrožavalo sigurnost drugih sudionika u prometu ili predstavljalo smetnju za normalan tok prometa ili kretanje pješaka.
- (2) Na cesti, na mjestu, odnosno na prostoru namijenjenom za zaustavljanje i parkiranje vozila te na posebno uređenoj prometnoj površini namijenjenoj za kretanje pješaka, ne smiju se ostavljati vozila koja se ne upotrebljavaju u prometu zbog dotrajalosti (neregistrirana i sl.) ili priključna vozila koja se u prometu koriste samo povremeno (lake i kamp-prikolice i sl.), a ni drugi predmeti kojima se ometa tok prometa ili ugrožava okoliš.
- (3) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač ili druga osoba ako postupi suprotno odredbama ovoga članka.

Članak 79.

- (1) U slučaju zaustavljanja ili parkiranja na javnoj cesti izvan naselja vozač je dužan uvijek kad za to postoji mogućnost, zaustaviti ili parkirati vozilo izvan kolnika.
- (2) Vozač koji je zbog neispravnosti na vozilu, prometne nesreće ili drugoga opravdanog razloga prisiljen vozilo zaustaviti na kolniku dužan je za vrijeme kretanja izvan vozila označiti se reflektirajućim prslukom, poduzeti sve mjere da zaustavljeno vozilo ne dovede u opasnost druga vozila te vozilo odmah ukloniti s kolnika.
- (3) Ako je vozač zbog neispravnosti na vozilu, prometne nesreće ili iz drugoga opravdanog razloga prisiljen vozilo zaustaviti na tračnicama, dužan ga je s tračnica odmah ukloniti, a ako to nije moguće, odmah poduzeti potrebne mjere da osobe koje upravljaju vozilima koja se kreću po tračnicama na vrijeme budu upozorene na opasnost.
- (4) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač ako postupi suprotno odredbama ovoga članka.

Članak 80.

- (1) Vozač koji zaustavlja ili parkira vozilo na cesti dužan je zaustaviti ga, odnosno parkirati neposredno uz desni rub kolnika, a na cesti na kojoj se promet odvija samo u jednom smjeru može ga zaustaviti ili parkirati uz desni ili lijevi rub kolnika.
- (2) Ako se uz desni rub kolnika nalaze tramvajske ili druge tračnice, vozač može zaustaviti ili parkirati vozilo uz lijevi rub kolnika.
- (3) Vozač može zaustaviti ili parkirati vozilo na mjestima koja se nalaze na sredini kolnika samo ako su ta mjesta obilježena odgovarajućim prometnim znakom ili oznakom na kolniku kao mjesta za parkiranje vozila.
- (4) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač ako postupi suprotno odredbama ovoga članka.

Članak 81.

- (1) Prije započinjanja vožnje, vozač je dužan zatvoriti i učvrstiti sve pokretne dijelove nadogradnje vozila kao i vrata na kabini vozila te utvrditi je li priključno vozilo propisno priključeno za vučno vozilo.
- (2) Na zaustavljenom ili parkiranom vozilu ne smiju se otvarati vrata niti utovarivati ili istovarivati predmeti, ako se time ometa kretanje drugih sudionika u prometu ili ako se ugrožava sigurnost prometa.
- (3) Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 kuna kaznit će se za prekršaj osoba ako postupi suprotno odredbama ovoga članka.

Članak 82.

- (1) Vozač ne smije zaustaviti ili parkirati vozilo:
  - 1) na obilježenome pješačkom prijelazu i na udaljenosti manjoj od 5 m od tog prijelaza i na prijelazu biciklističke staze preko kolnika,
  - 2) na prijelazu ceste preko željezničke ili tramvajske pruge u istoj razini,

- 3) na željezničkim ili tramvajskim prugama i u blizini tih pruga ako se time sprječava promet vozila koja se kreću po tračnicama,
  - 4) na raskrižju i na udaljenosti manjoj od 5 m od najbližeg ruba poprečnog kolnika,
  - 5) u tunelima, na mostovima, u podvožnjacima i na nadvožnjacima te na udaljenosti manjoj od 15 metara od mosta, tunela, podvožnjaka i nadvožnjaka,
  - 6) na dijelu ceste u blizini vrha prijevoja i u zavoju gdje je preglednost ceste nedovoljna i gdje se vozila ne bi mogla obići bez opasnosti,
  - 7) na mjestu na kojem bi vozilo zaklanjalo postavljeni prometni znak ili uređaj za davanje znakova prometnim svjetlima,
  - 8) na biciklističkoj stazi, odnosno traci,
  - 9) na dijelu kolnika koji je kao stajalište za vozila javnog prijevoza putnika obilježen oznakama na kolniku ili prometnim znakom,
  - 10) na nogostupu i pješačkoj zoni,
  - 11) ispred kolnoga ulaza u zgradu, sklonište, dvorište ili garažu, iznad priključka na vodovodnu mrežu i ulaza u kanalizaciju ili drugu komunalnu mrežu te na mjestima rezerviranim za vozila opskrbe ili na mjestima namijenjenim i obilježenim kao mjesta za odlaganje kućnog otpada, ispred i na vatrogasnim i drugim komunalnim i javnim prolazima i prilazima,
  - 12) na dijelu ceste gdje bi širina slobodnog prolaza od zaustavljenoga ili parkiranog vozila do neisprekidane uzdužne crte na kolniku ili do neke zapreke na cesti bila manja od 3 m, odnosno do suprotnog ruba kolnika manja od 4 m, odnosno u krugu od 3 m od posebnim oznakama na kolniku označenog podzemnog ili nadzemnog hidranta,
  - 13) na mjestu rezerviranom za parkiranje vozila osoba s invaliditetom.
- (2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, na mjestima iz točke 10. ovoga članka, zaustavljanje je dopušteno ako je za kretanje pješaka ostavljeno najmanje 1,6 m širine na površini za kretanje pješaka, s tim da ta površina ne može biti uz rub kolnika. Pod istim uvjetima može se i parkirati ako je to dopušteno prometnim znakom.
- (3) Novčanom kaznom u iznosu od 700,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač ako postupi suprotno odredbama stavka 1. točke 13. ovoga članka.
- (4) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač ako postupi suprotno odredbama stavka 1. točke 1. do 12. ovoga članka..

Članak 83.

- (1) Osim u slučajevima iz članka 82. ovoga Zakona, vozač ne smije parkirati vozilo ni:
- 1) na dijelu ceste ispred prijelaza ceste preko željezničke i tramvajske pruge u istoj razini i to na udaljenosti manjoj od 15 m od tih prijelaza,
  - 2) na udaljenosti manjoj od 15 m ispred i iza znaka kojim je obilježeno stajalište za vozila javnog prijevoza putnika,
  - 3) na mjestu na kojem bi parkirano vozilo onemogućilo pristup drugom vozilu radi parkiranja ili izlazak nekom već parkiranom vozilu.
- (2) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač ako postupi suprotno odredbama ovoga članka.

Članak 84.

- (1) Policijski službenik ili službenik jedinice lokalne samouprave, naredbom će odrediti da se vozilo premjesti na drugo mjesto ako je zaustavljeno ili parkirano na cesti na kojoj ugrožava sigurnost prometa ili ometa normalan tok prometa i kad je parkirano ili zaustavljeno:
- 1) na mjestu rezerviranom za zaustavljanje i parkiranje vozila osoba s invaliditetom,
  - 2) na obilježenome pješačkom prijelazu, pješačkom otoku i pješačkoj zoni,
  - 3) na nogostupu ako pješak prilikom kretanja mora zbog vozila silaziti na kolnik ili drugu površinu (slobodan prolaz između parkiranog vozila i zgrade manji od 100 cm),
  - 4) na prijelazu ceste preko željezničke ili tramvajske pruge u istoj razini ili u blizini tih pruga ako se time sprječava promet vozila koja se kreću po tračnicama,
  - 5) na raskrižju i na udaljenosti manjoj od 5 m od najbližeg ruba poprečnog kolnika, ako smanjuje preglednost prometa,
  - 6) u tunelu, na mostu, u podvožnjaku, na nadvožnjaku te na dijelu ceste ispod mosta i nadvožnjaka,

- 7) na dijelu ceste u blizini vrha prijevoja i u zavoju gdje je preglednost ceste nedovoljna i gdje se vozila ne bi mogla obići bez opasnosti,
  - 8) na mjestu na kojem bi parkirano vozilo onemogućilo pristup drugom vozilu radi parkiranja ili izlazak nekom već parkirano vozilu i ispred kolnog ulaza u zgradu, garažu ili dvorište ,
  - 9) na biciklističkoj stazi ili traci, ili na prijelazu biciklističke staze, odnosno trake preko kolnika,
  - 10) na dijelu kolnika koji je kao stajalište za vozila javnog prijevoza putnika obilježen oznakama na kolniku ili postavljenim prometnim znakom,
  - 11) na mjestu na kojem bi vozilo zaklanjalo postavljene prometne znakove ili semafor,
  - 12) na dijelu ceste gdje bi širina slobodnog prolaza od zaustavljenog ili parkiranog vozila do neisprekidane uzdužne crte na kolniku ili do neke zapreke na cesti, bila manja od 3 m, odnosno do suprotnog ruba kolnika manja od 4 metra.
- (2) Vozilo koje je nepropisno zaustavljeno ili parkirano na mjestima iz stavka 1. ovoga članka ne može se blokirati na tome mjestu u smislu odredaba članka 5. stavka 1. točke 8. ovoga Zakona.
- (3) Prije izdavanja naredbe za premještanje vozila po stavku 1. ovoga članka, položaj nepropisno zaustavljenog ili parkiranog vozila utvrđuje se fotografijom, skicom ili video zapisom.

Članak 85.

- (1) Izvršavanje naredbe za premještanje vozila iz članka 84. ovoga Zakona obavlja ministarstvo nadležno za unutarnje poslove ili jedinice lokalne samouprave.
- (2) Jedinice lokalne samouprave za obavljanje poslova iz stavka 1. ovoga članka mogu osnovati pravnu osobu ili obavljanje tih poslova mogu povjeriti pravnoj ili fizičkoj osobi obrtniku koja ispunjava propisane uvjete.
- (3) Ministar nadležan za unutarnje poslove propisat će uvjete i način obavljanja poslova nadzora nepropisno zaustavljenih i parkiranih vozila te uvjete za obavljanje poslova premještanja nepropisno zaustavljenih i parkiranih vozila, kao i obavljanje drugih poslova iz članka 5. stavka 4. ovoga Zakona, kad te poslove obavljaju jedinice lokalne samouprave.

Članak 86.

- (1) Troškove premještanja vozila u slučajevima iz članka 84. ovoga Zakona snosi vlasnik, odnosno korisnik vozila.
- (2) Visinu troškova premještanja vozila propisuju jedinice lokalne samouprave, uz prethodnu suglasnost ministarstva nadležnog za unutarnje poslove.

Članak 87.

- (1) Vozač je dužan motorno ili priključno vozilo, osim mopeda, motocikla bez bočne prikolice, motornih tricikala, lakih četverocikla i četverocikla koje je zaustavljeno na kolniku, obilježiti posebnim znakom kojim se označava zaustavljeno vozilo na kolniku (sigurnosni trokut) i to:
  - 1) kad je bio prisiljen svoje vozilo zaustaviti na mjestu ili dijelu ceste iz članka 82. ovoga Zakona,
  - 2) kad je vozilo zaustavljeno na kolniku na takvom mjestu ili u takvim vremenskim prilikama da ga vozači vozila koja nailaze istim smjerom ne mogu ili teško mogu pravodobno uočiti,
  - 3) na autocesti, brzjoj cesti i cesti namijenjenoj isključivo za promet motornih vozila.
- (2) Znak iz stavka 1. ovoga članka postavlja se na kolnik iza zaustavljenog vozila, u okomitom položaju i na dovoljnoj udaljenosti koja na cesti izvan naselja ne može biti manja od 100 m, tako da vozači vozila koja nailaze iz smjera na kojem je znak postavljen mogu pravodobno uočiti i po potrebi zaustaviti svoja vozila, odnosno sigurno obići zaustavljeno vozilo. Na isti način taj se znak postavlja i kad je na cesti zaustavljena kolona vozila, s tim što se umjesto jednog na kolnik postavljaju dva znaka, jedan pokraj drugoga. Ako je u motorno vozilo ugrađen uređaj za istodobno uključivanje svih pokazivača smjera, u slučaju iz stavka 1. ovoga članka, taj uređaj mora biti uključen.
- (3) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač ako postupi suprotno odredbama ovoga članka.

Članak 88.

- (1) Prije nego što napusti vozilo, vozač koji ostavlja vozilo na cesti dužan je poduzeti sve mjere kojima se sprječava da vozilo samo krene s mjesta na kojem je ostavljeno ili da ga neovlaštene osobe stave u pokret (isključiti rad motora, zatvoriti prozore, zaključati vozilo i ključeve uzeti sa sobom i sl.).

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač ako postupi suprotno stavku 1. ovoga članka.

13. PRESIJECANJE KOLONE PJEŠAKA

Članak 89.

(1) Vozač ne smije vozilom presijecati kolonu djece, vojnika, pogrebnu povorku i svaku drugu organiziranu povorku pješaka koja se kreće kolnikom.

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač ako postupi suprotno stavku 1. ovoga članka.

14. VUČA PRIKLJUČNIH I ZAPREŽNIH VOZILA

Članak 90.

(1) U prometu na javnoj cesti, motornom vozilu mogu biti pridodana najviše dva priključna vozila za prijevoz tereta, odnosno jedno priključno vozilo za prijevoz osoba, a na autocesti, brzjoj cesti i cesti namijenjenoj isključivo za promet motornih vozila samo jedno priključno vozilo.

(2) Motornim vozilom smije se vući samo priključno vozilo koje ne smanjuje njegovu stabilnost.

(3) Motorno vozilo opremljeno zglobno rastavljivim vučnim uređajem za vuču priključnoga vozila (EURO kuka), ako ne vuče priključno vozilo, ne smije sudjelovati u prometu s postavljenim vučnim uređajem.

(4) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna ili fizička osoba obrtnik ako postupi suprotno odredbama ovoga članka.

(5) Za prekršaj iz ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 1.500,00 do 5.000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

(6) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač ako postupi suprotno odredbama ovoga članka.

Članak 91.

(1) U prometu na cesti traktorom se smije vući samo jedno zaprežno vozilo koje je preuređeno za traktorsku vuču.

(2) Zaprežno vozilo vučeno traktorom u prometu na cesti mora imati kotače s pumpanim gumama.

(3) Zaprežno vozilo vučeno traktorom u prometu na cesti mora biti priključeno traktoru pomoću krute zglobne veze tako da je tijekom vožnje osigurana stabilnost oba vozila i onemogućeno njihovo razdvajanje.

(4) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna ili fizička osoba obrtnik ako postupi suprotno odredbama ovoga članka.

(5) Za prekršaj iz ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 1.500,00 do 5.000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

(6) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač traktora ako postupi suprotno odredbama ovoga članka.

Članak 92.

(1) U prometu na cesti radnim strojem smije se vući samo one priključke ili priključna vozila koja služe njihovoj namjeni.

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna ili fizička osoba obrtnik ako postupi suprotno odredbama ovoga članka.

(3) Za prekršaj iz ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 1.500,00 do 5.000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

(4) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač radnog stroja ako postupi suprotno odredbama ovoga članka.

Članak 93.

(1) U prometu na cesti biciklom i mopedom smije se vući prikolicu s dva kotača pričvršćenu tako da je osigurana stabilnost vozila. Prikolica ne smije biti šira od 80 cm, a ukupna masa ne smije biti veća od

50 kg. Na stražnjoj strani mora imati dva katadioptera propisana za priključna vozila.

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač bicikla i mopeda ako postupi suprotno stavku 1. ovoga članka.

15. VUČA NEISPRAVNIH VOZILA

Članak 94.

(1) Vozilom se smije vući drugo vozilo, osim priključnih vozila, samo ako se ono zbog neispravnosti ne može samo kretati.

(2) Vozilom se ne smije vući motocikl bez bočne prikolice ili drugo slično vozilo na dva kotača.

(3) Vučenim se vozilom ne smiju prevoziti osobe, osim vozača.

(4) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač ako postupi suprotno odredbama ovoga članka.

Članak 95.

(1) Noću i danju u slučaju smanjene vidljivosti vozilo se smije vući samo ako na svojoj stražnjoj strani ima upaljena crvena svjetla za označavanje vozila ili ako ga vuče motorno vozilo koje ima i pri vući upotrebljava žuto rotacijsko svjetlo.

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač koji vuče motorno vozilo suprotno stavku 1. ovoga članka.

Članak 96.

(1) Za vrijeme vuče vozila iz članka 94. stavka 1. ovoga Zakona, oba vozila moraju biti označena znakom kojim se označava zaustavljeno vozilo na kolniku (sigurnosni trokut). Na vozilo koje vuče drugo vozilo trokut se postavlja s prednje, a na vučeno vozilo sa stražnje strane.

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač ako postupi suprotno stavku 1. ovoga članka.

Članak 97.

(1) Vozilo se na cesti može vući pomoću užeta, krute veze (rude) i oslanjanjem ili ovješanjem vozila o vučno vozilo.

(2) Pomoću užeta ne smije se vući vozilo na kojem su neispravni uređaji za upravljanje ili uređaji za zaustavljanje, ni teretni automobil i autobus.

(3) Krutom vezom ne smije se vući vozilo koje nema ispravan uređaj za upravljanje ni vozilo koje je teže od vučnog vozila, ako mu je neispravna radna kočnica.

(4) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna ili fizička osoba obrtnik ako postupi suprotno odredbama ovoga članka.

(5) Za prekršaj iz ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 1.500,00 do 5.000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

(6) Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač ako postupi suprotno odredbama ovoga članka.

Članak 98.

(1) Ako se motorno vozilo vuče pomoću užeta ili krute veze, osoba koja upravlja vučenim vozilom mora imati vozačku dozvolu za upravljanje onom kategorijom vozila kojoj pripada vozilo koje se vuče.

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 700,00 kuna kaznit će se za prekršaj osoba koja upravlja vučenim vozilom ako postupi suprotno stavku 1. ovoga članka.

Članak 99.

(1) Vuča natovarenoga teretnog automobila s priključnim vozilom ili bez priključnog vozila, odnosno traktora s priključnim vozilom dopuštena je samo do prvog mjesta prikladnog za pretovar tereta, a iznimno i do prvog mjesta na kojem se može otkloniti neispravnost na vozilu.

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna ili fizička osoba obrtnik ako postupi suprotno odredbama ovoga članka.

(3) Za prekršaj iz ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 1.500,00 do 5.000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

(4) Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač ako postupi suprotno odredbi ovoga članka.

Članak 100.

(1) Razmak između vučnog i vučenog vozila, ako se vuče užetom, mora iznositi od tri do pet metara, a ako se vuče pomoću krute veze može iznositi i manje od tri metra.

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač ako postupi suprotno odredbama ovoga članka.

16. UPOTREBA SVJETALA U PROMETU

Članak 101.

(1) Na vozilu u prometu na cesti noću i u slučaju smanjene vidljivosti moraju biti upaljena svjetla i to:

1) na motornom vozilu, osim mopeda i motocikla bez bočne prikolice, najmanje dva bijela ili žuta svjetla na prednjoj strani i paran broj crvenih svjetala na stražnjoj strani,

2) na mopedu i motociklu bez bočne prikolice najmanje jedno bijelo ili žuto svjetlo na prednjoj strani i najmanje jedno crveno svjetlo na stražnjoj strani.

(2) Od prvog sumraka do potpunog svanuća (noću), a i danju u slučaju smanjene vidljivosti, na biciklu mora biti upaljeno jedno svjetlo bijele boje na prednjoj strani i jedno crveno svjetlo na stražnjoj strani, a na zaprežnom vozilu najmanje jedno svjetlo na prednjoj strani i najmanje jedno crveno svjetlo na stražnjoj strani, ili samo jedna svjetiljka koja je izrađena tako da se s prednje strane vozila vidi bijelo svjetlo, a sa stražnje strane vozila crveno svjetlo.

(3) Kad motorno vozilo vuče jedno ili dva priključna vozila, na stražnjoj strani posljednjega priključnog vozila moraju biti upaljena najmanje dva crvena svjetla, a ako širina priključnog vozila iznosi više od 1,6 m, na prednjoj strani prvoga priključnog vozila moraju biti upaljena dva bijela svjetla.

(4) Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač ako postupi suprotno odredbama stavka 1. i 3. ovoga članka.

(5) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač ako postupi suprotno odredbi stavka 2. ovoga članka.

Članak 102.

(1) Na motornim vozilima za vrijeme vožnje danju moraju biti upaljena dnevna ili kratka svjetla, u razdoblju zimskog računanja vremena.

(2) Na motociklu i mopedu za vrijeme vožnje danju moraju biti upaljena kratka svjetla tijekom cijele godine.

(3) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač ako postupi suprotno odredbama ovoga članka.

Članak 103.

Iznimno od odredaba članka 101. ovoga Zakona, ne mora imati upaljena svjetla:

1) vozilo koje je zaustavljeno ili parkirano danju u uvjetima normalne vidljivosti, kao i noću na osvijetljenom dijelu ceste, tako da se jasno vidi s dovoljne udaljenosti,

2) vozilo koje je zaustavljeno ili parkirano na za to posebno određenim mjestima na kolniku ili izvan njega, ili na ulicama sa slabijim prometom,

3) bicikl, moped i motocikl bez bočne prikolice koji nema akumulatora kad su zaustavljeni ili parkirani u naselju uz sam rub kolnika.

Članak 104.

Motorno vozilo čija duljina ne premašuje 8 m, a širina 2 m, i kojem nije pridodano priključno vozilo može imati, kad je zaustavljeno ili parkirano na ulici u naselju, umjesto svjetala iz članka 101. stavka 1. točke 1. ovoga Zakona, upaljeno samo jedno svjetlo koje se s prednje strane vidi kao bijelo svjetlo,

a sa stražnje strane kao crveno svjetlo, i koje je postavljeno na strani suprotnoj od ruba kolnika uz koji je vozilo zaustavljeno ili parkirano.

Članak 105.

(1) Od prvog sumraka do potpunog svanuća (noću), a i danju u slučaju smanjene vidljivosti, moraju nositi upaljena svjetla kad se kreću kolnikom izvan naselja:

1) skupina pješaka koja se kreće u organiziranoj koloni ili povorci – najmanje jedno bijelo ili žuto svjetlo na čelu kolone, odnosno povorke i najmanje jedno crveno svjetlo na njezinu začelju,
2) vođači teglećih, tovarnih i jahaćih životinja i goniči stoke – najmanje jedno bijelo ili žuto svjetlo naprijed i najmanje jedno crveno svjetlo straga.

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 kuna kaznit će se za prekršaj pješak, odnosno vođač ili gonič stoke ako postupi suprotno odredbi ovoga članka.

Članak 106.

(1) Za osvjetljavanje ceste vozač motornog vozila u pravilu, upotrebljava duga svjetla.

(2) Vozač motornog vozila dužan je umjesto dugih svjetala za osvjetljavanje ceste upotrebljavati kratka svjetla:

1) prije mimoilaženja s drugim vozilom na udaljenosti s koje prosudi da svjetlom svojeg vozila zasljepljuje vozača vozila koje mu dolazi ususret, a pri mimoilaženju s drugim vozilom, kad vozač tog vozila prijeđe na kratka svjetla ili kad naizmjeničnim paljenjem i gašenjem svjetala upozorava da mu duga svjetla smetaju, a uvijek na udaljenosti manjoj od 200 m,

2) za vrijeme dok se kreće za drugim vozilom na takvoj udaljenosti i u takvu položaju da dugim svjetlima svojeg vozila zasljepljuje vozača vozila ispred sebe,

3) dok vozilom prolazi pokraj pješaka,

4) kad se kreće cestom koja se prostire neposredno pokraj plovnog puta ili pokraj željezničke ili tramvajske pruge ususret plovidlu, odnosno vozilu koje se kreće po tračnicama,

5) kad naiđe na stoku te ostale domaće ili divlje životinje.

(3) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač ako postupi suprotno odredbama stavka 2. ovoga članka.

Članak 107.

(1) Svjetla za označavanje motornih vozila upotrebljavaju se u uvjetima iz članka 101. stavka 1. ovoga Zakona kad je vozilo zaustavljeno ili parkirano na cesti.

(2) Svjetla za označavanje motornih vozila moraju biti upaljena dok su upaljena bilo koja svjetla za osvjetljavanje ceste ili posebna svjetla za maglu.

(3) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač koji upotrebljava svjetla suprotno odredbama ovoga članka.

Članak 108.

(1) Po magli na motornom i priključnom vozilu moraju biti upaljena kratka svjetla za osvjetljavanje ceste, ili svjetla za maglu, ili oba svjetla istodobno.

(2) Stražnja svjetla za maglu na motornim ili priključnim vozilima smiju se upotrebljavati samo po magli i u slučaju smanjene vidljivosti.

(3) Svjetla za maglu koja se nalaze na prednjoj strani vozila mogu biti bijele ili žute boje, a na stražnjoj strani crvene boje.

(4) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač ako postupi suprotno odredbama ovoga članka.

17. RAZMAK IZMEĐU VOZILA U VOŽNJI

Članak 109.

(1) Vozač je dužan držati potreban razmak kad se kreće iza drugog vozila, tako da ne ugrožava sigurnost prometa.

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač koji ne drži potreban razmak kad se kreće iza drugog vozila.

Članak 110.

- (1) Kad se na javnoj cesti izvan naselja, koja ima samo po jednu prometnu traku namijenjenu za promet vozila u jednom smjeru, kreću jedno za drugim motorna vozila čija je najveća dopuštena masa veća od 3.500 kg ili čija je duljina veća od 7 m, vozači su dužni između svakog od tih vozila držati razmak od najmanje 100 m.
- (2) Odredba stavka 1. ovoga članka ne odnosi se na dio ceste na kojem je pretjecanje zabranjeno.
- (3) Ako se na cesti izvan naselja kreću u nizu dva ili više vozila koja prevoze opasne tvari, međusobni razmak između tih vozila ne smije biti manji od 200 metara.
- (4) Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač koji ne drži potreban razmak kad se kreće iza drugog vozila.

18. PROMET TRAMVAJA I DRUGIH VOZILA NA TRAČNICAMA

Članak 111.

Odredbe članka 34. – 110. ovoga Zakona na odgovarajući se način primjenjuju i na promet tramvaja i drugih vozila koja se na cesti kreću po tračnicama, osim ako to ne isključuju konstrukcijska svojstva tih vozila.

19. PROMET BICIKALA, MOPEDA I MOTOCIKALA

Članak 112.

- (1) Vozači bicikla dužni su se kretati biciklističkom stazom ili biciklističkom trakom, a ako one ne postoje, što bliže desnom rubu kolnika.
- (2) Ako se dva ili više vozača bicikala, mopeda ili motocikala kreću u skupini, dužni su kretati se jedan iza drugoga.
- (3) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač ako postupi suprotno odredbama ovoga članka.

Članak 113.

- (1) Vozač bicikla, mopeda i motocikla mora upravljati vozilom na način kojim se ne umanjuje stabilnost vozila i ne ometaju drugi sudionici u prometu, a osobito ne smije skidati istodobno obje ruke s upravljača, pridržavati se za drugo vozilo, prevoziti, vući ili gurati predmete koji ga mogu ometati u upravljanju vozilom ili ugrožavati druge sudionike u prometu.
- (2) Vozač bicikla koji se kreće kolnikom na javnoj cesti dužan je noću i danju u slučaju smanjene vidljivosti biti označen reflektirajućim prslukom ili reflektirajućom biciklističkom odjećom.
- (3) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač ako postupi suprotno odredbi ovoga članka.

Članak 114.

- (1) Vozač motocikla ili mopeda te vozač lakog četverocikla bez zaštitne kabine i četverocikla bez zaštitne kabine, kao i osobe koje se prevoze na tim vozilima, moraju, za vrijeme vožnje na cesti, na glavi nositi propisanu, homologiranu i uredno pričvršćenu zaštitnu kacigu. Zaštitnu kacigu, za vrijeme vožnje na cesti, na glavi moraju nositi i vozači bicikla mlađi od 16 godina.
- (2) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač motocikla, mopeda, lakog četverocikla bez zaštitne kabine i četverocikla bez zaštitne kabine, kao i osoba koja se prevozi tim vozilima, ako postupi suprotno odredbi stavka 1. ovoga članka.
- (3) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač bicikla ako postupi suprotno odredbi stavka 1. ovoga članka.

20. PROMET ZAPREŽNIH VOZILA I KRETANJE STOKE

Članak 115.

- (1) Vozač zaprežnog vozila mora upravljati vozilom za sve vrijeme dok se vozilo kreće po cesti i dužan je vozilo držati što bliže desnom rubu kolnika.
- (2) Zaprežno vozilo ne smije se ostavljati bez nadzora na cesti.
- (3) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač zaprežnog vozila ako postupi suprotno odredbama ovoga članka.

Članak 116.

- (1) Vozač zaprežnog vozila mora za vrijeme vožnje na cesti upravljati zapregom tako da drži uzde u rukama ili da zapregu vodi hodajući pokraj ili ispred nje.
- (2) Vozač zaprežnog vozila mora voditi zapregu:
  - 1) na nepreglednom i neosiguranom prijelazu ceste preko željezničke pruge,
  - 2) pri prijelazu preko državne i županijske ceste,
  - 3) pri uključivanju u promet iz dvorišta ili s druge površine kada mu je vidik zaklonjen ili je vidljivost smanjena,
  - 4) pri uključivanju u promet kada prelazi preko nogostupa ili biciklističke staze.
- (3) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač zaprežnog vozila ako postupi suprotno odredbama ovoga članka.

Članak 117.

- (1) U prometu na cesti u zaprežno vozilo smiju se upregnuti najviše dvije zaprege jedna iza druge.
- (2) Ako u prometu na cesti zaprežno vozilo vuku dvije zaprege vozač mora imati pratioca.
- (3) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač zaprežnog vozila ako postupi suprotno odredbama ovoga članka.

Članak 118.

- (1) Za zaprežno se vozilo u prometu na cesti smije privezati samo jedno grlo stoke sa stražnje desne strane.
- (2) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač zaprežnog vozila ako postupi suprotno odredbama ovoga članka.

Članak 119.

- (1) Stoku i druge životinje ne smije se voditi niti ostavljati na cesti bez nadzora odnosno vlasnici su dužni poduzeti sve mjere da iste ne izađu na cestu bez nadzora.
- (2) Stoku koja se kreće po javnoj cesti gonič stoke mora držati što je moguće bliže desnom rubu ceste.
- (3) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 kuna kaznit će se za prekršaj gonič ili vlasnik stoke ili drugih životinja ako postupi suprotno odredbama ovoga članka.

Članak 120.

Stoku u stadu, krdu ili pojedino grlo ne smije cestom goniti ili voditi osoba koja, s obzirom na uzrast i sposobnost, ne može nadzirati stoku i poduzimati potrebne radnje da se izbjegne opasnost.

Članak 121.

- (1) Na državnim cestama ne smije se goniti stoka.
- (2) Na državnim cestama osoba koja je navršila 16 godina smije voditi vezana najviše dva grla stoke i kretati se krajnjom desnom stranom kolnika.
- (3) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 kuna kaznit će se za prekršaj osoba koja postupi suprotno odredbama ovoga članka.

Članak 122.

- (1) Na županijskim i lokalnim cestama gonjenje stoke u stadu ili krdu mora nadzirati dovoljan broj goniča. Goniči su dužni stado ili krdo nadzirati i ravnati tako da se ne ugrožava i u što manjoj mjeri ometa promet.

- (2) Veći broj stoke goniči moraju goniti u grupama koje ne smiju biti duže od 50 m, a između njih mora biti razmak najmanje 50 m.
- (3) Na županijskim i lokalnim cestama stoku ne smije goniti niti voditi osoba koja nije navršila 10 godina.
- (4) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 kuna kaznit će se za prekršaj gonič stoke ako postupi suprotno odredbama stavka 1. i 2. ovoga članka.

Članak 123.

- (1) Preko ceste gdje nema izgrađenih ili određenih prijelaza stoka se smije goniti ili voditi samo na preglednom dijelu ceste.
- (2) Prelaženje stoke u stadu ili krdu preko državne ili županijske ceste moraju osiguravati najmanje dva goniča koji se nalaze s jedne i s druge strane prijelaza.
- (3) Kada se stoka goni noću preko državne ili županijske ceste goniči moraju nositi svjetiljke s crvenim svjetlom koje mora biti jasno vidljivo drugim sudionicima u prometu na udaljenosti od najmanje 150 m.
- (4) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 kuna kaznit će se za prekršaj gonič stoke ako postupi suprotno odredbama ovoga članka.

21. KRETANJE PJEŠAKA

Članak 124.

- (1) Pješak se ne smije kretati ni zadržavati na kolniku.
- (2) Na kolniku je zabranjeno igranje, vožnja dječjim biciklom, romobilom i koturaljkama, kao i sanjkanje, skijanje i sl.
- (3) Pješak se mora kretati nogostupom ili drugom površinom određenom za kretanje pješaka, odnosno površinom pokraj kolnika prikladnom za kretanje pješaka.
- (4) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 kuna kaznit će se za prekršaj pješak ako postupi suprotno odredbama ovoga članka.

Članak 125.

- (1) Iznimno od članka 124. stavka 1. i 3. ovoga Zakona, na cesti na kojoj ne postoji nogostup ili druga površina određena, odnosno prikladna za kretanje pješaka, ili na cesti na kojoj postoji nogostup ili druga površina određena, odnosno prikladna za kretanje pješaka kojom se pješaci ne mogu koristiti iz bilo kojeg razloga, pješaci se mogu kretati kolnikom.
- (2) Ako se pješak kreće kolnikom, mora se kretati što bliže rubu kolnika na način kojim ne ometa i ne sprečava promet vozila.
- (3) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 kuna kaznit će se za prekršaj pješak ako postupi suprotno odredbi stavka 2. ovoga članka.

Članak 126.

- (1) Kad se pješaci kreću kolnikom na kojem sigurnost prometa to zahtijeva, a osobito u slučaju slabe preglednosti ceste, smanjene vidljivosti ili jakog prometa vozila, dužni su kretati se jedan iza drugoga.
- (2) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 kuna kaznit će se za prekršaj pješak ako postupi suprotno stavku 1. ovoga članka.

Članak 127.

- (1) Pješak koji se kreće kolnikom na javnoj cesti izvan naselja dužan je kretati se uz lijevi rub kolnika u smjeru kretanja.
- (2) Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, pješak se može kretati uz desni rub kolnika samo kad je takvo kretanje za njega sigurnije (nepregledan zavoj, ponor, usjek, zasjek, odron i sl.).
- (3) Pješak, koji se kreće kolnikom, dužan je noću, a i danju u slučaju smanjene vidljivosti, biti označen nekim izvorom svjetlosti ili reflektirajućom materijom.
- (4) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 kuna kaznit će se za prekršaj pješak koji postupi suprotno odredbama stavka 1. i 2. ovoga članka.

Članak 128.

- (1) Pješak koji gura ručna kolica, bicikl, moped ili motocikl, osobe koje se kreću pomoću prijevoznih sredstava na osobni ili motorni pogon za osobe s invaliditetom ili starije osobe, ako se pri tom ne kreću brzinom većom od brzine čovječjeg hoda te organizirana kolona pješaka moraju se kretati uz desni rub kolnika u smjeru kretanja.
- (2) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 kuna kaznit će se za prekršaj pješak ako postupi suprotno stavku 1. ovoga članka.

Članak 129.

- (1) Pješak je dužan preko kolnika i biciklističke staze ili trake prelaziti pažljivo i najkraćim putem, nakon što se prije stupanja na kolnik uvjeri da to može učiniti na siguran način.
- (2) Na cesti koja ima obilježene pješačke prijelaze ili posebno izgrađene prijelaze, odnosno prolaze za pješake, pješak je dužan pri prelaženju ceste kretati se tim prijelazima, odnosno prolazima ako oni nisu od njega udaljeni više od 50 m u naselju, odnosno 100 m izvan naselja.
- (3) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 kuna kaznit će se za prekršaj pješak ako postupi suprotno odredbama ovoga članka.

Članak 130.

- (1) Na obilježenome pješačkom prijelazu na kojem se prometom pješaka upravlja prometnim svjetlima za pješake, odnosno na raskrižju, pješak je dužan postupiti prema tim znakovima.
- (2) Na obilježenome pješačkom prijelazu ili raskrižju na kojem se prometom pješaka ne upravlja posebnim prometnim svjetlima za pješake, ali se prometom vozila upravlja prometnim svjetlima za vozila ili znacima koje daje ovlaštena osoba, pješaci mogu prelaziti preko kolnika samo dok je danim znakom dopušten prijelaz preko kolnika.
- (3) Na obilježenome pješačkom prijelazu na kojem se prometom ne upravlja prometnim svjetlima ni znacima što ih daje ovlaštena osoba, pješak je dužan prije stupanja na pješački prijelaz obratiti pažnju na udaljenost i brzinu vozila koja mu se približavaju.
- (4) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 kuna kaznit će se za prekršaj pješak ako postupi suprotno odredbama ovoga članka.

Članak 131.

- (1) Pješak koji namjerava prijeći preko kolnika na mjestu na kojem ne postoji obilježeni pješački prijelaz ne smije stupiti na kolnik ako time ometa promet vozila.
- (2) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 kuna kaznit će se za prekršaj pješak ako postupi suprotno odredbi ovoga članka.

Članak 132.

- (1) Organizirana kolona pješaka ne smije biti duža od 50 m, osim pogrebne i odobrene povorke ili policijske ili vojne jedinice.
- (2) Kad se kolnikom kreće više organiziranih kolona pješaka razmak između kolona mora biti najmanje 50 m.
- (3) Noću i danju za vrijeme smanjene vidljivosti, kao i u drugim slučajevima kada je to potrebno radi sigurnosti prometa, pješaci koji se kreću kolnikom u organiziranoj koloni, osim pogrebnih ili odobrenih povorki te policijskih ili vojnih jedinica, moraju se kretati u koloni po jedan.
- (4) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 kuna kaznit će se za prekršaj vođač organizirane kolone pješaka ako postupi suprotno odredbama ovoga članka.

22. OBVEZE VOZAČA PREMA PJEŠACIMA

Članak 133.

- (1) Ako se prometom na obilježenome pješačkom prijelazu upravlja prometnim svjetlima ili znacima ovlaštene osobe, vozač je dužan svoje vozilo zaustaviti ispred pješačkog prijelaza kad mu je danim znakom zabranjen prolaz.
- (2) Ako se obilježeni pješački prijelaz iz stavka 1. ovoga članka nalazi na ulazu na bočnu cestu, vozač

koji skreće na tu cestu dužan je kretati se smanjenom brzinom i propustiti pješake koji su već stupili ili stupaju na pješački prijelaz, a prema potrebi i zaustaviti svoje vozilo radi propuštanja pješaka.

(3) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač koji svoje vozilo ne zaustavi ispred pješačkog prijelaza kad mu je danim znakom zabranjen prolaz.

(4) Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač ako postupi suprotno odredbi stavka 2. ovoga članka.

Članak 134.

(1) Ako se na obilježenome pješačkom prijelazu prometom ne upravlja uređajima za davanje prometnih svjetala ni znacima ovlaštene osobe, vozač je dužan pješačkom prijelazu približavati se sigurnosnom brzinom tako da ne ugrožava pješake, odnosno tako da može zaustaviti svoje vozilo da bi propustio pješake koji su već stupili na pješački prijelaz.

(2) Ako su pješaci djeca, stare i iznemogle osobe, slijepe osobe ili druge osobe s invaliditetom, vozač je dužan zaustaviti vozilo i propustiti ih i kad tek stupaju na pješački prijelaz iz stavka 1. ovoga članka.

(3) U slučaju iz stavka 1. ovoga članka na kolniku s dvije ili više prometnih traka za promet u istom smjeru, zabranjeno je prolaženje pored vozila koje je zaustavljeno ili usporava ispred pješačkog prijelaza da bi propustilo pješake.

(4) Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač ako postupi suprotno odredbama stavka 1. i 2. ovoga članka.

(5) Novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač ako postupi suprotno odredbi stavka 3. ovoga članka.

Članak 135.

(1) Vozač koji skreće na bočnu cestu na čijem ulazu ne postoji obilježeni pješački prijelaz dužan je skretati smanjenom brzinom i ne smije ugroziti pješake koji su već stupili na kolnik.

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač koji postupi suprotno stavku 1. ovoga članka.

23. PROMET NA PRIJELAZU CESTE PREKO ŽELJEZNIČKE PRUGE

Članak 136.

(1) Vozač koji se vozilom približava prijelazu ceste preko željezničke pruge u istoj razini dužan je kretanje vozila prilagoditi tako da ga može zaustaviti pred uređajem za zatvaranje prometa na prijelazu ili pred uređajem za davanje znakova kojima se najavljuje približavanje vlaka, odnosno da može zaustaviti vozilo prije nego što stupi na željezničku prugu.

(2) Sudionici u prometu koji prelaze preko željezničke pruge u istoj razini dužni su to činiti s potrebnim oprezom.

Članak 137.

(1) Sudionici u prometu dužni su zaustaviti se pred prijelazom ceste preko željezničke pruge u istoj razini ako je uređaj za zatvaranje prometa spušten, ili ako se taj uređaj već počeo spuštati, ili ako se daju svjetlosni ili zvučni znaci koji upozoravaju da će se taj uređaj početi spuštati, odnosno da se prijelazu ceste preko željezničke pruge približava vlak.

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 do 5.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač koji postupi suprotno odredbama ovoga članka.

(3) Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 kuna kaznit će se za prekršaj ostali sudionici u prometu na cesti koji postupe suprotno odredbama ovoga članka.

Članak 138.

(1) Na prijelazu ceste preko željezničke pruge u istoj razini na kojem nema uređaja za zatvaranje prometa ni uređaja za davanje znakova kojima se najavljuje približavanje vlaka, sudionici u prometu moraju se zaustaviti te mogu prijeći preko željezničke pruge tek kad se uvjere da prugom ne nailazi vlak ili neko drugo vozilo koje se kreće po tračnicama.

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 kuna kaznit će se za prekršaj sudionik u prometu ako postupi suprotno odredbama ovoga članka.

24. PROMET NA AUTOCESTI, BRZOJ CESTI I CESTI NAMIJENJENOJ ISKLJUČIVO ZA PROMET MOTORNIM VOZILA

Članak 139.

(1) Autocestom, brzom cestom i cestom namijenjenom isključivo za promet motornih vozila ne smiju se kretati pješaci, zaprežna vozila, bicikli i životinje, pomoćna pješačka sredstva, kao ni vozila koja ne mogu razviti brzinu kretanja veću od 60 km/h.

(2) Odredba stavka 1. ovoga članka ne odnosi se na vozila oružanih snaga Republike Hrvatske i ministarstva nadležnog za unutarnje poslove, vozila sa posebnom dozvolom te vozila pravnih ili fizičkih osoba obrtnika nadležnih za održavanje ceste kada daju posebne svjetlosne znakove (žuto trepćuće svjetlo).

(3) Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 kuna kaznit će se za prekršaj sudionik u prometu ako postupi suprotno odredbi stavka 1. ovoga članka.

Članak 140.

(1) Na autocesti vozač ne smije zaustavljati ni parkirati motorno vozilo, osim na površinama izvan kolnika koje su za to posebno uređene i obilježene.

(2) Vozač koji je zbog neispravnosti na vozilu ili iz drugih razloga prisiljen zaustaviti vozilo na kolniku autoceste dužan ga je zaustaviti na posebnoj traci za zaustavljanje vozila u nuždi i poduzeti potrebne mjere da vozilo što prije ukloni s kolnika.

(3) Na autocesti vozač ne smije polukružno okretati vozilo niti se kretati vozilom unatrag, osim na površinama izvan kolnika koje su za to posebno uređene.

(4) Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač ako postupi suprotno odredbama stavka 1. i 2. ovoga članka.

(5) Novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač ako postupi suprotno odredbi stavka 3. ovoga članka.

Članak 141.

(1) Na autocestu ne smije se uključiti motorno vozilo koje vuče drugo vozilo, a koje se zbog neispravnosti ili nedostataka pojedinih dijelova ne može samo kretati.

(2) Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, vuča vozila dopuštena je autocestom ako je razlog za vuču nastao za vrijeme kretanja vozila po autocesti, ali samo krajnjom desnom prometnom trakom do prve priključne ceste kojom se vučeno vozilo može isključiti iz prometa na autocesti.

(3) Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač ako postupi suprotno odredbama ovoga članka.

Članak 142.

(1) Autocestom se vozila moraju kretati krajnjom desnom prometnom trakom ako nije zakrčena vozilima u koloni.

(2) Na autocesti vozač smije mijenjati prometnu traku zbog bržeg kretanja samo prelaženjem vozilom u lijevu prometnu traku.

(3) Na autocesti vozač ne smije vozilom prelaziti iz trake u traku (slalom vožnja), pretjecati trakom za zaustavljanje vozila u nuždi, kretati se na način da ne drži potreban razmak, požurivati vozila ispred sebe davanjem svjetlosnih ili zvučnih znakova ili na neki drugi način niti izvoditi bilo koju drugu radnju kojom ugrožava ili dovodi u opasnost druge sudionike u prometu.

(4) Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač vozila ako postupi suprotno odredbi stavka 1. ovoga članka.

(5) Novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač ako postupi suprotno odredbi stavka 3. ovoga članka.

Članak 143.

(1) Na autocesti s tri prometne trake ili više prometnih traka, namijenjenih za promet vozila u jednom smjeru, vozači teretnih automobila čija je najveća dopuštena masa veća od 3.500 kg i skupova vozila čija duljina premašuje 7 m, smiju koristiti samo dvije prometne trake koje se nalaze uz desni rub kolnika.

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač ako postupi suprotno odredbi ovoga članka.

Članak 144.

(1) Vozač koji se vozilom uključuje u promet na autocesti, uz obveze iz članka 43. – 45. ovoga Zakona, dužan je koristiti se posebnom trakom za ubrzavanje.

(2) Vozač koji se vozilom isključuje iz prometa na autocesti dužan je svojim vozilom pravodobno zauzeti položaj na krajnjoj desnoj prometnoj traci i što prije prijeći na posebnu traku za usporavanje.

(3) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač ako postupi suprotno odredbama ovoga članka.

Članak 145.

Odredbe članka 139. – 144. ovoga Zakona i odgovarajuće kaznene odredbe, primjenjuju se i na promet na brzjoj cesti i cesti namijenjenoj isključivo za promet motornih vozila.

25. PROMET U TUNELU

Članak 146.

(1) Vozač koji se vozilom kreće kroz tunel ne smije zaustavljati niti parkirati vozilo u tunelu niti smije polukružno okretati vozilo ili se vozilom kretati unatrag.

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 do 2.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač ako postupi suprotno odredbama ovoga članka.

Članak 147.

(1) Vozač motornog vozila dužan je za vrijeme kretanja kroz tunel držati na vozilu upaljena kratka svjetla za osvjtljavanje ceste.

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač ako postupi suprotno odredbi ovoga članka.

26. VOZILA POD PRATNJOM

Članak 148.

(1) Vozilima pod pratnjom, u smislu ovoga Zakona, smatraju se vozila koja prate pripadnici policije i vojne policije s posebnim policijskim vozilima opremljenim uređajima za davanje posebnih zvučnih ili svjetlosnih znakova crvene i plave boje, kao i ta policijska vozila i to za vrijeme dok se ti znakovi daju.

(2) Vozač koji na cesti susretne vozilo ili kolonu vozila pod pratnjom i vozač kojega sustigne vozilo ili kolona vozila pod pratnjom dužni su zaustaviti svoje vozilo, noću umjesto dugih svjetala upotrijebiti kratka svjetla za osvjtljavanje ceste, držati se naredbi koje im daju osobe iz pratnje i kretanje nastaviti tek nakon što prođu sva vozila pod pratnjom.

(3) Vozila pod pratnjom vodeći račun o sigurnosti drugih sudionika u prometu imaju pravo prednosti prolaska u odnosu na sva druga vozila, osim u odnosu na vozila koja se kreću raskrižjem na kojem se prometom upravlja prometnim svjetlima ili znacima ovlaštene osobe i na njih se ne primjenjuju odredbe ovoga Zakona o ograničenju brzine (članak 52. – 55.), o zabrani pretjecanja i obilaženja kolone vozila ili na pješačkom prijelazu ili prelaženju iz trake u traku (članak 70. stavak 1. točka 1., članak 74. i članak 75. stavak 1.), o zabrani presijecanja kolone pješaka (članak 89.) te obvezi vezivanja sigurnosnim pojasom (članak 163.) i nisu se dužni kretati jedno iza drugog (članak 112.).

(4) Iznimno, pod uvjetom da je to neophodno potrebno, a vodeći račun o sigurnosti drugih sudionika u prometu, na vozila pod pratnjom ne primjenjuju se ni odredbe o strani kretanja vozila (članak 46. – 48. a kada je obustavljen promet i članak 49.), uključivanju u promet (članak 45. stavak 1.), o

zaustavljanju i parkiranju te polukružnom okretanju (članak 79. stavak 1., članak 80. stavak 1. i 3., članak 82. stavak 1. točka 5., 9., 10., i 11., članak 83. stavak 1., članak 12. stavak 4. i članak 140.).

(5) Radi omogućavanja nesmetanog prolaska vozilima iz stavka 1. ovoga članka, pješaci su se dužni ukloniti dok ta vozila prođu.

(6) Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač ako postupi suprotno odredbi stavka 2. ovoga članka.

(7) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 kuna kaznit će se za prekršaj pješak ako postupi suprotno odredbi stavka 5. ovoga članka.

27. VOZILA S PRAVOM PREDNOSTI PROLASKA

Članak 149.

(1) Na vozila službe hitne pomoći, vozila sanitetskog prijevoza, vatrogasne službe, civilne zaštite, unutarnjih poslova i vojne policije, kad posebnim uređajima daju svjetlosne ili zvučne znakove, ne primjenjuju se odredbe ovoga Zakona o ograničenju brzine (članak 52. – 55.), o propuštanju vozila i prednosti prolaska (članak 57.), o zabrani pretjecanja i obilaženja kolone vozila ili na pješačkom prijelazu ili prelaženju iz trake u traku (članak 70. stavak 1. točka 1., članak 74. i članak 75. stavak 1.), o zabrani presijecanja kolone pješaka (članak 89.) obvezi vezivanja sigurnosnim pojasom (članak 163.) te zabrani upotrebe mobitela (članak 196. stavak 3.).

(2) Iznimno, uz uvjet da je to neophodno potrebno, a vodeći računa o sigurnosti drugih sudionika u prometu, na vozila s prednošću prolaska ne primjenjuju se ni odredbe o strani kretanja vozila (članak 46. – 48. a kada je obustavljen promet i članak 49.), uključivanju u promet (članak 45. stavak 1.) i o zaustavljanju i parkiranju te polukružnom okretanju (članak 79. stavak 1., članak 80. stavak 1. i 3., članak 82. stavak 1. točka od 1. do 11., članak 83., članak 12. stavak 4. i članak 140.).

(3) Kad vozilo unutarnjih poslova i vojne policije upotrebom plavih svjetala osigurava prolaz jednom vozilu ili koloni vozila koja se kreću iza njega, vozači su dužni obratiti pažnju i na vozila kojima se osigurava prolaz, propustiti ih i, prema potrebi, zaustaviti svoja vozila dok ta vozila ne prođu.

(4) Glede međusobnog prava prednosti prolaska vozila iz stavka 1. i 3. ovoga članka važe odredbe ovoga Zakona o propuštanju vozila i prednosti prolaska.

Članak 150.

Iznimno od odredbi članka 149. ovoga Zakona, a vodeći računa o sigurnosti drugih sudionika u prometu, na vozila policije bez obzira imaju li ugrađene posebne uređaje za utvrđivanje prekršaja i davanje zvučnih i svjetlosnih signala u obavljanju službenih zadaća, ne primjenjuju se odredbe ovoga Zakona o ograničenju brzine (članak 52. – 55.), prelaženja iz trake u traku (članak 75. stavak 1.), o poštivanju prometnih znakova (članak 12. stavak 4.) i o zaustavljanju i parkiranju (članak 79., 80., 82. i 83.) te zabrani upotrebe mobitela (članak 196. stavak 3.).

Članak 151.

(1) Osobni automobili kojima se koriste suci i državni odvjetnici za obavljanje očevida povodom kaznenih djela, službena vozila ovlaštenih carinskih službenika, službena vozila ovlaštenih službenika središnjeg tijela državne uprave nadležne za zaštitu i spašavanje, službena vozila inspektora cestovnog prometa, vozila Kriznog stožera ministarstva nadležnog za zdravstvo, vozila Gorske službe spašavanja, vozila mobilne jedinice veterinarske inspekcije te vozila ministarstva nadležnog za poslove pravosuđa kojima se prevoze uhićene ili osuđene osobe, kad posebnim uređajima daju svjetlosne i zvučne znakove, imaju prednost prolaska u odnosu na sva druga vozila osim vozila pod pratnjom i vozila iz članka 149. stavka 1. i 3. ovoga Zakona i na njih se, uz uvjet iz članka 149. stavka 2. ovoga Zakona, ne primjenjuju odredbe ovoga Zakona o zaustavljanju i parkiranju (članak 79. stavak 1., članak 80. stavak 1. i 3., članak 82. stavak 1. točka 5., 9., 10. i 11., članak 83. stavak 1. i članak 12. stavak 4.).

(2) Osobe koje sudjeluju u prometu na cesti u uvjetima i slučajevima iz članka 150. i 151. dužne su voditi računa o sigurnosti drugih sudionika u prometu.

Članak 152.

- (1) Da bi omogućili prolaz vozilima iz članka 149. i 151. ovoga Zakona, pješaci su se dužni skloniti, a druga vozila propustiti i prema potrebi, zaustaviti se dok ta vozila ne prođu, na način da se vozila u desnoj prometnoj traci pomiču udesno a vozila u lijevoj prometnoj traci ulijevo.
- (2) Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač ako postupi suprotno odredbama ovoga članka.
- (3) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 kuna kaznit će se za prekršaj pješak ako postupi suprotno odredbama ovoga članka.

Članak 153.

- (1) Uređaji za davanje posebnih svjetlosnih i zvučnih znakova smiju se ugrađivati i upotrebljavati samo na vozilima kojima pripadnici policije obavljaju pratnju (članak 148. stavak 1.) te na vozilima s pravom prednosti prolaska iz članka 149. stavka 1. i 3. i članka 151. ovoga Zakona.
- (2) Na vozilima policije, osim uređaja iz stavka 1. ovoga članka, mogu se ugraditi i uređaji na kojima se izriču ili ispisuju zapovijedi i obavijesti vozačima koji se kreću ispred ili iza policijskih vozila (obvezno zaustavljanje, stop policija, slijedi me, smanjite brzinu, prometna nesreća, opasnost na cesti i sl.).
- (3) Na službenim vozilima ovlaštenih carinskih službenika i na vozilima mobilne jedinice veterinarske inspekcije mogu se ugraditi uređaji kojima se ispisuju zapovijedi i obavijesti vozačima koji se kreću ispred ili iza tih vozila.
- (4) Vozila iz članka 149. ovoga Zakona mogu imati više plavih rotacijskih svjetala ugrađenih na najvišem dijelu vozila i uređaj za davanje znakova u nizu tonova raznih visina, a vozila iz članka 151. ovoga Zakona samo jedno plavo rotacijsko svjetlo i uređaj za davanje znakova u nizu tonova raznih visina.
- (5) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna ili fizička osoba obrtnik ako postupi suprotno odredbama ovoga članka.
- (6) Za prekršaj iz ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 1.500,00 do 5.000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi i u tijelu državne vlasti ili tijelu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.
- (7) Novčanom kaznom u iznosu od 700,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač koji u prometu na cesti u vozilu ima ili upotrebljava posebne uređaje suprotno odredbama ovoga članka te će se isti oduzeti.

28. TERET NA VOZILU

Članak 154.

- (1) Vozilo u prometu na cesti ne smije se opteretiti iznad najveće dopuštene mase ili dopuštenoga osovinskog opterećenja, utvrđenih posebnim propisom ili preko najveće dopuštene mase, kao niti preko dopuštenoga osovinskog opterećenja upisanog u prometnu dozvolu ili preko mogućnosti koje dopuštaju osobine ceste utvrđene prometnim znakom.
- (2) Teret na vozilu mora biti tako raspoređen i prema potrebi pričvršćen i pokriven da:
  - 1) ne ugrožava sigurnost sudionika u prometu i ne nanosi štetu cesti i objektima na cesti,
  - 2) ne umanjuje stabilnost vozila i ne otežava upravljanje vozilom,
  - 3) ne smanjuje vozaču preglednost nad cestom,
  - 4) ne stvara suvišnu buku i da se ne rasipa po cesti,
  - 5) ne zaklanja svjetlosne i svjetlosno-signalne uređaje na vozilu, registarske pločice i druge propisane oznake na vozilu.
- (3) Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka dopušteno je odstupanje do 3% najveće dopuštene mase i dopuštenoga osovinskog opterećenja utvrđenih posebnim propisom, odnosno preko najveće dopuštene mase i dopuštenoga osovinskog opterećenja upisanih u prometnu dozvolu, odnosno preko mogućnosti koje dopuštaju osobine ceste utvrđene prometnim znakom, uz uvjet da, zbog karakteristika tereta i drugih opravdanih okolnosti, na mjestu utovara nije bilo moguće utvrditi točnu masu tereta.
- (4) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna ili fizička osoba obrtnik ako postupi suprotno odredbama ovoga članka.
- (5) Novčanom kaznom u iznosu od 1.500,00 do 5.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj i odgovorna osoba u pravnoj osobi ako postupi suprotno odredbama ovoga članka.

(6) Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač ako postupi suprotno odredbama ovoga članka.

Članak 155.

- (1) Teret na vozilu ne smije premašiti najudaljeniju točku na prednjoj strani vozila više od jedan metar.
- (2) Teret koji se prevozi na vozilu i priključnom vozilu može premašiti najudaljeniju točku na stražnjoj strani vozila najviše za jednu šestinu svoje duljine koja je kao kontinuirani teret oslonjena na tovarni prostor.
- (3) Ako se vozilom prevozi teret u kombinaciji koja se sastoji od vučnog vozila i jednoosovinske prikolice, pod duljinom vozila razumijeva se ukupna duljina vučnog vozila i jednoosovinske prikolice.
- (4) Ako teret na vozilu premašuje više od jednog metra najudaljenije točke na stražnjoj strani vozila, najizbočenija točka tereta mora biti označena crvenom tkaninom.
- (5) Najizbočenija točka tereta koji se prevozi teretnim motornim ili priključnim vozilom mora u slučaju iz stavka 4. ovoga članka biti označena pločom. Ta je ploča kvadratnog oblika, dimenzija 50x50 cm, obojena naizmjeničnim kosim trakama reflektirajuće narančaste i bijele boje i postavljena okomito na uzdužnu os vozila.
- (6) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna ili fizička osoba obrtnik ako postupi suprotno odredbama ovoga članka.
- (7) Za prekršaj iz ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 1.500,00 do 5.000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi.
- (8) Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač ako postupi suprotno odredbama ovoga članka.

Članak 156.

- (1) Noću, a i danju u slučaju smanjene vidljivosti, najizbočenija točka na teretu koji se prevozi vozilom mora biti označena:
  - 1) u slučaju iz članka 155. stavka 4. ovoga Zakona – svjetlom i reflektirajućom tvari crvene boje,
  - 2) kad teret na motornom ili na priključnom vozilu bočno premašuje više od 20 cm vanjski rub prednjeg ili stražnjeg svjetla za označavanje vozila – svjetlom i katadipterom koji s prednje strane daju bijelo svjetlo, a sa stražnje strane crveno svjetlo.
- (2) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna ili fizička osoba obrtnik ako postupi suprotno odredbama ovoga članka.
- (3) Za prekršaj iz ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 1.500,00 do 5.000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi.
- (4) Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač ako postupi suprotno odredbama ovoga članka.

Članak 157.

- (1) Na biciklu, mopedu i motociklu ne smije se prevoziti predmete šire od 50 cm sa svake strane vozila.
- (2) Na prikolici bicikla i mopeda ne smije se prevoziti predmete šire od 80 cm.
- (3) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač bicikla, mopeda ili motocikla ako postupi suprotno odredbama ovoga članka.

29. PRIJEVOZ OSOBA VOZILIMA

Članak 158.

- (1) U vozilu ili na vozilu smije se prevoziti u prometu na cesti onoliko osoba koliko ima ugrađenih sjedala, odnosno koliko je upisano u prometnoj dozvoli.
- (2) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna ili fizička osoba obrtnik ako postupi suprotno odredbi stavka 1. ovoga članka.
- (3) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 1.500,00 do 5.000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

(4) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač koji postupi suprotno odredbi stavka 1. ovoga članka.

Članak 159.

(1) Na prikolicama iz članka 93. ovoga Zakona i u tovarnom sanduku mopeda ili motocikla, ne smiju se prevoziti osobe.

(2) Osobe se mogu prevoziti u bočnoj prikolici motocikla.

(3) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač ako vozilom prevozi osobe suprotno odredbama ovoga članka.

Članak 160.

(1) Vozač ne smije prevoziti osobe u zatvorenom prostoru vozila koje se ne može otvoriti iznutra, osim vozilima unutarnjih poslova, oružanih snaga Republike Hrvatske i tijela za izvršenje kaznenih i prekršajnih sankcija i to samo za službene potrebe.

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna ili fizička osoba obrtnik ako postupi suprotno odredbi ovoga članka.

(3) Za prekršaj iz ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 1.500,00 do 5.000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi i u tijelu državne vlasti ili tijelu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

(4) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 kuna kaznit će se za prekršaj i vozač ako postupi suprotno odredbama ovoga članka.

Članak 161.

(1) Vozač bicikla stariji od 18 godina može na biciklu prevoziti osobe starije od osam godina samo ako se na biciklu nalaze posebna sjedala za svaku osobu, držač za ruke i noge, odnosno pedale.

(2) Vozač bicikla stariji od 18 godina može na biciklu prevoziti dijete do osam godina starosti, ako je na biciklu ugrađeno posebno sjedalo, prilagođeno veličini djeteta i čvrsto spojeno s biciklom te ako dijete na glavi nosi propisanu i uredno pričvršćenu zaštitnu kacigu.

(3) Vozač bicikla, mopeda i motocikla ne smije prevoziti osobu koja je pod utjecajem droga ili lijekova ili ako u krvi ima alkohola iznad 0,50 g/kg, odnosno odgovarajući iznos miligrama u litri izdahnutog zraka.

(4) Dijete mlađe od 12 godina ne smije se prevoziti na mopedu i motociklu.

(5) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač ako postupi suprotno odredbama stavka 1. i 2. ovoga članka.

(6) Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač ako postupi suprotno odredbama stavka 3. i 4. ovoga članka.

Članak 162.

(1) Osoba koja se prevozi vozilom ne smije ni na koji način ometati vozača u upravljanju vozilom, niti utjecati na vozača da upravlja vozilom na način kojim se smanjuje sigurnost prometa.

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 kuna kaznit će se za prekršaj osoba koja postupi suprotno stavku 1. ovoga članka.

Članak 163.

(1) Vozač i putnici tijekom vožnje u motornom vozilu na sjedalima na kojima su ugrađeni sigurnosni pojasevi, dužni su koristiti pojas na način koji je odredio proizvođač sigurnosnog pojasa.

(2) Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, sigurnosni pojas ne moraju koristiti osobe koje imaju uvjerenje da iz zdravstvenih razloga ne mogu koristiti pojas.

(3) Ministar nadležan za zdravstvo propisat će postupak, uvjete i način izdavanja uvjerenja iz stavka 2. ovoga članka.

(4) Vozač motornog vozila za prijevoz osoba koje osim sjedala za vozača ima još najviše 8 sjedala i vozila za prijevoz tereta u kojima su ugrađeni sigurnosni pojasevi ne smije u takvim motornim vozilima prevoziti djecu nižu od 150 centimetara ako nisu smještene u posebnoj sigurnosnoj sjedalici/postolju koja su za vozilo pričvršćena sigurnosnim pojasom vozila ili posebnim kopčama u

vozilu i suprotno načinu koji je odredio proizvođač posebne sigurnosne sjedalice.

(5) Vozač motornog vozila koje osim sjedala za vozača ima još najviše 8 sjedala i u kojem su ugrađeni sigurnosni pojasevi smije na sjedalima koja nisu prednja prevoziti djecu nižu od 150 cm, a visoku barem 135 cm, koja nisu smještene u sigurnosnoj sjedalici/postolju, ukoliko su ona pravilno vezana sigurnosnim pojasom za odrasle osobe.

(6) Vozač motornog vozila za prijevoz osoba koje osim sjedala za vozača ima još najviše 8 sjedala i vozila za prijevoz tereta u koja nisu ugrađeni sigurnosni pojasevi ne smije u takvim vozilima prevoziti djecu mlađu od tri godine, a djeca stara tri godine i više, a niža od 150 cm ne smiju se smjestiti na prednje sjedalo.

(7) Vozač motornog vozila ne smije prevoziti dijete smješteno u sigurnosnoj sjedalici okrenutoj suprotno od smjera vožnje na putničkom sjedalu zaštićenom prednjim zračnim jastukom, ako zračni jastuk nije deaktiviran, čak i u slučajevima kada se zračni jastuk automatski isključuje.

(8) Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač i druga osoba ako postupi suprotno odredbama ovoga članka.

Članak 164.

(1) Za vrijeme kretanja, u vozilo se ne smije uskakati, iskakati, otvarati vrata, naginjati se izvan vozila i voziti se na vanjskim dijelovima vozila ili na traktorskim priključcima.

(2) Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, na vanjskim dijelovima vozila mogu se voziti osobe koje obavljaju poslove na vozilima vatrogasne službe, vozilima komunalne djelatnosti i elektrodispečerske službe ako su na tim vozilima ugrađene platforme za stajanje i držači i ako se ne kreću brzinom većom od 30 km na sat.

(3) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 kuna kaznit će se za prekršaj osoba ako postupi suprotno odredbi stavka 1. ovoga članka.

(4) Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač ako prevozi osobu suprotno odredbama stavka 1. ovoga članka ili ako za više od 10 km na sat prekorači brzinu u slučajevima iz stavka 2. ovoga članka bez obzira na dopuštenu ili prometnim znakom ograničenu brzinu.

Članak 165.

Motornim ili priključnim vozilom za prijevoz putnika u javnom gradskom i prigradskom prometu i autobusom kojim se obavlja prijevoz za vlastite potrebe u gradskom prometu, iznimno od članka 158. stavka 1. ovoga Zakona, smije se prevoziti osobe i stojeći.

Članak 166.

(1) Na teretnom automobilu u prostoru za smještaj tereta ili na priključnom vozilu koje vuče traktor, može se prevoziti najviše pet osoba koje rade na utovaru ili istovaru tereta ili obavljaju druge radove.

(2) Osobe koje nisu navršile 14 godina smiju se prevoziti na vozilima iz stavka 1. ovoga članka samo uz pratnju punoljetne osobe.

(3) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač ako postupi suprotno odredbama ovoga članka.

Članak 167.

(1) Na teretnom automobilu u prostoru za smještaj tereta ili na priključnom vozilu koje vuče traktor, može se uz odobrenje prevoziti više od pet osoba koje rade na utovaru ili istovaru tereta ili obavljaju druge radove, radnike od mjesta stanovanja do mjesta rada i obratno te od jednog mjesta rada na drugo.

(2) Prijevoz osoba na vozilima iz stavka 1. ovoga članka može se odobriti i u drugim opravdanim slučajevima.

(3) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna ili fizička osoba obrtnik ako postupi suprotno odredbama ovoga članka.

(4) Za prekršaj iz ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 1.500,00 do 5.000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

(5) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač ako postupi suprotno odredbama ovoga članka.

Članak 168.

- (1) Teretni automobil kojim se prevoze osobe u prostoru za smještaj tereta uz odobrenje mora imati: sjedala pričvršćena za karoseriju široka najmanje 45 cm, stranicu na stražnjoj strani karoserije visoku najmanje 120 cm, čvrst vanjski naslon visok najmanje 120 cm na stražnjim sjedalima i na sjedalima uzduž ruba karoserije ako su njezine stranice niže od 120 cm, nosač cerade i ceradu s dva otvora za prozračivanje, jedan na prednjoj, a drugi na stražnjoj strani te stepenice za ulazak i izlazak osoba.
- (2) Ispunjavanje uvjeta iz stavka 1. ovoga članka i broj osoba koje se mogu prevoziti, utvrđuje stanica za tehnički pregled vozila.

Članak 169.

- (1) Na radnom stroju i njegovom priključnom vozilu za vrijeme kretanja po cesti smije se nalaziti vozač i pratilac.
- (2) Na motokultivatoru za vrijeme kretanja po cesti smije se nalaziti samo vozač, a na priključnom vozilu motokultivatora smije se nalaziti najviše tri osobe koje rade na utovaru ili istovaru tereta ili obavljaju druge poslove.
- (3) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna ili fizička osoba obrtnik ako postupi suprotno odredbama ovoga članka.
- (4) Za prekršaj iz ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 1.500,00 do 5.000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi.
- (5) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač ako postupi suprotno odredbama ovoga članka.

Članak 170.

- (1) Odobrenje iz članka 167. ovoga Zakona izdaje policijska uprava, odnosno policijska postaja na čijem području prijevoz počinje.
- (2) Odobrenje nije potrebno kad se prijevoz obavlja radi pružanja hitne pomoći pri spašavanju ljudi i imovine ili kad se obavlja vozilima unutarnjih poslova ili oružanih snaga Republike Hrvatske.
- (3) Odobrenje iz stavka 1. ovoga članka važi najdulje šest mjeseci. Vozač mora kod sebe imati odobrenje i pokazati ga na zahtjev ovlaštene službene osobe.
- (4) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač ako postupi suprotno odredbama stavka 3. ovoga članka.

Članak 171.

- (1) U parkovima, hotelsko-turističkim i sličnim naseljima, pješačkim zonama, gradovima i slično, na cesti kojom je zabranjen ili se ne odvija promet vozila, u pravilu samo u turističke svrhe, traktor ili neko drugo vučno motorno vozilo, smije vući najviše četiri priključna vozila uređena za prijevoz osoba i na njima uz odobrenje prevoziti osobe u sjedećem položaju (turistički vlak).
- (2) Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka vozila koja se koriste u turističke svrhe, u uvjetima odvijanja prometa drugih vozila, vučno vozilo smije vući najviše dva priključna vozila.
- (3) Odobrenje iz stavka 1. ovoga članka izdaje tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave nadležno za poslove prometa.
- (4) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna ili fizička osoba obrtnik ako postupi suprotno odredbama stavka 1. i 2. ovoga članka.
- (5) Za prekršaj iz ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 1.500,00 do 5.000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi, odgovorna osoba u tijelu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.
- (6) Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 kuna kaznit će se za prekršaj i vozač ako postupi suprotno odredbama stavka 1. i 2. ovoga članka.

Članak 172.

- (1) U prometu na cesti zabranjeno je prevoziti osobe:
  - 1) teretnim automobilom kojem tovarni sanduk nema stranice,
  - 2) vozilom s automatskim istovarivačem,
  - 3) priključnim vozilom za prijevoz tereta koje vuče teretni automobil,

4) prikolicom za stanovanje (kamp-prikolica),

5) priključnim vozilom koje vuče traktor, kad traktor vuče više od jednoga priključnog vozila, osim u slučaju iz članka 171. ovoga Zakona (turistički vlak).

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna ili fizička osoba obrtnik ako postupi suprotno odredbama ovoga članka.

(3) Za prekršaj iz ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 1.500,00 do 5.000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

(4) Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 kuna kaznit će se za prekršaj i vozač ako postupi suprotno odredbama ovoga članka.

Članak 173.

(1) Osobe koje se prevoze teretnim automobilom u prostoru za smještaj tereta i priključnim vozilom koje vuče traktor ili radnom stroju ne smiju stajati u vozilu, sjediti na stranicama, na nestabilnom teretu ili na teretu koji prelazi visinu stranica vozila.

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 kuna kaznit će se za prekršaj osoba ako postupi suprotno odredbama ovoga članka.

VI. DUŽNOSTI U SLUČAJU PROMETNE NESREĆE

Članak 174.

Osoba koja se zatekne ili naiđe na mjesto prometne nesreće u kojoj ima ozlijeđenih osoba dužna je, u okviru svojih znanja i sposobnosti, pružiti pomoć osobama ozlijeđenim u prometnoj nesreći.

Članak 175.

(1) Sudionik u prometnoj nesreći u kojoj je netko izgubio život ili je ozlijeđen, dužan je:

1) ostati na mjestu prometne nesreće, s tim što se može privremeno udaljiti samo radi pružanja pomoći osobama ozlijeđenim u prometnoj nesreći ili ako mu je samom potrebna liječnička pomoć, odnosno radi obavještavanja policije,

2) poduzeti sve što je u njegovoj moći da se otklone nove opasnosti koje mogu nastati na mjestu prometne nesreće i da se omogući normalan tok prometa te da nastoji da se ne mijenja stanje na mjestu nesreće i da se sačuvaju postojeći tragovi, uz uvjet da poduzimanje tih mjera ne ugrožava sigurnost prometa,

3) o prometnoj nesreći obavijestiti najbližu policijsku upravu ili policijsku postaju i vratiti se na mjesto prometne nesreće i sačekati dolazak ovlaštene osobe koja obavlja očevid.

(2) Pravna ili fizička osoba koja je obaviještena o prometnoj nesreći u kojoj je neka osoba ozlijeđena dužna je o tome odmah obavijestiti najbližu zdravstvenu ustanovu i policijsku upravu, odnosno policijsku postaju.

(3) Novčanom kaznom u iznosu od 3.000,00 do 7.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač koji ne ostane na mjestu prometne nesreće.

Članak 176.

(1) Vozači, sudionici prometne nesreće, u kojoj je uzrokovana samo materijalna šteta na vozilima, dužni su, ukoliko je to moguće, odmah ukloniti vozila s kolnika, omogućiti nesmetano odvijanje prometa, popuniti i potpisati Europsko izvješće o nesreći ili na drugi način razmijeniti osobne podatke i podatke o vozilima.

(2) Vozači iz stavka 1. ovoga članka ne smiju napustiti mjesto prometne nesreće dok nisu popunili i potpisali Europsko izvješće ili na drugi način razmijenili osobne podatke i podatke o vozilima.

(3) U slučaju prometne nesreće samo s materijalnom štetom, kad na mjestu nesreće nema vlasnika vozila ili vlasnika druge oštećene stvari, vozač je dužan vlasniku vozila ili druge oštećene stvari ostaviti podatke o sebi i vozilu kojim je uzrokovao prometnu nesreću.

(4) Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 kuna kaznit će se vozači ako odmah s kolnika, ukoliko je to moguće, ne uklone vozila i omogućće nesmetano odvijanje prometa.

(5) Novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 do 5.000,00 kuna kaznit će se vozač ako drugom sudioniku u prometnoj nesreći ili osobi vlasniku oštećenog vozila ili druge stvari ne ostavi svoje podatke ili ne popuni Europsko izvješće i napusti mjesto prometne nesreće.

Članak 177.

- (1) Vozač koji je vozilom sudjelovao u prometnoj nesreći u kojoj ima poginulih ili ozlijeđenih osoba, a i druga osoba koja je neposredno sudjelovala u takvoj nesreći, imaju pravo tražiti osobne podatke i adresu od osoba koje su bile prisutne kad se nesreća dogodila.
- (2) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 kuna kaznit će se za prekršaj osoba ako odbije dati osobne podatke i adresu sukladno odredbi ovoga članka.

Članak 178.

- (1) Vozač koji se zatekne ili nađe na mjesto prometne nesreće dužan je na zahtjev ovlaštene osobe prevesti osobu ozlijeđenu u prometnoj nesreći do najbliže zdravstvene ustanove.
- (2) Vozač je dužan postupiti prema odredbi stavka 1. ovoga članka i prije dolaska ovlaštene osobe, osim ako se nesreća dogodila na mjestu na kojem se može očekivati brzi dolazak vozila hitne pomoći ili ako vozač zaključi da se nestručnim i neodgovarajućim načinom prijevoza stanje ozlijeđene osobe može pogoršati.
- (3) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač koji odbije prevesti osobu ozlijeđenu u prometnoj nesreći.

Članak 179.

- (1) Ako je zdravstvena ustanova obaviještena o prometnoj nesreći ili je primila na liječenje osobu ozlijeđenu u prometnoj nesreći, dužna je o tome odmah obavijestiti policijsku upravu, odnosno policijsku postaju na čijem se području dogodila prometna nesreća.
- (2) Ako osoba ozlijeđena u prometnoj nesreći umre od zadobivenih ozljeda, zdravstvena ustanova dužna je o tome odmah obavijestiti policijsku upravu, odnosno policijsku postaju na čijem se području dogodila prometna nesreća.
- (3) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj zdravstvena ustanova ako postupi suprotno odredbama ovoga članka.
- (4) Za prekršaj iz ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 1.500,00 do 5.000,00 kuna i odgovorna osoba (liječnik) u zdravstvenoj ustanovi i liječnik u privatnoj praksi.

Članak 180.

- (1) Ako je vozilo zbog prometne nesreće onespособljeno za daljnje kretanje na cesti, vozač ili vlasnik, odnosno korisnik vozila dužan je vozilo, teret, stvari ili drugi materijal rasut po cesti ukloniti s kolnika, nakon što to naredi ili dopusti ovlaštena osoba koja obavlja očevid.
- (2) Ako vozač ili vlasnik, odnosno korisnik vozila nije u stanju postupiti sukladno odredbi stavka 1. ovoga članka, ovlaštena osoba koja se zatekne na mjestu nesreće ili na mjestu gdje se nalazi neispravno vozilo naredit će pravnoj ili fizičkoj osobi obrtniku nadležnom za održavanje cesta da na sigurno mjesto ukloni vozilo, teret, stvari ili drugi rasuti materijal s kolnika.
- (3) Pravna ili fizička osoba obrtnik nadležan za održavanje cesta, odnosno pravna osoba ili fizička osoba obrtnik s kojom je pravna osoba ili upravno tijelo nadležno za održavanje cesta sklopilo ugovor za uklanjanje vozila dužna je hitno poduzeti sve potrebne mjere za uklanjanje i čuvanje vozila s teretom, stvari ili drugoga rasutog materijala s kolnika i osigurati prohodnost ceste.
- (4) Ako pravna ili fizička osoba obrtnik ne postupi sukladno odredbi stavka 3. ovoga članka, a zbog onespособljenosti vozila ili zapreka na kolniku stvorenih od tereta, stvari ili drugog materijala bude onemogućeno kretanje drugim sudionicima u prometu, ovlaštena osoba poduzet će druge odgovarajuće mjere da se omogući normalan tok prometa.
- (5) Troškove uklanjanja i čuvanja vozila, tereta, stvari ili drugog materijala, kao i poduzimanje drugih odgovarajućih mjera iz stavka 4. ovoga članka, snosi pravna ili fizička osoba obrtnik nadležan za održavanje cesta, a oni imaju pravo na naknadu od onoga tko ih je prouzročio.
- (6) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna ili fizička osoba obrtnik ako ne postupi sukladno odredbama ovoga članka.
- (7) Za prekršaj iz ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 1.500,00 do 5.000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi.
- (8) Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 kuna kaznit će se za prekršaj i osoba koja ne postupi sukladno odredbi stavka 1. ovoga članka.

Članak 181.

- (1) Policijski službenik koji obavlja očevid prometne nesreće u kojoj je nastala materijalna šteta, podvrgnut će sudionike prometne nesreće ispitivanju pomoću odgovarajućih sredstava i aparata, radi provjere ima li u organizmu alkohola, droga ili lijekova koji utječu na psihofizičke sposobnosti i na sposobnosti upravljanja vozilima. Ako se tim ispitivanjem utvrdi da sudionik ima u organizmu droga ili lijekova koji utječu na psihofizičke sposobnosti i na sposobnosti upravljanja vozilima, policijski službenik odvest će ga u zdravstvenu ustanovu na liječnički pregled te na uzimanje krvi i urina radi analize.
- (2) Ako u prometnoj nesreći ima ozlijeđenih osoba, policijski službenik koji obavlja očevid prometne nesreće podvrgnut će sudionike prometne nesreće ispitivanju na način kako je to propisano u stavku 1. ovoga članka. Ako sudionik odbije ispitivanje ili se tim ispitivanjem utvrdi da ima u organizmu alkohola, droga ili lijekova koji utječu na psihofizičke sposobnosti i na sposobnosti upravljanja vozilima, policijski službenik će narediti liječnički pregled te uzimanje krvi i urina radi analize.
- (3) Ako u prometnoj nesreći ima poginulih osoba, policijski službenik koji obavlja očevid prometne nesreće naredit će da se vozaču vozila koje je sudjelovalo u prometnoj nesreći uzme krv i urin kako bi se utvrdilo ima li u organizmu alkohola, droga ili lijekova koji utječu na psihofizičke sposobnosti i na sposobnosti upravljanja vozilima, a drugim sudionicima prometne nesreće naredit će uzimanje krvi i urina nakon što se odgovarajućim sredstvima ili aparatima ili stručnim pregledom utvrdi u organizmu prisutnost alkohola, droga ili lijekova koji utječu na psihofizičke sposobnosti i na sposobnosti upravljanja vozilima.
- (4) U slučajevima iz stavka 1., 2. i 3. ovoga članka liječnik može odlučiti da se krv i urin ne uzimaju ako bi zbog toga nastupile štetne posljedice za zdravlje sudionika u prometnoj nesreći.
- (5) Osobe iz stavka 1., 2. i 3. ovoga članka ne smiju, od trenutka nastanka prometne nesreće pa dok se nad njima ne provede postupak ispitivanja iz stavka 1., 2. i 3. ovoga članka, uzimati alkoholna pića, droge ni lijekove koji utječu na psihofizičke sposobnosti i na sposobnosti upravljanja vozilima.
- (6) Osoba za koju se ispitivanjem na jedan od načina propisanim ovim člankom utvrdi da je pod utjecajem droga ili lijekova ili u krvi ima nedozvoljenu količinu alkohola, snosi troškove ispitivanja.
- (7) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 do 3.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj osobe iz stavka 1., 2. i 3. ovoga članka koje postupe suprotno odredbi stavka 5. ovoga članka.
- (8) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 kuna ili kaznom zatvora u trajanju do 60 dana kaznit će se za prekršaj osobe iz stavka 1. ovoga članka koje se odbiju podvrgnuti ispitivanju pomoću odgovarajućih sredstava i aparata, radi provjere ima li u organizmu alkohola, droga ili lijekova koji utječu na psihofizičke sposobnosti i na sposobnosti upravljanja vozilima ili ako odbije otići na liječnički pregled te na uzimanje krvi i urina radi analize.
- (9) Osobe iz stavka 2. i 3. ovoga članka koje odbiju otići na liječnički pregled te na uzimanje krvi i urina radi analize prisilno će se odvesti.

Članak 182.

- (1) Policijski službenici dužni su izaći na mjesto prometne nesreće i događaja u prometu o kojima su obaviješteni.
- (2) Policijski službenik koji obavlja očevid dužan je organizirati popis imovine koja na mjestu događaja ostaje iza osobe koja je u prometnoj nesreći poginula ili je teže ozlijeđena, obavijestiti pravnu ili fizičku osobu obrtnika koji uklanja vozila i stvari s ceste ili zainteresiranu osobu i pružiti pomoć radi zaštite imovine ako na mjestu događaja nema osobe koja tu imovinu može preuzeti.

VII. ŠPORTSKE I DRUGE PRIREDBE ILI AKTIVNOSTI NA CESTAMA

Članak 183.

- (1) Športske i druge priredbe ili slične aktivnosti na cesti ne smiju se održavati bez odobrenja. Odobrenje izdaje policijska uprava na čijem se području održava priredba ili obavlja aktivnost.
- (2) Ako se športska ili druga priredba održava ili aktivnost obavlja na cesti na području dviju ili više policijskih uprava, odobrenje izdaje ministarstvo nadležno za unutarnje poslove.
- (3) Ako se radi održavanja priredbe ili obavljanja aktivnosti na cesti zabranjuje promet, odobrenje se izdaje uz prethodnu suglasnost tijela nadležnog za poslove cestovnog prometa na čijem se području

zabranjuje promet, a u slučaju iz stavka 2. ovoga članka uz suglasnost ministarstva nadležnog za poslove prometa.

(4) Iznimno od odredbe stavka 1. i 2. ovoga članka za športske ili druge priredbe i aktivnosti na cesti, koje se održavaju u uvjetima normalnog odvijanja prometa, nije potrebno odobrenje.

(5) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna ili fizička osoba obrtnik ako postupi suprotno odredbama ovoga članka.

(6) Za prekršaj iz ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 1.500,00 do 5.000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi, odgovorna osoba u tijelu državne vlasti ili tijelu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Članak 184.

(1) Za pokusne vožnje pri kojima se radi ispitivanja svojstava proizvedenih ili preinačenih motornih vozila mora odstupiti od pojedinih odredaba propisa o sigurnosti prometa na cestama, potrebno je odobrenje iz članka 183. ovoga Zakona.

(2) U odobrenju za pokusnu vožnju određuje se koje mjere osiguranja organizator mora poduzeti o svom trošku te naznačuje osobe koje se moraju nalaziti u vozilu za vrijeme pokusne vožnje.

(3) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna ili fizička osoba obrtnik ako postupi suprotno odredbama ovoga članka.

(4) Za prekršaj iz ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 1.500,00 do 5.000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

(5) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač koji bez odobrenja vozilom na motorni pogon obavlja pokusnu vožnju na cesti ili ne poduzme mjere osiguranja određene u odobrenju za pokusnu vožnju ili za vrijeme pokusne vožnje prevozi osobe koje nisu navedene u odobrenju.

Članak 185.

(1) U slučaju iz članka 183. stavka 3. ovoga Zakona ako za druge sudionike u prometu nije osigurana zaobilazna cesta, zahtjev će se odbiti.

(2) Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, održavanje pokusne vožnje, automobilske, motociklističke ili biciklističke utrke na cesti može se odobriti i kad u određenom cestovnom pravcu nema zaobilazne ceste (brdske utrke i dr.) ali samo u vrijeme kada se tom cestom drugi sudionici u prometu najmanje kreću. U tom se slučaju promet može zabraniti najduže dva sata.

Članak 186.

(1) Zahtjev za izdavanje odobrenja podnosi se najkasnije 30 dana prije održavanja športske i druge priredbe ili obavljanja aktivnosti.

(2) Uz zahtjev za izdavanje odobrenja mora se priložiti program priredbe odnosno aktivnosti, pravila natjecanja, pregled mjera koje organizator predviđa za osiguranje sudionika u prometu, sudionika i gledatelja športske i druge priredbe ili aktivnosti i znak kojim će vozila iz pratnje natjecatelja biti označena.

Članak 187.

(1) Zahtjev za održavanje športske ili druge priredbe ili za obavljanje aktivnosti na cesti odbit će se ako organizator, prema prosudbi nadležnog tijela unutarnjih poslova, nije u stanju provesti mjere iz članka 186. stavka 2. ovoga Zakona.

(2) Ako bi zbog održavanja športske ili druge priredbe ili obavljanja aktivnosti na cesti trebalo obustaviti promet važnijim prometnim pravcima ili bi se priredbom, odnosno aktivnošću u većoj mjeri ugrožavao ili ometao promet na cesti, zahtjev za izdavanje odobrenja može se odbiti.

Članak 188.

(1) U odobrenju za održavanje športske ili druge priredbe ili za obavljanje aktivnosti na cesti određuju se mjere osiguranja koje organizator mora poduzeti.

(2) Kad se promet na cesti ograničava ili se zabranjuje radi održavanja priredbe ili obavljanja aktivnosti odobrenje sadrži i obvezu organizatora da o mjerama ograničavanja ili zabrane prometa obavijesti javnost putem sredstava javnog priopćavanja, najkasnije 48 sati prije početka priredbe,

odnosno aktivnosti.

(3) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna ili fizička osoba obrtnik ako postupi suprotno odredbi stavka 2. ovoga članka.

(4) Za prekršaj iz stavka 2. ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 1.500,00 do 5.000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

Članak 189.

(1) Organizator ne smije početi s održavanjem športske ili druge priredbe ili aktivnosti na cesti ako nisu poduzete sve mjere osiguranja određene u odobrenju.

(2) Ako se utvrdi da organizator nije poduzeo sve mjere osiguranja određene u odobrenju, priredba, odnosno aktivnost će se zabraniti.

(3) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna ili fizička osoba obrtnik ako postupi suprotno odredbi stavka 1. ovoga članka.

(4) Za prekršaj iz ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 1.500,00 do 5.000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi i u tijelu državne vlasti ili tijelu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Članak 190.

(1) Organizator je dužan prekinuti održavanje športske ili druge priredbe, odnosno aktivnosti na cesti:

1) ako su ugroženi sudionici ili gledatelji,

2) ako se u većoj mjeri naruši javni red i mir,

3) ako nastupe okolnosti zbog kojih priredba, odnosno aktivnost ne bi bila odobrena,

4) ako organizator ne provodi određene mjere osiguranja,

5) ako to zahtijevaju drugi razlozi sigurnosti.

(2) Ako organizator ne prekine priredbu, odnosno aktivnost u slučajevima iz stavka 1. ovoga članka policijska uprava, odnosno policijska postaja naredit će organizatoru da priredbu, odnosno aktivnost prekine i poduzet će potrebne mjere da se naredba izvrši.

(3) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna ili fizička osoba obrtnik ako ne postupi sukladno odredbi stavka 1. ovoga članka.

(4) Za prekršaj iz ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 1.500,00 do 5.000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi i u tijelu državne vlasti ili tijelu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Članak 191.

(1) Natjecatelje na športskoj priredbi na cesti mogu pratiti samo vozila označena posebnim znakom koje utvrdi organizator.

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna ili fizička osoba obrtnik ako postupi suprotno odredbama ovoga članka.

(3) Za prekršaj iz ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 1.500,00 do 5.000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi i u tijelu državne vlasti ili tijelu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

(4) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 kuna kaznit će se za prekršaj i vozač koji upravlja vozilom u pratnji natjecatelja ako vozilo ne označi posebnim znakom.

Članak 192.

(1) Nakon završetka športske ili druge priredbe, odnosno aktivnosti na cesti organizator je dužan odmah:

1) ukloniti s ceste sve prometne znakove i druge oznake, uređaje, predmete i objekte koji su postavljeni radi održavanja priredbe, odnosno obavljanja aktivnosti,

2) postaviti na cestu sve prometne znakove i druge znakove, predmete i objekte koji su bili uklonjeni radi održavanja priredbe, odnosno obavljanja aktivnosti,

3) popraviti i dovesti u prvobitno stanje cestu i cestovne objekte ako su oštećeni pri održavanju priredbe, odnosno obavljanju aktivnosti.

(2) Ako organizator ne postupi sukladno odredbama stavka 1. točke 1. i 2. ovoga članka policijska uprava, odnosno policijska postaja poduzet će odgovarajuće mjere da se o trošku organizatora uklone,

odnosno postave prometni znakovi i druge oznake, predmeti i objekti na cesti.

(3) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna ili fizička osoba obrtnik ako ne postupi sukladno odredbama stavka 1. ovoga članka.

(4) Za prekršaj iz ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 1.500,00 do 5.000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi i u tijelu državne vlasti ili tijelu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

VIII. OGRANIČENJE PROMETA

Članak 193.

(1) Zimski uvjeti na cesti su takvi uvjeti kada je kolnik prekriven snijegom ili kada je na kolniku poledica.

(2) Za vrijeme zimskih uvjeta na cestama zabranjuje se promet motornim vozilima koja nemaju propisanu zimsku opremu i teretnim automobilima s priključnim vozilom.

(3) Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, ministar nadležan za poslove prometa može u određeno vrijeme i na određenoj cesti ili dijelu ceste propisati obvezno posjedovanje zimske opreme, za pojedine vrste i kategorije vozila, bez obzira postoje li na tim cestama zimski uvjeti.

(4) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se pravna ili fizička osoba obrtnik ako naredi ili dopusti da se u prometu na cestama koristi vozilo koje nema propisanu zimsku opremu ili teretni automobil s priključnim vozilom.

(5) Za prekršaj iz ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 1.500,00 do 5.000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi i u tijelu državne vlasti ili tijelu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

(6) Novčanom kaznom u iznosu od 700,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač ako upravlja vozilom suprotno odredbama ovoga članka.

Članak 194.

(1) Ministar nadležan za poslove prometa u suglasnosti s ministrom nadležnim za unutarnje poslove može na određenoj cesti ili dijelu ceste, u određene dane ili u određenom vremenskom razmaku propisati zabranu ili ograničenje prometa svih ili pojedinih vrsta vozila, ograničiti brzinu kretanja vozila ako su te zabrane ili ograničenja neophodni radi sprečavanja ili uklanjanja opasnosti za sudionike u prometu, ili ako to zahtijevaju razlozi neometanog prometa, odnosno ako se može opravdano očekivati da će promet biti osobito gust ili otežan.

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj instruktor vožnje ili druga osoba koja osposobljava kandidata za vozača, kao i vozač koji sudjeluje u prometu na određenoj cesti ili dijelu ceste u određene dane ili u određenom vremenskom razmaku kada je propisana zabrana ili ograničenje prometa svih ili pojedinih vrsta vozila sukladno odredbama stavka 1. ovoga članka

Članak 195.

U slučajevima kada to zahtijevaju razlozi sigurnosti i neometanog odvijanja prometa ili razlozi održavanja javnog reda i mira, policijska uprava, odnosno policijska postaja može zabraniti promet ili odrediti posebno ograničenje prometa na određenim cestama i dijelovima cesta za vrijeme dok postoje razlozi zbog kojih se poduzimaju te mjere.

IX. VOZAČI

1. UVJETI ZA UPRAVLJANJE VOZILIMA

Članak 196.

(1) Motornim vozilom i tramvajem u prometu na cesti može samostalno upravljati samo osoba koja ima važeću vozačku dozvolu izdanu u Republici Hrvatskoj, inozemnu vozačku dozvolu ili međunarodnu vozačku dozvolu, za onu kategoriju vozila kojom upravlja u prometu na cesti.

(2) Vozač je dužan za vrijeme upravljanja motornim vozilom i tramvajem koristiti se pomagalima koja su upisana u vozačku dozvolu.

(3) Vozač vozila za vrijeme vožnje ne smije upotrebljavati mobitel niti druge uređaje na način koji bi

umanjio mogućnost reagiranja i sigurnog upravljanja vozilom.

(4) Mobitel se može koristiti za vrijeme vožnje ako se upotrebljava naprava koja omogućava njegovo korištenje bez upotrebe ruke.

(5) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač koji upravlja vozilom u prometu na cesti, a isteklo mu je važenje vozačke dozvole te ako je ispunio uvjete za upravljanje motornim vozilom, a nije mu izdana vozačka dozvola.

(6) Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač koji postupi suprotno odredbama stavka 2., 3. i 4. ovoga članka.

Članak 197.

Vozač koji upravlja vozilom u prometu na cesti mora biti tjelesno i duševno sposoban upravljati vozilom te za to imati potrebno znanje i vještinu.

Članak 198.

(1) Vozač koji je u tolikoj mjeri umoran ili bolestan ili je u takvom psihofizičkom stanju da je nesposoban za sigurno upravljanje vozilom, ne smije upravljati vozilom u prometu na cesti.

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 do 2.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač motornog vozila ako postupi suprotno odredbi ovoga članka.

Članak 199.

(1) Vozač vozila C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D, DE i H, instruktor vožnje, mladi vozač, kao i vozač vozila B kategorije kada upravlja vozilom u profesionalne svrhe (taksisti, vozači hitne pomoći, vozači u tvrtkama i tijelima državne vlasti itd.), ne smije upravljati vozilom na cesti niti početi upravljati vozilom ako je pod utjecajem droga ili lijekova ili ako u krvi ima alkohola.

(2) Vozač vozila kategorije A1, A2, A, B, BE, F, G i AM ne smije upravljati vozilom na cesti niti početi upravljati vozilom ako je pod utjecajem droga ili lijekova ili ako u krvi ima alkohola iznad 0,50 g/kg, odnosno odgovarajući iznos miligrama u litri izdahnutog zraka.

(3) Smatrat će se da je vozač počeo upravljati vozilom ako je pokrenuo vozilo s mjesta.

(4) Smatrat će se da vozač ima alkohola u krvi ako je njegova prisutnost utvrđena analizom krvi i urina ili analizom krvi, mjerenjem količine alkohola u litri izdahnutog zraka, liječničkim pregledom ili drugim metodama i aparatima.

(5) Novčanom kaznom u iznosu od 700,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač i instruktor vožnje iz stavka 1. ovoga članka ako u krvi ima alkohola do 0,50 g/kg, odnosno odgovarajući iznos miligrama u litri izdahnutog zraka.

(6) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 do 3.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač i instruktor vožnje ako u krvi ima alkohola iznad 0,50 do 1,00 g/kg, odnosno odgovarajući iznos miligrama u litri izdahnutog zraka.

(7) Novčanom kaznom u iznosu od 3.000,00 do 5.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač i instruktor vožnje ako u krvi ima alkohola iznad 1,00 do 1,50 g/kg, odnosno odgovarajući iznos miligrama u litri izdahnutog zraka.

(8) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 kuna ili kaznom zatvora u trajanju do 60 dana kaznit će se za prekršaj vozač i instruktor vožnje ako u krvi ima alkohola iznad 1,50 g/kg, odnosno odgovarajući iznos miligrama u litri izdahnutog zraka.

(9) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 kuna ili kaznom zatvora u trajanju do 60 dana kaznit će se za prekršaj vozač i instruktor vožnje ako je pod utjecajem droga ili lijekova.

(10) Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač bicikla i zaprežnog vozila ako u krvi ima alkohola iznad 0,50 g/kg, odnosno odgovarajući iznos miligrama u litri izdahnutog zraka ili ako je pod utjecajem droga ili lijekova.

2. OSPOSOBLJAVANJE KANDIDATA ZA VOZAČE

Članak 200.

(1) Osposobljavanje kandidata za vozače je djelatnost koja se obavlja u općem interesu, a pretpostavlja jedinstveni nastavni proces koji se provodi prema propisanom programu. Program obuhvaća nastavne predmete: Prometni propisi i sigurnosna pravila, Upravljanje vozilom i Pružanje prve pomoći osobama

ozlijeđenim u prometnoj nesreći.

(2) Osposobljavanje kandidata za vozače iz nastavnih predmeta Prometni propisi i sigurnosna pravila i Upravljanje vozilom provode autoškole.

(3) Osposobljavanje kandidata za vozače iz nastavnog predmeta Pružanje prve pomoći osobama ozlijeđenim u prometnoj nesreći provodi Hrvatski crveni križ i zdravstvene ustanove koje za to ovlasti ministar nadležan za zdravstvo.

(4) Program, provedbu programa, uvjete i način osposobljavanja kandidata za vozače iz nastavnih predmeta Prometni propisi i sigurnosna pravila i Upravljanje vozilom, koje provode autoškole, propisuje ministar nadležan za unutarnje poslove u suglasnosti s ministrom nadležnim za poslove prometa.

(5) Program, provedbu programa, uvjete i način osposobljavanja kandidata za vozača te najmanje jedinstvene minimalne izračunske elemente vrijednosti nastavnog sata za nastavni predmet Pružanje prve pomoći osobama ozlijeđenim u prometnoj nesreći propisuje ministar nadležan za zdravstvo u suglasnosti s ministrom nadležnim za unutarnje poslove, a troškove snosi kandidat za vozača.

(6) Novčanom kaznom od 5.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna ili fizička osoba obrtnik ako neovlašteno osposobljava kandidate za vozače.

(7) Za prekršaj iz ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom od 1.500,00 do 5.000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

Članak 201.

(1) Osposobljavanje kandidata za vozače izvode autoškole koje za to ovlasti i upiše u registar autoškola ministarstvo nadležno za unutarnje poslove, nakon što ovlaštena stručna organizacija utvrdi da ispunjavaju uvjete utvrđene ovim Zakonom i podzakonskim aktima donesenim na temelju ovoga Zakona. Registar autoškola vodi ministarstvo nadležno za unutarnje poslove. Registar sadrži sljedeće podatke: broj upisa u registar, naziv autoškole, statusni oblik, sjedište autoškole, sjedište podružnice ili izdvojenog pogona, kategorije vozila za koje je registrirana, datum upisa u registar, datum i razloge za brisanje iz registra.

(2) Ovlaštenje iz stavka 1. ovoga članka izdaje se u skladu s posebnim propisom o mreži i kriterijima o dovoljnom broju autoškola, koji donosi ministar nadležan za unutarnje poslove.

(3) Ovlaštenje iz stavka 1. ovoga članka ne može se prenijeti na druge subjekte.

(4) Novčanom kaznom od 5.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna ili fizička osoba obrtnik ako osposobljava kandidate za vozače suprotno odredbama ovoga članka.

(5) Za prekršaj iz ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom od 1.500,00 do 5.000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

Članak 202.

(1) Autoškola može provoditi osposobljavanje kandidata za vozače vozila ako ima:

1) u radnom odnosu na određeno ili neodređeno vrijeme s najmanje pola radnog vremena stručnog voditelja autoškole i predavača predmeta Prometni propisi i sigurnosna pravila, koji mogu osposobljavati kandidate za vozače i kao instruktori vožnje propisani broj sati,

2) u radnom odnosu na određeno ili neodređeno vrijeme s punim radnim vremenom potreban broj instruktora vožnje za uspješno ostvarivanje nastavnog plana i programa osposobljavanja,

3) propisno opremljenu učionicu, uredski prostor za prijem kandidata i rad voditelja autoškole, prometno vježbalište od najmanje 510 m² udaljeno najviše 10 km cestom od autoškole i pomoćne prostore koji omogućuju nesmetano osposobljavanje kandidata i obavljanje djelatnosti, u vlasništvu ili zakupu,

4) najmanje po jedno vozilo one kategorije za koju se obavlja osposobljavanje u vlasništvu ili zakupu opremljeno za osposobljavanje kandidata za vozače, B kategorije do 7 godina starosti, A1, A2, A i AM kategorije vozila do 10 godina starosti, priključno vozilo do 20 godina starosti, a za ostale kategorije vozila do 12 godina starosti,

5) u vlasništvu nastavna sredstva i pomagala, informatičku opremu i program za realizaciju teorijskog dijela osposobljavanja (nastavni predmet Prometni propisi i sigurnosna pravila) te računalnu opremu za ostvarivanje informatičke povezanosti s ovlaštenom stručnom organizacijom iz ovoga Zakona.

(2) Autoškola smije i u podružnici (izdvojenom pogonu) izvan sjedišta osposobljavati kandidate za vozače ako ispunjava uvjete navedene u ovome članku te ako joj ministarstvo nadležno za unutarnje

poslove za to izda ovlaštenje i odobri upis u registar.

(3) Osposobljavanje kandidata za vozače u autoškoli iz nastavnog predmeta Prometni propisi i sigurnosna pravila izvodi predavač, iz nastavnog predmeta Upravljanje vozilom izvodi instruktor vožnje, a iz nastavnog predmeta Pružanje prve pomoći osobama ozlijeđenim u prometnoj nesreći izvodi predavač, doktor medicine.

(4) Osposobljavanje kandidata za vozače obavlja se prema najmanjim jedinstvenim minimalnim izračunskim elementima vrijednosti nastavnog sata za nastavni predmet Prometni propisi i sigurnosna pravila i Upravljanje vozilom, za pojedinu kategoriju vozila koje propisuje ministar nadležan za unutarnje poslove. Troškove osposobljavanja snosi kandidat za vozača.

(5) Novčanom kaznom od 5.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna ili fizička osoba obrtnik ako osposobljava kandidate za vozače suprotno odredbama ovoga članka.

(6) Za prekršaj iz ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom od 1.500,00 do 5.000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

Članak 203.

(1) Stručni voditelj autoškole može biti osoba koja je završila najmanje preddiplomski sveučilišni studij ili stručni studij, u trajanju od tri godine prometnog smjera (cestovnog) te stekla odgovarajući naziv u skladu s posebnim zakonom, s najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima obrazovanja ili osposobljavanja u cestovnom prometu, koja ima položen stručni ispit iz stavka 3. ovoga članka i valjanu dozvolu instruktora vožnje onih kategorija vozila za koje se osposobljava kandidate u autoškoli.

(2) Predavač u autoškoli može biti osoba koja je završila najmanje preddiplomski sveučilišni studij ili stručni studij, u trajanju od tri godine prometnog smjera (cestovnog) te stekla odgovarajući naziv u skladu s posebnim zakonom, najmanje tri godine vozačku dozvolu za vozila B kategorije, valjanu dozvolu instruktora vožnje i položen stručni ispit iz stavka 3. ovoga članka za predavača Prometnih propisa i sigurnosnih pravila.

(3) Program stručnog ispita iz stavka 1. i 2. ovoga članka te način njegove provedbe propisuje ministar nadležan za unutarnje poslove.

(4) Instruktor vožnje u autoškoli može biti osoba sa zanimanjem instruktora vožnje koja ima najmanje tri godine vozačku dozvolu za vozila B kategorije i kojoj je izdana dozvola instruktora vožnje određene kategorije te koja je navršila 24 godine starosti.

(5) Predavač iz nastavnog predmeta Pružanje prve pomoći osobama ozlijeđenim u prometnoj nesreći može biti doktor medicine osposobljen za izvođenje nastave iz tog nastavnog predmeta, prema programu koji utvrđuje ministar nadležan za zdravstvo.

(6) Za vrijeme osposobljavanja kandidata za vozača u upravljanju vozilom, instruktor vožnje dužan je imati kod sebe svoju vozačku dozvolu, dozvolu instruktora vožnje za one kategorije za koje obavlja osposobljavanje, nalog za osposobljavanje i dužan ih je pokazati na zahtjev policijskog službenika i ovlaštenog nadzornika.

(7) Dozvolu stručnom voditelju autoškole, predavaču i instruktoru vožnje izdaje ministarstvo nadležno za unutarnje poslove, a predavaču iz nastavnog predmeta Pružanje prve pomoći osobama ozlijeđenim u prometnoj nesreći izdaje ministarstvo nadležno za zdravstvo.

(8) Osobama iz stavka 7. ovoga članka neće se izdati dozvole za obavljanje propisanih poslova, ako su pravomoćno osuđene za kaznena djela protiv života i tijela, protiv slobode i prava čovjeka i građanina, protiv Republike Hrvatske, protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom, protiv spolne slobode i spolnog ćudoređa, protiv imovine, protiv opće sigurnosti ljudi i imovine i sigurnosti prometa, protiv vjerodostojnosti isprava, protiv javnog reda, protiv službene dužnosti, koja se progone po službenoj dužnosti ili se protiv njih vodi kazneni postupak za ta djela odnosno ako su pravomoćno osuđene za prekršaje iz ovoga Zakona za koje je propisana kazna zatvora.

(9) Novčanom kaznom od 5.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna ili fizička osoba obrtnik ako dopusti da kandidate za vozače osposobljava osoba koja ne ispunjava uvjete propisane ovim Zakonom.

(10) Za prekršaj iz ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom od 1.500,00 do 5.000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

(11) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj osoba koja osposobljava kandidata za vozača, a ne ispunjava za to propisane uvjete, kao i instruktor vožnje koji za vrijeme

osposobljavanja kandidata za vozača kod sebe nema ili nema propisno popunjen nalog za osposobljavanje ili ga ne pokaže na zahtjev ovlaštene osobe.

(12) Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 kuna kaznit će se za prekršaj instruktor vožnje ako nema kod sebe dozvolu instruktora vožnje i vozačku dozvolu ili ih ne pokaže na zahtjev ovlaštene osobe.

Članak 204.

(1) Osoba može pristupiti osposobljavanju za vozača vozila određene kategorije najranije šest mjeseci prije nego što navršši godine propisane za izdavanje vozačke dozvole za upravljanje vozilom određene kategorije.

(2) Kandidat za vozača može i prije položenoga vozačkog ispita upravljati na cesti vozilom one kategorije za koju se osposobljava za vrijeme dok se osposobljava, ako vozilom upravlja pod nadzorom instruktora vožnje.

(3) Za vrijeme upravljanja vozilom kandidat za vozača mora imati kod sebe propisno popunjenu Knjižicu kandidata za vozača i uvjerenje o tjelesnoj i duševnoj sposobnosti za upravljanje vozilom te ih je dužan pokazati na zahtjev policijskog službenika i ovlaštenog nadzornika.

(4) Vozilo koje se koristi za osposobljavanje kandidata za vozača mora biti označeno posebnom pločom za označavanje vozila autoškole, koja sadrži oznaku plave boje s bijelim slovom »L«.

(5) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna ili fizička osoba obrtnik ako postupi suprotno odredbama ovoga članka.

(6) Za prekršaje iz ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 1.500,00 do 5.000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

(7) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj instruktor vožnje koji na cesti osposobljava kandidata za vozača na vozilu koje nije označeno posebnim oznakama te ako kandidat kod sebe nema propisno popunjenu Knjižicu kandidata za vozača ili uvjerenje o tjelesnoj i duševnoj sposobnosti za upravljanje vozilom.

Članak 205.

(Brisan.)

3. VOZAČKI ISPITI I PROVJERA OSPOSOBLJENOSTI

Članak 206.

(1) Poslovi organiziranja i provođenja vozačkih ispita, stručnog nadzora nad radom autoškola, stručnog usavršavanja i provjere stručne osposobljenosti, organiziranja i provođenja stručnih ispita za predavače, stručne voditelje i ovlaštene ispitivače iz nastavnih predmeta Prometni propisi i sigurnosna pravila i Upravljanje vozilom, kao javne ovlasti, povjeravaju se ovlaštenoj stručnoj organizaciji, koju na temelju javnog natječaja, ovlasti ministarstvo nadležno za unutarnje poslove.

(2) Stručna organizacija iz stavka 1. ovoga članka mora imati:

1) prostorne i materijalno-tehničke uvjete koji osiguravaju obavljanje poslova na teritoriju Republike Hrvatske,

2) odgovarajuće stručne kadrove,

3) organizaciju rada i ustroj koji jamči trajno i kvalitetno obavljanje poslova,

3) odgovarajuću informatičku i tehničku podršku za obavljanje povjerenih poslova.

(3) Uvjete iz stavka 2. ovoga članka propisat će ministar nadležan za unutarnje poslove.

(4) Ministar nadležan za unutarnje poslove, utvrđuje način obavljanja i organiziranja vozačkih ispita te vođenje dokumentacije i evidencija o tim poslovima.

(5) Ovlaštena stručna organizacija na temelju propisa ministarstva nadležnog za unutarnje poslove svojim općim aktima utvrđuje način obavljanja poslova koji su joj povjereni te utvrđuje i vodi dokumentaciju i evidencije o poslovima koje obavlja. Opći akti objavljuju se u »Narodnim novinama«.

(6) Poslove stručnog nadzora obavlja ovlaštena osoba stručne organizacije (ovlašteni nadzornik) koja je završila najmanje preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij prometnog smjera (cestovnog) te stekla odgovarajući naziv u skladu s posebnim zakonom, najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima osposobljavanja kandidata za vozače i najmanje tri godine radnog iskustva kao ovlašteni ispitivač na poslovima provedbe vozačkih

ispita.

(7) Osoba iz stavka 6. ovoga članka mora imati položen stručni ispit. Program stručnog ispita te način njegove provedbe propisuje ministar nadležan za unutarnje poslove.

(8) Osoba iz stavka 6. ovoga članka ne može obavljati poslove stručnog nadzora ako je pravomoćno osuđena za kaznena djela protiv života i tijela, protiv slobode i prava čovjeka i građanina, protiv Republike Hrvatske, protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom, protiv spolne slobode i spolnog ćudoređa, protiv imovine, protiv opće sigurnosti ljudi i imovine i sigurnosti prometa, protiv vjerodostojnosti isprava, protiv javnog reda, protiv službene dužnosti, koja se progone po službenoj dužnosti ili se protiv njih vodi kazneni postupak za ta djela odnosno ako je pravomoćno osuđena za prekršaj iz ovoga Zakona za koje je propisana kazna zatvora.

(9) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako povjerene poslove ne obavlja stručno ili ih obavlja suprotno odredbama ovoga članka.

(10) Za prekršaj iz ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom od 1.500,00 do 5.000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

Članak 207.

(1) Vozački ispit provodi se u ispitnim centrima koje određuje ministar nadležan za unutarnje poslove.

(2) Ispitni centri, u smislu ovoga Zakona, su podružnice stručne organizacije.

Članak 208.

(1) Vozački ispit može polagati samo kandidat za vozača koji je završio osposobljavanje po propisanom programu i ako je navršio broj godina potrebnih za izdavanje vozačke dozvole za kategoriju za koju se osposobio. Polaganje vozačkog ispita prijavljuje se ovlaštenoj stručnoj organizaciji iz članka 206. ovoga Zakona.

(2) Vozački ispit čini jedinstvenu cjelinu i sastoji se od nastavnih predmeta Prometni propisi i sigurnosna pravila, Pružanje prve pomoći osobama ozlijeđenim u prometnoj nesreći i Upravljanje vozilom. Ispit iz nastavnih predmeta Prometni propisi i sigurnosna pravila i Upravljanje vozilom provodi ovlašteni ispitivač koji ima dopuštenje (licenciju) ministarstva nadležnog za unutarnje poslove. Ispit iz nastavnog predmeta Pružanje prve pomoći osobama ozlijeđenim u prometnoj nesreći provodi ovlašteni ispitivač koji ima dopuštenje (licenciju) ministarstva nadležnog za zdravstvo. Rezultati ispita upisuju se u Knjžicu kandidata za vozača.

(3) Osobama iz stavka 2. ovoga članka neće se izdati dopuštenja (licence) za obavljanje propisanih poslova, ako su pravomoćno osuđene za kaznena djela protiv života i tijela, protiv slobode i prava čovjeka i građanina, protiv Republike Hrvatske, protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom, protiv spolne slobode i spolnog ćudoređa, protiv imovine, protiv opće sigurnosti ljudi i imovine i sigurnosti prometa, protiv vjerodostojnosti isprava, protiv javnog reda, protiv službene dužnosti, koja se progone po službenoj dužnosti ili se protiv njih vodi kazneni postupak za ta djela odnosno ako su pravomoćno osuđene za prekršaje iz ovoga Zakona za koje je propisana kazna zatvora.

(4) Ovlašteni ispitivač za nastavne predmete Prometni propisi i sigurnosna pravila i Upravljanje vozilom može biti osoba koja je završila najmanje preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij prometnog smjera (cestovnog) te stekla odgovarajući naziv u skladu s posebnim zakonom, položenim ispitom za instruktora vožnje određene kategorije i iskustvom od najmanje tri godine na poslovima osposobljavanja kandidata za vozače. Ovlašteni ispitivač mora položiti stručni ispit za ovlaštenog ispitivača kod ovlaštene stručne organizacije po programu kojeg donosi ministar nadležan za unutarnje poslove.

(5) Ovlašteni ispitivač za nastavni predmet Pružanje prve pomoći osobama ozlijeđenim u prometnoj nesreći može biti osoba koja ima najmanje dvije godine iskustva na poslovima predavača toga nastavnog predmeta i koji ispunjava uvjete za predavača tog predmeta.

(6) Ispit kandidata za vozača iz pojedinoga nastavnog predmeta neće se provesti ako je autoškoli, zdravstvenoj ustanovi, predavaču ili instrukturu vožnje zabranjen rad, dok zabrana traje. Kandidat može na osobni zahtjev dovršiti proces osposobljavanja u drugoj autoškoli.

(7) O položenom vozačkom ispitu ovlaštena stručna organizacija (ispitni centri) izdaje uvjerenje.

(8) Visinu naknade za polaganje vozačkog ispita utvrđuje ministar nadležan za unutarnje poslove.

Odluka o visini naknade objavljuje se u »Narodnim novinama«. Troškove ispita snosi kandidat koji se osposobljava za vozača.

- (9) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako izda uvjerenje osobi koja nije završila osposobljavanje ili nije položila vozački ispit.
- (10) Za prekršaj iz ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom od 1.500,00 do 5.000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

Članak 209.

- (1) Program vozačkog ispita donosi ministar nadležan za unutarnje poslove, a obuhvaća sadržaje iz nastavnih predmeta Prometni propisi i sigurnosna pravila, Upravljanje vozilom i Pružanje prve pomoći osobama ozlijeđenim u prometnoj nesreći.
- (2) Sadržaj ispita predmeta Pružanje prve pomoći osobama ozlijeđenim u prometnoj nesreći propisuje ministar nadležan za zdravstvo.

Članak 210.

- (1) Vojna osoba i službenik ministarstva nadležnog za unutarnje poslove, koji su u oružanim snagama Republike Hrvatske, odnosno ministarstvu nadležnom za unutarnje poslove osposobljeni za upravljanje vozilima, mogu vozački ispit polagati u oružanim snagama Republike Hrvatske, odnosno ministarstvu nadležnom za unutarnje poslove prema propisima što ih donesu ministri nadležni za poslove obrane, odnosno unutarnje poslove.
- (2) Program vozačkog ispita obuhvaća najmanje sadržaj iz članka 209. ovoga Zakona.

Članak 211.

- (1) U srednjim školama koje školuju osobe za zanimanje vozač i ispunjavaju uvjete iz članka 209. i članku 216. stavka 5. ovoga Zakona, na prijedlog ovlaštene stručne organizacije, ministarstvo nadležno za unutarnje poslove imenuje povjerenstvo za polaganje vozačkog ispita.
- (2) Povjerenstvo iz stavka 1. ovoga članka može ispitivati samo kandidate za vozače koji su osposobljavani u tim školama.

Članak 212.

- (1) Instruktori vožnje, predavači, stručni voditelji, ovlaštene nadzornici i ovlaštene ispitivači obvezni su se stručno usavršavati.
- (2) Osobe iz stavka 1. ovoga članka dužne su pristupiti provjeri stručne osposobljenosti najmanje jedanput u četiri godine i na njoj moraju zadovoljiti, osim ovlaštenog ispitivača, koji je dužan to učiniti svake dvije godine. Osoba koja ne zadovolji ili ne pristupi provjeri stručne osposobljenosti ne smije obavljati poslove za koje je ovlaštena, dok ne zadovolji na provjeri.
- (3) Program, oblik i način stručnog usavršavanja te provjeru stručne osposobljenosti osoba iz stavka 1. ovoga članka za nastavne predmete Prometni propisi i sigurnosna pravila i Upravljanje vozilom, propisuje ministar nadležan za unutarnje poslove, a za nastavni predmet Pružanje prve pomoći osobama ozlijeđenim u prometnoj nesreći ministar nadležan za zdravstvo.
- (4) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna ili fizička osoba obrtnik ukoliko dozvoli da osoba iz stavka 1. ovoga članka koja ne pristupi i ne zadovolji na provjeri iz stavka 2. ovoga članka nastavi obavljati poslove za koje je ovlaštena.
- (5) Za prekršaj iz ovoga članka novčanom kaznom u iznosu od 1.500,00 do 5.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj i odgovorna osoba u pravnoj osobi.
- (6) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj osoba iz stavka 1. ovoga članka, ukoliko nastavi obavljati poslove a nije zadovoljila na provjeri stručnosti.

Članak 213.

- (1) Upravni i inspekcijski nadzor nad radom autoškola i ovlaštene stručne organizacije obavlja ministarstvo nadležno za unutarnje poslove.
- (2) Ako ovlaštena stručna organizacija ne obavlja povjerene poslove sukladno odredbama ovoga Zakona ili prestane ispunjavati uvjete propisane ovim Zakonom, ministarstvo nadležno za unutarnje poslove oduzet će joj ovlaštenje. Ako je stručnoj organizaciji oduzeto ovlaštenje, poslove obavlja ministarstvo nadležno za unutarnje poslove, dok ne ovlasti drugu stručnu organizaciju.
- (3) Ako autoškola, stručni voditelj, predavač, instruktor vožnje, ovlaštene ispitivač, odnosno ovlaštene nadzornik, ne obavlja poslove u skladu s propisima, ministarstvo nadležno za unutarnje poslove

zaključkom će im naložiti otklanjanje nedostataka u roku od 30 dana. Ako autoškola, stručni voditelj, predavač, instruktor vožnje, ovlaštenu ispitivač, odnosno ovlaštenu nadzornik, ne otkloni nedostatke u određenom roku, ministarstvo nadležno za unutarnje poslove rješenjem će autoškoli zabraniti rad, a instruktoru vožnje, predavaču ili ovlaštenom ispitivaču oduzeti dozvolu (licenciju).

(4) Protiv rješenja iz stavka 3. ovoga članka žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor.

(5) Ministar nadležan za unutarnje poslove donosi provedbene propise o obliku i načinu izdavanja i oduzimanja dopuštenja (licencije) i o sadržaju drugih obrazaca u svezi s osposobljavanjem kandidata za vozača i provođenju vozačkih ispita.

(6) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna ili fizička osoba obrtnik ako ne obavlja poslove stručno i u skladu s propisima.

(7) Za prekršaj iz ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom od 1.500,00 do 5.000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

(8) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 kuna, kaznit će se za prekršaj stručni voditelj, predavač, instruktor vožnje, ovlaštenu ispitivač i ovlaštenu nadzornik ako ne obavlja poslove stručno i u skladu s propisima te ako obavlja poslove u vrijeme izrečene mjere zabrane rada.

Članak 214.

(1) Upravni i inspekcijski nadzor nad radom Hrvatskoga Crvenog križa i zdravstvenih ustanova koje osposobljavaju kandidate za vozače iz nastavnog predmeta Pružanje prve pomoći osobama ozlijeđenim u prometnoj nesreći u procesu osposobljavanja kandidata za vozače obavlja ministarstvo nadležno za zdravstvo.

(2) Ako Hrvatski crveni križ ili zdravstvena ustanova koja osposobljava kandidate za vozače iz nastavnog predmeta Pružanje prve pomoći osobama ozlijeđenim u prometnoj nesreći ne obavlja poslove u skladu s propisima, ministarstvo nadležno za zdravstvo rješenjem će joj privremeno, na mjesec dana, zabraniti obavljanje poslova osposobljavanja kandidata za vozača iz nastavnog predmeta Pružanje prve pomoći osobama ozlijeđenim u prometnoj nesreći. Ukoliko Hrvatski Crveni križ ili zdravstvena ustanova koja osposobljava kandidate za vozače iz nastavnog predmeta Pružanje prve pomoći osobama ozlijeđenim u prometnoj nesreći ne otkloni nedostatke u roku, ministarstvo nadležno za zdravstvo rješenjem će joj zabraniti obavljanje poslova osposobljavanja kandidata za vozača iz nastavnog predmeta Pružanje prve pomoći osobama ozlijeđenim u prometnoj nesreći.

(3) Protiv rješenja iz stavka 2. ovoga članka žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor.

(4) Hrvatski Crveni križ ili zdravstvena ustanova koja osposobljava kandidate za vozače iz nastavnog predmeta Pružanje prve pomoći osobama ozlijeđenim u prometnoj nesreći kojoj je izrečena mjera iz stavka 2. ovoga članka ne smije osposobljavati kandidate za vozače za vrijeme trajanja mjere.

(5) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj Hrvatski Crveni križ ili zdravstvena ustanova ako osposobljava kandidate suprotno propisima ili u vrijeme kad joj je izrečena zabrana osposobljavanja (stavak 4.).

(6) Za prekršaj iz ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 1.500,00 do 5.000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

4. STJECANJE PRAVA NA UPRAVLJANJE VOZILIMA

Članak 215.

(1) Biciklom na cesti smije upravljati osoba koja je navršila 14 godina.

(2) Djeca s navršenih devet godina koja su u školama osposobljena za upravljanje biciklom i za to im je izdana potvrda, smiju samostalno upravljati biciklom na cesti, a druga djeca s navršenih devet godina samo u pratnji osobe koja je navršila 16 godina.

(3) Program osposobljavanja za vožnju biciklom, program biciklističkog ispita i obrazac potvrde iz stavka 2. ovoga članka propisuje ministar nadležan za poslove obrazovanja.

(4) Zaprežnim vozilom smije upravljati državnom i županijskom cestom samo osoba koja je navršila 16 godina, a na ostalim cestama osoba koja je navršila 10 godina.

Članak 216.

(1) Osoba može steći pravo na samostalno upravljanje vozilom određene kategorije ako je:

1) duševno i tjelesno sposobna upravljati vozilom određene kategorije,

- 2) navršila minimalnu dob za upravljanje vozilom određene kategorije,
- 3) položila vozački ispit za upravljanje vozilom određene kategorije,
- 4) nastanjena u Republici Hrvatskoj te ima prebivalište, prijavljeno boravište na razdoblje od najmanje 185 dana, uobičajeno prebivalište, školuje se ili ima odobren privremeni ili stalni boravak.
- (2) Minimalna dob za upravljanje vozilom pojedine kategorije je:
- navršениh 16 godina za upravljanje vozilima M, A1, F i G kategorije,
  - navršениh 18 godina za upravljanje vozilima A2, B i C1 kategorije,
  - navršениh 19 godina za upravljanje vozilima BE, C1E i C kategorije,
  - navršениh 20 godina za upravljanje vozilima A i CE kategorije,
  - navršениh 21 godinu za upravljanje vozilima D1, D1E, D, DE i H kategorije,
  - navršениh 24 godine za upravljanje vozilima A kategorije, bez posjedovanja iskustva upravljanja vozilom A2 kategorije.
- (3) Ministar nadležan za unutarnje poslove propisat će posebne uvjete glede dobnih granica za vozače motornih vozila kategorije C u skupnom prijevozu ljudi te uvjete za upravljanje i način prijevoza na motornim vozilima policije.
- (4) Ministar nadležan za poslove obrane propisuje uvjete za upravljanje i način prijevoza na vozilima oružanih snaga Republike Hrvatske.
- (5) Ministar nadležan za unutarnje poslove u suglasnosti s ministrom nadležnim za poslove obrazovanja propisat će posebne uvjete glede dobnih granica za početak osposobljavanja te uvjete za upravljanje vozilima C1 i C kategorije za učenike srednjih prometnih i drugih strukovnih škola koji se obrazuju za zanimanje vozač motornog vozila u redovitom srednjoškolskom obrazovnom programu.
- (6) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 kuna ili kaznom zatvora do 60 dana, kaznit će se za prekršaj osoba koja u prometu na cesti upravlja motornim vozilom prije stjecanja prava na upravljanje.

Članak 217.

- (1) Vozačka dozvola izdaje se za upravljanje vozilima koja su svrstana u AM, A1, A2, A, B, BE, C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D, DE, F, G i H kategorije gdje u:
- 1) AM, spadaju mopedi i **laki četverocikli**;
    - minimalna starosna dob za kategoriju AM je 15 godina.
  - 2) A1, spadaju – motocikli sa ili bez bočne prikolice, radnog obujma motora do 125 cm³ i snage motora od najviše 11 kW i odnosom snage i mase koji ne prelazi 0,1 kW/kg;
    - motorna vozila na tri kotača čija snaga nije veća od 15 kW,
    - minimalna starosna dob za kategoriju A1 je 16 godina.
  - 3) A2, spadaju – motocikli sa ili bez bočne prikolice, čija snaga ne prelazi 35 kW i čiji omjer snaga/masa ne prelazi 0,2 kW/kg, a ne potječu od vozila čija je snaga dvostruko veća i više;
    - minimalna starosna dob za kategoriju A2 je 18 godina.
  - 4) A, spadaju – motocikli sa ili bez bočne prikolice;
    - motorna vozila na tri kotača čija je snaga veća od 15 kW,
    - minimalna starosna dob za kategoriju A je 24 godine, odnosno 20 godina ukoliko vozač ima vozačku dozvolu za upravljanje vozilom A2 kategorije najmanje dvije godine,
    - minimalna starosna dob za vozilo na tri kotača A kategorije je 21 godina.
  - 5) B, spadaju motorna vozila, osim vozila AM, A1, A2, A, F i G kategorije čija najveća dopuštena masa ne prelazi 3.500 kg i koja su dizajnirana i konstruirana za prijevoz ne više od 8 putnika, ne računajući sjedalo za vozača; motorna vozila ove kategorije mogu biti u kombinaciji s priključnim vozilom čija najveća dopuštena masa ne prelazi 750 kg. Ne dovodeći u pitanje odredbe propisa o tipnom odobrenju vozila o kojima je riječ, motorna vozila u ovoj kategoriji mogu se kombinirati s priključnim vozilom čija je najveća dopuštena masa veća od 750 kg, pod uvjetom da najveća dopuštena masa ove kombinacije vozila nije veća od 4 250 kg. U slučaju da je najveća dopuštena masa takve kombinacije vozila veća od 3 500 kg, takvom kombinacijom vozač može upravljati samo nakon što je položio vozački ispit za tu kombinaciju vozila iz nastavnog predmeta Upravljanje vozilom.;
    - minimalna starosna dob za kategoriju B je 18 godina.
  - 6) BE, ne dovodeći u pitanje odredbe propisa o tipnom odobrenju za dotična vozila, spada kombinacija vozila koja se sastoji od vučnog vozila kategorije B i priključnog vozila, pri čemu najveća dopuštena masa priključnog vozila nije veća od 3 500 kg;

– minimalna starosna dob za kategoriju BE je 18 godina.

7) C1, spadaju motorna vozila osim onih iz kategorije D1, D ili F, čija je najveća dopuštena masa veća od 3 500 kg, ali nije veća od 7 500 kg i koja su projektirana i izrađena za prijevoz najviše osam putnika uz vozača; motorna vozila u ovoj kategoriji mogu se kombinirati s priključnim vozilom čija najveća dopuštena masa nije veća od 750 kg;

– minimalna starosna dob za kategoriju C1 je 18 godina.

8) C1E, ne dovodeći u pitanje odredbe o tipnom odobrenju za dotična vozila, spada – kombinacija vozila koja se sastoji od vučnog vozila kategorije C1 i njegova priključnog vozila koje ima najveću dopuštenu masu veću od 750 kg, pod uvjetom da najveća dopuštena masa kombinacije vozila nije veća od 12 000 kg;

– ne dovodeći u pitanje odredbe propisa o tipnom odobrenju za dotična vozila, spada – kombinacija vozila koja se sastoji od vučnog vozila kategorije B i njegova priključnog vozila koje ima najveću dopuštenu masu veću od 3 500 kg, pod uvjetom da najveća dopuštena masa kombinacije vozila nije veća od 12 000 kg;

– minimalna starosna dob za kategoriju C1E je 18 godina.

9) C, spadaju motorna vozila, osim onih iz kategorije D1, D ili F, čija je najveća dopuštena masa veća od **veća od 3.500 kg**;

– minimalna starosna dob za kategoriju C je 21 godina.

10) CE, spada kombinacija vozila koja se sastoji od vučnog vozila kategorije C i priključnog vozila čija najveća dopuštena masa iznosi više od 750 kg;

– minimalna starosna dob za kategorije CE je 21 godina.

11) D1, spadaju motorna vozila projektirana i izrađena za prijevoz najviše 16 putnika uz vozača i čija maksimalna duljina nije veća od 8 m; motorna vozila ove kategorije mogu se kombinirati s priključnim vozilom čija najveća dopuštena masa nije veća od 750 kg;

– minimalna starosna dob za kategoriju D1 je 21 godina.

12) D1E, ne dovodeći u pitanje odredbe propisa o tipnom odobrenju za dotična vozila, spada kombinacija vozila koja se sastoji od vučnog vozila kategorije D1 i njegova priključnog vozila koje ima najveću dopuštenu masu veću od 750 kg;

– minimalna starosna dob za kategoriju D1E je 21 godina.

13) D, spadaju motorna vozila projektirana i izrađena za prijevoz više od osam putnika uz vozača; motorna vozila ove kategorije mogu se kombinirati s priključnim vozilom čija najveća dopuštena masa nije veća od 750 kg;

– minimalna starosna dob za kategoriju D je 24 godine.

14) DE, ne dovodeći u pitanje odredbe propisa o tipnom odobrenju za dotična vozila, spada kombinacija vozila koja se sastoji od vučnog vozila kategorije D i njegova priključnog vozila koje ima najveću dopuštenu masu veću od 750 kg;

– minimalna starosna dob za kategoriju DE je 24 godine.

15) F, spadaju traktori sa ili bez prikolice;

– minimalna starosna dob za kategoriju F je 16 godina.

16) G, spadaju radni strojevi;

– minimalna starosna dob za kategoriju G je 16 godina.

17) H, spadaju tramvaji;

– minimalna starosna dob za kategoriju H je 21 godina.

(2) Iznimno od stavka 1. točke 9. i 10. ovoga članka, minimalna starosna dob za upravljanje vozilom C i CE kategorije je 18 godina, ukoliko vozač posjeduje početne kvalifikacije dobivene sukladno propisu kojim se uređuje prijevoz u cestovnom prometu.

(3) Iznimno od stavka 1. točke 13. i 14. ovoga članka, minimalna starosna dob za upravljanje vozilom D i DE kategorije je 21 godina, ukoliko je vozač uspješno stekao ubrzanu početnu kvalifikaciju sukladno propisu kojim se uređuje prijevoz u cestovnom prometu, i obavlja linijski prijevoz putnika do 50 km.

(4) Iznimno od stavka 1. točke 13. i 14. ovoga članka, minimalna starosna dob za upravljanje vozilom D i DE kategorije je 23 godine, ukoliko je vozač uspješno stekao ubrzanu početnu kvalifikaciju sukladno propisu kojim se uređuje prijevoz u cestovnom prometu.

(5) Iznimno od stavka 1. točke 13. i 14. ovoga članka, minimalna starosna dob za upravljanje vozilom D i DE kategorije je 21 godina, ukoliko je vozač uspješno stekao početnu kvalifikaciju sukladno

propisu kojim se uređuje prijevoz u cestovnom prometu.

(6) Iznimno od stavka 1. točke 9. i 13. ovoga članka, minimalna starosna dob za upravljanje vozilima C kategorije je 18, a D kategorije 21. godinu, za vozila koja koristi policija, vatrogasna služba i za vozila koja provode ispitivanje na cesti u svrhu popravka i održavanja.

(7) Vozačka dozvola iz stavka 6. ovoga članka je valjana samo na području Republike Hrvatske sve dok vozač ne navrši minimalnu starosnu dob navedenu u stavku 1. točki 9. i 13. ovoga članka.

(8) Ministar nadležan za unutarnje poslove propisat će pravilnikom posebne uvjete glede dobnih granica, uvjeta upravljanja i načina prijevoza na motornim vozilima policije.

(9) Ministar nadležan za poslove obrane propisat će pravilnikom uvjete za upravljanje i način prijevoza na vozilima oružanih snaga Republike Hrvatske.

Članak 218.

(1) Ministar nadležan za unutarnje poslove propisat će postupak izdavanja vozačkih dozvola te oblik, veličinu, boju, sadržaj, vrstu i kvalitetu materijala obrasca vozačke dozvole.

(2) Podaci koji se unose u vozačku dozvolu ispisuju se na hrvatskom jeziku i latiničnom pismu.

(3) O izdanim vozačkim dozvolama vodi se evidencija.

Članak 219.

(1) Izdavanje vozačkih dozvola podliježe sljedećim uvjetima:

a) dozvole za kategorije C1, C, D1 i D izdaju se vozačima koji su već položili vozački ispit za upravljanje vozilima kategorije B;

b) dozvole za kategorije BE, C1E, CE, D1E i DE izdaju se samo vozačima koji **su već položili vozački ispit za upravljanje vozilima kategorije B, C1, C, D1 i D;**

c) dozvola za kategoriju H izdaje se **samo vozačima koji su već položili vozački ispit za upravljanje vozilima kategorije B.**

(2) Valjanost vozačke dozvole određuje se kako slijedi:

a) vozačke dozvole izdane za kategorije C1E, CE, D1E i DE vrijede i za kombinaciju vozila u kategoriji BE;

b) vozačke dozvole izdane za kategoriju CE vrijede za kategoriju DE sve dok vozač ima pravo upravljati vozilima D kategorije;

c) vozačke dozvole izdane za kategorije CE i DE vrijede za kombinaciju vozila u kategorijama C1E i D1E.

d) vozačke dozvole izdane za kategorije A1, A2, A, B, C1, C, D1, D i H vrijede za vozila kategorije AM, F i G;

e) vozačke dozvole izdane za kategoriju A2 vrijede za vozila kategorije A1.

f) Vozačke dozvole izdane za kategorije A, C i D vrijede za vozila kategorije A1, A2, C1 i D1.

Članak 220.

Nijedna osoba ne smije imati više od jedne vozačke dozvole.

Članak 221.

(1) Mladi vozač ne smije upravljati vozilom na cesti brzinom većom od 80 km na sat, na brzjoj cesti i cesti namijenjenoj isključivo za promet motornih vozila brzinom većom od 100 km na sat, odnosno 120 km na sat na autocesti.

(2) Osoba iz stavka 1. ovoga članka ne smije upravljati niti početi upravljati motornim vozilom ako je pod utjecajem droga ili lijekova.

Napomena: sukladno odredbama Odluke i Rješenja Ustavnog suda Republike Hrvatske broj: U-I-323/2009 i dr. od 20. prosinca 2013. (Nar. nov., br. 158/13), prihvaćaju se prijedlozi za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti s Ustavom te se ukida članak 221. Zakona o sigurnosti prometa na cestama (Nar. nov., br. 67/08, 48/10, 74/11 i 80/13) u dijelovima koji se odnose na vozače za koje su do 17. lipnja 2008. prestale dvogodišnje zabrane i ograničenja

propisani člankom 221. Zakona o sigurnosti prometa na cestama (Nar. nov., br. 105/04, 142/06 – Uredba), te kojima je upravljanje vozilom zanimanje.

Članak 222.

- (1) Vozačka dozvola izdat će se na zahtjev osobe koja nadležnom tijelu preda uvjerenje o položenom vozačkom ispitu, ako udovoljava uvjetima iz ovoga Zakona.
- (2) **Vozačka dozvola za upravljanje vozilima AM, A1, A2, A, B, BE, F i G kategorije izdaje se s rokom važenja od 10 godina. Prilikom produljenja vozačke dozvole vozač je dužan podvrgnuti se zdravstvenom pregledu za vozača u slučaju kada je obveza zdravstvenog pregleda utvrđena zdravstvenim uvjerenjem na temelju kojeg je vozačka dozvola izdana.**
- (3) Vozačka dozvola za upravljanje vozilima C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D, DE i H kategorije izdaje se s rokom važenja od pet godina. Po isteku roka od pet godina, vozač iz ovoga stavka prilikom produljenja vozačke dozvole dužan je podvrgnuti se zdravstvenom pregledu za vozača.
- (4) Vozačka dozvola za upravljanje vozilima instruktora vožnje i vozaču B kategorije **koji upravlja vozilom u profesionalne svrhe** izdaje se s rokom važenja od 10 godina. Po isteku roka od deset godina, vozač iz ovoga stavka i instruktor vožnje prilikom produljenja vozačke dozvole dužan je podvrgnuti se zdravstvenom pregledu za vozača.
- (5) Osobi čije zdravstveno stanje u vrijeme zdravstvenog pregleda nije takvo da bi bilo smetnja za izdavanje vozačke dozvole, ali je neophodan zdravstveni nadzor u kraćem razdoblju, vozačka dozvola se izdaje s rokom važenja predloženim u uvjerenju o zdravstvenom pregledu. Ovaj rok ne može biti kraći od jedne godine.

Članak 223.

- (1) U vozačku dozvolu upisuju se sve kategorije motornih i priključnih vozila kojima vozač ima pravo upravljati sukladno odredbama ovoga Zakona.
- (2) Vozač ima pravo upravljati samo onim vozilima i kategorijama vozila koje su upisane u vozačkoj dozvoli.
- (3) Novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač koji upravlja vozilom one kategorije koja nije upisana u njegovu vozačku dozvolu.

Članak 224.

- (1) Vozačku dozvolu izdaje policijska uprava, odnosno policijska postaja.
- (2) **Protiv rješenja donesenog u postupku izdavanja vozačke dozvole ne može se izjaviti žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.**

Članak 224.a

- (1) Motornim vozilom na cesti može upravljati osoba kojoj je izdana vozačka dozvola u državi članici Europskog gospodarskog prostora.
- (2) Osoba iz stavka 1. ovoga članka može vozačku dozvolu izdanu od države članice Europskog gospodarskog prostora zamijeniti za jednakovrijednu vozačku dozvolu Republike Hrvatske bez polaganja vozačkog ispita.

Članak 225.

- (1) Stranac koji boravi u Republici Hrvatskoj i hrvatski državljanin koji boravi ili prebiva u inozemstvu pa dođe u Republiku Hrvatsku, može na temelju važeće inozemne vozačke dozvole koju je izdalo nadležno tijelo strane države, uz uvjet reciprociteta, upravljati motornim vozilom na teritoriju Republike Hrvatske.
- (2) Inozemna vozačka dozvola za upravljanje motornim vozilima D1 ili D kategorije neće se priznati osobama koje nemaju 24 godine života, za C kategoriju 21 godinu, C1 i B kategoriju 18 godina života.

Članak 226.

- (1) Stranac kojem je odobren privremeni ili stalni boravak u Republici Hrvatskoj i hrvatski državljanin koji se iz inozemstva vrati u Republiku Hrvatsku, a i osoblje diplomatskih i konzularnih

predstavništava i misija stranih država i predstavništava međunarodnih organizacija u Republici Hrvatskoj, stranih trgovinskih, prometnih, kulturnih i drugih predstavništava te stranih dopisništava, mogu upravljati motornim vozilima na osnovi važeće inozemne vozačke dozvole za vrijeme do godinu dana od dana ulaska u Republiku Hrvatsku.

(2) Osobama iz stavka 1. ovoga članka važeća inozemna vozačka dozvola zamijenit će se hrvatskom vozačkom dozvolom, uz uvjete iz članka 216. stavka 1. točke 1. i 2. i stavka 2. i članka 219. ovoga Zakona, na njihov zahtjev, bez polaganja vozačkog ispita, vozačkom dozvolom za upravljanje onom kategorijom vozila u koju spadaju vozila za čije su upravljanje ovlaštene inozemnom vozačkom dozvolom. Iznimno i uz uvjet reciprociteta, od osoblja diplomatskih i konzularnih predstavništava i misija stranih država i predstavništava međunarodnih organizacija u Republici Hrvatskoj pri zamjeni inozemne vozačke dozvole neće se zahtijevati dokazi o udovoljenju uvjetima iz članka 216. stavka 1. točke 1. ovoga Zakona (liječničko uvjerenje). Zamijenjena inozemna vozačka dozvola vratit će se tijelu koje ju je izdalo.

(3) Inozemna vozačka dozvola iz čijeg se teksta ne može zaključiti za koju je kategoriju vozila izdana ili da li joj je protekao rok važenja više od šest mjeseci, može se zamijeniti u smislu stavka 2. ovoga članka samo ako podnositelj zahtjeva priloži ispravu iz koje se vidi kojim vozilima može upravljati, odnosno da joj nije protekao rok važenja više od šest mjeseci.

(4) Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 kuna kaznit će se za prekršaj osoba koja ne zamjeni inozemnu vozačku dozvolu u roku iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 227.

(1) Odredbe ovoga Zakona o upravljanju vozilima na temelju inozemne vozačke dozvole na odgovarajući se način primjenjuju i na upravljanje vozilima na temelju važeće međunarodne vozačke dozvole.

(2) Međunarodna vozačka dozvola priznat će se samo ako su je izdala nadležna tijela ili organizacije strane države. Ta se dozvola ne može zamijeniti za hrvatsku vozačku dozvolu.

Članak 228.

(1) Vozaču koji ima važeću vozačku dozvolu izdanu u Republici Hrvatskoj može se, na njegov zahtjev, izdati i međunarodna vozačka dozvola.

(2) Međunarodna vozačka dozvola izdaje se s rokom važenja od pet godina od dana izdavanja, odnosno do dana važenja vozačke dozvole, ukoliko je do isteka njene važnosti manje od tri godine.

(3) Međunarodnu vozačku dozvolu izdaje stručna organizacija iz članka 206. ovoga Zakona. O izdanim međunarodnim vozačkim dozvolama vodi se registar.

(4) Međunarodna vozačka dozvola ne može se izdati vozaču kojem je izrečena zaštitna mjera zabrane upravljanja motornim vozilom, dok ta mjera traje.

(5) Međunarodna vozačka dozvola izdana u Republici Hrvatskoj ne može se koristiti za upravljanje vozilima na teritoriju Republike Hrvatske.

(6) Nadzor nad izdavanjem međunarodnih vozačkih dozvola i vođenjem registra obavlja ministarstvo nadležno za unutarnje poslove.

(7) Novčanom kaznom od 5.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj ovlaštena stručna organizacija ako ne vodi ili neuredno vodi registar izdanih međunarodnih vozačkih dozvola ili izda međunarodnu vozačku dozvolu suprotno odredbama ovoga Zakona.

(8) Za prekršaj iz ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom od 1.500,00 do 5.000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

Članak 229.

(1) Kad upravlja vozilom, vozač mora kod sebe imati vozačku dozvolu ili potvrdu o podnesenom zahtjevu za izdavanje vozačke dozvole i dužan ju je pokazati na zahtjev policijskog službenika.

(2) Vlasnik, odnosno osoba kojoj je vozilo povjereno ne smije dati vozilo na upravljanje osobi koja nije stekla pravo upravljanja vozilom one kategorije u koju spada to vozilo ili osobi koja je pod utjecajem droga ili lijekova ili koja u krvi ima nedozvoljenu količinu alkohola.

(3) Vlasnik, odnosno osoba kojoj je vozilo povjereno dužna je, na zahtjev policijskog službenika ili službene osobe jedinica lokalne samouprave koja obavlja poslove iz članka 5. stavka 4. ovoga Zakona,

dati vjerodostojan podatak o identitetu osobe kojoj je dao vozilo na upravljanje.

(4) Kad je vlasnik vozila, kojim je počinjen prekršaj propisan ovim Zakonom, pravna osoba, podatke iz stavka 3. ovoga članka dužna je dati odgovorna osoba u pravnoj osobi.

(5) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač koji nema kod sebe vozačku dozvolu ili potvrdu o podnesenom zahtjevu za izdavanje vozačke dozvole ili je ne pokaže na zahtjev policijskog službenika.

(6) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 do 3.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj vlasnik vozila i osoba kojoj je vozilo povjereno ako vozilo da na upravljanje osobi iz stavka 2. ovoga članka.

(7) Novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 do 5.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj vlasnik vozila, osoba kojoj je vozilo povjereno ili odgovorna osoba u pravnoj osobi ako, u roku od 15 dana, ne da vjerodostojan dokaz o osobi koja je upravljala vozilom u vrijeme počinjenja prekršaja.

5. ZDRAVSTVENI PREGLEDI VOZAČA

Članak 230.

(1) Prije početka osposobljavanja kandidati za vozače dužni su se podvrgnuti zdravstvenom pregledu za vozače.

(2) Zdravstvene preglede obavljaju zdravstvene ustanove i trgovačka društva koja obavljaju djelatnost medicine rada i specijalisti medicine rada u privatnoj praksi.

(3) Zdravstvene preglede za utvrđivanje zdravstvene sposobnosti za upravljane vozilima kategorija F, G i M mogu obavljati i izabrani liječnici obiteljske/opće medicine.

(4) O obavljenim zdravstvenim pregledima kandidata za vozače i vozača, vode se evidencije.

(5) Visinu naknade za zdravstvene preglede utvrđuje ministar nadležan za zdravstvo. Odluka o visini naknade objavljuje se u »Narodnim novinama«.

(6) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna ili fizička osoba obrtnik ako dozvoli da se kandidat za vozača osposobljava bez zdravstvenog pregleda ili ako obavlja zdravstvene preglede suprotno odredbama ovoga članka.

(7) Za prekršaj iz ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 1.500,00 do 5.000,00 kuna fizička osoba i odgovorna osoba u pravnoj osobi i tijelu državne vlasti ili tijelu jedinice lokalne (područne) samouprave.

Članak 231.

(1) Vozači su dužni podvrgavati se i nadzornim zdravstvenim pregledima.

(2) Nadzorni zdravstveni pregledi vozača su redoviti i izvanredni.

(3) Na izvanredni nadzorni zdravstveni pregled upućuje se vozač za kojeg se opravdano sumnja da zbog zdravstvenih razloga više nije sposoban sigurno upravljati vozilom.

(4) Na izvanredni nadzorni zdravstveni pregled uputit će se vozač i instruktor vožnje kod kojih je utvrđen udio alkohola u krvi viši od 1,50 g/kg ili je utvrđeno da je upravljao vozilom pod utjecajem droga ili lijekova, kao i vozač i instruktor vožnje koji se odbiju podvrći ispitivanju imaju li u organizmu alkohola, droga ili lijekova koji utječu na psihofizičke sposobnosti i na sposobnosti upravljanja vozilima, nakon pravomoćnosti odluke o prekršaju.

(5) Zahtjev za upućivanje vozača na izvanredni nadzorni zdravstveni pregled može podnijeti svako tijelo nadležno za nadzor prometa na cesti (unutarnji poslovi, inspekcije i sl.), državni odvjetnik, sud i pravna ili fizička osoba kod koje je vozač zaposlen.

(6) Na izvanredni nadzorni zdravstveni pregled vozača upućuje policijska uprava, odnosno policijska postaja prema mjestu prebivališta, boravišta, uobičajenog prebivališta, školovanja, odnosno privremenog ili stalnog boravišta vozača.

(7) Izvanredne nadzorne zdravstvene preglede obavljaju zdravstvene ustanove i trgovačka društva koja obavljaju djelatnost medicine rada i specijalisti medicine rada u privatnoj praksi koje za to ovlasti ministar nadležan za zdravstvo.

(8) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako naredi ili dopusti da vozilom upravlja vozač koji se nije podvrgao nadzornome zdravstvenom pregledu.

(9) Za prekršaj iz ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom od 1.500,00 do 5.000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi i odgovorna osoba u tijelu državne vlasti ili tijelu jedinice lokalne i

područne (regionalne) samouprave.

(10) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač ako se odbije povrgnuti nadzornom zdravstvenom pregledu.

Članak 232.

(1) Naknadu za nadzorni zdravstveni pregled vozača **koji upravljaju vozilom u profesionalne svrhe**, plaća pravna ili fizička osoba kod koje je vozač zaposlen.

(2) Ostali vozači sami plaćaju naknadu za redovni nadzorni zdravstveni pregled i naknadu za izvanredni nadzorni zdravstveni pregled ako se na izvanrednom pregledu utvrdi da nisu sposobni za vozača ili da su ograničeno sposobni.

(3) Ako se na izvanrednom nadzornom zdravstvenom pregledu utvrdi da je vozač sposoban za upravljanje motornim vozilom, naknadu za pregled plaća policijska uprava, odnosno policijska postaja koja ga je uputila na pregled.

(4) U slučajevima iz članka 231. stavka 4. ovoga Zakona, naknadu za izvanredni nadzorni zdravstveni pregled snosi vozač.

Članak 233.

(1) Ako se na nadzornom zdravstvenom pregledu utvrdi da vozač više nije sposoban sigurno upravljati vozilom za koje mu je izdana vozačka dozvola, zdravstvene ustanove dužne su izdati uvjerenje i dostaviti ga u roku od osam dana policijskoj upravi, odnosno policijskoj postaji prema mjestu prebivališta, odnosno privremenog ili stalnog boravišta, odnosno koja je vozača uputila na pregled.

(2) Ako se na zdravstvenom pregledu utvrdi da kandidat za vozača nije duševno ili tjelesno sposoban za upravljanje vozilima, zdravstvene ustanove, trgovačka društva koja obavljaju djelatnost medicine rada i specijalisti medicine rada u privatnoj praksi koji su obavili pregled dužni su u roku od osam dana o tome obavijestiti policijsku upravu, odnosno policijsku postaju na području koje kandidat za vozača ima prebivalište, odnosno na čijem području stranac ima prijavljen privremeni ili stalni boravak.

(3) Ako se na liječničkom pregledu ili u tijeku liječenja utvrdi da vozač boluje od bolesti ili ima invalidnost radi koje nije više sposoban sigurno upravljati vozilom, liječnik koji je obavio pregled ili je liječio vozača te izabrani liječnik dužan je uz upozorenje bolesniku o tome obavijestiti policijsku upravu ili postaju u kojoj osoba ima prijavljeno prebivalište, odnosno privremeno ili stalno boravište.

(4) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako postupi suprotno odredbama ovoga članka.

(5) Za prekršaj iz ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom od 1.500,00 do 5.000,00 kuna, fizička osoba i odgovorna osoba u pravnoj osobi i u tijelu državne vlasti ili tijelu jedinice lokalne (područne) samouprave.

Članak 234.

(1) Zdravstvenu sposobnost vozača i kandidata za vozače koji nisu zadovoljni ocjenom zdravstvene ustanove u kojoj su pregledani te vozača i kandidata za vozače čija je zdravstvena sposobnost različito ocijenjena u jednoj ili više zdravstvenih ustanova, utvrđuje liječničkim pregledom drugostupanjsko zdravstveno povjerenstvo koje osniva ministar nadležan za zdravstvo.

(2) Kandidata za vozača, kojem je izdano uvjerenje da je duševno i tjelesno sposoban za upravljanje vozilima, a za kojeg se opravdano sumnja da zbog zdravstvenih razloga nije sposoban za vozača, policijska uprava, odnosno policijska postaja uputit će na zdravstveni pregled povjerenstvu iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Naknadu za zdravstveni pregled u slučajevima iz stavka 1. ovoga članka plaća vozač, odnosno kandidat koji se osposobljava za vozača.

(4) Naknadu za zdravstveni pregled iz stavka 2. ovoga članka plaća kandidat za vozača ako se utvrdi da nije sposoban za upravljanje vozilom. Ako se utvrdi da je kandidat za vozača sposoban za upravljanje vozilom, naknadu plaća policijska uprava, odnosno policijska postaja koja ga je uputila na pregled.

Članak 235.

Ovlašćuje se ministar nadležan za zdravstvo da u suglasnosti s ministrom nadležnim za unutarnje poslove:

- 1) propiše uvjete za obavljanje zdravstvenih pregleda, vrstu i opseg pregleda, način vođenja evidencije i medicinske dokumentacije, izdavanje uvjerenja i izvještavanja o zdravstvenoj sposobnosti vozača i kandidata za vozače,
- 2) odredi zdravstvenu ustanovu ili tijelo koje će obavljati analizu krvi ili urina radi utvrđivanja alkoholiziranosti vozača i drugih sudionika u prometu, propiše uvjete koje ta ustanova ili tijelo mora ispunjavati, način i postupak uzimanja krvi i urina te utvrdi naknadu za obavljanje tih poslova,
- 3) propiše uvjete o prostoru, nastavnim sredstvima i opremi za provođenje nastave iz predmeta »Pružanje prve pomoći osobama ozlijeđenim u prometnoj nesreći« i drugim uvjetima koje trebaju osigurati ustanove iz članka 200. stavka 3. ovoga Zakona, o sadržaju programa osposobljavanja predavača iz predmeta »Pružanje prve pomoći osobama ozlijeđenim u prometnoj nesreći«, provođenju ispita za predavača, o sastavu ispitnog povjerenstva i obrascu potvrde o položenom ispitu.

X. VOZILA

1. OPĆE ODREDBE

Članak 236.

- (1) Vozila u prometu na cesti moraju udovoljavati propisanim uvjetima glede dimenzija, najveće dopuštene mase, osovinskog opterećenja i zaštite okoliša te imati ispravne propisane uređaje i opremu.
- (2) Vozila koja ne udovoljavaju propisanim uvjetima glede dimenzija, odnosno čija ukupna masa i osovinsko opterećenje premašuje propisanu najveću dopuštenu masu i dozvoljena osovinska opterećenja mogu sudjelovati u prometu na javnoj cesti, odnosno gradskoj ulici ako imaju posebnu dozvolu za taj prijevoz.
- (3) Operativne poslove mjerenja, odnosno kontrolu osovinskog opterećenja, ukupne mase i dimenzija vozila u prometu na cestama obavljaju stručno osposobljeni zaposlenici Hrvatskih cesta, policijski službenici, **inspektori cestovnog prometa** i inspektori cesta odnosno ovlašteni carinski službenici u sklopu obavljanja poslova carinskog nadzora na graničnim prijelazima.
- (4) Ovlašćuje se ministar nadležan za poslove prometa da u suglasnosti s ministrom nadležnim za unutarnje poslove donese propise o dimenzijama, ukupnoj masi i osovinskom opterećenju vozila, o uređajima i opremi koje moraju imati vozila i o uvjetima kojima moraju udovoljavati uređaji i oprema vozila u prometu na cestama.
- (5) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna ili fizička osoba obrtnik ako postupi suprotno odredbama stavka 1. i 2. ovoga članka.
- (6) Novčanom kaznom u iznosu od 1.500,00 do 5.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj iz ovoga članka i odgovorna osoba u pravnoj osobi, u tijelu državne vlasti ili tijelu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.
- (7) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač koji u prometu na cesti upravlja vozilom koje ne ispunjava propisane uvjete glede dimenzija, ukupne mase ili osovinskog opterećenja, ili nema ispravne propisane uređaje za upravljanje, uređaje za zaustavljanje, uređaje za spajanje vučnog i priključnog vozila, tahografa ili nadzornog uređaja i gume.
- (8) Novčanom kaznom u iznosu od 700,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač koji u prometu na cesti upravlja vozilom koje nema ispravne propisane uređaje, osim uređaja navedenih u stavku 7. ovoga članka.

Članak 237.

Vozila registrirana u inozemstvu mogu sudjelovati u prometu na teritoriju Republike Hrvatske ako imaju ispravne uređaje i opremu propisanu međunarodnom konvencijom o prometu na cestama, a glede dimenzija, najveće dopuštene mase i osovinskog opterećenja ako udovoljavaju uvjetima propisanim za vozila registrirana u Republici Hrvatskoj.

2. REGISTRACIJA MOTORNIH I PRIKLJUČNIH VOZILA

Članak 238.

- (1) Motorna i priključna vozila smiju sudjelovati u prometu na cesti ako su registrirana i ako imaju važeću prometnu dozvolu.
- (2) Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, ne moraju biti registrirana motorna i priključna vozila koja su osigurana i označena pokusnim ili prenosivim pločicama.
- (3) Lake se prikolice ne registriraju prema propisima o registraciji vozila, ali mogu sudjelovati u prometu na cestama pod uvjetom da su označene registarskom pločicom i ako je na tehničkom pregledu utvrđeno da su ispravne.
- (4) O registriranim vozilima i označenim lakim prikolicama vodi se evidencija.
- (5) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna ili fizička osoba obrtnik ako naredi ili dopusti da njezina neregistrirana vozila ili vozila kojima je isteklo važenje prometne dozvole ili njezine neoznačene lake prikolice sudjeluju u prometu na cestama.
- (6) Za prekršaj iz ovoga članka novčanom kaznom u iznosu od 1.500,00 do 5.000,00 kuna kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi i u tijelu državne vlasti ili tijelu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.
- (7) Novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač koji upravlja motornim ili priključnim vozilom, osim traktora i radnog stroja, koje nije registrirano ili mu je isteklo važenje prometne dozvole za više od 15 dana.
- (8) Novčanom kaznom u iznosu od 700,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač koji upravlja traktorom i radnim strojem koji nije registriran ili mu je isteklo važenje prometne dozvole, vozači drugih motornih ili priključnih vozila kojima je isteklo važenje prometne dozvole do 15 dana.
- (9) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač ako vozilom vuče laku prikolicu koja nije označena registarskom pločicom i za koju na tehničkom pregledu nije utvrđena ispravnost.

Članak 239.

- (1) Pokusne pločice izdaju se za vozila koja se kreću do mjesta u kojem će biti registrirana i za obavljanje tehničkog pregleda vozila.
- (2) Pokusne pločice izdaju se najduže na rok do 15 dana, osim pločica za obavljanje tehničkog pregleda vozila, koje se izdaju na rok do 3 dana.
- (3) Za vozila označena pokusnim pločicama izdaje se potvrda o upotrebi pokusnih pločica.
- (4) Kad upravlja vozilom koje je označeno pokusnim pločicama, vozač mora kod sebe imati važeću potvrdu.
- (5) O izdanim pokusnim pločicama vodi se evidencija.
- (6) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna ili fizička osoba obrtnik ako naredi ili dopusti da njezina vozila sudjeluju u prometu na cestama poslije isteka važenja pokusnih pločica.
- (7) Za prekršaj iz ovoga članka novčanom kaznom u iznosu od 1.500,00 do 5.000,00 kuna kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi i u tijelu državne vlasti ili tijelu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.
- (8) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač koji u prometu na cesti upravlja vozilom poslije isteka važenja pokusnih pločica te ako kod sebe nema važeću potvrdu o upotrebi pokusnih pločica.

Članak 240.

- (1) Prenosive pločice koriste se za vozila koja se kreću do mjesta carinjenja, homologacije, servisiranja, prodajnog i izložbenog mjesta, mjesta atestiranja, mjesta skladištenja/čuvanja, mjesta nadogradnje i za vozila kojima se obavlja pokusna vožnja.
- (2) Prenosive pločice izdaju se najduže na rok od jedne godine.
- (3) Za prenosive pločice izdaje se prometna dozvola i knjižica prometnih potvrda. Prometna dozvola izdaje se najduže na rok od jedne godine, uz uvjet da su plaćene propisane obveze.
- (4) Kad upravlja vozilom koje je označeno prenosivim pločicama vozač mora kod sebe imati važeću potvrdu i prometnu dozvolu.

- (5) O izdanim prenosivim pločicama vodi se evidencija.
- (6) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna ili fizička osoba obrtnik ako naredi ili dopusti da vozila iz stavka 1. ovoga članka sudjeluju u prometu na cestama poslije isteka važenja prenosivih pločica.
- (7) Za prekršaj iz ovoga članka novčanom kaznom u iznosu od 1.500,00 do 5.000,00 kuna kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi i u tijelu državne vlasti ili tijelu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.
- (8) Novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna ili fizička osoba obrtnik ako za vozilo iz stavka 1. ovoga članka ne izda uredno popunjenu važeću potvrdu.
- (9) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač koji u prometu na cesti upravlja vozilom ako kod sebe nema važeću potvrdu i prometnu dozvolu ili ako ih ne pokaže na zahtjev policijskog službenika.

Članak 241.

- (1) Za motorna i priključna vozila koja se izvoze u inozemstvo ili iznose u države Europskog gospodarskog prostora izdaju se izvozne pločice i prometna dozvola.
- (2) Izdavanje izvoznih pločica obavljaju policijske uprave odnosno policijske postaje, prema mjestu u kojem je vozilo kupljeno ili preuzeto.
- (3) Izvozne pločice izdaju se najduže na rok od 30 dana.
- (4) O izdanim izvoznim pločicama vodi se evidencija.
- (5) Kad upravlja vozilom koje je označeno izvoznim pločicama, vozač mora kod sebe imati prometnu dozvolu.
- (6) Protiv rješenja donesenog u postupku izdavanja izvoznih pločica ne može se izjaviti žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.**
- (7) Novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač koji u prometu na cesti upravlja vozilom koje nije označeno izvoznim pločicama ili ako upravlja vozilom kojem je isteklo važenje prometne dozvole.
- (8) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač koji u prometu na cesti upravlja vozilom ako kod sebe nema važeću prometnu dozvolu.

Članak 242.

- (1) Registrirati se mogu samo ona motorna i priključna vozila za koja se na tehničkom pregledu utvrdi da su ispravna.
- (2) Za registrirano vozilo izdaju se prometna dozvola i registarske pločice.
- (3) Vozač koji u prometu na cesti upravlja vozilom mora kod sebe imati prometnu dozvolu. Prometna dozvola ne smije se ostavljati u vozilu bez nadzora vozača.
- (4) Ovlašćuje se ministar nadležan za unutarnje poslove da u suglasnosti s ministrom nadležnim za poslove prometa donese propise o registraciji i označavanju vozila, sadržaju, obliku, veličini i boji obrazaca u svezi s registracijom i označavanjem vozila.
- (5) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač koji nema kod sebe važeću prometnu dozvolu za vozilo kojim upravlja ili prometnu dozvolu ne pokaže na zahtjev ovlaštene osobe ili je ostavi u vozilu bez nadzora.

Članak 243.

- (1) Za registrirana vozila izdaje se jedna od ovih vrsta registarskih pločica:
- 1) registarske pločice za motorna i priključna vozila, osim za motocikle, mopede, traktore i radne strojeve,
  - 2) registarske pločice za motocikle,
  - 3) registarske pločice za mopede,
  - 4) registarske pločice za traktore i radne strojeve,
  - 5) registarske pločice za motorna i priključna vozila diplomatskih i konzularnih predstavništava i misija stranih država i predstavništava međunarodnih organizacija u Republici Hrvatskoj i njihova osoblja, stranih trgovinskih, prometnih, kulturnih i drugih predstavništava, stranih dopisništava i stalnih stranih dopisnika,
  - 6) registarske pločice za vozila stranaca kojima je odobren privremeni ili stalni boravak i za

privremeno registrirana vozila,

7) registarske pločice za vojna vozila,

8) registarske pločice za vozila Ministarstva unutarnjih poslova,

9) registarske pločice za vozila koja ne udovoljavaju propisanim uvjetima glede dimenzija (duljina, širina, visina), odnosno čija je masa veća od propisane, odnosno koja premašuju dopuštena osovinska opterećenja,

10) registarske pločice za oldtimere.

(2) Vozilo registrirano u Republici Hrvatskoj ne smije napustiti teritorij Republike Hrvatske ako ne nosi na zadnjoj strani istaknutu međunarodnu oznaku Republike Hrvatske.

Članak 244.

(1) Motorna vozila u prometu moraju imati po dvije registarske, prenosive, izvozne, odnosno pokusne pločice.

(2) Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, motocikli, traktori, radni strojevi, mopedi i priključna vozila mogu imati po jednu pločicu.

(3) Registarska pločica istaknuta na vozilu mora biti izdana za to vozilo.

(4) Pločice i međunarodna oznaka iz članka 243. stavka 2. ovoga Zakona na vozilu moraju biti postavljene tako da se dobro vide, ne smiju se oštećivati, ne smije se dodavati sadržaj koji nije propisan i moraju biti čitljive.

(5) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna ili fizička osoba obrtnik ako na vozilu nema propisan broj pločica ili na kojem su te pločice ili međunarodna oznaka postavljene tako da se dobro ne vide ili nisu čitljive.

(6) Za prekršaj iz stavka 1. i 2. ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom od 1.500,00 do 5.000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi i u tijelu državne vlasti ili tijelu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

(7) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač vozila koji nema propisan broj pločica ili na kojem su te pločice ili međunarodna oznaka postavljene tako da se dobro ne vide ili nisu čitljive.

Članak 245.

Vozila oružanih snaga Republike Hrvatske registriraju se sukladno propisu što ga donosi ministar nadležan za poslove obrane, a vozila ministarstva unutarnjih poslova sukladno propisu što ga donosi ministar nadležan za unutarnje poslove.

Članak 246.

(1) Vozila diplomatskih i konzularnih predstavništava i misija stranih država i predstavništava međunarodnih organizacija u Republici Hrvatskoj i njihova osoblja, stranih trgovinskih, prometnih, kulturnih i drugih predstavništava, stranih dopisništava i stalnih stranih dopisnika, odnosno stranaca kojima je odobren privremeni ili stalni boravak u Republici Hrvatskoj, a i vozila hrvatskih državljana koji su se vratili iz inozemstva u Republiku Hrvatsku da u njoj stalno ostanu mogu sudjelovati u prometu samo ako su registrirana u Republici Hrvatskoj.

(2) Vozila registrirana u inozemstvu koja su u vlasništvu stranaca na privremenom boravku u Republici Hrvatskoj ili hrvatskih državljana koji iz inozemstva privremeno dođu u Republiku Hrvatsku, mogu sudjelovati u prometu najduže tri mjeseca od dana ulaska u Republiku Hrvatsku.

Članak 247.

(1) Motorna i priključna vozila registrirana u stranoj zemlji mogu sudjelovati u prometu na teritoriju Republike Hrvatske samo ako imaju važeću prometnu dozvolu i registarske pločice što ih je izdalo nadležno tijelo zemlje u kojoj je vozilo registrirano i međunarodnu oznaku zemlje registracije ili registarsku pločicu izdanu od nadležnog tijela strane zemlje na kojoj su oznake i broj utvrđeni propisima Europske unije.

(2) Strano priključno vozilo koje nije registrirano mora na stražnjoj strani imati registarsku pločicu s ponovljenim registarskim brojem vučnog vozila.

(3) Novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač koji upravlja vozilom koje nije registrirano u skladu s odredbama ovoga članka.

(4) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač vozila registriranog u stranoj zemlji, ako nema važeću prometnu dozvolu, registarske pločice ili međunarodnu oznaku zemlje registracije, ili ako vuče strano neregistrirano priključno vozilo koje nije označeno s ponovljenim brojem vučnog vozila.

Članak 248.

Za vozila stranaca kojima je odobren privremeni boravak prometna se dozvola izdaje s rokom važenja do dana do kojeg im je odobren privremeni boravak, odnosno na vrijeme na koje im je odobren privremeni uvoz vozila ukoliko je taj rok kraći od odobrenog boravka.

Članak 249.

- (1) Pravne i fizičke osobe mogu privremeno registrirati svoja motorna i priključna vozila.
- (2) Vozilo koje u Republiku Hrvatsku uđe sa stranim registarskim pločicama, na kojima oznake i broj nisu u skladu s odredbama međunarodnih ugovora što ih je sklopila Republika Hrvatska, mora se privremeno registrirati.
- (3) Privremena registracija vozila iz stavka 1. ovoga članka ne može se izvršiti na vrijeme kraće od 60 dana, a ni duže od 12 mjeseci.
- (4) Vozila iz stavka 2. ovoga članka mogu se privremeno registrirati i na vrijeme kraće od 60 dana. Za privremeno registrirana vozila izdaje se prometna dozvola s rokom važenja privremene registracije.

Članak 250.

- (1) Vlasnik registriranog vozila može odjaviti vozilo, a uz zahtjev za odjavu mora priložiti prometnu dozvolu radi evidentiranja odjave vozila i vratiti registarske pločice, odnosno priložiti potvrdu tijela koje je registriralo vozilo izvan Republike Hrvatske kojom se potvrđuje da su registarske pločice i prometna dozvola zadržane ili poništene.
- (2) Vlasnik vozila dužan je odjaviti vozilo ako ne izvrši produženje važenja prometne dozvole u roku od 15 dana od dana isteka važenja prometne dozvole.
- (3) U slučaju prodaje ili drugog načina promjene vlasništva na vozilu, novi vlasnik vozila dužan je u roku od 15 dana od stjecanja vozila registrirati vozilo na svoje ime ili ga odjaviti, a ako ga ne registrira na svoje ime ili ne odjavi, ministarstvo nadležno za unutarnje poslove će, na zahtjev osobe na koju je vozilo registrirano, rješenjem ukinuti registraciju vozila.**
- (4) Protiv rješenja iz stavka 3. ovoga članka ne može se izjaviti žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.**
- (5) Vlasnik vozila dužan je u roku od 15 dana prijaviti promjenu bilo kojeg podatka koji je upisan u prometnoj dozvoli.
- (6) Vlasnik vozila dužan je u roku od 30 dana odjaviti registrirano vozilo te donijeti prometnu dozvolu radi poništenja i vratiti registarske pločice ako je vozilo uništeno ili otpisano ili ako je vozilo otuđeno ili nestalo.
- (7) Odredbe stavka 2. ovoga članka ne odnose se na vlasnike vozila iz članka 249. ovoga Zakona osim vozila koja se moraju privremeno registrirati u skladu s odredbom stavka 2. članka 249. ovoga Zakona.
- (8) Vlasnik vozila iz članka 249. koji najkasnije u roku od 12 mjeseci ne obnovi privremenu registraciju dužan je postupiti sukladno odredbi stavka 2. ovoga članka.
- (9) Za odjavu vozila, koje je po propisima o gospodarenju otpadnim vozilima otpadno vozilo, vlasnik vozila dužan je uz prometnu dozvolu i registarske pločice priložiti i Potvrdu o obrađivanju otpadnog vozila.
- (10) Za odjavu vozila, koje po propisima o gospodarenju otpadnim vozilima nije otpadno vozilo, vlasnik vozila dužan je uz prometnu dozvolu i registarske pločice priložiti i izjavu o mjestu čuvanja vozila.
- (11) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna ili fizička osoba obrtnik ako postupi suprotno odredbama ovoga članka.
- (12) Za prekršaj iz ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom od 1.500,00 do 5.000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi i u tijelu državne vlasti ili tijelu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

(13) Novčanom kaznom u iznosu od 700,00 kuna kaznit će se za prekršaj vlasnik vozila ako postupi suprotno odredbama ovoga članka.

Članak 251.

Iznimno od odredbe članka 250. stavka 1. ovoga Zakona, ministarstvo nadležno za unutarnje poslove odjavit će vozilo ako je važenje prometne dozvole odnosno kartona tehničke ispravnosti lake prikolice isteklo prije više od jedne godine, kao i u slučaju kad dobije obavijest tijela koje je registriralo vozilo izvan Republike Hrvatske.

Članak 252.

(1) Registraciju motornih i priključnih vozila obavljaju policijske uprave, odnosno policijske postaje ili stanice za tehnički pregled vozila iz članka 259. ovoga Zakona ako ispunjavaju uvjete i imaju ovlaštenje.

(2) Produženje važenja prometne dozvole obavljaju stanice za tehnički pregled vozila ili policijske uprave, odnosno policijske postaje. Prometnu dozvolu koja je ispisana u postupku produženja važenja prometne dozvole ovjerava policijska uprava, odnosno policijska postaja.

(3) Ovlaštenje iz stavka 1. ovoga članka izdaje ministarstvo nadležno za unutarnje poslove nakon što stručna organizacija iz članka 273. ovoga Zakona utvrdi da su ispunjeni propisani uvjeti.

(4) Pokusne pločice izdaju policijske uprave odnosno policijske postaje.

(5) Pravne i fizičke osobe obrtnici koji se bave prodajom vozila na malo mogu izdavati pokusne pločice samo za neregistrirana vozila koja prodaju, od mjesta u kojem su kupljena, odnosno preuzeta do mjesta gdje će biti registrirana odnosno do mjesta obavljanja tehničkog pregleda, ako ispunjavaju propisane uvjete i za to imaju odobrenje ministarstva nadležnog za unutarnje poslove.

(6) Prenosive pločice izdaju se na ime pravne ili fizičke osobe obrtnika koji se bavi proizvodnjom, nadogradnjom, servisiranjem, prijevozom ili prodajom vozila na malo. Izdavanje prenosivih pločica odobrava ministarstvo nadležno za unutarnje poslove, a izdaje ih policijska uprava odnosno policijska postaja prema sjedištu pravne ili fizičke osobe obrtnika.

(7) Pokusne pločice za obavljanje tehničkog pregleda i prenosive pločice mogu se koristiti samo na vozilima koja imaju ispravne uređaje za upravljanje, zaustavljanje te da su propisno označena, a pokusne pločice za vozila koja se kreću do mjesta u kojem će biti registrirana mogu se koristiti samo na vozilima koja imaju dokaz o tehničkoj ispravnosti vozila.

(8) Ako policijska uprava odnosno policijska postaja utvrdi da se pokusne pločice izdaju protivno propisima i rješenju kojim je odobreno izdavanje pokusnih pločica, ministarstvo nadležno za unutarnje poslove rješenjem će izdavatelju pokusnih pločica ukinuti odobrenje za izdavanje pokusnih pločica, odnosno odbiti zahtjev za odobrenje za izdavanje pokusnih pločica. Rok za podnošenje novog zahtjeva određuje ministarstvo nadležno za unutarnje poslove, a koji ne može biti kraći od šest mjeseci niti duži od dvije godine od dana izvršnosti rješenja.

(9) Ako policijska uprava odnosno policijska postaja utvrdi da se prenosive pločice koriste protivno propisima i rješenju kojim je odobreno izdavanje prenosivih pločica, ministarstvo nadležno za unutarnje poslove rješenjem će pravnoj ili fizičkoj osobi obrtniku iz stavka 7. ovoga članka oduzeti prenosive pločice, odnosno odbiti zahtjev za odobrenje prenosivih pločica. Ponovni zahtjev za odobrenje iz stavka 7. ovoga članka može se podnijeti nakon isteka dvije godine od dana izvršnosti rješenja.

(10) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna ili fizička osoba obrtnik ako izdaje ili koristi pokusne ili prenosive pločice suprotno odredbama ovoga Zakona i drugih propisa donesenih na temelju njega.

(11) Novčanom kaznom od 1.500,00 do 5.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj iz ovoga članka i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

(12) Protiv rješenja donesenog u postupku registracije vozila, produženja važenja prometne dozvole, izdavanja pokusnih pločica, izdavanja i ukidanja odobrenja za izdavanje pokusnih pločica, izdavanja odobrenja za korištenje prenosivih pločica i oduzimanja prenosivih pločica ne može se izjaviti žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

Članak 253.

Za registraciju vozila vlasnik ne plaća upravnu pristojbu kada za to plaća naknadu u stanici za tehnički pregled vozila.

Članak 254.

- (1) Za potvrđivanje prometne dozvole, stanica za tehnički pregled mora imati i samo u tu svrhu upotrebljavati pečat prema propisima o pečatima i žigovima s grbom Republike Hrvatske.
- (2) Administrativne poslove u svezi s tehničkim pregledima i poslove registracije vozila u stanicama za tehničke preglede vozila obavljaju osobe s najmanje srednjom stručnom spremom i koje imaju uvjerenje stručne organizacije iz članka 273. ovoga Zakona da su za to osposobljene i dopuštenje (licenciju) ministarstva nadležnog za unutarnje poslove.
- (3) Osobi iz stavka 2. ovoga članka neće se izdati dopuštenje (licencija) za obavljanje propisanih poslova, ako je pravomoćno osuđena za kaznena djela protiv života i tijela, protiv slobode i prava čovjeka i građanina, protiv Republike Hrvatske, protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom, protiv spolne slobode i spolnog ćudoređa, protiv imovine, protiv opće sigurnosti ljudi i imovine i sigurnosti prometa, protiv vjerodostojnosti isprava, protiv javnog reda, protiv službene dužnosti, koja se progone po službenoj dužnosti ili se protiv nje vodi kazneni postupak za ta djela, odnosno ako je pravomoćno osuđena za prekršaj iz ovoga Zakona za koje je propisana kazna zatvora.
- (4) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako za potvrđivanje prometne dozvole upotrebljava pečat suprotno odredbama ovoga članka ili ako poslove iz stavka 2. ovoga članka obavlja osoba koja ne ispunjava propisane uvjete.
- (5) Za prekršaj iz ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom od 1.500,00 do 5.000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi.
- (6) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj fizička osoba ako obavlja poslove iz stavka 2. ovoga članka, a ne ispunjava propisane uvjete.

3. TEHNIČKI PREGLEDI VOZILA

Članak 255.

- (1) Tehnički pregled vozila je djelatnost od općeg interesa.
- (2) Radi provjere tehničke ispravnosti motornih i priključnih vozila, osim radnih strojeva, obavljaju se tehnički pregledi tih vozila.
- (3) Tehnički pregledi vozila su redoviti s ispitivanjem ispušnih plinova motornih vozila, preventivni i izvanredni.
- (4) Na tehničkom pregledu utvrđuje se ima li vozilo propisane uređaje i opremu, jesu li ti uređaji i oprema ispravni te udovoljavaju li propisanim uvjetima za sudjelovanje u prometu na cesti.
- (5) O obavljenome tehničkom pregledu vozila vodi se evidencija.
- (6) Ministar nadležan za unutarnje poslove u suglasnosti s ministrom nadležnim za poslove prometa donosi propise o tehničkim pregledima vozila.

Članak 256.

- (1) Nova motorna i priključna vozila što sudjeluju u prometu na cestama, vlasnici su dužni podvrgnuti redovitom tehničkom pregledu tijekom mjeseca u kojem ističe rok od 24 mjeseca od prvoga tehničkog pregleda i registracije vozila, osim motornih i priključnih vozila za prijevoz tereta najveće dopuštene mase veće od 3500 kg, motornih vozila za prijevoz osoba koja osim sjedala za vozača imaju više od osam sjedala, vozila hitne medicinske pomoći i vozila za taksi prijevoz, koje su vlasnici dužni podvrgnuti redovitom tehničkom pregledu tijekom mjeseca u kojem ističe rok od 12 mjeseci od prvog tehničkog pregleda i registracije vozila..
- (2) Vozila stara dvije ili više godina, vlasnici su dužni podvrgnuti redovitom tehničkom pregledu tijekom svakog 12. mjeseca od posljednjeg redovitog tehničkog pregleda.
- (3) Rok važenja redovitog tehničkog pregleda označava se posebnim znakom (naljepnicom) koji se postavlja na prednjoj strani motornog vozila, odnosno na stražnjoj strani priključnog vozila.
- (4) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač ako nema istaknutu naljepnicu sukladno odredbi stavka 3. ovoga članka.

Članak 257.

- (1) Na vozilima koja se daju u najam (rent a car vozila), vozilima kojima se obavlja osposobljavanje kandidata za vozače, vozilima kojima se obavlja taksi prijevoz, vozilima hitne medicinske pomoći, autobusima, teretnim i priključnim vozilima za prijevoz opasnih tvari, teretnim i priključnim vozilima čija najveća dopuštena masa prelazi 7.500 kg, obavljaju se preventivni tehnički pregledi u smislu odredbe stavka 3. ovoga članka.
- (2) Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, preventivnim tehničkim pregledima ne podliježu vozila za stanovanje ili kampiranje, vozila za prijevoz pčela, teretna i priključna vatrogasna vozila, teretna i priključna vozila za zabavne radnje i priključna vozila za traktore.
- (3) Preventivni tehnički pregledi vozila obavljaju se dnevno (dnevni preventivni tehnički pregled) i u propisanim rokovima (periodični tehnički pregled i periodični tehnički pregled kočnica).
- (4) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna i fizička osoba obrtnik ako ne obavi preventivni tehnički pregled.
- (5) Za prekršaj iz ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 1.500,00 do 5.000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

Članak 258.

- (1) Pravne i fizičke osobe kad proizvode, održavaju, popravljaju ili prepravljaju vozila ili stavljaju u promet vozila, uređaje, rezervne dijelove i opremu za vozila dužni su vozila, uređaje, dijelove i opremu proizvoditi, stavljati u promet, održavati, odnosno popravljati prema propisanim uvjetima nužnim za sigurno sudjelovanje vozila u prometu.
- (2) Pravne i fizičke osobe koje su ovlaštene za servisiranje i popravljanje vozila, nakon popravka vozila koje je sudjelovalo u prometnoj nesreći i kojemu su oduzete registarske pločice, dužne su takvo vozilo podvrgnuti izvanrednom tehničkom pregledu.
- (3) Izvanrednom tehničkom pregledu vlasnici su dužni podvrgnuti i motorno ili priključno vozilo koje je isključeno iz prometa.
- (4) Na izvanredni tehnički pregled uputit će se i vozilo za koje se opravdano sumnja da mu je ovjerena tehnička ispravnost, a nije bilo na tehničkom pregledu ili da tehnički pregled nije propisno obavljen.
- (5) Vozila iz stavka 3. i 4. ovoga članka na izvanredni tehnički pregled upućuje policijski službenik.
- (6) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna ili fizička osoba obrtnik ako proizvodi, održava, popravlja vozila ili stavlja u promet vozila, uređaje ili rezervne dijelove za vozila ili vozilo ne podvrgne izvanrednom tehničkom pregledu prije uključivanja u promet.
- (7) Za prekršaj iz ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 1.500,00 do 5.000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi.
- (8) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač ili vlasnik koji vozilo ne podvrgne izvanrednom tehničkom pregledu.

Članak 259.

- (1) Tehnički pregledi vozila obavljaju se u stanicama za tehnički pregled vozila koje za to ispunjavaju propisane uvjete i imaju ovlaštenje, a obavljaju ih ovlašteni djelatnici stručne organizacije iz članka 273. ovoga Zakona.
- (2) Tehničke preglede vozila mogu obavljati i pravne osobe (sa svojim djelatnicima u radnom odnosu), u onim stanicama za tehnički pregled vozila u kojima su imale ovlaštenje i obavljale tehničke preglede prije stupanja na snagu ovoga Zakona.
- (3) Ovlaštenje iz stavka 1. ovoga članka izdaje ministarstvo nadležno za unutarnje poslove stručnoj organizaciji iz članka 273. ovoga Zakona, nakon što se prethodno utvrdi da stanica za tehnički pregled vozila ispunjava propisane uvjete.
- (4) Ovlaštenje iz stavka 1. ovoga članka izdaje se sukladno posebnom propisu o mreži i kriterijima o dovoljnom broju stanica za tehnički pregled s obzirom na njihovu međusobnu udaljenost i kapacitete, koji donosi ministar nadležan za unutarnje poslove.
- (5) Poslove tehničkih pregleda vozila i druge poslove što proizlaze iz ove javne ovlasti ili su s njima povezani, stručna organizacija započet će obavljati u stanicama za tehnički pregled vozila nakon izdavanja i dostave ovlaštenja ministarstva nadležnog za unutarnje poslove iz stavka 1. ovoga članka.
- (6) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba

ako obavlja tehnički pregled vozila, a za to nema ovlaštenje.

(7) Za prekršaj iz ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 1.500,00 do 5.000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

Članak 260.

(1) Tehničke preglede vozila obavljaju osobe sa završenom najmanje stručnom spremom za zanimanje nadzornik tehničke ispravnosti vozila i koje imaju vozačku dozvolu za upravljanje motornim vozilima najmanje B kategorije (u daljnjem tekstu: nadzornik) i dopuštenje (licenciju) ministarstva nadležnog za unutarnje poslove.

(2) Nadzornik tehničke ispravnosti vozila može biti i osoba sa završenom stručnom spremom za zanimanje automehaničar ili autoelektričar, s najmanje dvije godine iskustva u održavanju motornih vozila, položenim posebnim ispitom za nadzornika tehničke ispravnosti vozila kod organizacije za osposobljavanje osoba za zanimanje nadzornika, vozačkom dozvolom za upravljanje motornim vozilima najmanje B kategorije i dopuštenjem (licencijom) ministarstva nadležnog za unutarnje poslove ili osoba koja je završila najmanje preddiplomski sveučilišni studij ili stručni studij, u trajanju od tri godine strojarskog ili prometnog smjera (cestovnog) te stekla odgovarajući naziv u skladu s posebnim zakonom, položenim posebnim ispitom za nadzornika tehničke ispravnosti vozila kod organizacije za osposobljavanje osoba za zanimanje nadzornika, vozačkom dozvolom za upravljanje motornim vozilima najmanje B kategorije i dopuštenjem (licencijom) ministarstva nadležnog za unutarnje poslove.

(3) Program ispita iz stavka 2. ovoga članka donosi ministar nadležan za unutarnje poslove.

(4) Ovlašćuje se ministar nadležan za unutarnje poslove da donese propis o sadržaju, obliku i načinu izdavanja i oduzimanja dopuštenja (licencije) za referente za poslove registracije vozila i nadzornike tehničke ispravnosti vozila.

(5) Osobama iz ovoga članka neće se izdati dopuštenja (licencije) za obavljanje propisanih poslova, ako su pravomoćno osuđene za kaznena djela protiv života i tijela, protiv slobode i prava čovjeka i građanina, protiv Republike Hrvatske, protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom, protiv spolne slobode i spolnog ćudoređa, protiv imovine, protiv opće sigurnosti ljudi i imovine i sigurnosti prometa, protiv vjerodostojnosti isprava, protiv javnog reda, protiv službene dužnosti, koja se progone po službenoj dužnosti ili se protiv njih vodi kazneni postupak za ta djela odnosno ako su pravomoćno osuđene za prekršaje iz ovoga Zakona za koje je propisana kazna zatvora.

Članak 261.

(1) Naknada za tehnički pregled i druge poslove koji se obavljaju u stanicama za tehničke preglede vozila, prema kategorijama vozila, jednaka je na teritoriju Republike Hrvatske.

(2) Visinu naknade iz stavka 1. ovoga članka propisuje ministar nadležan za unutarnje poslove. Odluka o visini naknade objavljuje se u »Narodnim novinama«.

Članak 262.

(1) Naknadu za redoviti preventivni i izvanredni tehnički pregled vozila plaća vlasnik vozila.

(2) Vlasnik vozila ne plaća naknadu za izvanredni tehnički pregled, kada je vozilo od strane policijskog službenika upućeno na izvanredni tehnički pregled ako se na takvom pregledu utvrdi da je vozilo ispravno.

Članak 263.

(1) Stanica za tehnički pregled vozila dužna je obavljati tehnički pregled vozila na propisanim, umjerenim i ispravnim uređajima i opremi, prema propisima o tehničkim pregledima.

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako naredi ili dopusti da se tehnički pregled vozila obavlja na uređajima i opremi koji za to nisu propisani i umjereni, ispravni, ili suprotno propisima o tehničkim pregledima.

(3) Novčanom kaznom u iznosu od 1.500,00 do 5.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj iz ovoga članka i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

Članak 264.

- (1) Stanica za tehnički pregled vozila ne smije registrirati vozilo suprotno propisima ili ovjeriti produljenje valjanosti prometne dozvole ako vozilo nije tehnički ispravno i ako za njega nisu plaćene propisane obveze (porez, obvezno osiguranje, carina, naknada za ceste, posebna naknada za okoliš i dr.).
- (2) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako registrira vozilo ili produži važenje prometne dozvole suprotno odredbama ovoga članka.
- (3) Novčanom kaznom u iznosu od 1.500,00 do 5.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj iz ovoga članka i odgovorna osoba u pravnoj osobi.
- (4) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj iz ovoga članka i nadzornik tehničke ispravnosti vozila i referent za poslove registracije vozila.

Članak 265.

- (1) Ako nadzornik na tehničkom pregledu utvrdi da su uređaji za upravljanje ili za zaustavljanje ili za pogon na tekući plin na vozilu neispravni toliko da bi takvo vozilo ugrozilo sigurnost prometa na cestama, zabranit će vozaču da se vozilo uključi u promet na cesti dok se ne uklone neispravnosti. Ako se vozač takvim vozilom uključi u promet na cesti, stanica za tehnički pregled vozila odmah će o tome obavijestiti najbližu policijsku upravu, odnosno policijsku postaju.
- (2) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako ne obavijesti najbližu policijsku upravu, odnosno policijsku postaju da se vozač s neispravnim uređajima za upravljanje, zaustavljanje i pogonom na tekući plin utvrđenim na tehničkom pregledu uključio u promet unatoč zabrani nadzornika tehničke ispravnosti vozila.
- (3) Za prekršaj iz ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 1.500,00 do 5.000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi.
- (4) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač ako se uključi u promet na cesti vozilom kojem je nadzornik na tehničkom pregledu to zabranio.

Članak 266.

- (1) Stanica za tehnički pregled vozila dužna je voditi propisane evidencije i podatke iz evidencije dostavljati policijskoj upravi, odnosno policijskoj postaji na čijem području ima sjedište i stručnoj organizaciji iz članka 273. ovoga Zakona, odnosno prema propisima o registraciji i tehničkim pregledima vozila.
- (2) Stručna organizacija iz članka 273. ovoga Zakona, dužna je prikupljati podatke o prosječnoj specifičnoj emisiji ugljičnog dioksida te druge podatke nužne za obradu i procjenu prosječne emisije ugljičnog dioksida za sva vozila za koja Europska komisija propisuje obvezu izvješćivanja, a ministarstvo nadležno za unutarnje poslove ih dostavlja Europskoj komisiji.
- (3) Način prikupljanja i obrade podataka te format izvješća u kojem se podaci dostavljaju Europskoj komisiji propisat će ministar nadležan za unutarnje poslove.
- (4) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako ne vodi propisanu evidenciju ili ne obrađuje podatke ili te podatke ne dostavlja policijskoj upravi, odnosno policijskoj postaji te stručnoj organizaciji.
- (5) Za prekršaj iz ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 1.500,00 do 5.000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

Članak 267.

- (1) Stanica za tehnički pregled vozila dužna je održavati u ispravnom i urednom stanju objekte, uređaje i opremu.
- (2) Uređaji i oprema za tehničke preglede vozila podvrgavaju se umjeravanju prema propisima o mjerilima i mjeriteljskim uvjetima jednom godišnje, a kontroli ispravnosti najmanje svaka tri mjeseca.
- (3) Umjeravanje uređaja i opreme i kontrolu ispravnosti sukladno odredbi stavka 2. ovoga članka obavlja stručna organizacija iz članka 273. ovoga Zakona.
- (4) Ako stručna organizacija iz članka 273. ovoga Zakona ne obavi umjeravanje i kontrolu ispravnosti uređaja i opreme prema rokovima iz stavka 2. ovoga članka, stanica za tehnički pregled vozila dužna je odmah nakon isteka rokova o tome izvijestiti ministarstvo nadležno za unutarnje poslove, koje će osigurati umjeravanje i kontrolu ispravnosti uređaja i opreme o trošku stručne organizacije iz članka 273. ovoga Zakona.

(5) Stanica za tehnički pregled vozila, u slučaju neispravnosti ili neposjedovanja uređaja ili opreme kojima se obavlja tehnički pregled vozila, dužna je privremeno obustaviti obavljanje poslova na tim uređajima i o tome obavijestiti ministarstvo nadležno za unutarnje poslove i stručnu organizaciju iz članka 273. ovoga Zakona.

(6) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako ne održava u ispravnom i urednom stanju objekt, uređaje i opremu stanice za tehnički pregled vozila ili uređaje i opremu ne podvrgava obveznom umjeravanju i nadzoru, odnosno ne podnese zahtjev za ispitivanje i nadzor uređaja ovlaštenoj organizaciji, odnosno stručnoj organizaciji iz članka 273. ovoga Zakona i o tome ne obavijesti ministarstvo nadležno za unutarnje poslove, ili ne prestane s radom u slučaju neispravnosti ili neposjedovanja uređaja i opreme i o tome ne obavijesti ministarstvo nadležno za unutarnje poslove i stručnu organizaciju iz članka 273. ovoga Zakona.

(7) Za prekršaj iz ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 1.500,00 do 5.000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

Članak 268.

Upravni i inspekcijski nadzor nad radom stanica za tehničke preglede vozila obavlja ministarstvo nadležno za unutarnje poslove.

Članak 269.

(1) Ako policijski službenik ministarstva nadležnog za unutarnje poslove nadzorom utvrdi da stanica za tehnički pregled vozila ne koristi propisane, umjerene i ispravne uređaje i opremu ili da objekt i prostor ne udovoljavaju propisanim uvjetima ili da tehničke preglede i poslove registracije vozila obavlja osoba koja nema dopuštenje (licenciju) ili ako povjerene poslove ne obavlja prema propisima o tehničkim pregledima i registraciji vozila i prema općim aktima iz članka 273. ovoga Zakona, ministarstvo nadležno za unutarnje poslove rješenjem će stanici za tehnički pregled vozila zabraniti rad i odrediti rok za otklanjanje utvrđenih nedostataka.

(2) Ako stanica za tehnički pregled vozila iz stavka 1. ovoga članka ne otkloni utvrđene nedostatke u određenom roku, ministarstvo nadležno za unutarnje poslove oduzet će joj ovlaštenje za obavljanje tehničkih pregleda vozila.

(3) Protiv rješenja iz stavka 1. i 2. ovoga članka ne može se izjaviti žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

(4) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako obavlja tehnički pregled vozila u objektu i prostoru koji ne udovoljava propisanim uvjetima ili da tehničke preglede i poslove registracije vozila obavlja osoba koja nema dopuštenje (licenciju), ili ako povjerene poslove ne obavlja prema propisima o tehničkim pregledima i registraciji vozila ili prema općim aktima iz članka 273. ovoga Zakona ili za vrijeme privremene zabrane rada.

(5) Za prekršaj iz ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 1.500,00 do 5.000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

Članak 270.

(1) Ako policijski službenik u obavljanju nadzora nad radom stanice za tehnički pregled vozila utvrdi da nadzornik, odnosno referent za poslove registracije vozila, tehničke preglede vozila ili poslove registracije vozila ne obavlja stručno i u skladu s propisima, ministarstvo nadležno za unutarnje poslove rješenjem će mu oduzeti dopuštenje (licenciju) na vrijeme od jednog mjeseca, odnosno na vrijeme od tri mjeseca ukoliko se radi o ponavljanju predmetne nepravilnosti u radu u razdoblju od 36 mjeseci.

(2) Ako nadzornik ovjeri tehničku ispravnost vozila kojem su neispravni uređaji za zaustavljanje, upravljanje ili za pogon na plin, ministarstvo nadležno za unutarnje poslove rješenjem će mu oduzeti dopuštenje (licenciju) za obavljanje tehničkih pregleda vozila na vrijeme od šest mjeseci.

(3) Ako nadzornik ovjeri tehničku ispravnost vozila na kojemu nije izvršen tehnički pregled, ministarstvo nadležno za unutarnje poslove oduzet će mu dopuštenje (licenciju) na vrijeme od dvije godine.

(4) Ako referent za poslove registracije vozila registrira vozilo suprotno propisima ili ovjeri produljenje registracije, odnosno valjanost prometne dozvole, a da za vozilo nisu plaćene propisane obveze, ministarstvo nadležno za unutarnje poslove rješenjem će mu privremeno oduzeti dopuštenje

(licenciju) na vrijeme od dvije godine.

(5) Ako je zbog propusta iz stavka 2. i 3. ovoga članka izazvana prometna nesreća, ministarstvo nadležno za unutarnje poslove rješenjem će nadzorniku oduzeti dopuštenje (licenciju) na vrijeme od pet godina.

(6) U slučajevima iz stavka 1., 2., 3., 4. i 5. ovoga članka dopustit će se nadzorniku, odnosno referentu obavljanje tehničkih pregleda vozila i poslova u vezi s registracijom vozila, nakon što zadovolje na provjeri stručnosti.

(7) Protiv rješenja iz stavka 1., 2., 3., 4. i 5. ovoga članka ne može se izjaviti žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

(8) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ili fizička osoba obrtnik ako naredi, odnosno dozvoli da referent za poslove registracije vozila ili nadzornik tehničke ispravnosti vozila obavlja poslove u stanici za tehnički pregled vozila kojemu je oduzeta licencija ili koji nije zadovoljio na provjeri stručnosti ili ako poslove ne obavlja stručno i u skladu s propisima.

(9) Za prekršaj iz stavka 8. ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 1.500,00 do 5.000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

(10) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj referent za poslove registracije vozila ili nadzornik tehničke ispravnosti vozila ako poslove registracije vozila i tehničkih pregleda vozila ne obavlja stručno i u skladu s propisima.

Članak 271.

(1) Nadzornici i referenti za poslove registracije vozila dužni su pristupiti provjeri stručnosti svake druge godine.

(2) Provjeru stručnosti iz stavka 1. ovoga članka provodi stručna organizacija iz članka 273. ovoga Zakona. Program i način provjere stručnosti propisuje ministar nadležan za unutarnje poslove.

Članak 272.

(1) Nadzorniku i referentu za poslove registracije vozila, koji ne pristupi provjeri stručnosti ili na toj provjeri ne zadovolji, stanica za tehnički pregled ne smije dopustiti obavljanje poslova tehničkog pregleda i registracije vozila za vrijeme dok na toj provjeri ne zadovolji.

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako postupi suprotno odredbama ovoga članka.

(3) Za prekršaj iz ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 1.500,00 do 5.000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

(4) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj referent za poslove registracije vozila ili nadzornik tehničke ispravnosti vozila ako postupi suprotno odredbama ovoga članka.

Članak 273.

(1) Poslove organiziranja i jedinstvenog provođenja tehničkih pregleda vozila, organiziranja poslova registracije vozila u stanicama za tehničke preglede vozila i izdavanja pokusnih pločica kao javne ovlasti, obavlja stručna organizacija, koju na temelju javnog natječaja, ovlasti ministarstvo nadležno za unutarnje poslove.

(2) Stručna organizacija iz stavka 1. ovoga članka mora imati:

1) prostorne i materijalno-tehničke uvjete koji osiguravaju obavljanje poslova na teritoriju Republike Hrvatske,

2) odgovarajuće stručne kadrove,

3) organizaciju rada i ustroj koji jamči trajno i kvalitetno obavljanje poslova,

4) odgovarajuću informatičku i tehničku podršku za obavljanje povjerenih poslova.

(3) Uvjete iz stavka 2. ovoga članka propisat će ministar nadležan za unutarnje poslove.

(4) Ako stručna organizacija iz stavka 1. ovoga članka ne obavlja povjerene joj poslove stručno i u skladu s propisima, ministarstvo nadležno za unutarnje poslove oduzet će joj ovlaštenje. Ako je stručnoj organizaciji oduzeto ovlaštenje, poslove iz stavka 1. ovoga članka kao i stručni nadzor obavlja ministarstvo nadležno za unutarnje poslove, dok ne ovlasti drugu stručnu organizaciju.

(5) Stručna organizacija iz stavka 1. ovoga članka općim aktima: uređuje odnose od interesa za

jedinstveno organiziranje i obavljanje tehničkih pregleda i registracije vozila u stanicama za tehničke preglede vozila te izdavanje pokusnih pločica, normative i vrednovanje rezultata rada djelatnika stanica za tehničke preglede, uređuje i obavlja i druge poslove na temelju ovlaštenja određenih ovim Zakonom. Opći akti objavljuju se u »Narodnim novinama«.

(6) U obavljanju poslova iz stavka 5. ovoga članka, stručna organizacija prati i usklađuje rad, usklađuje kriterije, pruža stručnu i drugu pomoć stanicama za tehničke preglede, obavlja stručni nadzor i druge stručne poslove koji joj propisom ministra nadležnog za unutarnje poslove budu povjereni te surađuje s istim ili sličnim tijelima u zemlji i svijetu.

(7) Ministarstvo nadležno za unutarnje poslove obavlja nadzor nad zakonitošću općih akata iz stavka 5. ovoga članka i može ih obustaviti od izvršenja.

(8) Upravni i inspeksijski nadzor nad radom stručne organizacije iz stavka 1. ovoga članka obavlja ministarstvo nadležno za unutarnje poslove.

(9) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako povjerene joj poslove ne obavlja stručno ili ih obavlja suprotno odredbama ovoga članka.

(10) Za prekršaj iz ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 1.500,00 do 5.000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

Članak 274.

(1) Ako stručna organizacija utvrdi da stanica za tehnički pregled vozila ne koristi propisane, umjerene i ispravne uređaje i opremu ili da objekt i prostor ne udovoljavaju propisanim uvjetima ili da tehničke preglede vozila u stanici obavlja osoba koja nema dopuštenje (licenciju) ili ako povjerene poslove ne obavlja u skladu s propisima o tehničkim pregledima i registraciji vozila i prema općim aktima iz članka 273. ovoga Zakona, odmah će obavijestiti ministarstvo nadležno za unutarnje poslove, koje će stanici za tehnički pregled vozila rješenjem privremeno zabraniti rad i odrediti rok za otklanjanje utvrđenih nedostataka.

(2) Ako stanica za tehnički pregled vozila ne otkloni utvrđene nedostatke u određenom roku, ministarstvo nadležno za unutarnje poslove oduzet će joj ovlaštenje za obavljanje tehničkih pregleda vozila.

(3) Protiv rješenja iz stavka 1. i 2. ovoga članka žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor.

(4) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako obavlja tehnički pregled vozila, za vrijeme privremene zabrane rada.

(5) Za prekršaj iz ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 1.500,00 do 5.000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

4. ISPITIVANJE I HOMOLOGACIJA VOZILA

Članak 275.

(1) Motorna i priključna vozila koja se serijski proizvode moraju biti homologirana (tipno odobrena) te se prije stavljanja na tržište i prve registracije trebaju podvrgnuti postupku provjere homologacije radi utvrđivanja zadovoljavaju li propisane zahtjeve o homologaciji. Zadovoljavanje propisanih zahtjeva potvrđuje se izjavom/potvrdom o sukladnosti koja je uvjet za stavljanje na tržište i prvu registraciju vozila.

(2) Propisima o homologaciji propisuju se zahtjevi o homologaciji koje moraju zadovoljavati vozila i njihovi dijelovi i oprema, metode i postupci ispitivanja, načini priznavanja dokumenata o homologaciji izdanih u drugim zemljama, sadržaj potvrde (certifikata) o sukladnosti, naknade za provođenje postupka kao i uvjeti koje moraju ispunjavati pravne i fizičke osobe za obavljanje određenih radnji u postupku homologacije vozila i njihovih dijelova i opreme. Upravni nadzor nad određenim radnjama u postupku homologacije vozila obavlja Državni zavod za mjeriteljstvo.

(3) Ovlašćuje se ravnatelj državnog zavoda za mjeriteljstvo da donese propise o homologaciji vozila i njihovih dijelova.

(4) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna ili fizička osoba obrtnik ako postupi suprotno odredbama ovoga članka.

(5) Za prekršaj iz ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 1.500,00 do 5.000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

Članak 276.

- (1) Motorna i priključna vozila koja se proizvode pojedinačno ili se proizvode u maloj seriji, prije prvog puštanja u promet moraju biti podvrgnuta postupku ispitivanja vozila zbog utvrđivanja tehničkih značajki vozila bitnih za sigurnost i ekološku podobnost vozila u prometu na cestama. Vozila na kojima se obavlja nadogradnja, pregradnja ili zamjena serijskog dijela ili uređaja neserijskim dijelom ili uređajem prije puštanja u promet, moraju biti podvrgnuta ispitivanju promijenjenih dijelova i uređaja i ostalih tehničkih značajki bitnih za sigurnost i ekološku podobnost vozila u prometu na cestama.
- (2) Vozila za koja nisu poznati tehnički podaci potrebni za tehnički pregled i registraciju podvrgavaju se ispitivanju konstrukcijskih osobina i uređaja vozila radi utvrđivanja tih podataka.
- (3) O tehničkim podacima utvrđenim u postupku iz stavka 1. i 2. ovoga članka izdaje se potvrda o ispitivanju konstrukcijskih osobina i uređaja.
- (4) U postupku ispitivanja vozila provjerava se jesu li pojedini uređaji na vozilima homologirani.
- (5) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna ili fizička osoba obrtnik ako postupi suprotno odredbama ovoga članka.
- (6) Za prekršaj iz ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 1.500,00 do 5.000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi.
- (7) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač, odnosno vlasnik koji u prometu na cesti upravlja vozilom koje nije podvrgnuto ispitivanju sukladno odredbama ovoga članka.

Članak 277.

- (1) Ispitivanje u slučajevima iz članka 276. ovoga Zakona kao i ispitivanje konstrukcijskih osobina i uređaja vozila prema drugim propisima obavlja pravna osoba koju ovlasti ministarstvo nadležno za poslove prometa uz suglasnost ministarstva nadležnog za poslove gospodarstva.
- (2) Pravna osoba iz stavka 1. ovoga članka dužna je obavljati ispitivanje u skladu s propisima, normativima i tehničkim uputama.
- (3) Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, ispitivanje rezervoara plina na vozilu kojem je ugrađen uređaj za pogon na plin, obavlja pravna osoba koju za to akreditira Hrvatska akreditacijska agencija.
- (4) Ispitivanje uređaja i opreme za plinski pogon može obavljati i organizacija za ispitivanje kvalitete robe.
- (5) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna ili fizička osoba obrtnik ako postupi suprotno odredbama ovoga članka.
- (6) Za prekršaj iz ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 1.500,00 do 5.000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

Članak 278.

- (1) Ispitivanje vozila i obradu dokumentacije u pravnoj osobi iz članka 277. ovoga Zakona mogu obavljati osobe koje su završile preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij strojarškog ili prometnog smjera (cestovnog) te stekle odgovarajući naziv u skladu s posebnim zakonom koje imaju dopuštenje (licenciju) ministarstva nadležnog za poslove prometa.
- (2) Pregled vozila za potrebe ispitivanja vozila iz stavka 1. ovoga članka mogu obavljati osobe koje su završile najmanje preddiplomski sveučilišni studij ili stručni studij, u trajanju od tri godine strojarškog ili prometnog smjera (cestovnog) te stekle odgovarajući naziv u skladu s posebnim zakonom koje imaju dopuštenje (licenciju) ministarstva nadležnog za poslove prometa. Pregled vozila za potrebe ispitivanja vozila iz stavka 1. ovoga članka mogu obavljati i osobe koje su takve poslove obavljale prije stupanja na snagu ovoga Zakona.
- (3) Osobama iz ovoga članka neće se izdati dopuštenja (licencije) za obavljanje propisanih poslova, ako su pravomoćno osuđene za kaznena djela protiv života i tijela, protiv slobode i prava čovjeka i građanina, protiv Republike Hrvatske, protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom, protiv spolne slobode i spolnog ćudoređa, protiv imovine, protiv opće sigurnosti ljudi i imovine i sigurnosti prometa, protiv vjerodostojnosti isprava, protiv javnog reda, protiv službene dužnosti, koja se progone

po službenoj dužnosti ili se protiv njih vodi kazneni postupak za ta djela odnosno ako su pravomoćno osuđene za prekršaje iz ovoga Zakona za koje je propisana kazna zatvora.

(4) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako ispitivanja obavljaju osobe koje ne ispunjavaju uvjete propisane ovim člankom.

(5) Za prekršaj iz ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 1.500,00 do 5.000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

(6) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj fizička osoba koja obavlja poslove ispitivanja i pregleda, a za to ne ispunjava uvjete.

Članak 279.

Potvrdu iz članka 276. stavka 3. ovoga Zakona o ispitivanju serijskih ili pojedinačno proizvedenih vozila, motora, šasije ili rezervnog dijela pribavlja proizvođač, a potvrdu o ispitivanju konstrukcijskih osobina i uređaja preinačenog vozila, motora, šasije ili dijela pribavlja vlasnik vozila.

Članak 280.

Ako je za vozilo izdana potvrda s tehničkim podacima koji ne odgovaraju stvarnom stanju vozila ili je izdana potvrda o ispitivanju od dvije ili više tvrtki s različitim tehničkim podacima, ispitivanje konstrukcijskih osobina i uređaja vozila obaviti će povjerenstvo koje odredi ministarstvo nadležno za poslove prometa.

Članak 281.

(1) Upravni i inspekcijski nadzor nad poslovima ispitivanja konstrukcijskih osobina i uređaja vozila obavlja ministarstvo nadležno za poslove prometa.

(2) Inspekcijski nadzor nad primjenom propisa o homologaciji vozila i dijelova vozila obavljaju tržišni inspektori Ministarstva gospodarstva.

(3) U provedbi inspekcijskog nadzora iz stavka 2. ovoga članka tržišni inspektor ima ovlasti poduzeti mjere sukladno posebnom propisu kojim se uređuje opća sigurnost proizvoda.

(4) Ovlašćuje se ministar nadležan za poslove prometa da u suglasnosti s ministrom nadležnim za poslove gospodarstva donese propise o uvjetima, postupku i načinu ispitivanja vozila, o tome što se smatra proizvodnjom, preinakom i bitnijim popravkom, o stručnoj spremi djelatnika koji obavljaju ispitivanje, o obliku i sadržaju potvrde o ispitivanju, o vođenju evidencije o izdanim potvrdama te o davanju na korištenje podataka o ispitivanju vozila.

XI. POSEBNE MJERE ZA SIGURNOST PROMETA NA CESTAMA

1. OPĆE ODREDBE

Članak 282.

(1) Policijski službenik, obavljajući poslove iz članka 4. stavka 1. ovoga Zakona, može vozača i drugog sudionika u prometu na cesti podvrgnuti ispitivanju pomoću odgovarajućih sredstava i uređaja (alkometar i dr.) radi utvrđivanja prisustva u organizmu alkohola, droga ili lijekova koji utječu na psihofizičke sposobnosti i na sposobnosti upravljanja vozilima, a potom, po potrebi, i odvesti u zdravstvenu ustanovu na vađenje krvi i uzimanje urina ili na liječnički pregled.

(2) Prije poduzimanja radnji iz stavka 1. ovoga članka, policijski službenik može podvrgnuti vozača postupku prepoznavanja znakova koji su posljedica prisustva u organizmu alkohola, droga ili lijekova koji utječu na psihofizičke sposobnosti i na sposobnosti upravljanja vozilima.

(3) Policijski službenik odvest će na vađenje krvi i uzimanje urina radi analize ili na liječnički pregled i osobu za koju se ispitivanjem utvrdi da u organizmu ima droga ili lijekova koji utječu na psihofizičke sposobnosti i na sposobnosti upravljanja vozilima, utvrđene odgovarajućim sredstvima ili uređajima.

(4) Osobe iz stavka 1., 2. i 3. ovoga članka dužne su postupati prema zahtjevima policijskog službenika.

(5) Policijski službenik o poduzetim radnjama iz stavka 1. i 3. ovoga članka i članka 181. ovoga Zakona sačinjava zapisnik, odnosno zahtjev za liječnički pregled, vađenje krvi i uzimanje urina radi analize.

(6) Osoba za koju je ispitivanjem na jedan od načina iz stavaka 1. ili 3. ovoga članka utvrđeno da je

pod utjecajem droga ili lijekova ili u krvi ima nedozvoljenu količinu alkohola, snosi troškove ispitivanja, a osoba iz stavka 3. ovoga članka snosi i troškove odvoženja službenim policijskim vozilom na liječnički pregled, vađenje krvi i uzimanje urina radi analize.

(7) Postupak i način prepoznavanja znakova i simptoma prisustva u organizmu alkohola, droga ili lijekova koji utječu na psihofizičke sposobnosti i na sposobnosti upravljanja vozilima iz stavka 2. ovoga članka propisat će ministar nadležan za zdravstvo u suglasnosti s ministrom nadležnim za unutarnje poslove.

(8) Prema vozaču koji je u prometu na cesti zatečen u počinjenju prekršaja, a koji je pod utjecajem droga ili lijekova ili je utvrđena prisutnost nedozvoljene količine alkohola u krvi, ako osobite okolnosti upućuju da će nastaviti s radnjom prekršaja, policijski službenik može, radi neposrednog sprječavanja nastavka činjenja prekršaja, narediti mjere njegova smještanja u posebnu prostoriju do prestanka djelovanja opojnog sredstva ali ne u trajanju duljem od 12 sati te u tom vremenu narediti premještanje njegova vozila na određeno mjesto. Vozilo čije je premještanje određeno premjestit će po naredbi policije pravna ili fizička osoba obrtnik nadležna za održavanje cesta, odnosno pravna ili fizička osoba obrtnik s kojom je pravna ili fizička osoba obrtnik ili upravno tijelo nadležno za održavanje cesta sklopilo ugovor za uklanjanje vozila.

(9) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 kuna ili kaznom zatvora u trajanju do 60 dana kaznit će se za prekršaj vozač motornog vozila i instruktor vožnje koji odbije podvrgnuti se ispitivanju ili liječničkom pregledu, odnosno uzimanju krvi ili krvi i urina.

(10) Novčanom kaznom u iznosu od 700,00 kuna kaznit će se za prekršaj sudionik u prometu, osim vozača motornog vozila i instruktora vožnje, koji odbije podvrgnuti se ispitivanju ili stručnom pregledu, odnosno uzimanju krvi ili krvi i urina.

Članak 283.

(1) Brzina kretanja vozila utvrđuje se pomoću uređaja za mjerenje brzine kretanja vozila, tahografskog zapisa ili neposrednim praćenjem s vozilom.

(2) Fotografija i videozapis s podacima o utvrđenoj brzini, tahografski zapis i zapisnik o očitavanju na radaru koji nema zapis ili brzinomjer, služe kao dokaz o utvrđenoj brzini kretanja vozila.

(3) Kao dokaz u prekršajnom postupku mogu se koristiti tehničke snimke, službene bilješke i zapisnici.

(4) Ne smiju se koristiti niti ugrađivati u motorno vozilo uređaji ili naprave koje imaju za cilj ometanje ili otkrivanje uređaja koje koriste ovlaštene osobe za nadzor prometa na cestama. Ukoliko policijski službenik nađe na vozilu ili u vozilu takav uređaj ili napravu naredit će vozaču da ga ukloni, a ukoliko vozač to odbije, uređaj ili naprava će se ukloniti o trošku vozača.

(5) Novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač ako postupi suprotno odredbi stavka 4. ovoga članka.

Članak 284.

(1) Policijska uprava, odnosno policijska postaja oduzet će vozačku dozvolu vozaču i instruktoru vožnje za kojeg se pregledom utvrdi da je postao tjelesno ili duševno nesposoban za upravljanje vozilima, za vrijeme dok ta nesposobnost traje.

(2) Vozaču ili instruktoru vožnje koji ima pravo upravljati motornim vozilima više kategorija, a to mu pravo za pojedine kategorije bude ograničeno zbog razloga predviđenih u stavku 1. ovoga članka, izdat će se na njegov zahtjev nova vozačka dozvola u koju će se upisati one kategorije vozila kojima ima pravo upravljati.

(3) Vozaču ili instruktoru vožnje koji se ne podvrgne nadzornom zdravstvenom pregledu na koji je upućen, vozačka će se dozvola oduzeti dok se tom pregledu ne podvrgne.

(4) Policijska uprava, odnosno policijska postaja oduzet će vozačku dozvolu vozaču i instruktoru vožnje za kojeg se izvanrednim zdravstvenim pregledom utvrdi da je ograničeno sposoban i izdat će na njegov zahtjev novu vozačku dozvolu sukladno utvrđenom ograničenju.

(5) Policijska uprava, odnosno policijska postaja odbit će izdati vozačku dozvolu kandidatu za vozača, odnosno oduzet će vozačku dozvolu vozaču ili instruktoru vožnje čija je zdravstvena sposobnost različito ocijenjena u jednoj ili više zdravstvenih ustanova, sve dok drugostupanjsko zdravstveno povjerenstvo iz članka 234. stavka 1. ovoga Zakona ne utvrdi da je zdravstveno sposoban za upravljanje vozilima kategorija za koje se vozačka dozvola izdaje, odnosno

oduzima.

(6) Protiv rješenja iz stavka 1., 3., 4. i 5. ovoga članka ne može se izjaviti žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

Članak 285.

(1) Policijski službenik naredbom će privremeno oduzeti vozačku dozvolu i isključiti iz prometa vozača i instruktora vožnje:

1) koji upravlja ili pokušava upravljati vozilom ako je odgovarajućim sredstvima ili uređajima utvrđeno da u organizmu ima droga ili lijekova koji utječu na psihofizičke sposobnosti i na sposobnosti upravljanja vozilima, ili je utvrđeno da u krvi ima nedozvoljenu količinu alkohola ili ako pokazuje znakove alkoholiziranosti ili utjecaja droga ili lijekova, a odbija se podvrgnuti ispitivanju

2) koji nema pomagala za koja je navedeno u vozačkoj dozvoli da ih mora koristiti tijekom upravljanja (članak 196. stavak 2.),

3) koji ne postupi po zahtjevu policijskog službenika da se podvrgne ispitivanju ili stručnom pregledu (članak 181. stavak 1. i članak 282. stavak 4.),

4) vozača motocikla ili mopeda i osobe koje se prevoze tim vozilima, ako kod sebe nemaju zaštitne kacige ili ih odbiju nositi na glavi (članak 114.),

5) koji upravlja vozilom prije stjecanja prava na upravljanje vozilom, koji upravlja vozilom, a nema važeću vozačku dozvolu odgovarajuće kategorije ili koji upravlja vozilom u vrijeme kad mu je vozačka dozvola privremeno oduzeta ili kad mu je pravomoćnom odlukom nadležnog tijela izrečena sigurnosna ili zaštitna mjera zabrane upravljanja motornim vozilom,

6) vozača koji upravlja vozilom duže od vremena propisanog posebnim propisom ili ne koristi propisane odmore.

(2) Policijski službenik može naredbom isključiti iz prometa vozača koji upravlja ili pokušava upravljati vozilom ako je očito da je vozač u takvom psihofizičkom stanju (umor, stres, bolest) da nije sposoban sigurno upravljati vozilom (članak 198.).

(3) Na temelju odredbi stavka 1. ovoga članka, vozačka dozvola se privremeno oduzima dok ne prestanu razlozi zbog kojih je oduzeta, a najduže do 8 dana.

(4) Ako u slučajevima iz stavka 1. ovoga članka vozač ne preuzme privremeno oduzetu vozačku dozvolu po isteku mjere opreza, a najkasnije u roku od 3 dana od dana isteka, vozačka dozvola će se dostaviti tijelu u čijoj se evidenciji vodi. Tijelu u čijoj se evidenciji vodi vozač, vozačku dozvolu dostavit će se i u slučaju da je u međuvremenu od nadležnog tijela doneseno pravomoćno rješenje o kazni i izrečenoj zaštitnoj mjeri.

(5) Prilikom postupanja prema vozaču ili instrukturu vožnje po stavku 1. ovoga članka, policijski službenik omogućit će vozaču da u primjerenom roku pozove drugoga vozača, koji ispunjava uvjete za upravljanje vozilom u prometu na cesti, da preuzme vozilo kojim je upravljao vozač koji je isključen iz prometa.

(6) Veterinarski inspektor mobilne jedinice može isključiti iz prometa vozilo za prijevoz životinja u svrhu nadzora posebnih uvjeta iz posebnih propisa.

Napomena: sukladno odredbama Odluke i Rješenja Ustavnog suda Republike Hrvatske broj: U-I-323/2009 i dr. od 20. prosinca 2013. (Nar. nov., br. 158/13), prihvaćaju se prijedlozi za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti s Ustavom te se ukida članak 285. stavak 1. točka 3. Zakona o sigurnosti prometa na cestama (Nar. nov., br. 67/08, 48/10, 74/11 i 80/13) u dijelovima koji se odnose na vozače za koje su do 17. lipnja 2008. prestale dvogodišnje zabrane i ograničenja propisani člankom 221. Zakona o sigurnosti prometa na cestama (Nar. nov., br. 105/04, 142/06 – Uredba), te kojima je upravljanje vozilom zanimanje.

2. PRAVNA POSLJEDICA OSUDE

Članak 286.

(1) Pravna posljedica pravomoćne osude vozača motornog vozila za određene prekršaje iz ovoga Zakona na temelju određenog broja prikupljenih negativnih prekršajnih bodova je na određeno vrijeme

- gubitak prava na upravljanje motornim vozilom određene kategorije odnosno svih kategorija.
- (2) Nadležna policijska uprava odnosno policijska postaja u svoju evidenciju upisuje vozaču motornog vozila negativne prekršaje bodove ako je pravomoćnom odlukom o prekršaju proglašen krivim za prekršaj za koji su ovim Zakonom predviđeni negativni prekršajni bodovi.
- (3) Negativne prekršajne bodove upisuje ona policijska uprava odnosno policijska postaja koja je pokrenula prekršajni postupak.
- (4) Nakon proteka dvije godine od dana pravomoćnosti odluke o prekršaju na temelju koje su prikupljeni i upisani negativni prekršajni bodovi isti se ne mogu više uračunavati pri donošenju rješenja iz stavka 6. i 7. ovoga članka i brišu se iz evidencije.
- (5) Nakon što su negativni prekršajni bodovi uzeti u obzir za donošenje rješenja iz stavka 6. odnosno 7. ovoga članka brišu se iz evidencije vozača.
- (6) Vozaču motornog vozila koji je unutar razdoblja od dvije godine prikupio devet negativnih prekršajnih bodova samo ili pretežito za prekršaje za koje su ovim Zakonom propisana tri negativna prekršajna boda, rješenjem će se izreći mjera zabrane upravljanja motornim vozilom svih kategorija u trajanju od dvanaest mjeseci.
- (7) Vozaču motornog vozila koji je unutar razdoblja od dvije godine prikupio devet negativnih prekršajnih bodova pretežito za prekršaje za koje su ovim Zakonom propisana manje od tri negativna prekršajna boda, rješenjem će se izreći mjera zabrane upravljanja motornim vozilom one kategorije kojom je pretežito prikupio negativne prekršajne bodove u trajanju od devet mjeseci.
- (8) Vozaču motornog vozila kojem je izrečena mjera zabrane upravljanja motornim vozilom iz stavka 6. ili 7. ovoga članka i koji u narednom razdoblju od dvije godine, računajući od isteka izvršenja posljednje mjere zabrane upravljanja motornim vozilom, prikupi devet negativnih prekršajnih bodova, izreći će se mjera poništenja vozačke dozvole za upravljanje motornim vozilom svih kategorija. Nakon proteka dvije godine od isteka izvršenja mjere poništenja vozačke dozvole, vozač može ponovno pristupiti polaganju vozačkog ispita za stjecanje prava na upravljanje motornim vozilom, prema uvjetima propisanim odredbama ovoga Zakona.
- (9) Rješenje iz stavka 6., 7. i 8. ovoga članka donosi ona policijska uprava odnosno policijska postaja koja vozača motornog vozila vodi u evidenciji.
- (10) Protiv rješenja iz stavaka 6., 7. i 8. ovoga članka vozač kojem je izrečena mjera zabrane upravljanja motornim vozilom ili mjera poništenja vozačke dozvole može podnijeti žalbu Visokom prekršajnom sudu Republike Hrvatske u roku osam dana od dana uručenja rješenja. Žalba se podnosi u dva istovjetna primjerka policijskoj upravi odnosno policijskoj postaji koja je donijela rješenje.
- (11) Nakon zaprimanja žalbe protiv rješenja iz stavka 6., 7. i 8. ovoga članka, policijska uprava, odnosno policijska postaja, bez odgode žalbu s rješenjem i odlukama o prekršaju s klauzulom o njihovoj pravomoćnosti, na temelju kojih je doneseno rješenje, dostavlja Visokom prekršajnom sudu Republike Hrvatske na daljnji postupak.
- (12) Žalba protiv rješenja iz stavka 6., 7. i 8. ovoga članka odgađa izvršenja rješenja.

Članak 287.

- (1) Vozaču motornog vozila se u evidenciju upisuje jedan negativan prekršajni bod ako je pravomoćnom odlukom o prekršaju proglašen krivim za prekršaj iz članka 49. stavka 3., članka 53. stavka 5., članka 133. stavka 3., članka 134. stavka 5., članka 142. stavka 5., članka 181. stavka 7., članka 198. stavka 2., članka 199. stavka 6. ovoga Zakona.
- (2) Vozaču motornog vozila se u evidenciju upisuju dva negativna prekršajna boda ako je pravomoćnom odlukom o prekršaju proglašen krivim za prekršaj iz članka 49. stavka 4., članka 53. stavka 4., članka 59. stavka 5., članka 67. stavka 5., članka 70. stavka 3., članka 72. stavka 2., članka 74. stavka 2., članka 137. stavka 2., članka 176. stavka 5. i članka 199. stavka 7. ovoga Zakona.
- (3) Vozaču motornog vozila se u evidenciju upisuju tri negativna prekršajna boda ako je pravomoćnom odlukom o prekršaju proglašen krivim za prekršaj iz članka 32. stavka 4., članka 49. stavka 5., članka 53. stavka 3., članka 54. stavka 2., članka 57. stavka 7., članka 175. stavka 3, članka 181. stavka 8., članka 199. stavka 8. i 9., **članka 216. stavka 3.**, članka 282. stavka 9. i članka 289. stavka 4. ovoga Zakona.

Članak 288.

Pravomoćno izrečena mjera zabrane upravljanja motornim vozilom počinitelju prekršaja koji nije prije toga stekao pravo na upravljanje motornim vozilom, izvršit će se nakon stjecanja prava na upravljanje motornim vozilom odnosno izdavanja vozačke dozvole.

Članak 289.

- (1) Vozač kojem je vozačka dozvola oduzeta (članak 284.) ili je isključen iz prometa (članak 285.) ili mu je izrečena mjera opreza privremenog oduzimanja vozačke dozvole ili zaštitna mjera zabrane upravljanja motornim vozilom ne smije za to vrijeme upravljati vozilom u prometu na cesti.
- (2) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna i fizička osoba obrtnik ako naredi ili dopusti da vozač kome je oduzeta vozačka dozvola ili mu je izrečena mjera zabrane upravljanja motornim vozilom određene kategorije upravlja vozilom u prometu na cesti za to vrijeme.
- (3) Za prekršaj iz ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 1.500,00 do 5.000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi.
- (4) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 kuna ili kaznom zatvora do 60 dana kaznit će se za prekršaj vozač koji upravlja vozilom za vrijeme dok su mu izrečene mjere iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 290.

- (1) Ako policijski službenik zatekne vozilo na cesti koje zbog tehničke neispravnosti ugrožava ili ometa druge sudionike u prometu (neispravan uređaj za upravljanje, uređaji za zaustavljanje, uređaj za spajanje vučnog i priključnog vozila u vrijeme kada vuče priključno vozilo, neispravna svjetla za osvjetljavanje ceste i označavanje vozila i neispravna svjetlosna signalizacija noću i danju u vrijeme smanjene vidljivosti, neispravni brisači vjetrobranskog stakla u vrijeme vožnje po kiši i snježnim padalinama, dotrajale ili bitno oštećene gume te ako na vozilu ima ugrađene uređaje za davanje svjetlosnih i zvučnih znakova iz članka 153. ili na kojem je obavljena nadogradnja, pregradnja ili zamjena serijskog dijela, a vozilo nije podvrgnuto ispitivanju iz članka 276.) ili na kojem je teret nepravilno smješten, odnosno nedovoljno osiguran, ili kojim se bez dozvole prevozi teret čije dimenzije, odnosno masa premašuju najveće dopuštene dimenzije, odnosno masu ili osovinsko opterećenje, naredit će vozaču da odmah prekine kretanje vozilom i otkloni neispravnost ili da vozilo odveze do određenog mjesta gdje može otkloniti neispravnost, odnosno pribavi dozvolu za izvanredni prijevoz.
- (2) Ako policijski službenik zatekne vozilo koje se kreće cestom na kojoj je kretanje te vrste vozila zabranjeno ili se kreće bez zimske opreme na dijelu ceste i u vrijeme kada je zimska oprema obvezna, naredit će vozaču da odmah prekine kretanje vozilom ili da vozilom nastavi kretanje na cesti na kojoj je kretanje te vrste vozila dopušteno, odnosno da upotrijebi zimsku opremu.
- (3) Policijski službenik može narediti vozaču da vozilo odveze na tehnički pregled radi utvrđivanja neispravnosti ili narediti u suradnji sa stručno osposobljenim nadzornikom pravne osobe koja upravlja i gospodari javnim cestama, da se izvrši kontrola ukupne mase, osovinskog opterećenja i dimenzija vozila. Ako se na tim pregledima utvrdi da vozilo nije tehnički ispravno ili prekoračuje dopuštenu masu ili osovinsko opterećenje ili ukupnu nosivost ili dimenzije vozila, troškove pregleda i kontrole snosi vozač.
- (4) Policijski službenik isključit će iz prometa i vozilo koje nije registrirano ili koje nema propisane registarske pločice ili koje nije u propisanom roku podvrgnuto redovitom ili izvanrednom tehničkom pregledu ili za koje nije produženo važenje prometne dozvole.
- (5) Ako vozač ne postupi po naredbi iz stavka 1., 2. i 3. ovoga članka, policijski službenik isključit će vozilo iz prometa. Isključenje vozila iz prometa traje sve dok se ne otklone razlozi zbog kojih je vozilo isključeno.
- (6) Vozač je dužan isključeno vozilo odmah ukloniti s ceste na mjesto na kojem neće ugrožavati sigurnost prometa ili ometati normalan tok prometa (parkiralište, ugibalište i sl.), a najkasnije u roku od 12 sati vozač je dužan ukloniti isključeno vozilo sa ugibališta i sličnih mjesta.
- (7) Novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 do 30.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna ili fizička osoba obrtnik ako naredi ili dopusti da u prometu na cestama sudjeluje vozilo koje je isključeno iz prometa.

(8) Novčanom kaznom u iznosu od 1.500,00 do 5.000,00 kuna kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi ako naredi ili dopusti da u prometu na cestama sudjeluje vozilo koje je isključeno iz prometa.

Članak 291.

- (1) Policijski službenik koji je isključio vozilo iz prometa vozaču će privremeno oduzeti registarske pločice.
- (2) Policijska uprava, odnosno policijska postaja čiji je policijski službenik privremeno oduzeo registarske pločice dužne su ih vozaču vratiti kada prestanu razlozi zbog kojih su oduzete.
- (3) Ako vozač u roku od 15 dana od prestanka razloga ne preuzme registarske pločice ili ne otkloni razloge zbog kojih je vozilo isključeno iz prometa, registarske pločice će se dostaviti tijelu koje vozilo vodi u evidenciji.
- (4) Policijski službenik koji je privremeno oduzeo registarske pločice, tahografski zapis i drugo prema odredbama ovoga Zakona, dužan je vozaču o tome izdati potvrdu koja sadrži naziv i sjedište tijela čiji je službenik oduzeo registarske pločice, tahografski zapis i drugo, vrstu i registarski broj vozila, naziv tijela koje je izdalo prometnu dozvolu, ime i prezime vlasnika vozila i njegovu adresu, ime i prezime vozača i njegovu adresu, razlog oduzimanja, datum, vrijeme, cestu i mjesto oduzimanja, način i vrijeme vraćanja te pečat tijela i potpis policijskog službenika.

Članak 292.

- (1) Novčane kazne naplaćene prema odredbama ovoga Zakonu prihod su državnog proračuna Republike Hrvatske, a koriste se prema odluci Vlade Republike Hrvatske za financiranje preventivnih aktivnosti u cestovnom prometu.
- (2) Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, novčane kazne koje naplate jedinice lokalne samouprave, kada obavljaju poslove iz ovoga Zakona, prihod su proračuna tih jedinica.

3. POSEBNE ODREDBE O PREKRŠAJIMA

Članak 293.

- (1) Za prekršaje iz ovoga Zakona kojima je izazvana prometna nesreća samo s materijalnom štetom, kaznit će se počinitelj prekršaja novčanom kaznom propisanom za taj prekršaj uvećanom za iznos od 1.000,00 kuna.
- (2) Ukoliko je prekršajem izazvana prometna nesreća u kojoj ima ozlijeđenih osoba, kaznit će se počinitelj prekršaja novčanom kaznom propisanom za taj prekršaj uvećanom za iznos od 2.000,00 kuna.

Članak 294.

- (1) Novčanu kaznu na mjestu počinjenja prekršaja naplaćuju policijski službenici i službenici tijela jedinica lokalne samouprave kada su za to ovlašteni.
- (2) Počinitelju prekršaja koji ne plati novčanu kaznu na mjestu počinjenja prekršaja izdat će se prekršajni nalog s uputom da novčanu kaznu može platiti u roku od osam dana od dana uručjenja prekršajnog naloga.
- (3) Radi osiguranja izvršenja kazne ili zaštitne mjere, odnosno osiguranja nazočnosti u prekršajnom postupku, policijski službenik može osobi koja nema prebivalište ili stalni boravak u Republici Hrvatskoj narediti mjeru opreza privremenog oduzimanja putne ili druge isprave za prelazak državne granice, do prestanka razloga, a najduže osam dana.
- (4) Mjera opreza privremenog oduzimanja vozačke dozvole izriče se do prestanka razloga zbog kojih je izrečena, a najduže do 8 dana, na način i u slučajevima propisanim odredbama ovog Zakona.
- (5) Policijska uprava ili postaja koja tijekom obavljanja poslova nadzora utvrdi da je počinjen prekršaj za koji je propisana samo novčana kazna u utvrđenom iznosu do 1.000,00 kuna, u slučajevima kada prekršajem nije izazvano ometanje ili ugrožavanje drugih sudionika u prometu, odnosno ako je prekršaj osobito lake naravi a počinitelj nije prije činio slične prekršaje može umjesto novčane kazne sudioniku u prometu izreći mjeru usmenog ili pisanog upozorenja.
- (6) O izrečenim mjerama pisanog upozorenja ministarstvo nadležno za unutarnje poslove vodi evidenciju.

(7) Postupak, način izricanja i evidentiranja mjera pisanog upozorenja propisuje ministar nadležan za unutarnje poslove.

Članak 295.

Ako instruktoru vožnje bude izrečena zaštitna mjera zabrane upravljanja motornim vozilom određene kategorije ili izgubi pravo upravljanja motornim vozilom iz nekih drugih razloga, on se za to vrijeme ne smije baviti osposobljavanjem kandidata za vozače u praktičnom upravljanju vozilom.

Članak 296.

(1) O izrečenim zaštitnim mjerama, negativnim prekršajnim bodovima, mjerama upozorenja, prometnim nesrećama i njihovim posljedicama te o vozačima vozila i vozilima ministarstvo nadležno za unutarnje poslove vodi evidenciju. Podaci o prekršajima i njihovim počiniteljima vode se na Informacijskom sustavu ministarstva nadležnog za unutarnje poslove i čuvaju se najmanje 10 godina. Podaci o prometnim nesrećama i drugim događajima u prometu na cestama vode se na Informacijskom sustavu ministarstva nadležnog za unutarnje poslove i čuvaju se najmanje 15 godina. O podacima o prometnim nesrećama i drugim događajima u prometu na cestama, na zahtjev stranke, izdaje se potvrda.

(2) Podacima iz evidencije iz stavka 1. ovoga članka mogu se koristiti pravosudna tijela, upravna tijela koja vode prekršajni postupak te ministarstvo nadležno za unutarnje poslove.

(3) Statističkim evidencijama o prometnim nesrećama te o vozačima i vozilima mogu se osim tijela iz stavka 2. ovoga članka koristiti i zdravstvene i druge institucije, organizacije i tijela koja se bave pitanjima sigurnosti prometa te pravne i fizičke osobe koje obavljaju javni prijevoz i prijevoz za vlastite potrebe te provode javne ovlasti na temelju ovoga Zakona.

(4) Ministarstvo nadležno za unutarnje poslove dostavlja podatke o vozilima i vlasnicima vozila odnosno korisnicima vozila na temelju ugovora o leasingu nacionalnim kontakt-točkama drugih država članica Europske unije u svrhu istraživanja prometnih prekršaja vezanih uz sigurnost prometa na cestama.

(5) Ministar nadležan za unutarnje poslove propisat će pravilnikom vrstu i način dostave podatka iz stavka 4. ovoga članka.

Članak 297.

(1) Izvršenje pravomoćno izrečene zaštitne mjere zabrane upravljanja motornim vozilom provodi se upisom u evidenciju o izdanim vozačkim dozvolama. Zaštitna mjera počinje teći sljedećim danom od dana obavijesti vozaču o početku primjene mjere.

(2) Vrijeme provedeno na izdržavanju kazne zatvora ne računa se u vrijeme trajanja zaštitne mjere zabrane upravljanja motornim vozilom iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Ovlašćuje se ministar nadležan za unutarnje poslove da donese propise o načinu evidentiranja, praćenja i objave podataka o izrečenim kaznama, mjerama sigurnosti, zaštitnim mjerama, negativnim prekršajnim bodovima, mjerama pisanog upozorenja, prometnim nesrećama i drugim događajima u prometu na cestama i njihovim posljedicama.

Članak 298.

Osobi koja počinu prometni prekršaj koristeći inozemnu vozačku dozvolu umjesto zaštitne mjere zabrane upravljanja motornim vozilom može se primijeniti zaštitna mjera zabrane korištenja inozemne vozačke dozvole na području Republike Hrvatske, u trajanju od mjesec dana do dvije godine.

Članak 299.

Instruktor vožnje pod čijim se nadzorom kandidat za vozača obučava u upravljanju vozilom u prometu na cesti, kaznit će se za prekršaj što ga počinu kandidat za vozača, osim ako nije bio u mogućnosti spriječiti prekršaj.

XII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 300.

- (1) Propise o sadržaju, obliku i boji obrazaca propisanih ovim Zakonom, donose ovlašteni ministri.
- (2) Cijene obrazaca, registara, upisnika, registarskih i drugih pločica i drugih obrazaca iz ovoga Zakona po odredbama za čije je provođenje i nadzor nadležno ministarstvo za unutarnje poslove propisuje ministar nadležan za unutarnje poslove.

Članak 301.

- (1) Obrasce u svezi s vozačkim dozvolama i registracijom vozila, registre, registarske i druge pločice izrađuje ministarstvo nadležno za unutarnje poslove, odnosno organizacija koju ono za to ovlasti ili pravna osoba u vlasništvu Republike Hrvatske koju na prijedlog ministra nadležnog za unutarnje poslove za to ovlasti Vlada Republike Hrvatske.
- (2) Obrasce i registre u svezi s tehničkim pregledima vozila propisuje ministar nadležan za unutarnje poslove, a izrađuje stručna organizacija iz članka 273. ovoga Zakona.
- (3) Postupak i način izrade, tehničke i kadrovske uvjete za izradu i način korištenja te dostavu podataka iz stavka 1. ovoga članka propisuje ministar nadležan za unutarnje poslove.
- (4) Pravna osoba iz stavka 1. ovoga članka dužna je povjerene poslove obavljati u skladu s ovim Zakonom i po postupku kojeg propisuje ministar nadležan za unutarnje poslove.
- (5) Upravni i inspekcijski nadzor nad radom pravne osobe iz stavka 1. ovoga članka obavlja ministarstvo nadležno za unutarnje poslove.
- (6) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba iz stavka 1. ovoga članka ako postupi suprotno odredbama ovoga članka.
- (7) Novčanom kaznom u iznosu od 1.500,00 do 5.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj i odgovorna osoba u pravnoj osobi iz stavka 1. ovoga članka ako postupi suprotno odredbama ovoga članka.
- (8) Ukoliko pravna osoba iz stavka 1. ovoga članka dva ili više puta ponovi prekršaj iz ovoga članka, na prijedlog ministarstva nadležnog za unutarnje poslove, Vlada Republike Hrvatske oduzet će joj ovlaštenje za obavljanje povjerenih poslova.

Članak 302.

Do donošenja provedbenih propisa iz ovoga Zakona, ostaju na snazi važeći provedbeni propisi ukoliko nisu u suprotnosti s odredbama ovoga Zakona.

Članak 303.

Ministri i ravnatelji državnih upravnih organizacija ovlašteni ovim Zakonom dužni su provedbene propise donijeti u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 304.

- (1) Stručne organizacije iz članka 206. i 273. ovoga Zakona dužne su uskladiti i organizirati svoju djelatnost i donijeti akte propisane ovim Zakonom u roku od devet mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.
- (2) Stručne organizacije iz članka 206. i 273. ovoga Zakona koje ne usklade svoj rad i organizaciju i ne donesu akte propisane ovim Zakonom u roku iz stavka 1. ovoga članka, prestaju s radom istekom tog roka.

Članak 305.

- (1) Stanice za tehničke preglede vozila i autoškole dužne su uskladiti organizaciju i djelatnost s odredbama ovoga Zakona, u roku od tri mjeseca od stupanja na snagu odgovarajućih provedbenih propisa iz članka 206. stavka 5., članka 273. stavka 5., odnosno članka 304. ovoga Zakona.
- (2) Stanice za tehničke preglede vozila i autoškole koje ne usklade svoj rad i organizaciju u roku iz stavka 1. ovoga članka, prestaju s radom istekom tog roka.
- (3) Autoškole koje obavljaju osposobljavanje kandidata za vozače iz nastavnog predmeta Pružanje prve pomoći osobama ozlijeđenim u prometnoj nesreći, danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaju obavljati te poslove.

Članak 306.

- (1) Osobe koje su stupanjem na snagu ovoga Zakona zatečene na obavljanju poslova ovlaštenog ispitivača iz nastavnog predmeta Prometni propisi i sigurnosna pravila i Upravljanje vozilom, a ne ispunjavaju uvjete iz članka 208. stavka 4. ovoga Zakona te osobe koje su zatečene na obavljanju poslova ovlaštenog nadzornika, a ne ispunjavaju uvjete iz članka 206. stavka 6. ovoga Zakona, mogu i dalje obavljati te poslove, a najduže pet godina od dana stupanja na snagu ovoga Zakona. Iznimno, ovlašteni ispitivači zatečeni u obavljanju tih poslova, koji imaju visoku stručnu spremu koja nije propisana člankom 208. stavkom 3. ovoga Zakona, mogu i dalje obavljati te poslove.
- (2) Osobe koje su stupanjem na snagu ovoga Zakona zatečene na obavljanju poslova stručnog voditelja i predavača, a ne ispunjavaju uvjete iz članka 203. stavka 1. i 2. ovoga Zakona, mogu i dalje obavljati te poslove.

Članak 307.

- (1) Osobe koje do stupanja na snagu ovoga Zakona imaju dopuštenje (licenciju) za obavljanje poslova nadzornika tehničke ispravnosti vozila i dozvolu instruktora vožnje za obavljanje tih poslova, izdanu od ministarstva nadležnog za unutarnje poslove, mogu i dalje obavljati te poslove iako ne ispunjavaju uvjete iz članka 203. stavka 4. i članka 260. ovoga Zakona.
- (2) Osobe koje su do stupanja na snagu ovoga Zakona obavljale ispitivanje vozila i obradu dokumentacije te pregled za potrebe ispitivanja vozila iz članka 278. ovoga Zakona, a koje ne ispunjavaju uvjete iz navedenog članka, mogu nastaviti obavljati te poslove te će im ministarstvo nadležno za poslove prometa izdati dopuštenje (licenciju).

Članak 308.

Pravomoćno izrečeni negativni bodovi po Zakonu o sigurnosti prometa na cestama (»Narodne novine«, br. 105/04.) smatraju se negativnim prekršajnim bodovima i uzet će se u obzir za primjenu pravne posljedice osude.

Članak 309.

Stupanjem na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o sigurnosti prometa na cestama (»Narodne novine«, br. 105/04.) osim odredbi o zaštitnim mjerama zabrane upravljanja motornim vozilom i negativnim bodovima propisanim za prekršaje iz toga Zakona počinjene do 31. prosinca 2007.

Članak 310.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«, osim odredbi članka 205. stavka 1., 3., 4., 5. i 6. ovoga Zakona, koje će stupiti na snagu danom pristupanja Republike Hrvatske u Europsku uniju.

Ustavni sud Republike Hrvatske, u sastavu Jasna Omejec, predsjednica Suda, te suci Mato Arlović, Marko Babić, Snježana Bagić, Slavica Banić, Mario Jelušić, Davor Krapac, Ivan Matija, Antun Palarić, Miroslav Šeparović i Nevenka Šernhorst, odlučujući o zahtjevu za ocjenu suglasnosti zakona s Ustavom i prijedlozima za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti zakona s Ustavom, na sjednici održanoj 7. travnja 2010. godine, donio je

ODLUKU

(„Narodne novine“, broj 48/10)

I. Ukidaju se sljedeće odredbe Zakona o sigurnosti prometa na cestama (»Narodne novine« broj 67/08.):

- članak 199. stavak 3.;
- članak 199. stavak 7., u dijelovima koji glase:

– »vozač i«, i

- »), kao i vozač iz stavka 3. ovoga članka, koji u organizmu ima alkohola do 0,50 g/kg, odnosno odgovarajući iznos miligrama u litri izdahnutog zraka, za zasebno prekršajno djelo«;
- članak 228. stavak 2.

II. Ova odluka objavit će se u »Narodnim novinama«.

Obrazloženje

I. POSTUPAK PRED USTAVNIM SUDOM

1. Hrvatski sabor je na 4. sjednici održanoj 30. svibnja 2008. donio Zakon o sigurnosti prometa na cestama (u daljnjem tekstu: ZSPNC), poslije rasprave zaključene 28. svibnja 2008. Za prihvatanje ZSPNC-a glasovalo je 77 zastupnika, a 45 zastupnika bilo je protiv njegova prihvatanja. ZSPNC je objavljen u »Narodnim novinama« broj 67 od 9. lipnja 2008. Odredbe ZSPNC-a koje su predmet ispitivanja u ovom ustavnosudskom postupku stupile su na snagu osmog dana od dana objave u »Narodnim novinama«, to jest 17. lipnja 2008. (članak 310. ZSPNC-a).

2. Na temelju članka 35. točke 1. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske (»Narodne novine« broj 99/99., 20/02. i 49/02. – pročišćeni tekst; u daljnjem tekstu: Ustavni zakon) šezdeset i četiri (64) zastupnika Hrvatskog sabora (u daljnjem tekstu: podnositelji zahtjeva) podnijela su 7. srpnja 2008. zahtjev za ocjenu suglasnosti s Ustavom članka 199. stavka 3. u vezi sa stavkom 7. i članka 228. stavka 2. ZSPNC-a.

U skladu s člankom 44. stavkom 1. Ustavnog zakona, taj je ustavnosudski postupak pokrenut na dan primitka zahtjeva u Ustavnom sudu. Predmet se u Ustavnom sudu vodi pod brojem: U-I-3084/2008.

3. S. B. iz Z. podnio je prijedlog za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti članka 199. stavka 3. ZSPNC-a s Ustavom. Taj se predmet u Ustavnom sudu vodi pod brojem: U-I-3419/2008.

4. Osim članka 199. stavaka 3. i 7. i članka 228. stavka 2. ZSPNC-a, podnositelji zahtjeva osporavaju suglasnost s Ustavom i članka 221. ZSPNC-a. Taj je dio zahtjeva izdvojen u poseban predmet (broj: U-I-1545/2010) radi njegova ispitivanja zajedno s drugim pristiglim prijedlozima za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti s Ustavom članka 221. ZSPNC-a.

Osim članka 199. stavka 3. ZSPNC-a, predlagatelj S. B. predlaže pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti s Ustavom i članaka 181., 282., 294. i 309. ZSPNC-a koji nisu predmet ispitivanja u ovom ustavnosudskom postupku. Ti su prijedlozi predlagatelja izdvojeni u zaseban predmet koji se u Ustavnom sudu vodi pod brojem U-I-1546/2010.

5. Na temelju članka 25. Ustavnog zakona, Ustavni sud je od Hrvatskog sabora zatražio i zaprimio: – Prijedlog Zakona o sigurnosti prometa na cestama s Konačnim prijedlogom zakona, P.Z.E. br. 39, koji je Vlada Republike Hrvatske uputila Hrvatskom saboru dopisom klasa: 340-08/08-01/01, urbroj: 5030106-08-1 od 4. travnja 2008. (u daljnjem tekstu: Prijedlog ZSPNC-a); – Konačni prijedlog Zakona o sigurnosti prometa na cestama, P.Z.E. br. 39, koji je Vlada Republike Hrvatske uputila Hrvatskom saboru dopisom klasa: 340-08/08-01/01, urbroj: 5030109-08-4 od 15. svibnja 2008. (u daljnjem tekstu: Konačni prijedlog ZSPNC); – zapisnik i fonogram 4. sjednice 6. saziva Hrvatskog sabora, održane od 23. travnja do 30. svibnja 2008., u dijelu koji se odnosi na raspravu i glasovanje pri donošenju ZSPNC-a.

6. Na temelju članka 25. Ustavnog zakona, Ustavni sud je od Ministarstva pravosuđa Republike Hrvatske zatražio očitovanje o zahtjevu podnositelja i prijedlogu predlagatelja za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti s Ustavom članka 199. stavka 3. ZSPNC-a. Ministarstvo pravosuđa svojim je dopisom, klasa: 703-01/09-01/118, urbroj: 514-05-02-01/09-2 od 14. travnja 2009. dopis prosljedilo Ministarstvu unutarnjih poslova Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: MUP RH). MUP RH pisano se očitovao o prijedlogu u neklasificiranom dopisu Ustavnom sudu, broj: 511-01-152-25554/2-09 od 7. svibnja 2009. (u daljnjem tekstu: očitovanje MUP RH).

6.1. Ustavni sud je u ovom postupku zatražio i mišljenje Hrvatskog autokluba, koje mu je u pisanom obliku dostavljeno 8. svibnja 2009. pod brojem: 5072.

7. ZSPNC pripada skupini zakona kojima Republika Hrvatska usklađuje nacionalno zakonodavstvo s pravnom stečevinom Europske unije i pravnim aktima Vijeća Europe, kao što su direktive 2003/20/EZ, 1573/2000/EU, 2006/126/EZ i 2003/59/EZ Europskog parlamenta i Vijeća. Iz izjave o

usklađenosti ZSPNC-a s pravnom stečevinom Europske unije i pravnim aktima Vijeća Europe, koja je sastavni dio Prijedloga ZSPNC-a, razvidno je da osporeni članak 199. stavci 3. i 7 i članak 228. stavak 2. ZSPNC-a ne pripadaju pravnim pitanjima koja podliježu obvezi usklađivanja.

8. Zbog različitog sadržaja odredbi ZSPNC-a ustavnost kojih se osporava u ovom ustavnosudskom postupku, prigovori podnositelja zahtjeva i predlagatelja, mjerodavno pravo, kao i sadržaj samih osporenih članaka ZSPNC-a navode se u odgovarajućim odjeljcima obrazloženja ove odluke.

II. ČLANAK 199. STAVCI 3. I 7. ZSPNC-a

9. Osporene odredbe članka 199. stavaka 3. i 7., zajedno s njima povezanim, ali neosporenim stavkom 2. istog članka ZSPNC-a, glase:

»(...)

(2) Vozač vozila kategorije A1, A2, A, B, BE, F, G i M ne smije upravljati vozilom na cesti niti početi upravljati vozilom ako u organizmu ima opojnih droga ili alkohola iznad 0,50 g/kg, odnosno odgovarajući iznos miligrama u litri izdahnutog zraka.

(3) Iznimno, vozač iz stavka 2. ovoga članka, koji u organizmu ima alkohola do 0,50 g/kg, odnosno odgovarajući iznos miligrama u litri izdahnutog zraka, kaznit će se u stjecađu za svaki prekršaj utvrđen ovim Zakonom s time da će se upravljanje vozilom s količinom alkohola u organizmu do 0,50 g/kg, odnosno odgovarajućim iznosom miligrama u litri izdahnutog zraka smatrati zasebnim prekršajnim djelom.

(...)

(7) Novčanom kaznom u iznosu od 700,00 kuna kaznit će se za prekršaj (...) vozač iz stavka 3. ovoga članka, koji u organizmu ima alkohola do 0,50 g/kg, odnosno odgovarajući iznos miligrama u litri izdahnutog zraka, za zasebno prekršajno djelo.

(...).«

A. Prigovori podnositelja zahtjeva i predlagatelja

10. Polazeći od članka 199. stavka 2. ZSPNC-a, podnositelji zahtjeva smatraju da je člankom 199. stavkom 3. ZSPNC-a propisana iznimka koja nema prihvatljivo ustavnopravno opravdanje. Iznimka se odnosi na vozača koji počini bilo koji prekršaj utvrđen ZSPNC-om i ujedno u organizmu ima alkohola do 0,50 g/kg, odnosno odgovarajući iznos miligrama u litri izdahnutog zraka.

Podnositelji zahtjeva iznose da članak 199. stavak 3. ZSPNC-a čini neprihvatljivu nejednakost među vozačima, jer se na temelju te zakonske odredbe neke vozače kažnjava zbog iste količine alkohola u organizmu (do 0,50 g/kg), a neke ne, ovisno o tome jesu li u stjecađu počinili prekršaj utvrđen ZSPNC-om. Podnositelji zahtjeva imaju u vidu da navedena količina alkohola u organizmu »nije definirana kao samostalni prekršaj, barem ne na uobičajeni nomotehnički način kako se to čini kod kaznenih djela i prekršaja«, pa stoga smatraju da je osporeni članak 199. stavak 3. u vezi sa stavkom 7. ZSPNC-a u nesuglasnosti s načelom jednakosti pred zakonom, načelom zakonitosti delikta i kazne, te načelom *lex certa*.

Predlagatelj Slavko Brođanac smatra da je kažnjavanje u stjecađu vozača koji imaju do 0,50 g/kg alkohola, propisano člankom 199. stavkom 3. ZSPNC-a, u nesuglasnosti s ustavnim jamstvom jednakosti pred zakonom. Pri tome navodi konkretne primjere mogućih prekršaja u prometu koji ukazuju na učinke članka 199. stavka 3. ZSPNC-a, a koje predlagatelj smatra neustavnim.

B. Mjerodavno domaće i međunarodno pravo

11. Za ocjenu ustavnosti članka 199. stavka 3. ZSPNC-a mjerodavni su članci 3. i 14. Ustava te članak 1. Protokola br. 12 uz Konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (»Narodne novine – Međunarodni ugovori« broj 14/02.; u daljnjem tekstu: P12-1 uz Konvenciju) u vezi sa zakonskim

pravom vozača da upravljaju vozilom na cesti ili počnu upravljati vozilom ako u organizmu imaju opojnih droga ili alkohola ispod 0,50 g/kg, odnosno odgovarajući iznos miligrama u litri izdahnutog zraka, koje im pravo priznaje članak 199. stavak 2. ZSPNC-a.

Članak 3. Ustava, u dijelu kojim je vladavina prava utvrđena jednom od najviših vrednota ustavnog poretka Republike Hrvatske i temeljem za tumačenje Ustava.

Članak 14. Ustava glasi:

Članak 14.

Svatko u Republici Hrvatskoj ima prava i slobode, neovisno o njegovoj rasi, boji kože, spolu, jeziku, vjeri, političkom ili drugom uvjerenju, nacionalnom ili socijalnom podrijetlu, imovini, rođenju, naobrazbi, društvenom položaju ili drugim osobinama.

Svi su pred zakonom jednaki.

P12-1 uz Konvenciju glasi:

Članak 1.

OPĆA ZABRANA DISKRIMINACIJE

1. Uživanje svih prava određenih zakonom osigurat će se bez diskriminacije na bilo kojoj osnovi kao što je spol, rasa, boja kože, jezik, vjera, političko ili drugo mišljenje, nacionalno ili socijalno podrijetlo, pripadnost nacionalnoj manjini, imovina, rođenje ili drugi status.

2. Nitko ne smije biti diskriminiran od strane javnih tijela na bilo kojoj osnovi kako je navedeno u stavku 1.

C. Ocjena Ustavnog suda

12. Ustavni sud utvrđuje da članak 199. stavak 2. ZSPNC-a priznaje pravo određenim kategorijama vozača da upravljaju vozilom na cesti ili počnu upravljati vozilom ako u organizmu imaju opojnih droga ili alkohola ispod 0,50 g/kg, odnosno odgovarajući iznos miligrama u litri izdahnutog zraka. Navedena količina opojnih droga ili alkohola u organizmu (ispod 0,50 g/kg) ne dovodi do prekršajne odgovornosti vozača koji upravljaju vozilima kategorije A1, A2, A, B, BE, F, G i M.

Za vozače koji upravljaju vozilima kategorije A1, A2, A, B, BE, F, G i M iz članka 199. stavka 2. ZSPNC-a, a koji su ujedno i adresati osporenog članka 199. stavka 3. ZSPNC-a, u daljnjem će se tekstu ove odluke koristiti kratica »vozači«.

13. Osporeni članak 199. stavak 3. ZSPNC-a pravi iznimku od općeg pravila o dopuštenosti vozača da upravljaju vozilom na cesti ili počnu upravljati vozilom ako u organizmu imaju alkohola ispod 0,50 g/kg, odnosno odgovarajući iznos miligrama u litri izdahnutog zraka, koje je propisano u članku 199. stavku 2. ZSPNC-a. Takvi će se vozači, naime, smatrati prekršajno odgovornim i bit će kažnjeni u stjecaju:

– za svaki prekršaj utvrđen ZSPNC-a, a ujedno i

– za zasebni prekršaj zbog upravljanja vozilom s količinom alkohola u organizmu do 0,50 g/kg, odnosno odgovarajućim iznosom miligrama u litri izdahnutog zraka.

Sukladno tome, Ustavni sud je u ustavnosudskom postupku morao ispitati je li zakonska razlika u postupanju prema vozačima iz članka 199. stavka 2. i onima iz članka 199. stavka 3. ZSPNC-a ustavnopravno opravdana, odnosno postoji li opravdanje da se skupina vozača iz osporenog članka 199. stavka 3. stavi u nepovoljniji zakonski položaj od one iz članka 199. stavka 2. ZSPNC-a?

Nepovoljniji zakonski položaj vozača iz članka 199. stavka 3. ZSPNC-a očituje se u njihovoj prekršajnoj odgovornosti, a time i novčanom kažnjavanju, zbog upravljanja vozilom s količinom alkohola u organizmu do 0,50 g/kg, odnosno odgovarajućim iznosom miligrama u litri izdahnutog zraka, naspram povoljnijeg položaja vozača iz članka 199. stavka 2. ZSPNC-a koji se očituje u njihovoj prekršajnoj neodgovornosti zbog upravljanja vozilom s količinom alkohola u organizmu do 0,50 g/kg, odnosno odgovarajućim iznosom miligrama u litri izdahnutog zraka.

13.1. Budući da je ispitivanje diskriminacije moguće samo ako se jedna skupina vozača usporedi s drugom skupinom vozača koja se nalazi u usporedivom ili analognom položaju, Ustavni sud je u prvom redu morao odgovoriti na pitanje: postoji li u konkretnom slučaju »usporediva situacija« između skupine vozača iz članka 199. stavka 2. i skupine vozača iz osporenog članka 199. stavka 3. ZSPNC-a?

Ustavni sud odgovor na postavljeno pitanje smatra nespornim: skupine vozača iz članka 199. stavaka 2. i 3. ZSPNC-a jesu usporedive, jer je i kod jedne i kod druge riječ o vozačima koji upravljaju vozilom s količinom alkohola u organizmu do 0,50 g/kg, odnosno odgovarajućim iznosom miligrama u litri izdahnutog zraka.

14. Mjerilo koje je zakonodavac ustanovio za stavljanje u različit pravni položaj vozača u usporedivoj pravnoj situaciji, to jest vozača u istovjetnom stanju (vezanom uz dopuštenu količinu alkohola u organizmu) iz članka 199. stavaka 2. i 3. ZSPNC-a, svodi se na pitanje: je li vozač iz članka 199. stavka 2. ZSPNC-a počinio neko prekršajno djelo propisano ZSPNC-om ili nije?

Sukladno tom mjerilu, jednu skupinu čine vozači koji u organizmu imaju alkohola do 0,50 g/kg i ne počine prekršaj utvrđen ZSPNC-om. Konzumiranje alkohola u navedenoj količini u tom se slučaju ne smatra prekršajnim djelom.

Drugu skupinu čine vozači koji u organizmu također imaju alkohola do 0,50 g/kg, ali počine neki prekršaj utvrđen ZSPNC-om. Neovisno o tome je li počinjeni prekršaj u bilo kakvoj uzročnoj vezi s (inače dopuštenom) količinom alkohola u organizmu vozača, vozač u tom slučaju odgovara i za počinjeni prekršaj, ali (zasebno) i za količinu alkohola do 0,50 g/kg u organizmu, koja se u takvoj pravnoj situaciji »pretvara« u prekršajno djelo.

Iz navedenog proizlazi zaključak da ZSPNC istovjetno stanje vozača (vezano uz dopuštenu količinu alkohola u organizmu) jednom kvalificira kao zakonom dopušteno, a drugi put kao zakonom zabranjeno i prekršajno kažnjivo. Razlika u postupanju prema vozačima u istovjetnom stanju ovisi o tome jesu li oni počinili neki prekršaj propisan ZSPNC-om.

15. Ustavni sud je s tim u vezi morao odgovoriti na pitanje: ima li mjerilo, propisano člankom 199. stavkom 3. ZSPNC-a (počinjenje prekršajnog djela kao osnova za »pretvaranje« zakonom dopuštenog stanja vozača u zakonom zabranjeno i kažnjivo stanje vozača), legitiman cilj?

15.1. Opće je pravilo da razlozi zbog kojih se predlaže uvođenje pojedinih zakonskih mjera trebaju biti sadržani u prijedlogu zakona. U Prijedlogu ZSPNC, međutim, nisu navedeni razlozi zbog kojih se predlaže razlikovanje dviju skupina vozača u istovjetnom stanju (vezanom uz dopuštenu količinu alkohola u organizmu) u odnosu na postojanje njihove prekršajne odgovornosti. U odjeljku pod nazivom »II. Ocjena stanja i osnovna pitanja koja se trebaju urediti zakonom te posljedice koje će donošenjem zakona proistjeci« navedeno je:

»Upravljanje vozilima pod utjecajem alkohola posredno je najčešći uzrok prometnih nesreća, a naročito onih najtežih. Pojavljuje se gotovo uvijek u korelaciji s brzinom i nereznonskim ponašanjem vozača u raznim prometnim situacijama. (...)

U gornjoj tablici su prikazane prometne nesreće koje su prouzrokovali vozači pod utjecajem alkohola. U tim nesrećama stradava gotovo 27% svih poginulih, 26% teško i više od 22% svih lako ozlijeđenih. Nadalje, uzmemo li u obzir da je udio gornjih nesreća u njihovom ukupnom broju oko 15%, s tendencijom rasta te da je broj alkoholiziranih sudionika prometnih nesreća u ukupnom broju nešto veći od 8%, jasno je o kakvom se problemu radi.

Također, lako je uočljivo smanjenje udjela prometnih nesreća i stradavanja koje su prouzrokovali vozači s 0,5 i manje promila alkohola i to uz stalno povećanje ukupnog broja prometnih nesreća.

Nadalje, udio smrtno stradalih u prometnim nesrećama u kojima su sudjelovali vozači koji su u organizmu imali alkohola do 0,5 g/kg u blagom je padu, tako je u 2005. godini smrtno stradalo 15 osoba, dok je u 2007. godini smrtno stradalo 13 osoba. Međutim, važno je napomenuti da je udio smrtno stradalih u prometnim nesrećama u kojima su sudjelovali vozači koji su u organizmu imali alkohola od 0,5 – 1,5 g/kg u porastu, tako je u 2006. godini smrtno stradalo 62 osobe, dok je u 2007. godini smrtno stradalo 74 osoba.« (str. 4. – 5.)

Nadalje, ni u obrazloženju Prijedloga ZSPNC-a (str. 118.) nije sadržano posebno objašnjenje razloga zbog kojih je uvedeno razlikovanje između dviju skupina vozača u odnosu na njihovu prekršajnu odgovornost u situaciji istovjetne količine alkohola u organizmu. U skupnom je obrazloženju uz članke 196. do 199. Prijedloga ZSPNC-a navedeno:

»Podpoglavlje »Uvjeti za upravljanje vozilom« (članci 196. do 199.)

Odredbama navedenih članaka definirani su neki uvjeti za upravljanje vozilom u prometu na cesti. Vožnja pod utjecajem alkohola stupnjevano se kažnjava, ovisno koliko vozač ima alkohola u organizmu. Uvedena je odredba o nekažnjavanju vozača kategorija A1, A2, A, B, BE, F, G i M ako u organizmu ima alkohola do 0,50 g/kg, odnosno odgovarajući iznos miligrama u litri izdahnutog zraka a pri tome nije počinio i neki drugi prekršaj.«

Sukladno navedenom, iz Prijedloga ZSPNC-a nije moguće utvrditi cilj koji je zakonodavac želio postići člankom 199. stavkom 3. ZSPNC-a, a time ni ocijeniti njegovu legitimnost u svjetlu ustavnih vrednota.

15.2. Ni u očitovanju MUP-a RH, dostavljenom Ustavnom sudu, nije sadržano obrazloženje cilja koji se člankom 199. stavkom 3. ZSPNC-a želio postići. Smatrajući neosnovanim sve prigovore podnositelja zahtjeva, MUP RH u očitovanju posebno ističe:

»... Mišljenja smo da su svi prekršaji koji su utvrđeni odredbama Zakona o sigurnosti prometa na cestama, propisani na jasan, nedvosmislen i određen način i u potpunosti zadovoljavaju načelo lex certa, na koje se referira i predlagatelj u svojem prijedlogu.

Nadalje, mišljenja smo sa se za niti jedan prekršaj vozača ne može kazniti sukladno načelu objektivne odgovornosti za prekršaj, već jedino, sukladno hrvatskom prekršajnom pravu, koje poznaje samo subjektivnu odgovornost vozača za prekršaje koje počini, ukoliko je kriv za taj konkretni prekršaj.

Također, za počinjenje prekršaja u stjecaju nije opće potrebno niti bitno da oni budu u ikakvoj vezi (osim da počinitelj s jednom ili više radnji počini više prekršaja za koje mu se istodobno sudi, a sukladno općeprihvaćenim načelima kaznenog i prekršajnog prava) te stoga nije jasno zašto bi drugi prekršaj počinjen u stjecaju s upravljanjem vozilom pod utjecajem alkohola do 0,50 g/kg, odnosno odgovarajućim iznosom miligrama u litri izdahnutog zraka, trebao biti u 'uzročno-posljedičnoj vezi' s 'činjenicom konzumacije alkohola', kako navodi predlagatelj.«

Navedene tvrdnje ne sadrže razloge koji bi eventualno rasvijetlili cilj propisivanja osporenog pravila iz članka 199. stavka 3. ZSPNC-u. One ne pokazuju da napravljena razlika između dviju skupina vozača (onih iz članka 199. stavka 2. i onih iz članka 199. stavka 3. ZSPNC-a u odnosu na njihovu prekršajnu (ne)odgovornost za istovjetnu količinu alkohola u organizmu) ima legitiman cilj, čime bi i sama razlika u postupanju – pod uvjetom da je razmjerna – eventualno mogla biti ocijenjena opravdanom i neproturječnom zabrani diskriminacije, propisanoj člankom 14. Ustava i P12-1 uz Konvenciju. U tom svjetlu, Ustavni sud ocjenjuje neprihvatljivom činjenicu da se među vozačima koji upravljaju vozilom s količinom alkohola u organizmu do 0,50 g/kg u nepovoljniji položaj stavljaju oni iz članka 199. stavka 3. ZSPNC-a u odnosu na one iz članka 199. stavka 2. ZSPNC-a, a da međusobno razlikovanje vezano uz njihovu prekršajnu (ne)odgovornost, koje ovisi o (ne)počinjenju prekršajnog djela propisanog ZSPNC-om, nije ni na koji način obrazloženo niti se iz naravi stvari može razabrati njegovo opravdanje.

Stoga zakonom ustanovljena razlika u postupanju prema skupini vozača iz članka 199. stavka 3. u odnosu prema skupini vozača iz članka 199. stavka 2. ZSPNC-a nije u suglasnosti s člankom 14. Ustava i P12-1 uz Konvenciju, jer prvu skupinu vozača (onu iz članka 199. stavka 3. ZSPNC-a) stavlja, bez razvidnog cilja i razumnog opravdanja, u nepovoljniji položaj u vezi sa zakonskim pravom da upravljaju vozilom na cesti ili počnu upravljati vozilom ako u organizmu imaju alkohola ispod 0,50 g/kg, odnosno odgovarajući iznos miligrama u litri izdahnutog zraka.

15.3. U nedostatku jasno izraženog cilja osporene zakonske mjere, sadržane u članku 199. stavku 3. ZSPNC-a, Ustavni sud se ograničava na ocjenu da nije ustavnopravno prihvatljivo prekršajnu odgovornost vozača za inače dopuštenu količinu alkohola u organizmu (do 0,50 g/kg) učiniti ovisnom o počinjenom prekršaju koji nije u uzročnoj vezi s utvrđenom količinom alkohola u organizmu.

Kvalificiranje inače dopuštene količine alkohola u krvi (do 0,50 g/kg) kao prekršajnog djela, koje za sobom povlači i prekršajno kažnjavanje, samo zato što je vozač učinio neki prekršaj propisan ZSPNC-a koji po svojoj naravi ne mora imati nikakve veze s konzumiranjem alkohola, a ne mora biti ni počinjen u vrijeme konzumacije alkohola, predstavlja prekomjerno opterećenje za vozače, za koje nema nikakvog razumnog opravdanja. Ustavni sud, naime, ne vidi mogućnost ustavnopravnog opravdanja prekršajnog kažnjavanja vozača koji ima inače dopuštenu količinu alkohola u krvi (do 0,50 g/kg) samo zato što je vozač, primjerice, učinio neki prekršaj propisan ZSPNC-om i prije no što se uključio u promet (primjerice, zato što u vozilu nije imao jedan dio propisane opreme – članak 236. stavak 1. ZSPNC-a) ili na vozilu otprije ima postavljen nekakav uređaj za davanje svjetlosnih znakova koji je ZSPNC-om zabranjen (članak 42. ZSPNC-a) ili je pak zbog prometne nesreće vozač prisiljen vozilo zaustaviti na kolniku i kretati se izvan vozila, ali u vozilu nema reflektirajući prsluk (članak 79. stavak 2. ZSPNC-a), itd.

Navedeni primjeri jasno pokazuju da kvalificiranje inače dopuštene količine alkohola u krvi (do 0,50 g/kg) kao zasebnog prekršajnog djela u situaciji počinjenja bilo kojeg prekršajnog djela propisanog ZSPNC-a – bez ustanovljene uzročno-posljedične veze između količine alkohola u organizmu i bića prekršajnog djela koje se vozaču stavlja na teret – na vozače stavlja prekomjeran i nerazborit teret, za kojeg nema ustavnopravno prihvatljivog opravdanja.

Sukladno navedenom, osporeno je zakonsko rješenje suprotno općim pravnim načelima o određivanju kažnjivih djela, što ga čini nesuglasnim sa zahtjevima koji proizlaze iz načela vladavine prava, najviše vrednote ustavnog poretka Republike Hrvatske utvrđene u članku 3. Ustava.

16. Iz razloga navedenih u točkama 14. i 15. obrazloženja ove odluke, Ustavni sud donio je odluku kao u točki I. alineji 1. izreke.

17. Članak 199. stavak 7. ZSPNC-a propisuje:

(7) Novčanom kaznom u iznosu od 700,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač i instruktor vožnje iz stavka 1. ovoga članka ako u organizmu ima alkohola do 0,50 g/kg, odnosno odgovarajući iznos miligrama u litri izdahnutog zraka, kao i vozač iz stavka 3. ovoga članka, koji u organizmu ima alkohola do 0,50 g/kg, odnosno odgovarajući iznos miligrama u litri izdahnutog zraka, za zasebno prekršajno djelo.

Navedena je zakonska odredba o novčanom kažnjavanju uslijed počinjenja prekršajnog djela, u dijelu koji se odnosi na vozače iz članka 199. stavka 3. ZSPNC-a, egzistencijalno i sadržajno vezana uz članak 199. stavak 3. ZSPNC-a koji je u prethodnoj točki Ustavni sud ocijenio nesuglasnim s člankom 14. Ustava i P12-1 uz Konvenciju u vezi sa zakonskim pravom vozača da upravljaju vozilom na cesti ili počnu upravljati vozilom ako u organizmu imaju alkohola ispod 0,50 g/kg, odnosno odgovarajući iznos miligrama u litri izdahnutog zraka, koje im pravo priznaje članak 199. stavak 2. ZSPNC-a.

Stoga su sljedeći dijelovi članka 199. stavka 7. ZSPNC-a morali biti brisani iz pravnog poretka po naravi stvari: *»vozač i«, te », kao i vozač iz stavka 3. ovoga članka, koji u organizmu ima alkohola do 0,50 g/kg, odnosno odgovarajući iznos miligrama u litri izdahnutog zraka, za zasebno prekršajno djelo«.*

Preostali dio odredbe članka 199. stavka 7. ZSPNC-a, koji glasi: *»(7) Novčanom kaznom u iznosu od 700,00 kuna kaznit će se za prekršaj instruktor vožnje iz stavka 1. ovoga članka ako u organizmu ima alkohola do 0,50 g/kg, odnosno odgovarajući iznos miligrama u litri izdahnutog zraka.«,* ostaje na snazi.

Iz navedenih je razloga Ustavni sud donio odluku kao u točki I. alineji 2. izreke.

III. ČLANAK 228. STAVAK 2. ZSPNC-a

18. Članak 228. stavak 2. ZSPNC-a glasi:

(2) Međunarodna vozačka dozvola izdaje se s rokom važenja od pet godina od dana izdavanja, odnosno do dana važenja vozačke dozvole, ukoliko je do isteka njene važnosti manje od pet godina.

A. Prigovori podnositelja zahtjeva

19. Obrazlažući taj dio zahtjeva, podnositelji zahtjeva navode da je bečka Konvencija o cestovnom prometu od 8. studenoga 1968. dio unutarnjeg pravnog poretka Republike Hrvatske, a da iz te Konvencije proizlazi »da se međunarodna dozvola izdaje na vrijeme od najduže 3 godine.« Podnositelji zahtjeva zbog toga smatraju da je članak 228. stavak 2. ZSPNC-a u nesuglasnosti s člankom 14. stavkom 1. i člankom 140. Ustava, načelom vladavine prava i bečkom Konvencijom o cestovnom prometu od 8. studenoga 1968.

B. Mjerodavno domaće i međunarodno pravo

20. Članak 140. Ustava glasi:

Članak 140.

Međunarodni ugovori koji su sklopljeni i potvrđeni u skladu s Ustavom i objavljeni, a koji su na snazi, čine dio unutarnjeg pravnog poretka Republike Hrvatske, a po pravnoj su snazi iznad zakona. Njihove se odredbe mogu mijenjati ili ukidati samo uz uvjete i na način koji su u njima utvrđeni, ili suglasno općim pravilima međunarodnog prava.

20.1. Međunarodnu konvenciju o prometu na cestama, sa završnim dokumentom (u daljnjem tekstu: Konvencija o cestovnom prometu) ratificiralo je Savezno izvršno vijeće bivše SFRJ Uredbom o ratifikaciji Međunarodne konvencije o prometu na cestama, sa završnim dokumentom (»Službeni list SFRJ – Međunarodni ugovori« broj 6 od 16. kolovoza 1978.).

Na temelju članka 23. stavka 3. Zakona o Vladi Republike Hrvatske (»Narodne novine« broj 41/90., 8/91., 14/92., 53A/91., 9/92. i 55/92.), na sjednici održanoj dana 30. rujna 1993. Vlada Republike Hrvatske donijela je Odluku o objavljivanju mnogostranih međunarodnih ugovora kojih je Republika Hrvatska stranka na temelju notifikacije o sukcesiji (»Narodne novine – Međunarodni ugovori« broj 12 od 15. listopada 1993.)

Tom je odlukom utvrđeno:

»Notifikacijama o sukcesiji Republika Hrvatska stranka je, od 8. listopada 1991. sljedećih mnogostranih međunarodnih ugovora:

(...)

52. Konvencija o cestovnom prometu od 8. studenog 1968. (Beč, 8. studenoga 1968.), Službeni list SFRJ, Međunarodni ugovori i drugi sporazumi, br. 6/1978.«

Konvencija o cestovnom prometu do sada nije objavljena u »Narodnim novinama«, službenom listu Republike Hrvatske, pa se službenim prijevodom na hrvatski književni jezik ima smatrati tekst Konvencije objavljen u »Službenom listu SFRJ – Međunarodni ugovori« broj 6 od 16. kolovoza 1978. U članku 2. Konvencije o cestovnom prometu, pod nazivom »Prilozi uz Konvenciju«, propisano je:

»Prilozi uz ovu konvenciju:

(...)

Prilog 7: Međunarodna vozačka dozvola

sastavni su dio ove konvencije.«

Prilog 7. Konvencije o cestovnom prometu nosi naziv »Međunarodna vozačka dozvola«, a uz tekstualni dio sadrži i obrasce ispod kojih su navedene upute za popunjavanje u njima zahtijevanih podataka.

Stranica br. 1. obrasca (lice prve stranice omota) objavljena je na stranici 402. »Službenog lista SFRJ – Međunarodni ugovori« (broj 6/78.), a uz rubriku: »Važi do .....« sadržana je sljedeća uputa:

»2. Tri godine nakon datuma izdavanja ili datuma protoka važenja nacionalne vozačke dozvole, ovisno o tome koji je rok bliži.«

C. Ocjena Ustavnog suda

21. Na temelju članka 228. stavka 2. ZSPNC-a, međunarodna vozačka dozvola izdaje se s rokom važenja od pet godina od dana njezina izdavanja, odnosno do dana važenja vozačke dozvole, ukoliko je do isteka njezine važnosti manje od pet godina.

U Prijedlogu ZSPNC-a nije sadržano nikakvo obrazloženje vezano uz članak 228. stavak 2. ZSPNC-a. Međutim, iz Konačnog prijedloga ZSPNC-a razvidno je da Vlada Republike Hrvatske, kao predlagateljica zakona, nije prihvatila prijedloge pojedinih zastupnika da se rok izdavanja međunarodne vozačke dozvole skрати s 5 godina na 3 godine. U točki IV. Konačnog prijedloga ZSPNC-a pod nazivom »Razlike između rješenja koja se predviđaju Konačnim prijedlogom zakona u odnosu na rješenja iz Prijedloga zakona, te objašnjenja razloga iz kojih pojedine primjedbe nisu usvojene«, predlagateljica zakona navodi:

»Prijedlog se ne prihvaća, budući je najkraći mogući rok, sukladno prijedlogu Zakona, na koji se izdaje vozačka dozvola 5 godina i to za vozila kategorije C, CE, D i H. Vozačka dozvola za vozila B kategorije izdaje se do 80. godine života vozača, a mijenja se svakih 10 godina. Nadalje, ističemo da države članice Europske Unije priznaju valjanost hrvatske vozačke dozvole te za iste nije niti potrebno izdavati međunarodnu vozačku dozvolu. Također, u trenutno važećem Zakonu, propisan je rok od 5 godina.« (str. 123.)

Nadalje, u očitovanju dostavljenom Ustavnom sudu MUP RH navodi:

»Mišljenja smo da Ustav niti jednom svojom odredbom ne regulira rok važenja vozačke dozvole, već je to u potpunosti prepušteno na dispoziciju zakonskim odredbama. Sukladno odredbama Zakona o sigurnosti prometa na cestama, najkraći rok na koji se izdaje vozačka dozvola je upravo pet godina (...) te je zakonodavac odlučio da taj rok bude i rok važenja međunarodne vozačke dozvole.«

Ustavni sud ne prihvaća iznesene navode Vlade Republike Hrvatske u svojstvu predlagateljice ZSPNC-a i MUP-a RH.

22. Prema članku 140. Ustava, međunarodni ugovori koji su sklopljeni i potvrđeni u skladu s Ustavom i objavljeni, a koji su na snazi, čine dio unutarnjega pravnog poretka Republike Hrvatske, a po pravnoj su snazi iznad zakona. Stoga članak 228. stavak 2. ZSPNC-a, koji propisuje razdoblje na koje se izdaje međunarodna vozačka dozvola, mora biti usklađen s Konvencijom o cestovnom prometu od 8. studenoga 1968.

Nadležnost Ustavnog suda Republike Hrvatske za ocjenu suglasnosti zakona s međunarodnim ugovorom izražena je u odluci broj: U-I-745/1999 od 8. studenoga 2000. (»Narodne novine« broj 112/00.).

Kao što je razvidno iz točke 19.1. obrazloženja ove odluke, Konvencija o cestovnom prometu određuje da se međunarodna vozačka dozvola izdaje na vrijeme od najduže tri (3) godine, odnosno do datuma proteka važenja nacionalne vozačke dozvole ako taj rok prvi istječe.

Stoga je članak 228. stavak 2. ZSPNC-a u nesuglasnosti s člankom 140. Ustava, a time i s vladavinom prava, najvišom vrednotom ustavnog poretka Republike Hrvatske (članak 3. Ustava).

23. Ustavni sud na kraju napominje da ukidanje članka 228. stavka 2. ZSPNC-a ne uzrokuje zakonsku prazninu u pravnom poretku Republike Hrvatske. Do usklađivanja ZSPNC-a s mjerodavnim međunarodnim ugovorom neposredno se primjenjuje pravilo o važenju međunarodne vozačke dozvole propisano u Prilogu 7. Konvencije o cestovnom prometu od 8. studenoga 1968.

Načelo pravne sigurnosti zahtijeva da međunarodne vozačke dozvole koje su izdane do donošenja ove odluke Ustavnog suda, na vrijeme od pet godina, ostaju na snazi do isteka roka važenja.

24. Sukladno utvrđenjima sadržanim u točkama 21. i 22. obrazloženja ove odluke, odlučeno je kao u točki 1. alineji 3. izreke.

25. Objava ove odluke temelji se na članku 29. Ustavnog zakona.

USTAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE

Ustavni sud Republike Hrvatske, u sastavu Jasna Omejec, predsjednica Suda, te suci Mato Arlović, Marko Babić, Slavica Banić, Mario Jelušić, Davor Krapac, Ivan Matija, Antun Palarić, Aldo Radolović, Duška Šarin i Miroslav Šeparović, odlučujući o zahtjevu za ocjenu suglasnosti zakona i o prijedlozima za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti zakona s Ustavom Republike Hrvatske (»Narodne novine« broj 56/90., 135/97., 113/00., 28/01. i 76/10.), na sjednici održanoj 20. prosinca 2013. donio je

ODLUKU

(„Narodne novine“, broj 158/13)

I. Prihvaćaju se prijedlozi za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti s Ustavom te se ukidaju članak 2. stavak 1. točka 67., članak 221. i članak 285. stavak 1. točka 3. Zakona o sigurnosti prometa na cestama (»Narodne novine« broj 67/08., 48/10., 74/11. i 80/13.) u dijelovima koji se odnose na vozače:

a) za koje su do 17. lipnja 2008. prestale dvogodišnje zabrane i ograničenja propisani člankom 221.

Zakona o sigurnosti prometa na cestama (»Narodne novine« broj 105/04., 142/06. – Uredba), i

b) kojima je upravljanje vozilom zanimanje.

II. Nalaže se Ministarstvu unutarnjih poslova Republike Hrvatske da u razdoblju od 1. siječnja 2014. do 31. prosinca 2014. prati stanje primjene članka 221. stavaka 3. i 4. zajedno s člankom 285. stavkom 1. točkom 3. Zakona o sigurnosti prometa na cestama (»Narodne novine« broj 67/08., 48/10., 74/11. i 80/13.) u odnosu na sve mlade vozače državljane država koje su članice Europskog gospodarskog prostora kad upravljaju vozilima B kategorije na području Republike Hrvatske i o tome pisano izvijesti Ustavni sud Republike Hrvatske najkasnije do 1. ožujka 2015.

III. Odbija se zahtjev za ocjenu suglasnosti s Ustavom članka 221. Zakona o sigurnosti prometa na cestama (»Narodne novine« broj 67/08., 48/10., 74/11. i 80/13.) u dijelu koji se odnosi na prigovor o retroaktivnom djelovanju tog članka.

IV. Ova odluka objavit će se u »Narodnim novinama«.

i

RJEŠENJE

I. Ne prihvaćaju se prijedlozi za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti s Ustavom članka 221. Zakona o sigurnosti prometa na cestama (»Narodne novine« broj 67/08., 48/10., 74/11. i 80/13.) u dijelovima koji se odnose na mlade vozače u smislu članka 2. stavka 1. točke 67. tog zakona, osim onih kojima je upravljanje vozilom zanimanje (točka I.b) izreke odluke).

II. Ovo rješenje objavit će se u »Narodnim novinama«.

Obrazloženje

I. POSTUPAK PRED USTAVNIM SUDOM

1. 6. saziv Hrvatskog sabora donio je na 4. sjednici održanoj 30. svibnja 2008. Zakon o sigurnosti prometa na cestama (u daljnjem tekstu: ZSPNC/08), poslije rasprave zaključene 28. svibnja 2008. Za prihvaćanje ZSNPC/08 glasovalo je 77 zastupnika, a 45 zastupnika bilo je protiv njegova prihvaćanja. ZSPNC/08 objavljen je u »Narodnim novinama« broj 67 od 9. lipnja 2008. Odredbe ZSPNC/08 koje su predmet ispitivanja u ovom ustavnosudskom postupku stupile su na snagu osmi dan od dana objave u »Narodnim novinama«, to jest 17. lipnja 2008. (članak 310. ZSPNC/08).

1.1. Do donošenja ove odluke ZSPNC/08 izmijenjen je i dopunjen dva puta.

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sigurnosti prometa na cestama (»Narodne novine« broj 74 od 1. srpnja 2011.; u daljnjem tekstu: ZID ZSPNC/11) donio je 6. saziv Hrvatskog sabora na 23. sjednici održanoj 17. lipnja 2011., poslije rasprave zaključene 15. lipnja 2011. Za prihvaćanje ZID-a ZSPNC/11 glasovalo je 98 zastupnika, a četiri (4) zastupnika bila su suzdržana. ZID ZSPNC/11 stupio je na snagu osmi dan od dana objave u »Narodnim novinama«, to jest 9. srpnja 2011. (članak 52. ZID-a ZSPNC/11).

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sigurnosti prometa na cestama (»Narodne novine« broj 80 od 28. lipnja 2013.; u daljnjem tekstu: ZID ZSPNC/13) donio je 7. saziv Hrvatskog sabora na 8. sjednici održanoj 21. lipnja 2013., poslije rasprave zaključene 13. lipnja 2013. Za prihvaćanje ZID-a ZSPNC/13, koji je donesen po hitnom postupku, jednoglasno je glasovalo 105 zastupnika. ZID ZSPNC/13 stupio je na snagu danom pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji 1. srpnja 2013.

Kad se Ustavni sud u ovoj odluci referira na Zakon o sigurnosti prometa na cestama u integralnom tekstu koji je danas na snazi, koristi se kraticom: ZSPNC.

2. Na temelju članka 35. točke 1. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske («Narodne novine» broj 99/99., 20/02. i 49/02. – pročišćeni tekst; u daljnjem tekstu: Ustavni zakon) 64 zastupnika 6. saziva Hrvatskog sabora (u daljnjem tekstu: podnositelji zahtjeva) podnijela su 7. srpnja 2008. zahtjev za ocjenu suglasnosti s Ustavom članka 199. stavka 3. u vezi sa stavkom 7., članka 221. i članka 228. stavka 2. ZSPNC/08.

U skladu s člankom 44. stavkom 1. Ustavnog zakona, taj je ustavnosudski postupak pokrenut na dan primitka zahtjeva u Ustavnom sudu.

Ustavni sud je odlukom broj: U-I-3084/2008 i U-I-3419/2008 od 7. travnja 2010. («Narodne novine» broj 48/10.) ukinuo članak 199. stavke 3. i (djelomično) 7., te članak 228. stavak 2. ZSPNC/08.

Dio zahtjeva podnositelja kojim se osporava suglasnost s Ustavom članka 221. ZSPNC/08 bio je izdvojen u poseban predmet broj: U-I-1545/2010 radi njegova ispitivanja zajedno s drugim pristiglim prijedlozima za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti s Ustavom članka 221. ZSPNC/08. U ovom ustavnosudskom postupku predmet ispitivanja jest dio zahtjeva podnositelja koji se odnosi na taj članak ZSPNC-a.

3. Tomislav Špekuljak iz Kutine podnio je prijedlog za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti s Ustavom članka 221. ZSPNC/08. Taj se predmet u Ustavnom sudu vodi pod brojem U-I-323/2009.

3.1. Anđelka Marušić, Ivana Matasić, Ivona Matošić, Petra Meixner, Ana Meštrović, Lara Nusdorfer, Vanja Obradović, Igor Paro, Đurđica Peranić, Maja Petrović, Kristina Piršić, Alen Plančić, Sanja Radovčić, Maja Ratković, Vedran Rebac, Ena Stevović, Natali Superina, Sandra Šimunić, Ana Turina, Marina Žagar i Ivana Živković, studenti Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci (u daljnjem tekstu: skupina predlagatelja), podnijeli su prijedlog za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti s Ustavom članka 221. ZSPNC/08. Taj se predmet u Ustavnom sudu vodi pod brojem U-I-3095/2009.

3.2. Ana Klopović iz Jastrebarskog podnijela je prijedlog za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti s Ustavom članka 221. ZSPNC/08. Taj se predmet u Ustavnom sudu vodi pod brojem U-I-3769/2010.

3.3. Ante Vukušić iz Zagreba podnio je prijedlog za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti s Ustavom članka 221. stavka 3. ZSPNC/08. Taj se predmet u Ustavnom sudu vodi pod brojem U-I-3769/2010.

4. Osim članka 221. ZSPNC/08, predlagatelj Tomislav Špekuljak predložio je pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti s Ustavom i članka 2. stavka 1. točke 67. ZSPNC/08. Taj je prijedlog predlagatelja izdvojen u zaseban predmet koji se vodi pod brojem U-I-707/2013, a također je predmet ovog ustavnosudskog postupka.

4.1. Osim članka 221. ZSPNC/08, predlagateljica Ana Klopović također je predložila pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti s Ustavom i članka 2. stavka 1. točke 67. ZSPNC/08. Taj je prijedlog predlagateljice izdvojen u zaseban predmet koji se vodi pod brojem U-I-708/2013. I on je predmet ovog ustavnosudskog postupka.

5. Na temelju članka 25. Ustavnog zakona, Ustavni sud je od Hrvatskog sabora zatražio i primio: – Prijedlog Zakona o sigurnosti prometa na cestama s Konačnim prijedlogom zakona, P.Z.E. br. 39, koji je Vlada Republike Hrvatske uputila Hrvatskom saboru dopisom klasa: 340-08/08-01/01, urbroj: 5030106-08-1 od 4. travnja 2008. (u daljnjem tekstu: Prijedlog ZSPNC/08); – Konačni prijedlog Zakona o sigurnosti prometa na cestama, P.Z.E. br. 39, koji je Vlada Republike Hrvatske uputila Hrvatskom saboru dopisom klasa: 340-08/08-01/01, urbroj: 5030109-08-4 od 15. svibnja 2008. (u daljnjem tekstu: Konačni prijedlog ZSPNC/08); – zapisnik i fonogram 4. sjednice 6. saziva Hrvatskog sabora, održavane od 23. travnja do 30. svibnja 2008., u dijelu koji se odnosi na raspravu i glasovanje pri donošenju ZSPNC/08.

Ustavni sud je od Hrvatskog sabora također zatražio i primio: – Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sigurnosti prometa na cestama s Konačnim prijedlogom zakona, P.Z.E. br. 639, koji je Vlada Republike Hrvatske uputila Hrvatskom saboru dopisom klasa: 340-08/10-01/01, urbroj: 5030109-10-1 od 5. studenoga 2010. (u daljnjem tekstu: Prijedlog ZID-a ZSPNC/11); – Konačni prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sigurnosti prometa na cestama, P.Z.E. br. 639, koji je Vlada Republike Hrvatske uputila Hrvatskom saboru dopisom klasa: 340-08/10-01/01, urbroj: 5030106-11-1 od 19. svibnja 2011. (u daljnjem tekstu: Konačni prijedlog ZID-a ZSPNC/11); – zapisnik i fonogram 23. sjednice 6. saziva Hrvatskog sabora, održavane od 6. travnja do 15. lipnja 2011., u dijelu koji se odnosi na raspravu i glasovanje pri donošenju ZID-a ZSPNC/11.

Ustavni sud je od Hrvatskog sabora potom zatražio i primio: – Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sigurnosti prometa na cestama s Konačnim prijedlogom zakona, P.Z.E. br. 376, koji je Vlada Republike Hrvatske uputila Hrvatskom saboru dopisom klasa: 022-03/13-01/108, urbroj: 50301-09/09-13-2 od 24. svibnja 2013. (u daljnjem tekstu: Prijedlog ZID-a ZSPNC/13); – zapisnik i fonogram 8. sjednice 7. saziva Hrvatskog sabora, održavane od 10. travnja do 15. srpnja 2013., u dijelu koji se odnosi na raspravu i glasovanje pri donošenju ZID-a ZSPNC/13.

6. Na temelju članka 25. Ustavnog zakona, Ustavni sud je od Ministarstva pravosuđa Republike Hrvatske zatražio očitovanje o zahtjevu podnositelja za ocjenu suglasnosti s Ustavom članka 221. ZSPNC-a. Ministarstvo pravosuđa svojim je dopisom klasa: 703-01/09-01/118, urbroj: 514-05-02-01/09-2 od 14. travnja 2009. dopis prosljedilo Ministarstvu unutarnjih poslova Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: MUP). MUP se pisano očitovao o prijedlogu u neklasificiranom dopisu Ustavnom sudu broj: 511-01-152-25554/2-09 od 7. svibnja 2009.

Ustavni sud zatražio je i dodatno očitovanje MUP-a, koje mu je u pisanom obliku dostavljeno 30. travnja 2010., pod brojem 511-01-202-22175/1-2010. MUP se pisano očitovao na zahtjev Ustavnog suda i dopisom broj: 511-01-152-25554/4-09 od 10. lipnja 2013.

Sva tri očitovanja koja je Ustavni sud primio od MUP-a u ovom ustavnosudskom postupku u ovoj će se odluci skraćeno nazivati: očitovanje MUP-a.

7. ZSPNC pripada skupini zakona kojima Republika Hrvatska usklađuje nacionalno zakonodavstvo s pravnom stečevinom Europske unije i pravnim aktima Vijeća Europe. U Prijedlogu ZSPNC/08 navedene su direktive 2003/20/EZ, 1573/2000/EU, 2006/126/EZ i 2003/59/EZ Europskog parlamenta i Vijeća. U članku 1. ZID-a ZSPNC/13 navedeno je da se ZSPNC-om »u pravni poredak Republike Hrvatske prenose sljedeće direktive Europske unije«:

– Direktiva Vijeća 91/671/EEZ od 16. prosinca 1991. o usklađivanju zakonodavstva država članica koja se odnosi na obveznu uporabu sigurnosnih pojaseva u vozilima lakšim od 3,5 tona (SL L 373, 31. 12. 1991.),

– Direktiva 2003/20/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 8. travnja 2003. o izmjeni Direktive Vijeća 91/671/EEZ o usklađivanju zakonodavstva država članica koja se odnosi na sigurnosnu uporabu sigurnosnih pojaseva u vozilima lakšim od 3,5 tona (SL L 115, 9. 5. 2003.),

– Direktiva 2003/59/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 15. srpnja 2003. o početnim kvalifikacijama i periodičnom osposobljavanju vozača određenih cestovnih vozila za prijevoz robe i putnika, o izmjeni Uredbe Vijeća (EEZ) br. 3820/85 i Direktive Vijeća 91/439/EEZ te stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 76/914/EEZ (SL L 226, 10. 9. 2003.),

– Direktiva 2006/126/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 20. prosinca 2006. o vozačkim dozvolama (Preinaka) (SL L 403, 30. 12. 2006.),

– Direktiva Komisije 2009/113/EZ od 25. kolovoza 2009. o izmjeni Direktive 2006/126/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o vozačkim dozvolama (SL L 223, 26. 8. 2009.),

– Direktiva 2011/82/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2011. o olakšavanju prekogranične razmjene informacija o prometnim prekršajima vezanim uz sigurnost prometa na cestama (SL L 288, 5. 11. 2011.).

7.1. U ovom se ustavnosudskom postupku Ustavni sud koristio i dokumentom »SafetyNet (2009) Novice Drivers«, koji je sufinancirala Europska komisija, Opći direktorat za transport i energiju (http://ec.europa.eu/transport/road_safety/specialist/knowledge/pdf/novice_drivers.pdf). Taj se dokument temelji na izvješću »Young Drivers: the Road to Safety« (OECD/ECMT, 2006. – ISBN 92-821-1334-5), u kojem je sadržan opsežan međunarodni prikaz problema vezanih uz nove i mlade vozače u zemljama članicama Organizacije za europsku sigurnost i suradnju (OESS – OECD).

II. OSPORENE ODREDBE ZSPNC-a

8. Članak 2. stavak 1. točka 67. ZSPNC/08 u mjerodavnom je dijelu glasio:
»Članak 2.

(1) Pojedini izrazi u smislu ovoga Zakona imaju sljedeća značenja:

...

67) 'mladi vozač' je vozač u dobi od 16. do 24. godine,

...«

Članak 2. stavak 1. točka 67. ZSPNC/08 izmijenjen je člankom 2. ZID-a ZSPNC/13 koji u

mjerodavnom dijelu glasi:

»Članak 2.

U članku 2. stavku 1 ...

U točki 67. riječi: 'od 16' brišu se.«

Pročišćeni tekst osporenog članka 2. stavka 1. točke 67. ZSPNC-a koji je danas na snazi glasi:

»Članak 2.

(1) Pojedini izrazi u smislu ovoga Zakona imaju sljedeća značenja:

...

67) 'mladi vozač' je vozač u dobi do 24. godine,

...«

8.1. Članak 221. ZSPNC/08 glasio je:

»Članak 221.

(1) Mladi vozač ne smije upravljati vozilom na cesti brzinom većom od 80 km na sat, na brzjoj cesti i cesti namijenjenoj isključivo za promet motornih vozila brzinom većom od 100 km na sat, odnosno 120 km na sat na autocesti, a mopedom 40 km na sat.

(2) Osoba iz stavka 1. ovoga članka ne smije upravljati niti početi upravljati motornim vozilom ako u organizmu ima opojnih droga, alkohola ili ako pokazuje znakove alkoholiziranosti.

(3) Osoba iz stavka 1. ovoga članka koja je položila ispit za B kategoriju vozila ne smije upravljati osobnim vozilom čija snaga motora prelazi 75 kW.

(4) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj mladi vozač ako postupi suprotno odredbi stavka 3. ovoga članka.«

Članak 29. ZID-a ZSPNC/11, kojim je izmijenjen i dopunjen članak 221. ZSPNC/08, glasi:

»Članak 29.

U članku 221. stavku 1. iza riječi: 'na autocesti' zarez i riječi: 'a mopedom 40 km na sat' brišu se.

Stavak 2. mijenja se i glasi:

'(2) Osoba iz stavka 1. ovoga članka ne smije upravljati niti početi upravljati motornim vozilom ako u organizmu ima droga ili lijekova koji utječu na psihofizičke sposobnosti i na sposobnosti upravljanja vozilima ili ako u krvi ima alkohola ili ako pokazuje znakove alkoholiziranosti ili utjecaja droga.'

U stavku 3. riječi: 'osobnim vozilom čija snaga motora prelazi 75 kW' zamjenjuju se riječima:

'osobnim automobilom čija snaga motora prelazi 80 kW.'«

Pročišćeni tekst osporenog članka 221. ZSPNC-a koji je danas na snazi glasi:

»Članak 221.

(1) Mladi vozač ne smije upravljati vozilom na cesti brzinom većom od 80 km na sat, na brzjoj cesti i cesti namijenjenoj isključivo za promet motornih vozila brzinom većom od 100 km na sat, odnosno 120 km na sat na autocesti.

(2) Osoba iz stavka 1. ovoga članka ne smije upravljati niti početi upravljati motornim vozilom ako u organizmu ima droga ili lijekova koji utječu na psihofizičke sposobnosti i na sposobnosti upravljanja vozilima ili ako u krvi ima alkohola ili ako pokazuje znakove alkoholiziranosti ili utjecaja droga.

(3) Osoba iz stavka 1. ovoga članka koja je položila ispit za B kategoriju vozila ne smije upravljati osobnim automobilom čija snaga motora prelazi 80 kW.

(4) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj mladi vozač ako postupi suprotno odredbi stavka 3. ovoga članka.«

9. S osporenim člankom 221. stavkom 3. organski je povezan članak 199. stavak 1. ZSPNC-a. Ta je odredba u ZSPNC/08 glasila:

»Članak 199.

(1) Vozač vozila kategorije C1, C1+E, C, C+E, D, D+E i H, instruktor vožnje kao i vozač vozila B kategorije kojem je upravljanje vozilom osnovno zanimanje (taksisti, vozači hitne pomoći, vozači u tvrtkama i tijelima državne vlasti itd.), u vrijeme kada obavlja te poslove i mladi vozač ne smije upravljati vozilom na cesti niti početi upravljati vozilom ako u organizmu ima opojnih droga ili alkohola.

(...)
«

Članak 22. ZID-a ZSPNC/11, kojim je izmijenjen članak 199. stavak 1. ZSPNC/08, glasi:

»Članak 22.

Članak 199. mijenja se i glasi:

'(1) Vozač vozila kategorije C1, C1+E, C, C+E, D1, D1+E, D, D+E i H, instruktor vožnje, mladi

vozač, kao i vozač vozila B kategorije kojem je upravljanje vozilom osnovno zanimanje (taksisti, vozači hitne pomoći, vozači u tvrtkama i tijelima državne vlasti itd.), u vrijeme kada obavlja te poslove, ne smije upravljati vozilom na cesti niti početi upravljati vozilom ako u organizmu ima droga ili lijekova koji utječu na psihofizičke sposobnosti i na sposobnosti upravljanja vozilima ili ako u krvi ima alkohola.'

(...)

S člankom 221. stavkom 3. organski je povezan i članak 285. stavak 1. točka 3. ZSPNC-a, koji glasi: »Članak 285.

(1) Policijski službenik naredbom će privremeno oduzeti vozačku dozvolu i isključiti iz prometa vozača ...:

(...)

3) koji upravlja vozilom suprotno odredbi članka 221. stavka 3. ovoga Zakona,

(...)

9.1. Ustavni sud u ovom ustavnosudskom postupku ispituje suglasnost s Ustavom članka 2. stavka 1. točke 67. i članka 221. ZSPNC-a u integralnom tekstu koji je danas na snazi, pri čemu se ti članci i članci 199. stavak 1. i 285. stavak 1. točka 3. ZSPNC-a moraju smatrati organskom cjelinom.

10. Zbog raznovrsnosti prigovora iznesenih u zahtjevu podnositelja i u prijedlozima predlagatelja, relevantni dijelovi tih prigovora navode se na odgovarajućim mjestima u obrazloženju ove odluke.

III. OCJENA USTAVNOG SUDA

11. Ustavni sud prvo primjećuje da članak 2. stavak 1. točka 67. i članak 221. ZSPNC-a nije moguće razmatrati odvojeno. Oba su članka, naime, upućena istoj skupini adresata i ustavnopravna prihvatljivost učinaka tih zakonskih članaka može se ispitati samo tako da ih se promatra zajedno.

11.1. Ustavni sud također primjećuje da se u ovom ustavnosudskom predmetu moraju razlikovati tri skupine vozača. Pri tome, prve dvije skupine vozača nije moguće razmatrati odvojeno od članka 221. Zakona o sigurnosti prometa na cestama (»Narodne novine« broj 105/04., 142/06. – Uredba; u daljnjem tekstu: ZSPNC/04), koji je stupio na snagu 20. kolovoza 2004., a prestao je važiti stupanjem na snagu ZSPNC/08 17. lipnja 2008.

Prvu skupinu čine osobe koje su za vrijeme važenja ZSPNC/04 položile vozački ispit i dobile vozačku dozvolu za M, A1, A, B, ili C1 kategoriju vozila te su kao novi vozači bile podvrgnute zabranama i ograničenjima upravljanja tim kategorijama vozila u smislu članka 221. ZSPNC/04. Te se osobe u ovoj odluci nazivaju: novi vozači (novice drivers).

Drugu skupinu čine osobe koje su za vrijeme važenja ZSPNC/04 položile vozački ispit i dobile vozačku dozvolu za M, A1, A, B, ili C1 kategoriju vozila te su kao novi vozači bile podvrgnute zabranama i ograničenjima upravljanja tim kategorijama vozila u smislu članka 221. ZSPNC/04, ali su još za vrijeme važenja ZSPNC/04 izgubile status novih vozača i valjano stekle zakonsko pravo na upravljanje vozilima na cesti prema općim prometnim pravilima (što znači da su bile oslobođene dotadašnjih dugogodišnjih zabrana i ograničenja vezanih uz zakonski status novih vozača jer su ispunile pretpostavke iz ZSPNC/04 za upravljanje vozilima u punom opsegu). Te se osobe u ovoj odluci nazivaju: punopravni vozači.

Treću skupinu čine osobe koje su za vrijeme važenja ZSPNC/08, to jest 17. lipnja 2008. i kasnije, položile vozački ispit i dobile vozačku dozvolu za upravljanje vozilima te su zbog dobi bile ili su još uvijek podvrgnute zabranama i ograničenjima upravljanja tim vozilima do 24. godine života u smislu članka 221. ZSPNC/08. Te se osobe u ovoj odluci nazivaju: mladi vozači (young drivers).

11.2. S obzirom na navedene skupine vozača, u ovom je ustavnosudskom postupku potrebno ispitati učinke osporenih članaka ZSPNC-a s dva aspekata.

Prvo, učinke osporenih članaka ZSPNC-a potrebno je ispitati s aspekta pravnog položaja novih i pravnog položaja punopravnih vozača koji su položili vozački ispit i dobili vozačku dozvolu za M, A1, A, B, ili C1 kategoriju vozila u razdoblju u kojem je na snazi bio ZSPNC/04, a na dan stupanja na snagu ZSPNC-a (17. lipnja 2008.) nisu napunili 24 godine života.

Drugo, učinke osporenih članaka ZSPNC-a potrebno je ispitati s aspekta pravnog položaja mladih vozača koji su položili vozački ispit i dobili vozačku dozvolu odnosno stekli pravo na upravljanje vozilima nakon stupanja na snagu ZSPNC/08.

A. DJELOVANJE OSPORENIH ODREDBA ZSPNC-a NA NOVE I NA PUNOPRAVNE VOZAČE

12. Članci 221. i 222. stavak 2. ZSPNC/04 bili su sadržani u poglavlju 4. tog zakona pod nazivom »Stjecanje prava na upravljanje vozilima«, a to je poglavlje bilo sadržano u glavi IX. ZSPNC/04 pod nazivom »Vozači«. Člancima 221. i 222. stavkom 2. ZSPNC/04, koji su stupili na snagu 20. kolovoza 2004., bilo je propisano:

»Članak 221.

(1) Osoba koja je položila vozački ispit i dobila vozačku dozvolu za M, A1, A, B, ili C1 kategoriju vozila ne smije dvije godine od dana izdavanja vozačke dozvole upravljati vozilom na cesti brzinom većom od 80 km na sat, na cesti namijenjenoj isključivo za promet motornih vozila brzinom većom od 100 km na sat, odnosno 120 km na sat na autocesti, a mopedom 40 km na sat, niti tim vozilom smije vući priključno vozilo, a niti organizirano prevoziti djecu.

(2) Osoba iz stavka 1. ovoga članka ne smije upravljati niti početi upravljati vozilom ako u organizmu ima opojnih droga, alkohola ili ako pokazuje znakove alkoholiziranosti.

(3) Osoba iz stavka 1. ovoga članka koja je položila ispit za B kategoriju vozila ne smije upravljati vozilom čija snaga motora prelazi 75 kW. Osoba iz stavka 1. ovoga članka koja je položila ispit za A kategoriju vozila ne smije upravljati vozilom čija snaga motora prelazi 25 kW.

(4) Osoba iz stavka 1. ovoga članka ne smije upravljati vozilom u prometu na cesti u vremenu od 23.00 sati do 5.00 sati osim ako je s njim u vozilu osoba starija od 25 godina kojoj nije izricana zaštitna mjera ili mjera sigurnosti zabrane upravljanja motornim vozilom.

(...)

(9) Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač koji prekorači brzinu iz stavka 1. ovoga članka bez obzira na dopuštenu ili prometnim znakom ograničenu brzinu, vozač koji vozilom vuče priključno vozilo, koji organizirano prevozi djecu te vozač koji upravlja vozilom čija snaga motora prelazi limite iz stavka 3. ovoga članka ili upravlja vozilom suprotno odredbi stavka 4. ovoga članka i izreći će mu se jedan negativan bod.«

»Članak 222.

(...)

(2) Vozačka dozvola za kategoriju M, A1, A, B ili C1 izdaje se s rokom važenja do 2 godine od dana izdavanja, nakon čega se mora produžiti rok valjanosti.

(...)

Prijelazni zakonski režim bio je uređen u članku 304. stavku 1. ZSPNC/04, koji je glasio:

»Članak 304.

(1) ... odredbe članka 221. ne primjenjuju se na vozače koji su položili vozački ispit do stupanja na snagu ovoga Zakona.

(...)

Sukladno tome, članak 304. stavak 1. ZSPNC/04 otklonio je primjenu članka 221. ZSPNC/04 na nove vozače koji su vozački ispit položili do 20. kolovoza 2004.

12.1. Kao i u ZSPNC/04, članak 221. ZSPNC-a (v. točku 8.1. obrazloženja ove odluke) također je sadržan u poglavlju 4. tog zakona pod nazivom »Stjecanje prava na upravljanje vozilima«, a to je poglavlje također sadržano u glavi IX. ZSPNC-a pod nazivom »Vozači«.

Zabrane i ograničenja kojima su bili podvrgnuti novi vozači po sili članka 221. ZSPNC/04 usporediva su sa zabranama i ograničenjima kojima su podvrgnuti mladi vozači po sili osporenog članka 221. ZSPNC-a.

Prvo, novi vozači po sili članka 221. ZSPNC/04 nisu smjeli upravljati vozilom na cesti brzinom većom od 80 km na sat, na cesti namijenjenoj isključivo za promet motornih vozila brzinom većom od 100 km na sat, odnosno 120 km na sat na autocesti.

Slično tome, mladi vozači po sili osporenog članka 221. ZSPNC-a ne smiju upravljati vozilom na cesti brzinom većom od 80 km na sat, na brzjoj cesti i cesti namijenjenoj isključivo za promet motornih vozila brzinom većom od 100 km na sat, odnosno 120 km na sat na autocesti.

Nadalje, za razliku od mladih vozača (ZSPNC), novi vozači (ZSPNC/04) nisu smjeli vozilom vući priključno vozilo ni organizirano prevoziti djecu. Osim toga, u cijelom razdoblju važenja ZSPNC/04, novim vozačima bilo je zabranjeno upravljati mopedom brzinom većom od 40 km na sat. Takva je

zabrana ukinuta za mlade vozače 9. srpnja 2011., to jest danom stupanja na snagu ZID-a ZSPNC/11. Drugo, novi vozači po sili članka 221. ZSPNC/04 nisu smjeli upravljati niti početi upravljati vozilom ako su u organizmu imali opojnih droga, alkohola ili ako su pokazivali znakove alkoholiziranosti. Slično tome, mladi vozači po sili osporenog članka 221. (i članka 199. stavka 1.) ZSPNC-a ne smiju upravljati niti početi upravljati motornim vozilom ako u organizmu imaju droga ili lijekova koji utječu na psihofizičke sposobnosti i na sposobnosti upravljanja vozilima ili ako u krvi imaju alkohola ili ako pokazuju znakove alkoholiziranosti ili utjecaja droga.

Treće, novi vozači po sili članka 221. ZSPNC/04 koji su položili ispit za B kategoriju vozila nisu smjeli upravljati vozilom čija je snaga motora prelazila 75 kW.

Slično tome, mladi vozači po sili osporenog članka 221. ZSPNC-a koji su položili ispit za B kategoriju vozila ne smiju upravljati osobnim automobilom čija snaga motora prelazi 80 kW (do 9. srpnja 2011. i za njih je vrijedila snaga motora do 75 kW).

Nadalje, za razliku od mladih vozača po ZSPNC-u, novim vozačima koji su položili ispit za A kategoriju vozila bilo je po sili članka 221. ZSPNC/04 dodatno zabranjeno upravljati vozilom čija je snaga motora prelazila 25 kW. Novim vozačima također je bilo po sili članka 221. ZSPNC/04 dodatno zabranjeno upravljati vozilom u prometu na cesti u vremenu od 23.00 sati do 5.00 sati, osim ako je s njima u vozilu bila osoba starija od 25 godina kojoj nije izricana zaštitna mjera ili mjera sigurnosti zabrane upravljanja motornim vozilom. Takve zabrane nisu propisane osporenim člankom 221. ZSPNC-a. Konačno, prekršaji i prekršajne kazne za nove vozače bili su po sili članka 221. ZSPNC/04 šire postavljeni od onih u osporenom članku 221. ZSPNC-a.

12.2. Zaključno, zabrane i ograničenja sadržani u osporenom članku 221. ZSPNC-a odnose se na mlade vozače koji imaju vozačku dozvolu za bilo koju kategoriju vozila, dok su se zabrane i ograničenja sadržani u članku 221. ZSPNC/04 odnosili na nove vozače koji su imali vozačku dozvolu za M, A1, A, B, ili C1 kategoriju vozila. S druge strane, većina zabrana i ograničenja kojima su bili podvrgnuti novi vozači po sili članka 221. ZSPNC/04 usporediva je s onima koji su za mlade vozače propisani osporenim člankom 221. ZSPNC-a. Osim njih, ZSPNC/04 sadržavao je i dodatne zabrane i ograničenja koje osporeni članak 221. ZSPNC-a ne poznaje. U pogledu prekršaja režim ZSPNC/04 bio je šire postavljen.

13. Kad je riječ o punopravnim i novim vozačima koji na dan stupanja na snagu ZSPNC/08 (17. lipnja 2008.) nisu napunili 24 godine života, učinke osporenih članaka ZSPNC-a potrebno je ispitati s tri aspekta.

Prvo, osporene odredbe ZSPNC-a potrebno je ispitati s aspekta prigovora predlagatelja da je članak 221. u vezi s člankom 2. stavkom 1. točkom 67. ZSPNC-a u cijelosti nesuglasan s člankom 14. u vezi s člankom 54. Ustava u odnosu na obje skupine vozača (punopravne i nove). Budući da se taj prigovor odnosi i na mlade vozače, Ustavni sud će taj aspekt ispitati zajedno s prethodnim.

Drugo, osporene odredbe ZSPNC-a potrebno je ispitati s aspekta učinaka do kojih je dovela sukcesivna primjena članka 221. ZSPNC/04 i članka 221. u vezi s člankom 2. stavkom 1. točkom 67. ZSPNC-a, uključujući prigovore podnositelja zahtjeva da cijeli članak 221. u vezi s člankom 2. stavkom 1. točkom 67. ZSPNC-a djeluje retroaktivno na nove i punopravne vozače.

Treće, potrebno je ispitati i poseban prigovor predlagatelja da je članak 221. stavak 3. u vezi s člankom 2. stavkom 1. točkom 67. ZSPNC-a nesuglasan s ustavnim jamstvom prava vlasništva sadržanim u članku 48. stavku 1. Ustava u odnosu na punopravne vozače.

- 1) Djelovanje članka 221. u vezi s člankom 2. stavkom 1. točkom 67. ZSPNC-a s aspekta članka 14. u vezi s člankom 54. Ustava

14. Predlagatelj Tomislav Špekuljak osporava suglasnost s Ustavom članka 221. u vezi s člankom 2. stavkom 1. točkom 67. ZSPNC-a s aspekta članka 14. u vezi s člankom 54. Ustava, koji glase:

»Članak 14.

Svatko u Republici Hrvatskoj ima prava i slobode, neovisno o njegovoj rasi, boji kože, spolu, jeziku, vjeri, političkom ili drugom uvjerenju, nacionalnom ili socijalnom podrijetlu, imovini, rođenju, naobrazbi, društvenom položaju ili drugim osobinama.

Svi su pred zakonom jednaki.«

»Članak 54.

Svatko ima pravo na rad i slobodu rada.

Svatko slobodno bira dužnost i zaposlenje i svakomu je pod jednakim uvjetima dostupno svako radno mjesto i dužnost.«

14.1. U svom prijedlogu navodi:

»Tužitelj s obzirom da je nezaposlen, dana 3. 10. 2008. god. javlja se na natječaj za radno mjesto dostavljača, gdje je zbog diskriminatornog članka 2. Zakona o sigurnosti prometa na cestama iz 2008. god. svrstan u kategoriju mladih vozača (i ako je po starom Zakonu o sigurnosti prometa na cestama iz 2004. god. prestao biti mladi vozač), te ga kao takvoga ne primaju u radni odnos.

Dokaz: – potvrda od poslodavca T.I.M.T. – TRANSPORT

Slijedom svega navedenog razvidno je da tužitelj zbog diskriminatornih odredaba članka 2. i 221. Zakona o sigurnosti prometa na cestama iz 2008. god., koji nije u suglasju sa odredbom članka 3. i 14. Ustava Republike Hrvatske, koji govore o jednakosti i pravičnosti, nije u mogućnosti ostvariti svoje pravo na rad i zaposlenje, koje je određeno člankom 54. Ustava Republike Hrvatske.«

14.2. Ustavni sud prvo utvrđuje da podnositeljev prigovor o diskriminaciji koju proizvodi osporeni članak 221. u vezi s člankom 2. stavkom 1. točkom 67. ZSPNC-a potpada pod domašaj članka 54. Ustava.

Predlagatelj tvrdi da osporene odredbe ZSPNC-a proizvode diskriminatorne učinke na osobe koje se natječu za zasnivanje radnog odnosa. Budući da je uz prijedlog podnio i dokaz o tome da nije primljen u radni odnos jer pripada skupini mladih vozača (pri čemu je u vrijeme stupanja na snagu ZSPNC-a imao status punopravnog vozača), Ustavnom sudu ne preostaje drugo nego utvrditi da osporene odredbe ZSPNC-a u praksi dovode do razlike u postupanju prema osobama koje se natječu za zasnivanje radnog odnosa s obzirom na dob.

Ustavni sud dalje utvrđuje da je u konkretnom slučaju riječ o obliku neizravne diskriminacije, kako je ona definirana u članku 2. stavku 2. Zakona o suzbijanju diskriminacije (»Narodne novine« broj 85/08. i 112/12.). Mjerodavne odredbe tog zakona glase:

»Članak 1.

Ovim se Zakonom osigurava zaštita i promicanje jednakosti kao najviše vrednote ustavnog poretka Republike Hrvatske, stvaraju se pretpostavke za ostvarivanje jednakih mogućnosti i uređuje zaštita od diskriminacije na osnovi ... dobi ...

(...)

Članak 2.

(...)

(2) Neizravna diskriminacija postoji kada naizgled neutralna odredba, kriterij ili praksa, stavlja ili bi mogla staviti osobe u nepovoljniji položaj po osnovi iz članka 1. stavka 1. ovoga Zakona, u odnosu na druge osobe u usporedivoj situaciji, osim ako se takva odredba, kriterij ili praksa mogu objektivno opravdati zakonitim ciljem, a sredstva za njihovo postizanje su primjerena i nužna.«

14.3. Ustavni sud prihvaća da zabrane i ograničenja za mlade vozače propisani osporenim člankom 221. u vezi s člankom 2. stavkom 1. točkom 67. ZSPNC-a općenito imaju legitimni cilj, kao što je to imao i članak 221. ZSPNC/04. U obrazloženju Prijedloga ZSPNC/08 bilo je navedeno:

»... razvidna je povezanost uzroka prometnih nesreća s njihovim vrstama. Najviše slijetanja s kolnika se događa zbog prevelike brzine, a i stradavanja su u tim prometnim nesrećama najčešća i najteža.

Upravljanje vozilima pod utjecajem alkohola posredno je najčešći uzrok prometnih nesreća, a naročito onih najtežih. Pojavljuje se gotovo uvijek u korelaciji s brzinom i nerezonskim ponašanjem vozača u raznim prometnim situacijama.

(...)

Nadalje, pod pojmom »mladi vozač« misli se na vozače starosti od 16 do 24 godine. Znači, radi se o mladim ljudima koji svojim nepromišljenim postupcima u prometu dovode u opasnost život i zdravlje, u prvom redu svoje, a onda i zdravlje drugih ljudi te koji vrlo često podcjenjuju opasnost i precjenjuju vlastite vozačke sposobnosti. Odredbom članka 221. važećeg Zakona,« (misli se na ZSPNC/04 – op. Ustavnog suda) »pokušalo se ograničenjem brzine i drugim ograničenjima, utjecati na ponašanje mladih u prometu, a time i smanjenje prometnih nesreća i stradavanja. Također, potrebno je naglasiti da Zakon« (misli se na ZSPNC/04 – op. Ustavnog suda) »nije propisao dobnu granicu nego se navedena odredba odnosila na sve one kojima od dana polaganja vozačkog ispita, odnosno izdavanja vozačke dozvole nisu protekle više od dvije godine.

Ova dobná skupina vozača, u ukupnom broju vozača na području Republike Hrvatske sudjeluje s 11,5%. Od ukupnog broja prometnih nesreća, prouzrokuju ih oko 20%, a kada je riječ o najtežim

nesrećama, udio je 23%.

Karakteristika ovih vozača je da od ukupnog broja prometnih nesreća koje se događaju zbog brzine, upravo oni prouzrokuju 30%. Također, uočljivo je da je brzina uzrok više od 70% najtežih stradanja u nesrećama ove dobne skupine. Njihova mladost u korelaciji s brzinom i alkoholom dovodi do teških tragedija.

Mladi vozači u ukupnom broju prometnih nesreća koje su prouzrokovali vozači pod utjecajem alkohola, čine oko 30%. Zabrinjavajuće je veliko povećanje broja tih nesreća. Udio nesreća s poginulim osobama koje su skrivili mladi vozači pod utjecajem alkohola u 2007. godini, u ukupnom broju nesreća te dobne skupine, iznosi preko 40%, što je povećanje od 25% u odnosu na 2005. godinu. Ista je situacija i sa stradanjem.

(...)

Odredbama navedenog Zakona nastoji se podići razina stručne osposobljenosti kandidata za vozače (mladih vozača) te poboljšati ... podizanje kulture i tolerancije sudionika u prometu na cestama, ... kao i nužnost poštivanja prometnih propisa sa konačnim ciljem podizanja razine sigurnosti prometa na cestama u Republici Hrvatskoj.«

Ustavni sud zatražio je od MUP-a dostavu najnovijih statističkih pokazatelja posljedica vožnje mladih vozača. U očitovanju od 10. lipnja 2013., MUP je dostavio sljedeće podatke:

»Sukladno podacima Informacijskog sustava Ministarstva unutarnjih poslova, mladi vozači čine 8,5% od ukupnog broja vozača.

U 2007. godini (posljednja godina prije stupanja na snagu Zakona o sigurnosti prometa na cestama iz 2008.), vozači u dobi od 16 do 24 godine prouzročili su 113 prometnih nesreća s poginulim osobama (20,6% od ukupnog broja prometnih nesreća s poginulim osobama) u kojima je poginula 131 osoba (21,2 % od ukupnog broja poginulih osoba).

U 2012. godini mladi vozači prouzročili su ukupno 54 prometne nesreće s poginulim osobama (15,2% od ukupnog broja prometnih nesreća s poginulim osobama) u kojim je poginulo 60 osoba (15,3% od ukupnog broja poginulih osoba).

Mladi vozači su u 2012. godini prouzročili 23 prometne nesreće s poginulim osobama (22,5% od ukupnog broja prometnih nesreća s poginulim osobama koje su skrivili alkoholizirani vozači) u kojima je poginulo 26 osoba (23% od ukupnog broja poginulih osoba u prometnim nesrećama koje su skrivili alkoholizirani vozači).

U prvih pet mjeseci 2013. godine, mladi vozači prouzročili su 16 prometnih nesreća s poginulim osobama (17,4% od ukupnog broja prometnih nesreća s poginulim osobama) u kojima su poginule 24 osobe (22,9% od ukupnog broja poginulih osoba).«

14.4. Ustavni sud primjećuje, međutim, da ni u Prijedlogu

ZSPNC/08 ni u Konačnom prijedlogu ZSPNC/08 nisu navedeni razlozi koji bi mogli objektivno i razumno opravdati nepovoljne učinke koje proizvode osporene odredbe ZSPNC-a na šanse mladih vozača kad je riječ o njihovu zapošljavanju na radnim mjestima za koja se traži položen vozački ispit, a osobito kad je riječ o mladim vozačima kojima je upravljanje vozilom zanimanje.

Ustavni sud smatra važnom činjenicu da u ovom slučaju nije riječ o iznimci nepatvorenog radnog svojstva (genuine professional qualification) niti je riječ o iznimci vezanoj uz postupanje na temelju dobi u radnim odnosima (članak 9. Zakona o suzbijanju diskriminacije), koji se slučajevi ne smatraju diskriminatornim stavljanjem u nepovoljniji položaj.

Kraj takvog stanja stvari, u nedostatku bilo kakvog obrazloženja u Prijedlogu ZSPNC/08 i u Konačnom prijedlogu ZSPNC/08 koje bi ponudilo objektivno i razumno opravdanje za osporeno zakonsko rješenje, Ustavni sud mora utvrditi da je članak 2. stavak 1. točka 67. u vezi s člankom 221. ZSPNC-a u nesuglasnosti s člankom 14. u vezi s člankom 54. Ustava.

Ustavni sud stoga je ukinuo članak 2. stavak 1. točku 67.

ZSPNC-a u odnosu na vozače kojima je upravljanje vozilom zanimanje, budući da su osporene odredbe ZSPNC-a izvor neopravdanih razlika u postupanju prema njima kad je riječ o njihovim šansama za zapošljavanje (nesuglasnost osporenih odredaba ZSPNC-a s člankom 14. u vezi s člankom 54. Ustava).

15. Sukladno tome, u odnosu na nove i punopravne vozače u smislu članka 221. ZSPNC/04 i na mlade vozače u smislu članka 221. ZSPNC-a kojima je upravljanje vozilom osnovno zanimanje, odlučeno je kao u točki I.b) izreke ove odluke i riješeno kao u točki I. izreke rješenja u dijelu koji glasi: »osim onih kojima je upravljanje vozilom zanimanje (točka I.b) izreke odluke)«.

15.1. Ustavni sud na kraju naglašava da, osim skupine vozača kojima je upravljanje vozilom zanimanje, postoji i šira skupina vozača kojima je upravljanje vozilom uvjet za zasnivanje radnog odnosa. Međutim, ukidanje članka 2. stavka 1. točke 67. ZSPNC-a i u odnosu na te vozače moglo bi u praksi dovesti do faktičnog derogiranja te zakonske odredbe u cjelini, budući da prema postojećem stanju stvari o poslodavcima ovisi za koja će zanimanja kao uvjet tražiti položen vozački ispit za određenu (najčešće B) kategoriju vozila. To bi bilo izigravanje svrhe i smisla ZSPNC-a, ali i ove odluke.

Ustavni sud stoga utvrđuje da bi u predstojećim izmjenama i dopunama ZSPNC-a zakonodavac – zadržali li institut mladih vozača – morao urediti pitanje njihova upravljanja vozilima kad je to upravljanje uvjet za zasnivanje radnog odnosa, a da pri tome ne smanji jednake šanse tih vozača na ostvarivanje njihova prava na rad.

- 2) Učinci sukcesivne primjene članka 221. ZSPNC/04 i članka 221. u vezi s člankom 2. stavkom 1. točkom 67. ZSPNC-a (uključujući prigovor retroaktivnosti)

16. Podnositelji zahtjeva (zastupnici u Hrvatskom saboru) smatraju da je osporeni članak 221. u vezi s člankom 2. stavkom 1. točkom 67. ZSPNC-a u nesuglasnosti s člankom 3. Ustava jer djeluje de facto retroaktivno, a Vlada Republike Hrvatske kao predlagatelj ZSPNC-a takvo njihovo djelovanje nije ni obrazložila ni opravdala, iako je na temelju Poslovnika Hrvatskog sabora to bila dužna učiniti. U svom su podnesku obrazložili to svoje stajalište ovako:

»II. Članak 221. Zakona o sigurnosti prometa na cestama.

Zakonom o sigurnosti prometa na cestama ('Narodne novine' broj 105/04.) u članku 221. bilo je propisano da vozač koji je položio vozački ispit nakon stupanja Zakona na snagu (od 20. 08. 2004.) u roku od dvije godine od dana izdavanja vozačke dozvole ne smije upravljati vozilom na cesti brzinom većom od 80 km na sat, na brzini cesti i cesti namijenjenoj isključivo za promet motornih vozila brzinom većom od 100 km na sat, odnosno 120 km na sat na autocesti, a mopedom 40 km na sat, te da ne smije upravljati vozilom čija snaga motora prelazi 75 kw.

U prijelaznim i završnim odredbama tog Zakona štitila su se stečena prava na način da se novim Zakonom propisana ograničenja ne odnose na one vozače koji su položili vozački ispit do njegova stupanja na snagu, tj. do 19. kolovoza 2004. Tako da oni vozači koji su do 19. kolovoza 2004. godine imali vozačku dozvolu za upravljanje npr. vozilom B kategorije i imali su 18 ili 19 godina, a stupanjem na snagu novog Zakona o sigurnosti prometa na cestama 17. srpnja 2008. godine imaju 22 ili 23 godine bit će ograničeni u pravima u upravljanju motornim vozilom kao što je prethodno navedeno sve dok ne navršu 24 godine života iako ti isti vozači uopće nisu bili ograničeni u tim pravima protekle skoro četiri godine.

Ovim Zakonom to izuzeće nije propisano, naime, u prijelaznim i završnim odredbama Zakona ne štite se stečena prava vozača koji su ispit položili prije 20. kolovoza 2004., već se odredba članka 221. Zakona primjenjuje erga omnes, odnosno Zakon se primjenjuje retroaktivno. Istovremeno, retroaktivna primjena odnosi se i na onu grupu vozača koji su nakon 20. kolovoza 2004. položili vozački ispit i nakon dvije godine od dana izdavanja vozačke dozvole bili pod režimom ograničenja propisanim odredbom članka 221. Zakona o sigurnosti prometa na cestama (Narodne novine br. 105/2004). I to stoga što su vozači, koji su nakon stupanja rečenog zakona na snagu npr. stekli vozačku dozvolu za upravljanje vozilom B kategorije i pod režimom spomenutih ograničenja dvije godine upravljali tim vozilom, stekli pravo da više ne upravljaju motornim vozilom pod ograničenjima, dakle stekli su pravo da upravljaju motornim vozilom pod uvjetima kao i ostali vozači. To konkretno znači da će takav vozač primjenom novog zakona, sve dok ne napuni dvadeset četiri godine, opetovano voziti pod ograničenjima koja su identična ograničenjima iz Zakona o sigurnosti prometa na cestama (Narodne novine br. 105/2004).

(...)

Ukoliko se jedan zakon prostire svojim djelovanjem i u vrijeme kada on nije postojao, onda to dovodi u pitanje pravnu sigurnost subjekata prava koji su se lojalno ponašali po režimu starog zakona, tj. onog koji je jedino i regulirao njihov položaj i njihove odnose. Na temelju članka 89. stavaka 4. i 5. Ustava Republike Hrvatske retroaktivno (povratno, unatrag) djelovanje zakona moguće je samo iznimno i to iz posebno opravdanih razloga uz ograničenje da samo pojedine odredbe mogu imati povratno djelovanje.

Člankom 156. Poslovnika Hrvatskog sabora ('Narodne novine', broj 6/02 – pročišćeni tekst, 41/02, 91/03, 58/04 i 39/08), propisano je: '... kad konačni prijedlog zakona sadrži odredbe s povratnim djelovanjem dužan je posebno obrazložiti zašto se predlaže povratno djelovanje tih odredbi.'

Kako zakonodavac nije proveo postupak propisan Poslovníkom Hrvatskog sabora, odnosno nije posebno obrazložio zašto predlaže povratno djelovanje Zakona u pojedinim odredbama, Zakon donijet na takav način nije u skladu s najvišom vrednotom vladavine prava iz članka 3. Ustava.

U prilog rečenom, citiramo Odluku Ustavnog suda broj: U-I-58/97 od 17. studenog 1999. kojom je Ustavni sud utvrdio sljedeće:

'14. (...) Iz svega navedenog, Sud zaključuje da prilikom utvrđivanja povratnog djelovanja predmetne odredbe članka 388. stavka 4. Zakona o vlasništvu nije proveden postupak propisan Poslovníkom Hrvatskog sabora.

Prema stajalištu Suda, kada zakonodavac povrijedi način svojega rada koji je sam sebi propisao temeljem ustavnog ovlaštenja iz članka 79. stavka 1. Ustava, pa u postupku donošenja zakona koji je svojim aktom bio ovlašten propisati u skladu s Ustavom, ne poštuje taj postupak, propis koji je donijet na takav način nije u skladu s najvišom vrednotom vladavine prava iz članka 3. Ustava.

To nadalje znači da osobito opravdan razlog za povratno djelovanje predmetne odredbe nije utvrđen u propisanom postupku, kako je taj postupak propisan Poslovníkom ..., zbog čega Sud ocjenjuje da ona ni u formalnom smislu nije u suglasju s odredbom članka 90. stavka 2. Ustava.'

Osim navedene Odluke Ustavnog suda Republike Hrvatske pozivamo se i na Odluku i Rješenje istog Suda broj: U-I-762/96 od 31. ožujka 1998., te Odluku broj: U-I-793/07 od 21. ožujka 2007.«

Podnositelji zahtjeva na kraju su zaključili: »Zaključno, članak 221. Zakona ne uređuje samo odnose pro futuro nego i mijenja pravni položaj građana koji su po prijašnjem zakonskom režimu upravljali motornim vozilima. Uvjete pod kojima mogu upravljati motornim vozilima (određena vrsta stečenih prava) Zakon mijenja uvodeći restrikcije koje vozači nisu imali u vrijeme kada su položili vozački ispit i stekli pravo upravljanja motornim vozilima. Time je Zakon de facto ušao u zonu retroaktivnosti«.

16.1. Ustavni sud načelno potvrđuje pravilnost prethodnog stajališta podnositelja zahtjeva o pravima koja podnositelj naziva »stečenim«, ali podsjeća da je to stajalište u javnom pravu primjenjivo na pravne odnose (pravne situacije) kad se u zakonom priznata prava osoba država u pravilu ne smije miješati zbog toga što su uz njih vezana posebna ustavna jamstva (primjerice, jamstvo neovisnosti sudstva). Suprotno tome, u javnopravnom području sigurnosti prometa na cestama ne može se govoriti o institutu »stečenih prava« kad je riječ o pravima vozača na upravljanje vozilima pod određenim uvjetima, kao što to čine podnositelji zahtjeva. Zbog izrazitog i prevladavajućeg javnog interesa u području sigurnosti prometa na cestama, koji se u prvom redu očituje u zaštiti života i zdravlja ljudi, a zatim i imovine, zakonodavac je slobodan mijenjati uvjete pod kojima vozači smiju upravljati vozilima na cesti, što pretpostavlja i uvođenje novih zabrana odnosno propisivanje strožih zakonskih uvjeta, mjera i ograničenja, usporedi li ih se s prethodnima. U tom smislu – za razliku od pojedinih drugih javnopravnih odnosa ili situacija – ne postoje »stečena prava« vozača na upravljanje vozilima pod uvjetima koji su postojali u vrijeme kad su ti vozači stekli vozačku dozvolu.

Zbog toga se u konkretnom slučaju ne može govoriti o retroaktivnosti u smislu članka 90. stavaka 5. i 6. Ustava.

16.2. Iz navedenih je razloga Ustavni sud odlučio kao u točki III. izreke odluke.

17. Ustavni sud ocjenjuje da konkretan problem nije uzrokovala retroaktivnost, nego sukcesivna primjena članka 221. ZSPNC/04 i članka 221. ZSPNC-a na jednu skupinu vozača. Riječ je o skupini punopravnih vozača (v. točku 11.1. obrazloženja ove odluke i rješenja). To je poseban problem koji se treba ispitati primjenom posebnih mjerila.

17.1. Ustavni sud primjećuje da je ZSPNC/04 bio na snazi tri (3) godine, deset (10) mjeseci i tri (3) dana (od 20. kolovoza 2004 do 17. lipnja 2008.). Ograničenja iz članka 221. ZSPNC/04, nametnuta novim vozačima, trajala su »dvije godine od dana izdavanja vozačke dozvole«.

To praktički znači da su svi novi vozači koji su dobili vozačku dozvolu za kategoriju vozila M, A1, A, B ili C1 u razdoblju od 20. kolovoza 2004. do 17. lipnja 2006., neovisno o dobi, ispunili pretpostavke propisane člankom 221. ZSPNC/04 te im je prestao zakonski status novih vozača, to jest oslobođeni su dotadašnjih zabrana i ograničenja vezanih uz taj status i valjano su stekli zakonsko pravo na upravljanje vozilima na cesti prema općim prometnim pravilima, postajući time »punopravni vozači«. Važenje prvotne vozačke dozvole, koja je na temelju članka 222. stavka 2. ZSPNC/04 takvim

vozačima bila izdana na rok od dvije godine, produženo je sukladno članku 222. stavku 3. ZSPNC/04 (»Vozačka dozvola izdaje se s rokom važenja do 80. godine života vozača, a mijenja se svakih 10 godina.« – u daljnjem tekstu: trajna vozačka dozvola).

Stjecanje statusa punopravnog vozača predlagatelj Tomislav Špekuljak ilustrirao je tako što je uz prijedlog priložio i presliku svoje vozačke dozvole, utvrđujući da mu je sukladno ZSPNC/04, nakon što je dvije godine bio u statusu novog vozača, izdana trajna vozačka dozvola s pravom upravljanja vozilima kategorije B, F, G i M u punom opsegu, i to do kraja 2017. godine: »Tužitelju se nakon dvije godine od dana polaganja vozačkog ispita (vrijeme u kojem se tretira kao mladi vozač)« (pravilno: novi vozač – op. Ustavni sud) »sukladno članku 221. i 222. Zakona o sigurnosti prometa na cestama iz 2004. god. produžuje važenje vozačke dozvole do 20. 12. 2017. god.«

Međutim, stupanjem na snagu ZSPNC/08, svi takvi punopravni vozači koji na dan 17. lipnja 2008. još nisu napunili 24 godine života ponovo su (osporenim člankom 221. u vezi s člankom 2. stavkom 1. točkom 67. ZSPNC-a) podvrgnuti zakonskom režimu zabrana i ograničenja upravljanja vozilima usporedivim s onim koji su, u skladu s člankom 221. ZSPNC/04, prethodno već prošli u trajanju od dvije godine, ali sada do njihove 24. godine života.

Zabrane i ograničenja ponovo su im, dakle, nametnuti u trenutku kad su oni već stekli zakonski status »punopravnih« vozača i kad im je već izdana trajna vozačka dozvola. Drugim riječima, njihov zakonski status punopravnih vozača, nakon što su stekli potrebno dvogodišnje vozačko iskustvo i u cijelosti prošli posebni zakonski režim zabrana i ograničenja za nove vozače, sada je – člankom 221. u vezi s člankom 2. stavkom 1. točkom 67. ZSPNC-a – ukinut po drugoj osnovi: po njihovoj dobi.

17.2. Podnositelji zahtjeva kvalificirali su djelovanje članka 221. u vezi s člankom 2. stavkom 1. točkom 67. ZSPNC-a kao »de facto ulaženje u zonu retroaktivnosti«. Ustavni sud ocjenjuje, međutim, da bi učinak tih odredaba ZSPNC-a trebalo promatrati u drugom svjetlu, jer puka činjenica da su jednoj skupini punopravnih vozača zabranjena i ograničena pojedina već priznata prava iz korpusa općih prometnih pravila za određeno buduće razdoblje sama po sebi ne znači nedopuštenu retroaktivnost. Ustavni sud ponavlja da je ovdje riječ o javnopravnom području sigurnosti prometa na cestama u kojem javni interes zaštite života i zdravlja ljudi potire sve ostale.

Sukladno tome, osobitost pravne situacije koja je nastala sukcesivnim djelovanjem članka 221. ZSPNC/04 i članka 221. ZSPNC-a traži da se pravna situacija u kojoj su se našli punopravni vozači mlađi od 24 godine promatra s aspekta razmjernosti zabrana i ograničenja kojima su ti vozači podvrgnuti, što pretpostavlja ispitivanje je li postojala prijevka društvena potreba da im se nametnu takve zabrane i ograničenja.

Naime, Ustavni sud prethodno je već utvrdio da zabrane i ograničenja propisani u članku 221. u vezi s člankom 2. stavkom 1. točkom 67. ZSPNC-a općenito imaju legitimni cilj (v. točku 14.3. obrazloženja ove odluke i rješenja), pa taj cilj nije potrebno ponovo obrazlagati.

17.3. Pri ocjeni postojanja prijeke društvene potrebe za uvođenjem osporenih zabrana i ograničenja, treba poći od toga da je zakonodavac člankom 221. u vezi s člankom 2. stavkom 1. točkom 67. ZSPNC-a istoj skupini vozača, koji su već jednom prošli zakonski režim zabrana i ograničenja za nove vozače po sili članka 221. ZSPNC/04, sada nametnuo novi, ali sadržajno usporediv zakonski režim zabrana i ograničenja sve do njihove 24. godine života. Drugim riječima, zakonodavac je podveo i punopravne vozače pod kategoriju »mladih vozača«, neovisno o tome što su oni prije toga već bili u usporedivoj kategoriji »novih vozača« i prošli usporediv režim zabrana i ograničenja u upravljanju vozilima kakav je predviđen i za mlade vozače.

Na dan stupanja na snagu ZSPNC-a ti su vozači već imali (kad je riječ o vozačkoj dozvoli za B kategoriju vozila) od 20 do 22 godine života i najmanje dvogodišnje vozačko iskustvo. Na dan stupanja na snagu ZSPNC-a oni su već imali i trajne vozačke dozvole (ili su ispunili uvjete za njihovo trajno produženje), što je kod njih moglo stvoriti legitimno očekivanje da će zakonodavac poštovati jednom im priznat zakonski status punopravnih vozača i sva prava koja im iz takvog statusa pripadaju, neovisno o tome smanjuju li se ta prava ili proširuju u skladu s općim režimom prometnih pravila koja su na snazi od jednog do drugog zakonodavnog razdoblja.

Drugim riječima, legitimno očekivanje punopravnih vozača u dobi do 24 godine bilo je usmjereno na njihovo pravo da dijele pravnu sudbinu svih vozača obuhvaćenih općim režimom prometnih pravila, neovisno o tome kakva su ta opća pravila u pojedinom zakonodavnom razdoblju. Umjesto toga, članak 221. u vezi s člankom 2. stavkom 1. točkom 67. ZSPNC-a ponovo ih je podveo pod poseban zakonski režim zabrana i ograničenja različit od općeg prometnog režima.

U tom se svjetlu opravdano postavlja pitanje o prekomjernom teretu koji je prebačen na tu skupinu punopravnih vozača s obzirom na cilj koji se nastojao postići (uvođenje posebnog zakonskog režima upravljanja vozilima za mlade vozače zbog zaštite života i zdravlja ljudi u prometu na cestama). Naime, ti (punopravni) vozači bitno se razlikuju od ostalih »mladih vozača« jer su u vrijeme stupanja na snagu ZSPNC-a već imali od dvije do gotovo četiri godine vozačkog iskustva, a od njihove punoljetnosti već je prošlo dvije do četiri godine (kad je riječ o vozačima s dozvolom za B ili srodne kategorije vozila).

Polazeći od toga da je sam zakonodavac u ZSPNC/04 odredio da je dvogodišnje vozačko iskustvo dostatno da bi se izbjegli rizici inherentni novim vozačima, očita je dvojbenost paušalnog poistovjećivanja te skupine punopravnih vozača s »pravim« mladim vozačima za koje je po naravi stvari inherentno (i) svojstvo da su početnici u upravljanju vozilima, to jest da su ujedno i novi vozači. Prethodno navedenim činjenicama Vlada Republike Hrvatske u Prijedlogu ZSPNC/08 i u Konačnom prijedlogu ZSPNC/08 nije suprotstavila nijedan argument koji bi pokazao da unatoč tome postoji objektivno i razumno opravdanje da se i na takve punopravne vozače protegne posebni zakonski režim ustanovljen za mlade vozače. Statistički podaci koje je u tim prijedlozima prezentirao MUP, kao i oni koje je kasnije dostavio Ustavnom sudu, odnose se općenito na vozače u dobi do 24. godine i ne sadržavaju parametre iz kojih bi bila vidljiva razlika između »pravih« mladih vozača i punopravnih vozača kad je riječ o uzrokovanju prometnih nezgoda.

S obzirom na takvo stanje stvari, Ustavnom sudu ne preostaje drugo nego da utvrdi kako je skupina punopravnih vozača ponijela prekomjerni teret zakonodavne reforme iz 2008., to jest prekomjerni teret »transformacije« adresata posebnog zakonskog režima zabrana i ograničenja upravljanja vozilima (koja se očitovala u napuštanju instituta »novih« vozača i prihvaćanja instituta »mladih« vozača), pri čemu zakonodavac u toj reformi nije vodio računa o činjenici da je jednoj skupini »novih« vozača prethodno već priznao status punopravnih.

18. Iz navedenih je razloga Ustavni sud odlučio kao u točki I.b) izreke odluke.

Na kraju, kad je riječ o vozačima koji su stekli pravo upravljanja vozilima za vrijeme važenja ZSPNC/04, ali su do dana stupanja na snagu ZSPNC-a još uvijek bili u statusu novih vozača, Ustavni sud napominje da je u njihovu slučaju stupanje na snagu ZSPNC-a imalo učinak sličan učinku tzv. produženog (prolongiranog, ultraaktivnog) djelovanja propisa, budući da ti novi vozači u vrijeme stupanja na snagu ZSPNC-a još nisu stekli status punopravnih vozača.

Ustavni sud svjestan je da i kod te skupine novih vozača postoje problemi vezani uz razmjernost posljedica koje su ih pogodile na dan stupanja na snagu ZSPNC-a. Te su posljedice, međutim, više usporedive s onima koje su pogodile i sve ostale mlade vozače s obzirom na zabrane i ograničenja propisana člankom 221. u vezi s člankom 2. stavkom 1. točkom 67. ZSPNC-a. Stoga je za njih mjerodavno obrazloženje navedeno u točki B) ove odluke i rješenja (točke od 26. do 29. obrazloženja ove odluke).

3) Učinci primjene članka 221. stavka 3. ZSPNC-a na punopravne i nove vozače

19. Ustavnoopravno neprihvatljivi učinci osporene zakonske intervencije posebno su vidljivi kad je riječ o zabrani propisanoj člankom 221. stavkom 3. ZSPNC-a.

Članak 221. stavak 3. ZSPNC-a propisuje da mladi vozač koji je položio ispit za B kategoriju vozila ne smije upravljati osobnim automobilom čija snaga motora prelazi 80 kW. S ukinutim člankom 221. stavkom 3. ZSPNC-a organski su povezani:

- članak 221. stavak 4. ZSPNC-a (»Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj mladi vozač ako postupi suprotno odredbi stavka 3. ovoga članka.«), i
- članak 285. stavak 1. točka 3. ZSPNC-a (»Policijski službenik naredbom će privremeno oduzeti vozačku dozvolu i isključiti iz prometa vozača ... 3) koji upravlja vozilom suprotno odredbi članka 221. stavka 3. ovoga Zakona, ...«).

19.1. Skupina predlagatelja osporila je suglasnost članka 221. stavka 3. ZSPNC-a s člankom 48. stavkom 1. Ustava, koji glasi:

»Članak 48.

Jamči se pravo vlasništva.

(...)«

U prijedlogu su istaknuli:

»3) Čl. 221. st. 3. uvodi pravni režim koji, smatramo, krši vladavinu prava iz čl. 3. Ustava RH u aspektu legitimnih očekivanja. Naime, ovom se odredbom ograničava mogućnost upravljanja osobnim

vozilom temeljem karakteristika vozila. Raniji zakon je različito definirao kategoriju mladih vozača i stvorio opravdano očekivanje osobe koja je dvije godine imala vozačku dozvolu da protekom tog roka prestaje imati status mladog vozača te da može kupiti osobno vozilo jače snage. Temeljem ove nove odredbe, ta ista osoba nije više u mogućnosti upravljati svojim vozilom. Primjerice, osoba koja je položila vozački ispit s 18 godina pripada kategoriji mladih vozača do navršene 24. godine. Tako, osoba koja je rođena 1986. godine i položila 2004. godine, do 2006. spadala je u kategoriju mladih vozača te je protekom tog razdoblja prema starom Zakonu stekla pravo upravljanja osobnim vozilom neograničene snage i sukladno tome kupila je automobil čija snaga prelazi 75 kW. (od 9. srpnja 2011 2011.: 80 kW – op. Ustavni sud)

Novim zakonom ..., prema čl. 221. st. 3., ta ista osoba izgubila je pravo upravljanja vlastitim automobilom do 24 godine života, dakle, do 2010. godine. Prijelazne i završne odredbe novog Zakona nisu predvidjele izuzetak za osobe koje su prestale biti mladi vozači prema starom zakonu, pretvarajući ih i dalje u mlade vozače. Time je povrijeđeno pravo vlasništva zaštićeno čl. 48. Ustava RH jer je uvedeno ograničenje korištenja osobnim vlasništvom suprotno načelu legitimnih očekivanja sadržanom u načelu vladavine prava iz čl. 3. Ustava RH. Osoba je kupila automobil, a sada – suprotno načelu legitimnih očekivanja – ne može njime upravljati.

4) Posljednji stavak ovog članka sadrži prekršajne odredbe koje, u slučaju utvrđenja neustavnosti prethodnog stavka, gube smisao.«

19.2. Predlagatelj Ante Vukušić, koji je u prijedlogu utvrdio da je »osoba mlađa od 24 godine«, navodi:

»Pitam se kako je moguće da sam ja uredno ovjerio kupoprodajni ugovor kod javnog bilježnika, uredno platio porez u iznosu od 750,00 kn na kupnju automobila i kako sam legalno mogao u policiji kupiti i ovjeriti knjižicu vozila, prometnu vozila i kupiti tablice na svoje ime ako ne smijem posjedovati i voziti automobil koji ima više od 80 kw (moj automobil ima 85 kw).

Smatram da me je netko od gore navedenih institucija trebao upozoriti na ovakav zakon ako je u skladu s Ustavom i zabraniti mi kupnju istog.«

U dopuni prijedloga kojom požuruje rješavanje predmeta, predlagatelj (koji se sada predstavlja kao roditelj mladog vozača) naglašava:

»Ovim zakonom koji je na snazi ne postizemo apsolutno ništa već stvaramo još veći problem. ... sa tim zakonom preko 220 000 osoba u Hrvatskoj ... ne mogu upravljati sa preko 75% osobnih automobila koja se nalaze na tržištu iako imaju urednu vozačku dozvolu. Pa zar sam ja platio preskupu auto školu da bi mogao voziti samo 15% automobila koji se nalaze na tržištu?

Ovakav apsurdni zakon dovodi i nas roditelje u vrlo nezgodnu situaciju jer smo svojoj djeci omogućili da završe auto školu i dobiju urednu vozačku dozvolu, a sad ne mogu upravljati sa našim obiteljskim automobilom jer prelazi 80 kw.

Zbog apsurdnosti zakona ja moram svoga sina voziti na zabave, izlete sa djevojkom, itd. iako ima punih 21 godinu.

Kad mene negdje treba odvesti npr. na aerodrom, kolodvor, bolnicu itd., moram moliti susjede.

Što bih ja kao roditelj sad trebao napraviti, zar da prodam auto za koji plaćam kredit?«

20. Ustavni sud podsjeća na svoje ustaljeno stajalište da se vlasništvo u smislu članka 48. stavka 1.

Ustava »mora vrlo široko tumačiti«, jer obuhvaća »načelno sva imovinska prava« (v., primjerice, odluku Ustavnog suda broj: U-IIIB-1373/2009 od 7. srpnja 2009., »Narodne novine« broj 88/09.), što uključuje i gospodarske interese koji su po naravi stvari vezani uz imovinu, ali i legitimna očekivanja stranaka da će njihova imovinska prava, zasnovana na pravnim aktima, biti poštovana, a njihovo ostvarenje zaštićeno.

S obzirom na sadržaj osporenog članka 221. ZSPNC-a, u ovom bi se predmetu legitimno očekivanje temeljilo na razumno opravdanom povjerenju u zakon (ZSPNC/04) koji je novim vozačima u smislu članka 221. ZSPNC/04 jamčio priznanje statusa punopravnih vozača nakon proteka dvije godine (od dana stjecanja vozačke dozvole) tijekom kojih su bili u statusu novih vozača odnosno u posebnom zakonskom režimu zabrana i ograničenja upravljanja određenom vrstom vozila (to jest onima čija je snaga motora prelazila 75 kW). Drugim riječima, legitimno očekivanje temeljilo se na razumno opravdanom povjerenju (sada) punopravnih vozača da im se država naknadno neće miješati u njihovu imovinu (to jest u kupljeno vozilo čija snaga motora prelazi 75 odnosno 80 kW) na način da ih se naknadnom zakonskom intervencijom ograničava u upravljanju tim vozilom.

Čini se nedvojbenim da se člankom 221. stavkom 3. ZSPNC-a zakonodavac umiješao u takva

legitimna očekivanja (bivših) novih vozača u smislu članka 221. ZSPNC/04 koji na dan 17. lipnja 2008. još nisu napunili 24 godine života, ali su do 17. lipnja 2008. stekli status punopravnih vozača. 20.1. Ustavni sud prihvaća da ograničenje propisano osporenim člankom 221. stavkom 3. u vezi s člankom 2. stavkom 1. točkom 67. ZSPNC-a ima legitimni cilj jer je usmjereno prema smanjivanju prometnih nesreća uzrokovanih brzinom, neiskustvom u upravljanju vozilima velike snage motora i nedostatkom samodiscipline u upravljanju takvim vozilima.

Unatoč tome, ograničenje propisano osporenim člankom 221. stavkom 3. u vezi s člankom 2. stavkom 1. točkom 67. ZSPNC-a ne može se ocijeniti razmjernim kad je riječ o punopravnim vozačima koji su već prije stupanja na snagu ZSPNC-a kupili vozilo upravljanje kojim im je osporenim odredbama ZSPNC-a naknadno zabranjeno.

Takav učinak članka 221. stavka 3. u vezi s člankom 2. stavkom 1. točkom 67. ZSPNC-a nije u suglasnosti s legitimnim očekivanjima punopravnih vozača u smislu članka 48. stavka 1. Ustava. Zabrane i ograničenja koji su punopravnim vozačima ponovo nametnuti člankom 221. ZSPNC-a, uz koji su organski vezani i članak 221. stavak 4. ZSPNC-a i članak 285. stavak 1. točka 3. ZSPNC-a, pokazuju se kao prekomjeran teret za te vozače.

21. Stoga je, u odnosu na punopravne vozače, odlučeno kao u točki I.a) izreke ove odluke.

Na kraju, kad je riječ o vozačima koji su stekli pravo upravljanja vozilima za vrijeme važenja ZSPNC/04, ali su do dana stupanja na snagu ZSPNC-a još uvijek bili u statusu novih vozača, Ustavni sud napominje da se odluka o nesuglasnosti s ustavnim jamstvom prava vlasništva članka 221. stavka 3. ZSPNC-a u vezi s člankom 2. stavkom 1. točkom 67. ZSPNC-a ne odnosi na njih. U njihovu se slučaju, naime, ne može govoriti ni o kakvom legitimnom očekivanju tih vozača koje bi bilo vezano uz kupnju vozila čija je snaga motora prelazila 75 kW, jer je izrijekom bilo propisano te unaprijed poznato, izvjesno i predvidljivo da ti novi vozači nisu u skupini onih koji takvim vozilima smiju upravljati.

B) DJELOVANJE OSPORENIH ODREDBA ZSPNC-a NA MLADE VOZAČE

22. Ustavni sud u ovom ustavnosudskom postupku mora ispitati i dio prigovora predlagatelja koji su usmjereni na učinke članka 2. stavka 1. točke 67. u vezi s člankom 221. ZSPNC-a na vozače koji su položili vozački ispit i dobili vozačku dozvolu odnosno pravo upravljanja vozilima nakon 18. lipnja 2008. pa njihov pravni položaj nije uvjetovan člankom 221. ZSPNC/04.

Prema članku 221. u vezi s člankom 2. stavkom 1. točkom 67. ZSPNC-a, zakonski režim zabrana i ograničenja upravljanja vozilima odnosi se na sve vozače do njihove 24. godine života. ZSPNC ih u članku 2. stavku 1. točki 67. definira kao »mlade vozače«. Zabrane i ograničenja kojima su mladi vozači podvrgnuti navedeni su u točki 8.1., a opisani su u točki 12.1. obrazloženja ove odluke i rješenja.

Predlagatelji osporavaju suglasnost s Ustavom članka 2. stavka 1. točke 67. u vezi s člankom 221. ZSPNC-a s aspekta nejednakog postupanja prema mladim vozačima uspoređujući ih se s vozačima starije životne dobi. Pri tom se pozivaju na nerazmjernost propisanih zabrana i ograničenja (članak 16. stavak 2. Ustava), ustavno jamstvo jednakosti svih pred zakonom (članak 14. stavak 2. Ustava) i zabranu diskriminacije s obzirom na dob (članak 14. stavak 1. Ustava).

23. Kad je riječ o članku 2. stavku 1. točki 67. ZSPNC-a, predlagatelj Tomislav Špekuljak navodi: »(...) Novim Zakonom o sigurnosti prometa na cestama mladim vozačima označavaju se vozači prema godinama života, a ne vozači prema godinama vozačkog staža, čime se vozači mlađe životne dobi dodatno diskriminiraju spram vozača starije životne dobi, te iz istoga proizlazi da nije bitno vozačko iskustvo već godine života. Vozač koji položi vozački ispit sa 18 godina i iza sebe ima tri ili četiri godine vozačkog staža prema Zakonu o sigurnosti prometa na cestama mladi je vozač i navodno je opasan za sigurnost prometa na cestama, iako ima iskustva od tri ili četiri godine kao vozač, a vozač koji je položio vozački ispit sa 25 godina i nema ni dana vozačkog staža on je stari vozač i nije opasan za sigurnost prometa na cestama.

(...)«

23.1. Predlagateljica Ana Klopović u svom prijedlogu navodi:

»(...)«

Prema članku 2., stavku 1., točki 67. Zakona o sigurnosti prometa na cestama, mladim vozačem se određuju građani do 24 godine starosti te se tim građanima člankom 221. istog zakona određuju

određena ograničenja upravljanja vozilima, što krši članak 14., stavak 2. Ustava Republike Hrvatske koji nalaže da su pred zakonom svi građani jednaki.

Prema članku 221. Zakona o sigurnosti prometa na cestama, 'mladim vozačima' – građanima mladim od 24 godine, određena su ograničenja u upravljanju vozilima, za razliku od ostalih građana (starijih od 24 godina) te je građanima narušeno njihovo ustavno pravo na jednakost.

(...)

23.2. Skupina predlagatelja smatra da »posebno ograničenje koje se vezuje isključivo za dob« znači nedopuštenu diskriminaciju na temelju osobnog obilježja. Kad je riječ o članku 221. stavku 1.

ZSPNC-a koji za mlade vozače propisuje ograničenje brzine upravljanja vozilima, navode:

»1) Mišljenja smo da je dozvoljena brzina upravljanja vozilom u Republici Hrvatskoj na jedinstven način propisana za sve vozače. Sigurna brzina vožnje u svakom pojedinom slučaju ovisi o općem stanju kolnika prometnice i uvjetima koji mogu nastupiti (vremenske nepogode, radovi na cesti, posebna ograničenja i sl.) te konkretnom psihofizičkom stanju konkretnog vozača. Posebno ograničenje koje se vezuje isključivo za dob smatramo povredom čl. 14. Ustava RH, tj. nedopuštenu diskriminaciju na temelju osobnog obilježja. Primjerice, osoba koja je sa 40 godina položila vozački ispit ne smatra se mladim vozačem pa sukladno odredbi čl. 221. st. 1. može upravljati vozilom brzinom do općeg ograničenja brzine neovisno o stupnju svog vozačkog (ne)iskustva. Korištenjem logike koju je usvojio zakonodavac propisujući posebna ograničenja brzine za mlade vozače mogli bi se zaključiti da je potrebno propisati slično i za osobe starije dobi koje mogu zbog predvidljivo slabijih fizičkih sposobnosti, slabijeg vida ili slabijih refleksa također predstavljati veću opasnost na cesti. Iz navedenog je vidljivo da posebno ograničavanje brzine upravljanja mladih vozača nema opravdano uporište u svrsi osiguravanja sigurnosti prometa na cestama budući da je ono ostvareno općim ograničenjem brzine upravljanja vozilom. Stoga smatramo da se radi o povredi čl. 16 Ustava RH u kojoj stoji da svako ograničenje ljudskih prava mora biti razmjerno svrsi koju ograničenje namjerava postići.«

Skupina predlagatelja također smatra »da bi dozvoljena količina opijata u organizmu trebala biti na jedinstven način propisana za sve vozače«, navodeći:

»2) Isto tako smo mišljenja da bi dozvoljena količina opijata u organizmu trebala biti na jedinstven način propisana za sve vozače. Ne vidimo ustavno opravdanog razloga da se količina opijata vezuje uz dob vozača. Postavlja se pitanje, koji su ustavno opravdani razlozi zbog kojih bi osoba s 40 godina bolje ili lošije podnosila bilo koju vrstu opijata od osobe koja ima 18 i više godina. Predlagatelji smatraju da je čl. 221. stavak 2. suprotan članku 14. i 16. Ustava Republike Hrvatske jer diskriminira na temelju dobi. Zakonom je propisano da mladom vozaču količina alkohola u krvi ne smije prelaziti 0,00 % dok je kod starijih vozača ograničeno do 0,5 %. Smatramo da količina alkohola u krvi različito utječe na pojedinu osobu te ovisi od organizma do organizma, ali nikako ne ovisi o dobi. Primjerice, četrdesetogodišnjak manje tjelesne mase teže će podnijeti alkohol, a time će i njegove vozačke sposobnosti biti znatno umanjene dok će tu istu količinu alkohola lakše podnijeti dvadesetogodišnjak veće tjelesne mase. Iz navedenog je vidljivo da posebno ograničavanje količine opijata u organizmu mladih vozača nema uporište u praksi, te stoga smatramo da dob ne bi trebala biti razlog bilo kakvog ograničavanja količine opijata u organizmu. Smatramo ga nerazmjernim ograničenjem u odnosu na svrhu koju se namjerava postići i time protivnim čl. 16. Ustava RH.«

23.3. Predlagatelj Ante Vukušić osporava ustavnost članka 221. stavka 3. ZSPNC/08 s aspekta diskriminacije i nerazmjernosti jer ga smatra »neizrživim«, a »Ustav RH zabranjuje svaki oblik diskriminacije i kaže da svi punoljetni ljudi imaju ista prava«.

24. Ustavni sud je u točkama 14. i 15. obrazloženja ove odluke i rješenja već utvrdio da članak 221. u vezi s člankom 2. stavkom 1. točkom 67. ZSPNC-a nije u suglasnosti s člankom 14. u vezi s člankom 54. Ustava ni u odnosu na nove i punopravne vozače u smislu članka 221. ZSPNC/04 ni u odnosu na mlade vozače u smislu članka 221. ZSPNC-a kojima je upravljanje vozilom zanimanje.

Stoga je odlučeno kao u točki I.b) izreke ove odluke i riješeno kao u točki I. izreke rješenja u dijelu koji glasi: »osim onih kojima je upravljanje vozilom zanimanje (točka I.b) izreke odluke)«.

25. Što se tiče dobne granice do koje se vozači trebaju smatrati »mladim vozačima«, Ustavni sud se poziva na dokument »SafetyNet (2009) Novice Drivers« (v. točku 7.1. obrazloženja ove odluke), iz kojeg je razvidno da se mladim vozačima općenito smatraju vozači mlađi od 25 godina života.

Sukladno tome, Ustavni sud ne vidi da postoje opravdani ustavnopravni razlozi zbog kojih bi u ovom postupku bilo nužno posebno ispitivati duljinu trajanja statusa mladih vozača u smislu članka 2. stavka

1. točke 67. ZSPNC-a.

26. Što se tiče zabrana i ograničenja koja su nametnuta mladim vozačima člankom 221. ZSPNC-a, Ustavni sud ponavlja da se posebni pravni režim za mlade vozače sastoji u tome što:

– ne smiju upravljati vozilom na cesti brzinom većom od 80 km na sat, na brzoj cesti i cesti namijenjenoj isključivo za promet motornih vozila brzinom većom od 100 km na sat, odnosno 120 km na sat na autocesti (članak 221. stavak 1.);

– ne smiju upravljati niti početi upravljati motornim vozilom ako u organizmu imaju droga ili lijekova koji utječu na psihofizičke sposobnosti i na sposobnosti upravljanja vozilima ili ako u krvi imaju alkohola ili ako pokazuju znakove alkoholiziranosti ili utjecaja droga (članak 221. stavak 2. i članak 199. stavak 1. ZSPNC-a);

– ne smiju upravljati osobnim automobilom (B kategorije vozila) čija snaga motora prelazi 80 kW (do 9. srpnja 2011. bila je propisana snaga motora do 75 kW) (članak 221. stavak 3. ZSPNC-a).

26.1. Ustavni sud ponavlja da zabrane i ograničenja propisani člankom 221. imaju legitimni cilj (v. točku 14.3. obrazloženja ove odluke i rješenja).

S obzirom na raspoložive statističke podatke, mora se utvrditi da su zakonske zabrane koje su upućene mladim vozačima, propisane u članku 221. stavcima 1. i 2. (i u članku 199. stavku 1.) ZSPNC-a, prima facie u skladu s Ustavom polazi li se od promatranog razdoblja uz koje su vezani ti podaci.

Polazeći od tih podataka odnosno promatranog razdoblja, Ustavni sud ne vidi ustavnopravnu osnovanost prigovora predlagatelja da razlika u postupanju prema mladim vozačima i vozačima koji su podvrgnuti općim prometnim pravilima (to jest vozačima starije životne dobi) nije opravdana kad je riječ o brzini, upotrebi alkohola ili korištenju droga ili lijekova koji utječu na psihofizičke sposobnosti i na sposobnosti upravljanja vozilima.

Očito je, naime, da razlika u postupanju ima legitimni cilj (v. točku 14.3. obrazloženja ove odluke), svoje razumno i objektivno opravdanje, razmjerna je naravi potrebe za ograničenjem i ne predstavlja prekomjerni teret za mlade vozače.

27. Stoga je odlučeno kao u točki I. izreke rješenja.

28. S druge strane, Ustavni sud ima određenih dvojbi kad je riječ o članku 221. stavcima 3. i 4. u vezi s člankom 285. stavkom 1. točkom 3. ZSPNC-a, koji propisuje da mladi vozači koji su položili ispit za B kategoriju vozila ne smiju upravljati osobnim automobilom čija snaga motora prelazi 80 kW, pri čemu su za nepoštovanje te zabrane predviđeni i prekršajna (novčana) kazna i mjera privremenog oduzimanja vozačke dozvole i isključenja iz prometa takvog mladog vozača.

Tu odredbu treba sagledavati u svjetlu svih drugih zabrana i ograničenja koja su nametnuta vozačima vozila B kategorije do njihove 24. godine života.

Tu odredbu treba sagledavati i u svjetlu činjenice da je riječ o promjenjivom zakonskom uvjetu jer propisana snaga motora ovisi o procjeni stanja u pojedinom zakonodavnom razdoblju. Tako je do stupanja na snagu ZSPNC/11 bilo propisano da mladi vozači koji su položili ispit za B kategoriju vozila ne smiju upravljati osobnim automobilom čija snaga motora prelazi 75 kW, a poslije stupanja na snagu ZSPNC/11 ta je snaga motora povećana na 80 kW.

Konačno, osporenu odredbu treba sagledavati i u svjetlu izmjena i dopuna ZSPNC-a koje su učinjene 2013. godine (ZSPNC/13). Naime, poslije 1. srpnja 2013., to jest poslije ulaska Republike Hrvatske u punopravno članstvo Europske unije, u Republici Hrvatskoj je »stranac« u smislu ZSPNC-a postao samo »državljanin države koja nije članica Europskog gospodarskog prostora«, dok se pod »inozemstvom« odnosno »stranom državom« smatra samo »država izvan Europskog gospodarskog prostora«, a »inozemnom vozačkom dozvolom« smatra se samo »vozačka dozvola izdana u državi koja nije članica Europskog gospodarskog prostora« (članak 2. ZID ZSPNC/13). »Europski gospodarski prostor« (EGP) pri tome obuhvaća Europsku uniju, Island, Lihtenštajn i Norvešku.

Prema članku 2. stavku 1. točki 67. ZSPNC-a mladi vozač je svaki vozač u dobi do 24. godine, što znači da se zabrane i ograničenja propisana za mlade vozače primjenjuju na sve vozače koji se nađu u situaciji da upravljaju vozilom na teritoriju Republike Hrvatske. Konkretno, poslije 1. srpnja 2013. to su – osim hrvatskih državljana ili vozača koji imaju prijavljeno prebivalište u Republici Hrvatskoj ili onih kojima je vozačka dozvola izdana u Republici Hrvatskoj – i vozači koji su državljani država koje su članice Europskog gospodarskog prostora i koji se u Republici Hrvatskoj više ne smatraju »strancima« (u daljnjem tekstu: vozači iz EGP-a) te »stranci« u smislu članka 2. ZID-a ZSPNC/13.

28.1. Čini se da bi te izmjene i dopune sadržane u ZSPNC/13 mogle baciti novo svjetlo na osporeni članak 221. stavke 3. i 4. zajedno s člankom 285. stavkom 1. točkom 3. ZSPNC-a.

Budući da su za ocjenu o razmjernosti te mjere relevantni statistički i drugi podaci koji uključuju i mlade vozače EGP-a kad upravljaju vozilima na području Republike Hrvatske, Ustavni sud odlučio je da MUP-u naloži praćenje i analizu tih podataka s aspekta članka 221. stavaka 3. i 4. zajedno s člankom 285. stavkom 1. točkom 3. ZSPNC-a od 1. siječnja 2014. do 31. prosinca 2014. te njihovu dostavu Ustavnom sudu najkasnije do 1. ožujka 2015.

Na temelju tih podataka, Ustavni sud će po službenoj dužnosti pokrenuti postupak i ispitati daljnju ustavnopravnu prihvatljivost članka 221. stavaka 3. i 4. u vezi s člankom 285. stavkom 1. točkom 3. ZSPNC-a.

28.2. Ova odluka ne priječi zakonodavca da, smatra li potrebnim, i prije navedene odluke Ustavnog suda sam izmijeni, dopuni ili ukine članak 221. stavke 3. i 4. zajedno s člankom 285. stavkom 1. točkom 3. ZSPNC-a, u cijelosti ili djelomično.

29. Stoga je odlučeno kao u točki II. izreke ove odluke.

30. Objava ove odluke temelji se na članku 29. Ustavnog zakona.

31. Dan objave ove odluke i rješenja u »Narodnim novinama«, službenom listu Republike Hrvatske, smatra se danom dostave odluke i rješenja svakom pojedinom podnositelju zahtjeva.

Broj: U-I-323/2009

U-I-3095/2009

U-I-1545/2010

U-I-3769/2010

U-I-5349/2011

U-I-707/2013

U-I-708/2013

Zagreb, 20. prosinca 2013.

USTAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE

Predsjednica

dr. sc. Jasna Omejec, v. r.

Ustavni sud Republike Hrvatske, u sastavu Jasna Omejec, predsjednica Suda, te suci Mato Arlović, Snježana Bagić, Slavica Banić, Mario Jelušić, Davor Krapac, Ivan Matija, Antun Palarić i Duška Šarin, rješavajući o prijedlozima za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti zakona s Ustavom Republike Hrvatske (»Narodne novine« broj 56/90., 135/97., 113/00., 28/01., 76/10. i 5/14.), na sjednici održanoj 11. srpnja 2014. donio je

RJEŠENJE

(„Narodne novine“, broj 89/14)

I. Ne prihvaćaju se prijedlozi za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti s Ustavom članaka 86., 181. stavaka 1., 2., 3., 6., 8. i 9., 201., 206., 207., 220., 250. stavaka 1., 2., 5., 6., 8., 9., 10., 11. i 12., 282. stavaka 1., 3. i 4., 294. stavka 3. i 309. Zakona o sigurnosti prometa na cestama (»Narodne novine« broj 67/08., 48/10., 74/11. i 80/13.).

II. Ovo rješenje objavit će se u »Narodnim novinama«.

Obrazloženje

1. 6. saziv Hrvatskog sabora donio je na 4. sjednici održanoj 30. svibnja 2008. Zakon o sigurnosti prometa na cestama (u daljnjem tekstu: ZSPNC/08), koji je objavljen u »Narodnim novinama« broj 67 od 9. lipnja 2008., a stupio na snagu osmi dan od dana objave u »Narodnim novinama«, to jest 17. lipnja 2008. (članak 310. ZSPNC/08).

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sigurnosti prometa na cestama (»Narodne novine« broj 74 od 1. srpnja 2011.; u daljnjem tekstu: ZID ZSPNC/11) stupio je na snagu osmi dan od dana objave u

»Narodnim novinama«, to jest 9. srpnja 2011. (članak 52. ZID-a ZSPNC/11).

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sigurnosti prometa na cestama (»Narodne novine« broj 80 od 28. lipnja 2013.; u daljnjem tekstu: ZID ZSPNC/13) stupio je na snagu danom pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji 1. srpnja 2013.

Kad se Ustavni sud u ovom rješenju referira na Zakon o sigurnosti prometa na cestama u integralnom tekstu koji je danas na snazi, koristi se kraticom: ZSPNC.

2. Prijedloge za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti s Ustavom u izreci navedenih članaka ZSPNC-a podnijeli su Ante Juričev iz Vodica (U-I-4394/2008), »Auto Marko« d. o. o. iz Koprivnice, kojeg zastupa direktor Marko Starčević (U-I-27470/2009), Slavko Brođanac iz Zagreba (U-I-1546/2010), Marija Butković iz Rijeke (U-I-2203/2010), Dubravko Zeljko iz Pule (U-I-6965/2010), Darko Jurilj iz Velike Mlake (U-I-6126/2011) i Marijan Madunić iz Osijeka (U-I-5682/2013, podnesak nazvan »ustavna tužba«).

2.1. Ustavni sud je odlukom broj: U-I-3084/2008 i U-I-3419/2008 od 7. travnja 2010. (»Narodne novine« broj 48/10. i www.usud.hr) ukinuo članak 199. stavke 3. i (djelomično) 7., te članak 228. stavak 2. ZSPNC/08 (predlagatelj Slavko Brođanac /u predmetu broj: U-I-3419/2008/ osporio je suglasnost s Ustavom članka 199. stavka 3. ZSPNC-a).

Dio prijedloga kojim predlagatelj Slavko Brođanac osporava suglasnost s Ustavom i članaka 181., 282., 294. i 309. ZSPNC-a bio je izdvojen u poseban predmet broj: U-I-1546/2010. U ovom ustavnosudskom postupku predmet ispitivanja jest taj preostali dio prijedloga Slavka Brođanca, pobliže opisan u nastavku obrazloženja ovog rješenja.

3. Na temelju članka 25. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske (»Narodne novine« broj 99/99., 29/02. i 49/02. – pročišćeni tekst, u daljnjem tekstu: Ustavni zakon), Ustavni sud je od Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) i Hrvatskog autokluba iz Zagreba zatražio i dobio očitovanja.

4. ZSPNC pripada skupini zakona kojima Republika Hrvatska usklađuje nacionalno zakonodavstvo s pravnom stečevinom Europske unije i pravnim aktima Vijeća Europe.

5. Zbog većeg broja članaka ZSPNC-a čiju ustavnost predlagatelji osporavaju, u nastavku ovog obrazloženja se razlozi zbog kojih je Ustavni sud riješio kao u izreci ovog rješenja obrazlažu prema redosljedu brojevanih oznaka osporenih zakonskih članaka.

A) Članak 86. ZSPNC-a

6. Suglasnost s Ustavom članka 86. ZSPNC-a (koji se nalazi u Glavi 12., u odjeljku »Zaustavljanje i parkiranje«) osporavaju Marija Butković (stavak 1.) i Darko Jurilj (stavak 2.).

Članak 86. ZSPNC-a glasi:

»Članak 86.

(1) Troškove premještanja vozila u slučajevima iz članka 84. ovoga zakona snosi vlasnik, odnosno korisnik vozila.

(2) Visinu troškova premještanja vozila propisuju jedinice lokalne samouprave, uz prethodnu suglasnost ministarstva nadležnog za unutarnje poslove.«

Članak 84. ZSPNC-a propisuje uvjete premještanja vozila na drugo mjesto ako je zaustavljeno ili parkirano na cesti na kojoj ugrožava sigurnost prometa ili ometa normalan tok prometa i kad je parkirano ili zaustavljeno na mjestima izrijekom određenima u tom zakonskom članku.

Članak 86. ZSPNC-a funkcionalno je povezan i s člankom 82. ZSPNC-a, koji propisuje uvjete i okolnosti pod kojima vozač ne smije zaustaviti i parkirati vozilo.

6.1. Predlagateljica u odnosu na članak 86. stavak 1. ZSPNC-a navodi: »Ako je netko vlasnik (ili korisnik) vozila koje je nepropisno parkirano, te ne znači da je isti i počinitelj prekršaja, a u kojem smjeru ide osporavana zakonska odredba«. Pri tome postavlja pitanje »kako vlasnik vozila koji nije počinio prekršaj nepropisno ga parkiravši, već je to učinio netko drugi, može odgovarati za tuđi prekršaj i naknadu troškova?!«. Predlagateljica je mišljenja da troškove premještanja vozila može snositi samo ona osoba koja ih je faktično prouzročila.

Predlagateljica smatra da je članak 86. stavak 1. ZSPNC-a u nesuglasnosti s člankom 28. Ustava (pretpostavka nedužnosti).

6.2. Predlagatelj navodi da članak 86. stavak 2. ZSPNC-a predstavlja »izlaženje iz okvira odnosa koji se uređuju ZSPNC-om, koji su navedeni u članku 1. istog zakona, te zalaženje u reguliranje odnosa koji su regulirani Zakonom o obveznim odnosima« i u bitnome ističe:

»Odredbom članka 6. ZOO-a zabranjuje se zlouporaba prava iz obveznog odnosa suprotno svrsi zbog

koje je ono priznato ili zakonom ustanovljeno, a određivanjem da visinu troškova premještaja vozila određuje jedinica lokalne samouprave, uz suglasnost MUP-a, uz izostavljanje gore navedenih kriterija ostavljena je otvorena mogućnost da se visina iznosa troškova određuje sukladno potrebama za popunjavanje proračuna jedinica lokalne samouprave (kao što se u stvarnosti događa), a ne stvarnim troškovima čime se zloupotrebljava pravo koje je ustanovljeno radi naknade troškova.«

Predlagatelj je mišljenja da osnovna načela Zakona o obveznim odnosima (»Narodne novine« broj 35/05. i 41/08.) »moraju biti temelj za svako uređivanje obveznih odnosa«, stoga smatra da je članak 86. stavak 2. ZSPNC-a u nesuglasnosti s člancima 2., 3., 4. i 6. Zakona o obveznim odnosima te člancima 3. (u dijelu koji se odnosi na jednakost, vladavinu prava i poštivanje prava čovjeka) i 5. Ustava.

6.3. U konkretnom slučaju mjerodavno je načelo vladavine prava iz članka 3. Ustava, koji u mjerodavnom dijelu glasi:

»Članak 3.

... vladavina prava ... najviše su vrednote ustavnog poretka Republike Hrvatske i temelj za tumačenje Ustava.«

U odnosu na ZSPNC načelo vladavine prava kao jedan od odlučnih aspekata uključuje načelo pravne sigurnosti objektivnog pravnog poretka u području cestovnog prava, pri čemu pravne posljedice ZSPNC-a za one na koje bi se trebale primijeniti (to jest, za vozače, sudionike u prometu i druge subjekte u prometu na cesti sukladno osnovnim odredbama ZSPNC-a) u cijelosti moraju biti izvjesne i predvidljive u praksi.

Prijedlozi nisu osnovani.

6.4. U odnosu na članak 86. stavak 1. ZSPNC-a, Ministarstvo je u očitovanju broj: 511-01-152-36581/2-2010 od 21. lipnja 2010. navelo:

»... odredba članka 86. stavka 1. Zakona o sigurnosti prometa na cestama regulira građanskopravnu odgovornost vlasnika odnosno korisnika vozila za troškove premještanja nepropisno zaustavljenog ili parkirano vozila u njegovom vlasništvu odnosno vozila kojeg koristi temeljem ugovora o leasingu. Za postojanje građanskopravne odgovornosti nije uopće bitno da je vlasnik stvari počinio ili da bude pravomoćno proglašen krivim za neko kazneno djelo ili prekršaj.

Nadalje, slobodni smo skrenuti pozornost i na prvu rečenicu odredbe članka 48. stavka 1. Ustava Republike Hrvatske, koja kaže da vlasništvo obvezuje te držimo da su svi vlasnici vozila (a u ovom smislu korisnici vozila temeljem ugovora o leasingu mogu se izjednačiti s vlasnicima vozila) dužni voditi računa o tome gdje se njihova vozila nalaze, tko ih i na koji način koristi i odgovarati za štetu koja je njihovim vozilima uzrokovana. Ovo načelo se primjenjuje i kod deliktne odgovornosti za štetu koju pretrpe treće osobe, a koja proizlazi iz uporabe motornih vozila te držimo da nema ustavnopravne zabrane primjene načela građanskopravne odgovornosti vlasnika stvari i u slučajevima premještanja nepropisno zaustavljenih i parkiranih vozila. Odredba članka 86. stavka 1. Zakona o sigurnosti prometa na cestama odnosi se samo na nepropisno zaustavljena i parkirana vozila na mjestima iz članka 84. Zakona o sigurnosti prometa na cestama. Riječ je o javnim prometnim površinama na kojima nepropisno zaustavljena i parkirana vozila ometaju normalno odvijanje javnog prometa i/ili predstavljaju opasnost za druge sudionike u prometu te je nužno njihovo uklanjanje s javne prometne površine. Takvo uklanjanje redovito izaziva određene troškove za koje zakonodavac drži da je opravdano i ustavnopravno prihvatljivo da ih snosi vlasnik odnosno korisnik vozila, neovisno o kaznenoj odnosno prekršajnoj odgovornosti.«

U odnosu na članak 86. stavak 2. ZSPNC-a, Ministarstvo je u očitovanju broj: 511-01-152-29899/3-2014 od 26. ožujka 2014. navelo:

»Naime, mišljenja smo kako se odredbom navedenog članka 86. stavka 2. Zakona o sigurnosti prometa na cestama ne reguliraju obvezni odnosi, već se samo postavlja proceduralno ograničenje jedinicama lokalne samouprave prilikom propisivanja cijene premještanja nepropisno zaustavljenih ili parkiranih vozila, regulirajući mogućnost propisivanja visine troškova premještaja vozila samo 'uz prethodnu suglasnost ministarstva nadležnog za unutarnje poslove'.

Nadalje, vezano uz tvrdnju predlagatelja da je, u slučajevima premještanja nepropisno zaustavljenih ili parkiranih vozila, Ministarstvo unutarnjih poslova 'naručitelj usluge', mišljenja smo kako je ista neosnovana, jer se u navedenim situacijama radi o premještanju nepropisno zaustavljenih ili parkiranih vozila, koje može naredbom odrediti policijski službenik ili službenik jedinice lokalne samouprave, u slučajevima navedenim u odredbi članka 84. Zakona o sigurnosti prometa na cestama. S obzirom da

premještanje vozila, koje sukladno odredbi članka 85. Zakona o sigurnosti prometa na cestama, obavlja ministarstvo nadležno za unutarnje poslove ili jedinice lokalne samouprave, uzrokuje određene troškove, sukladno odredbi članka 86. stavku 1. Zakona iste snosi vlasnik odnosno korisnik vozila. Postupak obavljanja premještanja nepropisno zaustavljenog ili parkiranog vozila je uspostava normalnog stanja i toka prometa, stoga smatramo kako se ne može govoriti o 'naručitelju usluge', kao jednoj od stranaka i obveznom odnosu.

Također, potrebno je naglasiti da se ova vozila mogu premještat i troškovi naplaćivati od vlasnika odnosno korisnika vozila, neovisno o okolnosti tko je nepropisno zaustavio ili parkirao vozilo, kao i neovisno o činjenici postoji li uopće prekršaj iz članka 84. Zakona o sigurnosti prometa na cestama. Za premještanje vozila i naplatu troškova premještanja od vlasnika odnosno korisnika vozila bitno je samo da su ostvarena obilježja prekršaja nepropisnog zaustavljanja ili parkiranja vozila iz članka 84. Zakona o sigurnosti prometa na cestama, dok je irelevantno tko je nepropisno zaustavio ili parkirao vozilo, kao i postojanje prekršaja i krivnje počinitelja.

Nadalje, odredbama članaka 2., 3., 4. i 6. Zakona o obveznim odnosima uređena je sloboda uređivanja obveznih odnosa, ravnopravnost sudionika u obveznom odnosu, dužnost sudionika obveznih odnosa te pridržavanja načela savjesnosti i poštenja te zabrana ostvarivanja prava iz obveznih odnosa suprotno svrsi zbog koje je ono propisom ustanovljeno ili priznato.

Također, podnositelj navodi da su u članku 20. stavku 1. Zakona o obveznim odnosima propisani načini na koji nastaju obveze, a da se nastanak obveze propisan člankom 86. stavkom 2. Zakona o sigurnosti prometa na cestama ne može podvesti ni pod jedan način nastanka obveza propisanih Zakonom o obveznim odnosima.

Naime, Zakonom o obveznim odnosima se uređuju osnove obveznih odnosa te ugovorni i izvanugovorni obvezni odnosi. Mišljenja smo kako se u predmetnoj stvari ne radi o ugovornom odnosu jedinice lokalne samouprave i izvršitelja usluge premještanja vozila i vlasnika, odnosno korisnika vozila, već se radi o izvanugovornom obveznom odnosu, pri čemu nezadovoljna stranka može ostvarivati zaštitu svojih prava u redovnom sudskom postupku.«

6.5. Predlagatelji nisu naveli ustavnopravno relevantne razloge kojima bi osporili ustavnost članka 86. ZSPNC-a, u kojem je riječ o obvezi podmirenja troška koji snosi vlasnik ili korisnik nekog vozila, neovisno o tome je li osobno parkirao ili zaustavio vozilo na mjestu na kojem je to zabranjeno sukladno odredbama ZSPNC-a.

Prema ocjeni Ustavnog suda, u slučaju iz članka 86. ZSPNC-a primjenjuju se opća načela obveznog prava, što znači da vlasnik ili korisnik vozila plaćaju troškove premještanja vozila i potom se na temelju regresnog zahtjeva mogu naplatiti od stvarnog počinitelja. Time je uspostavljena ravnoteža između privatnog i javnog interesa.

Legitimni cilj koji je zakonodavac želio postići člankom 86. ZSPNC-a jest uklanjanje s javne površine nepropisno zaustavljenih i parkiranih vozila koja ometaju normalno odvijanje javnog prometa ili predstavljaju opasnost za druge sudionike u prometu. Prema ocjeni Ustavnog suda, osporeni članak 86. ZSPNC-a pridonosi legitimnom cilju i ne predstavlja prekomjerni teret za njegove adresate.

Ustavni sud stoga utvrđuje da članak 28. Ustava (pretpostavka nedužnosti) nije mjerodavan u konkretnom slučaju, jer nije riječ o utvrđivanju krivnje vlasnika ili korisnika vozila za prekršaj već o njihovoj građanskopravnoj odgovornosti za nepropisno korištenje određenog vozila.

Ustavni sud utvrđuje da je članak 86. ZSPNC-a u suglasnosti s načelima vladavine prava i pravne sigurnosti objektivnog pravnog poretka u području cestovnog prava.

B) Članci 201., 206. i 207. ZSPNC-a

7. Suglasnost s Ustavom članaka 201., 206. i 207. ZSPNC-a (u odjeljcima »Osposobljavanje kandidata za vozače« i »Vozački ispiti i provjera osposobljenosti«) osporava »Auto Marko« d. o. o. iz Koprivnice.

Članci 201., 206. i 207. ZSPNC-a glase:

»Članak 201.

(1) Osposobljavanje kandidata za vozače izvode autoškole koje za to ovlasti i upiše u registar autoškola ministarstvo nadležno za unutarnje poslove, nakon što ovlaštena stručna organizacija utvrdi da ispunjavaju uvjete utvrđene ovim Zakonom i podzakonskim aktima donesenim na temelju ovoga Zakona. Registar autoškola vodi ministarstvo nadležno za unutarnje poslove. Registar sadrži sljedeće podatke: broj upisa u registar, naziv autoškole, statusni oblik, sjedište autoškole, sjedište podružnice ili izdvojenog pogona, kategorije vozila za koje je registrirana, datum upisa u registar, datum i razloge za

brisanje iz registra.

(2) Ovlaštenje iz stavka 1. ovoga članka izdaje se u skladu s posebnim propisom o mreži i kriterijima o dovoljnom broju autoškola, koji donosi ministar nadležan za unutarnje poslove.

(3) Ovlaštenje iz stavka 1. ovoga članka ne može se prenijeti na druge subjekte.

(4) Novčanom kaznom od 5.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna ili fizička osoba obrtnik ako osposobljava kandidate za vozače suprotno odredbama ovoga članka.

(5) Za prekršaj iz ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom od 1.500,00 do 5.000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi.«

»Članak 206.

(1) Poslovi organiziranja i provođenja vozačkih ispita, stručnog nadzora nad radom autoškola, stručnog usavršavanja i provjere stručne osposobljenosti, organiziranja i provođenja stručnih ispita za predavače, stručne voditelje i ovlaštene ispitivače iz nastavnih predmeta Prometni propisi i sigurnosna pravila i Upravljanje vozilom, kao javne ovlasti, povjeravaju se ovlaštenoj stručnoj organizaciji, koju na temelju javnog natječaja, ovlasti ministarstvo nadležno za unutarnje poslove.

(2) Stručna organizacija iz stavka 1. ovoga članka mora imati:

1) prostorne i materijalno-tehničke uvjete koji osiguravaju obavljanje poslova na teritoriju Republike Hrvatske,

2) odgovarajuće stručne kadrove,

3) organizaciju rada i ustroj koji jamči trajno i kvalitetno obavljanje poslova,

3) odgovarajuću informatičku i tehničku podršku za obavljanje povjerenih poslova.

(3) Uvjete iz stavka 2. ovoga članka propisat će ministar nadležan za unutarnje poslove.

(4) Ministar nadležan za unutarnje poslove, utvrđuje način obavljanja i organiziranja vozačkih ispita te vođenje dokumentacije i evidencija o tim poslovima.

(5) Ovlaštena stručna organizacija na temelju propisa ministarstva nadležnog za unutarnje poslove svojim općim aktima utvrđuje način obavljanja poslova koji su joj povjereni te utvrđuje i vodi dokumentaciju i evidencije o poslovima koje obavlja. Opći akti objavljuju se u 'Narodnim novinama'.

(6) Poslove stručnog nadzora obavlja ovlaštena osoba stručne organizacije (ovlašteni nadzornik) koja je završila najmanje preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij prometnog smjera (cestovnog) te stekla odgovarajući naziv u skladu s posebnim zakonom, najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima osposobljavanja kandidata za vozače i najmanje tri godine radnog iskustva kao ovlašteni ispitivač na poslovima provedbe vozačkih ispita.

(7) Osoba iz stavka 6. ovoga članka mora imati položen stručni ispit. Program stručnog ispita te način njegove provedbe propisuje ministar nadležan za unutarnje poslove.

(8) Osoba iz stavka 6. ovoga članka ne može obavljati poslove stručnog nadzora ako je pravomoćno osuđena za kaznena djela protiv života i tijela, protiv slobode i prava čovjeka i građanina, protiv Republike Hrvatske, protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom, protiv spolne slobode i spolnog čudoređa, protiv imovine, protiv opće sigurnosti ljudi i imovine i sigurnosti prometa, protiv vjerodostojnosti isprava, protiv javnog reda, protiv službene dužnosti, koja se progone po službenoj dužnosti ili se protiv njih vodi kazneni postupak za ta djela odnosno ako je pravomoćno osuđena za prekršaj iz ovoga Zakona za koje je propisana kazna zatvora.

(9) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako povjerene poslove ne obavlja stručno ili ih obavlja suprotno odredbama ovoga članka.

(10) Za prekršaj iz ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom od 1.500,00 do 5.000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi.«

»Članak 207.

(1) Vozački ispit provodi se u ispitnim centrima koje određuje ministar nadležan za unutarnje poslove.

(2) Ispitni centri, u smislu ovoga Zakona, su podružnice stručne organizacije.«

7.1. U odnosu na članak 201. ZSPNC-a predlagatelj navodi: »Nedopustivo je da su u registar autoškola, upisane autoškole sa statusnim oblikom udruga građana ili drugim statusnim oblikom i da istovremeno imaju status ispitnog centra, da imaju javne ovlasti i da se bave djelatnošću osposobljavanja kandidata kao i ostale autoškole«. Pri tome ističe da su u registru registrirane različite vrste autoškola: autoškole statusnog oblika udruge građana autoklubova udruženih u Hrvatski autoklub, autoškole statusnog oblika obrta, autoškole statusnog oblika d. o. o. i autoškole statusnog oblika d. d. U odnosu na članak 206. ZSPNC-a, predlagatelj prigovara tome što su poslovi

organiziranja i provođenja vozačkih ispita i stručnog nadzora nad radom autoškola povjereni ovlaštenoj stručnoj organizaciji, jer su svi ti poslovi u praksi povjereni istom tijelu, Hrvatskom autoklubu, na temelju Pravilnika Hrvatskog autokluba o organiziranju i provođenju vozačkih ispita (»Narodne novine« broj 33/09.) i Pravilnika Hrvatskog autokluba o stručnom nadzoru nad radom autoškola (»Narodne novine« broj 33/09.). U odnosu na članak 207. ZSPNC-a, predlagatelj spornom smatra činjenicu da autoklubovi imaju status ispitnog centra, jer su podružnice stručne organizacije zapravo podružnice Hrvatskog autokluba, u smislu mjerodavnih podzakonskih odredbi.

Predlagatelj je mišljenja da su autoškole statusnog oblika udruga građana autoklubova udruženih u Hrvatski autoklub stavljene u neopravdano nejednak pravni položaj u odnosu na ostale autoškole »jer ... autoklubovi imaju javne ovlasti kao udruge građana a imaju autoškole i bave se osposobljavanjem vozača kao i ostale autoškole, udruženi u stručnu organizaciju Hrvatski autoklub, koja ima javne ovlasti pa tako provodi ispite u svojim i ostalim autoškolama i vrši stručni nadzor svojih i ostalih autoškola, što je nespojivo u jednoj osobi«. Smatra da su i građani koji pohađaju autoškolu autokluba koji ima status ispitnog centra u povoljnijem položaju od građana koji pohađaju ostale autoškole, jer ti građani moraju ići na ispit u drugu sredinu, različitu od »svoje« autoškole.

Zbog toga smatra da su osporene zakonske odredbe u nesuglasnosti s člancima 3. (u dijelu koji se odnosi na jednakost i vladavinu prava), 14. stavkom 2., 26. i 49. stavicima 1. i 2. Ustava.

7.2. U konkretnom slučaju mjerodavna su načela vladavine prava i pravne sigurnosti objektivnog pravnog poretka u području cestovnog prava.

Prijedlog nije osnovan.

7.3. Predlagatelj je istim podneskom ujedno osporio ustavnost i zakonitost Pravilnika Hrvatskog autokluba o organiziranju i provođenju vozačkih ispita, navedenog u točki 7.1. odjeljku 1. obrazloženja ovog rješenja (»Narodne novine« broj 33/09.; u daljnjem tekstu: PoPVI/09).

Na temelju članka 206. stavka 5. i 304. ZSPNC-a i Pravilnika o načinu obavljanja i organiziranja vozačkih ispita te načinu izdavanja i oduzimanja dopuštenja ovlaštenom ispitivaču (»Narodne novine« broj 155/08.), Upravni odbor Hrvatskog autokluba donio je navedeni PoPVI/09 i Pravilnik Hrvatskog autokluba o stručnom nadzoru nad radom autoškola (»Narodne novine« broj 33/09.), kojim su propisana ovlaštenja tog tijela u provođenju, uz ostalo, osiguranja rada autoškola u skladu s propisima i poboljšanja razine sigurnosti prometa na cestama.

Polazeći od svoje stvarne nadležnosti, Ustavni sud nije u konkretnom ustavnosudskom postupku razmatrao predlagateljeve prigovore koji se odnose na PoPVI/09. Taj dio predlagateljevih prigovora izdvojen je u predmet broj: U-II-27469/2009 i ustupljen Visokom upravnom sudu Republike Hrvatske, u skladu s njegovom stvarnom nadležnošću u postupcima apstraktne ocjene općih akata pravnih osoba s javnim ovlastima.

7.4. Ustavni sud primjećuje da su svi prigovori predlagatelja usmjereni prema činjenici da su poslovi organiziranja i provođenja vozačkih ispita te stručnog nadzora nad radom autoškola u praksi povjereni istom tijelu, tj. Hrvatskom autoklubu. Ti prigovori očito nisu vezani uz sam ZSPNC, jer zakon upućuje općenito na »ovlaštenu stručnu organizaciju«, ne konkretizirajući je. S druge strane, predlagatelj nije naveo razloge koji bi osnovano upućivali na eventualnu nesuglasnost s Ustavom članka 206. stavka 1. ZSPNC-a u dijelu koji propisuje da ovlaštenu stručnu organizaciju određuje nadležno ministarstvo na temelju javnog natječaja. U takvoj situaciji Ustavni sud ocjenjuje predlagateljeve prigovore u odnosu na ZSPNC bespredmetnim.

Ustavni sud utvrđuje da su osporeni zakonski članci u suglasnosti s načelima vladavine prava i pravne sigurnosti objektivnog pravnog poretka u području cestovnog prava.

C) Članak 220. ZSPNC-a

8. Suglasnost s Ustavom članka 220. stavka 5. ZSPNC-a (u odjeljku »Stjecanje prava na upravljanje vozilima«) osporava Ante Juričev.

Članak 220. stavak 5. ZSPNC/08 glasio je:

»Članak 220.

(...)

(5) Vozač kojem je izdana vozačka dozvola za upravljanje vozilom A2 kategorije ima pravo upravljati vozilima A1 kategorije, a vozaču kojem je izdana vozačka dozvola A kategorije ima pravo upravljati vozilima A1 i A2 kategorije.«

Članak 12. ZSPNC/13 glasi:

»Članak 12.

Članak 220. mijenja se i glasi:

'Nijedna osoba ne može imati više od jedne vozačke dozvole.'«

8.1. Iz sadržaja prijedloga može se zaključiti da predlagatelj spornom smatra stipulaciju članka 220. stavka 5. ZSPNC/08, navodeći primjer svoga sina rođenog 1990. koji je položio vozački ispit A1 kategorije za vrijeme važenja ranijeg Zakona o sigurnosti prometa na cestama (»Narodne novine« broj 105/04.). Predlagatelj je mišljenja da bi sinu nakon navršene 18. godine života trebalo priznati pravo na upravljanje vozilom A kategorije bez polaganja vozačkog ispita, što, međutim, ZSPNC/08 ne omogućava.

Predlagatelj smatra da je zbog toga članak 221. stavak 5. ZSPNC/08 u nesuglasnosti s načelom jednakosti.

8.2. U konkretnom slučaju mjerodavna su načela vladavine prava i pravne sigurnosti objektivnog pravnog poretka u području cestovnog prava.

Prijedlog nije osnovan.

8.3. Na temelju članka 220. stavka 5. Zakona o sigurnosti prometa na cestama iz 2004., osoba koja je stekla pravo na upravljanje vozilom A1 kategorije je nakon navršene 18. godine života automatski stekla pravo i na upravljanje vozilom A kategorije bez polaganja vozačkog ispita.

Osporeni članak 221. ZSPNC-a izmijenjen je 2013. godine na način opisan u točki 8. obrazloženja ovog rješenja.

Prema Zakonu o sigurnosti prometa na cestama iz 2004. i ZSPNC-u, kategorije vozila A i A1 odnosile su se na vozila na dva kotača:

- kategorija A1: motocikli radnog obujma motora do 125 cm³ i snage motora do 11 kW, i
- kategorija A: motocikli sa ili bez bočne prikolice.

Međutim, člankom 217. ZSPNC/13 vozilima na dva kotača dodana je i međukategorija A2. To su motocikli čija snaga ne prelazi 35 kW i čiji omjer snaga/masa ne prelazi 0,2 kW/kg, a ne potječu od vozila čija je snaga dvostruko veća i više.

Sukladno tome, stupanjem na snagu ZSPNC/13 došlo je do nove klasifikacije vozila A, koja unutar sebe sada ima tri međuklasifikacije, ovisno o snazi/jačini motocikla. Time je došlo do supstancijalno drugačije klasifikacije motocikala, što onemogućuje ustavnopravnu usporedbu novog modela s ranijim modelom klasifikacije vozila na dva kotača/motocikala.

8.4. Ustavni sud ima u vidu da je u slučaju kategorija A i A1 riječ o nižoj i višoj kategoriji vozila na dva kotača ovisno o njihovoj jačini.

Prema ocjeni Ustavnog suda, zakonodavac je na temelju ustavnog ovlaštenja iz članka 2. stavka 4. točke 1. Ustava mogao unutar iste kategorije vozila na dva kotača urediti nove, strože uvjete za upravljanje višom kategorijom vozila na dva kotača.

Ustavni sud utvrđuje da je članak 220. ZSPNC-a u suglasnosti s načelima vladavine prava i pravne sigurnosti objektivnog pravnog poretka u području cestovnog prava.

D) Članak 250. ZSPNC-a

9. Suglasnost s Ustavom članka 250. stavaka 1., 2., 5., 6., 8., 9., 10., 11. i 12. ZSPNC-a (u odjeljku »Registracija motornih i priključnih vozila«) osporavaju Dubravko Zeljko i Marijan Madunić.

Članak 250. ZSPNC u osporenom dijelu glasi:

»Članak 250.

(1) Vlasnik vozila, koji ne izvrši produženje važenja prometne dozvole u roku od 15 dana od dana isteka važenja prometne dozvole dužan je odjaviti vozilo, donijeti prometnu dozvolu radi poništenja i vratiti registarske pločice policijskoj upravi, odnosno policijskoj postaji koja vozilo vodi u evidenciji.

(2) Vlasnik vozila dužan je u roku od 15 dana od prodaje vozila odjaviti vozilo, donijeti prometnu dozvolu radi poništenja i vratiti registarske pločice policijskoj upravi, odnosno policijskoj postaji koja vozilo vodi u evidenciji.

(...)

(5) Vlasnik vozila dužan je u roku od 30 dana odjaviti registrirano vozilo te donijeti prometnu dozvolu radi poništenja i vratiti registarske pločice ako je vozilo uništeno ili otpisano ili ako je vozilo otuđeno ili nestalo.

(6) Odredbe stavka 1. ovoga članka ne odnose se na vlasnike vozila iz članka 249. ovoga Zakona osim vozila koja se moraju privremeno registrirati u skladu s odredbom stavka 2. članka 249. ovoga Zakona.

(...)

(9) Za odjavu vozila, koje po propisima o gospodarenju otpadnim vozilima nije otpadno vozilo, vlasnik vozila dužan je uz prometnu dozvolu i registarske pločice priložiti i izjavu o mjestu čuvanja vozila.

(10) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna ili fizička osoba obrtnik ako postupi suprotno odredbama ovoga članka.

(11) Za prekršaj iz ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom od 1.500,00 do 5.000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi i u tijelu državne vlasti ili tijelu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

(12) Novčanom kaznom u iznosu od 700,00 kuna kaznit će se za prekršaj vlasnik vozila ako postupi suprotno odredbama ovoga članka.«

9.1. Dubravko Zeljko spornim smatra što vlasnik vozila mora vratiti registarske pločice bez prava na naknadu tržišne vrijednosti. Navodi da Centar za vozila Hrvatske kod registracije vozila prodaje registarske pločice uz naplatu od 76,00 kn, a njihovo izdavanje 25,58 kn. Predlagatelj je mišljenja da je time stekao pravo vlasništva registarske pločice. Zbog toga smatra da je osporeni dio članka 250. ZSPNC-a u nesuglasnosti s člancima 48. stavkom 1. i 50. stavkom 1. Ustava te načelom ustavnosti. Marijan Madunić u bitnome ponavlja razloge prvopredlagatelja i osporava članak 250. stavke 1. i 12. ZSPNC-a. Smatra također da se osporenim zakonskim odredbama diskriminiraju građani koji »jednostavno u prekratkom zakonskom i vremenskom roku nisu u mogućnosti nabaviti zamjenski dio za vozilo niti ga zamijeniti da bi vozilo moglo proći tehnički pregled«.

9.2. U konkretnom slučaju mjerodavna su načela vladavine prava i pravne sigurnosti objektivnog pravnog poretka u području cestovnog prava.

Prijedlozi nisu osnovani.

9.3. Ministarstvo je u očitovanju broj: 511-01-152-6440/2-2011 od 15. veljače 2011. navelo:

»Odredbom članka 238. stavka 1. Zakona o sigurnosti prometa na cestama ... propisano je da motorna i priključna vozila smiju sudjelovati u prometu na cesti ako su registrirana i ako imaju važeću prometnu dozvolu, a vozila registrirana u Republici Hrvatskoj ako imaju i važeću knjižicu vozila.

Odredbom članka 242. stavka 1. i 2. navedenog Zakona propisano je da se registrirati mogu samo ona motorna i priključna vozila za koja se na tehničkom pregledu utvrdi da su ispravna i da se za registrirano vozilo izdaju prometna dozvola, registarske pločice i knjižica vozila.

Nadalje, odredbom članka 243. stavka 1. Zakona o sigurnosti prometa na cestama propisano je da se za registrirana vozila izdaje jedna od propisanih vrsta registarskih pločica.

Odredbom članka 60. stavka 2. Zakona o općem upravnom postupku ('Narodne novine', broj: 47/09), propisano je da se pod javnim ispravama u smislu tog Zakona smatraju isprave koje su izdali nadležni sudovi ili javnopravna tijela u granicama svoje nadležnosti i u propisanom obliku te da javne isprave dokazuju ono što se njima utvrđuje ili potvrđuje.

Registarske pločice su po svojim svojstvima javna isprava.

Nadalje, redoviti tehnički pregled vozila se sukladno odredbi članka 256. stavku 1. i 2. Zakona o sigurnosti prometa na cestama obavljaju, za nova vozila tijekom mjeseca u kojem ističe rok od 24 mjeseca od prvog tehničkog pregleda i registracije vozila, a za vozila stara dvije ili više godina, tijekom svakog 12. mjeseca od posljednjeg redovitog tehničkog pregleda.

Odredbom članka 2. stavka 1. točke 89. navedenog Zakona propisano je da je prometna dozvola javna isprava koju je izdalo nadležno državno tijelo i kojom se dokazuje pravo označavanja određenog vozila određenim registarskim pločicama i vlasništvo tih pločica i druge osobine i značajke vozila te ispunjavanje ostalih uvjeta za sudjelovanje u prometu.

Dakle, pravo korištenja registarskih pločica, odnosno pravo označavanja određenog vozila registarskim pločicama nije samostalno pravo već je vezano uz važeću prometnu dozvolu.

Posjedovanje registarskih pločica je dokaz prava na sudjelovanje vozila u prometu. Istekom važenja prometne dozvole prestaje pravo korištenja registarskih pločica.

U slučaju da po isteku važenja prometne dozvole ne postoji obveza vraćanja registarskih pločica, otvara se mogućnost da se registarske pločice koriste na nepripadajućem vozilu, na vozilu koje je tehnički neispravno što uvelike ugrožava sigurnost prometa na cestama, a što bi bilo u suprotnosti s obvezom ovoga Ministarstva koje je nadležno da osigurava uvjete za siguran promet na cestama.

Nadalje, odredbom članka 39. stavka 6. Pravilnika o registraciji i označavanju vozila ('Narodne novine', broj: 151/08, 89/10 i 104/10), propisano je da nadležno tijelo na zahtjev vlasnika registarskih pločica čuva registarske pločice 90 dana od dana odjave što znači da je u tom roku omogućeno

vlasniku da ponovno registrira odjavljeno vozilo s tim pločicama ili da ih prenese na drugo vozilo u svom vlasništvu.

U vezi navoda predlagatelja da niti u jednoj državi članici Europske unije ne postoji takva ili slična odredba ističemo da i druge države propisuju obvezu povrata registarskih pločica prilikom odjave vozila primjerice Zakon o varnosti cestnoga prometa Republike Slovenije.

Usporedbe radi navodimo da se i druge javne isprave kojima je istekao rok važenja (osobna iskaznica i putovnica) poništavaju.«

9.4. Predlagateljevi navodi nisu ustavnopravno relevantni. Naime, vlasništvo određenog vozila nije u korelaciji s vlasništvom pripadajuće registarske pločice, jer se njome samo dokazuje pravo osobe da bude sudionik u prometu. U konkretnom slučaju riječ je, stoga, o pravu na korištenje registarske pločice kao javne isprave, koje je funkcionalno povezano s pravom na prometnu dozvolu. Stoga se svrha poništenja registarske pločice može pravilno tumačiti jedino u ukupnosti odredaba ZSPNC-a. Ustavni sud prihvaća tvrdnje predlagatelja da je registarska tablica po svojoj naravi predmet/stvar, pa je time podobna za pravo vlasništva. Međutim, zbog svoje javne funkcije registarska pločica u prvom je redu javna isprava. Stoga ne podliježe jamstvu prava vlasništva iz članka 48. stavka 1. Ustava.

Ustavni sud utvrđuje da je članak 250. ZSPNC-a u osporenom dijelu u suglasnosti s načelima vladavine prava i pravne sigurnosti objektivnog pravnog poretka u području cestovnog prava.

E) Članci 181., 282., 294. i 309. ZSPNC-a

10. Suglasnost s Ustavom članaka (prema sadržaju prijedloga) 181. stavaka 1., 2., 3., 6., 8. i 9., 282. stavaka 1., 3. i 4., 294. stavka 3. i 309. ZSPNC-a osporava Slavko Brođanac.

10.1. Članak 181. stavci 1., 2., 3., 6., 8. i 9. ZSPNC/08 (u odjeljku »Dužnosti u slučaju prometne nesreće«), u pročišćenom tekstu kojeg je za ovu priliku izradio Ustavni sud nakon donošenja ZID-a ZSPNC/11, glasi:

»Članak 181.

(1) Policijski službenik koji obavlja očevid prometne nesreće u kojoj je nastala materijalna šteta, podvrgnut će sudionike prometne nesreće ispitivanju pomoću odgovarajućih sredstava i aparata, radi provjere ima li u organizmu alkohola, droga ili lijekova koji utječu na psihofizičke sposobnosti i na sposobnosti upravljanja vozilima. Ako se tim ispitivanjem utvrdi da sudionik ima u organizmu droga ili lijekova koji utječu na psihofizičke sposobnosti i na sposobnosti upravljanja vozilima, policijski službenik odvest će ga u zdravstvenu ustanovu na liječnički pregled te na uzimanje krvi i urina radi analize.

(2) Ako u prometnoj nesreći ima ozlijeđenih osoba, policijski službenik koji obavlja očevid prometne nesreće podvrgnut će sudionike prometne nesreće ispitivanju na način kako je to propisano u stavku 1. ovoga članka. Ako sudionik odbije ispitivanje ili se tim ispitivanjem utvrdi da ima u organizmu alkohola, droga ili lijekova koji utječu na psihofizičke sposobnosti i na sposobnosti upravljanja vozilima, policijski službenik će narediti liječnički pregled te uzimanje krvi i urina radi analize.

(3) Ako u prometnoj nesreći ima poginulih osoba, policijski službenik koji obavlja očevid prometne nesreće naredit će da se vozaču vozila koje je sudjelovalo u prometnoj nesreći uzme krv i urin kako bi se utvrdilo ima li u organizmu alkohola, droga ili lijekova koji utječu na psihofizičke sposobnosti i na sposobnosti upravljanja vozilima, a drugim sudionicima prometne nesreće naredit će uzimanje krvi i urina nakon što se odgovarajućim sredstvima ili aparatima ili stručnim pregledom utvrdi u organizmu prisutnost alkohola, droga ili lijekova koji utječu na psihofizičke sposobnosti i na sposobnosti upravljanja vozilima.

(..)

(6) Osoba za koju se ispitivanjem na jedan od načina propisanim ovim člankom utvrdi da u organizmu ima alkohola, droga ili lijekova koji utječu na psihofizičke sposobnosti i na sposobnosti upravljanja vozilima, snosi troškove ispitivanja.

(...)

(8) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 kuna ili kaznom zatvora u trajanju do 60 dana kaznit će se za prekršaj osobe iz stavka 1. ovoga članka koje se odbiju podvrgnuti ispitivanju pomoću odgovarajućih sredstava i aparata, radi provjere ima li u organizmu alkohola, droga ili lijekova koji utječu na psihofizičke sposobnosti i na sposobnosti upravljanja vozilima ili ako odbije otići na liječnički pregled te na uzimanje krvi i urina radi analize.

(9) Osobe iz stavka 2. i 3. ovoga članka koje odbiju otići na liječnički pregled te na uzimanje krvi i urina radi analize prisilno će se odvesti.«

10.2. Članak 282. stavci 1., 3. i 4. ZSPNC-a (smješten u glavi XI. u odjeljku »Posebne mjere za sigurnost prometa na cestama«, u pododjeljku 1. pod naslovom »Opće odredbe«) u pročišćenom tekstu glasi:

»Članak 282.

(1) Policijski službenik, obavljajući poslove iz članka 4. stavka 1. ovoga Zakona, može vozača i drugog sudionika u prometu na cesti podvrgnuti ispitivanju pomoću odgovarajućih sredstava i uređaja (alkometar i dr.), umjerenih prema propisima o mjerilima i mjeriteljskim uvjetima, radi utvrđivanja prisustva u organizmu alkohola, droga ili lijekova koji utječu na psihofizičke sposobnosti i na sposobnosti upravljanja vozilima, a potom, po potrebi, i odvesti u zdravstvenu ustanovu na vađenje krvi i uzimanje urina ili na liječnički pregled.

(...)

(3) Policijski službenik odvest će na vađenje krvi i uzimanje urina radi analize ili na liječnički pregled i osobu za koju se ispitivanjem utvrdi da u organizmu ima opojnih droga ili lijekova koji utječu na psihofizičke sposobnosti i na sposobnosti upravljanja vozilima, utvrđene odgovarajućim sredstvima ili uređajima.

(4) Osobe iz stavka 1., 2. i 3. ovoga članka dužne su postupati prema zahtjevima policijskog službenika.

(...)

10.3. Članak 294. stavak 3. ZSPNC-a (smješten u pododjeljku 3. pod naslovom »Posebne odredbe o prekršajima«) glasi:

»Članak 294.

(...)

3) Radi osiguranja izvršenja kazne ili zaštitne mjere, odnosno osiguranja nazočnosti u prekršajnom postupku, policijski službenik može osobi koja nema prebivalište ili stalni boravak u Republici Hrvatskoj narediti mjeru opreza privremenog oduzimanja putne ili druge isprave za prelazak državne granice, do prestanka razloga, a najduže osam dana.

(...)

10.4. Članak 309. ZSPNC-a (smješten u glavi XII. u odjeljku »Prijelazne i završne odredbe«) glasi:

»Članak 309.

Stupanjem na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o sigurnosti prometa na cestama ('Narodne novine', br. 105/04.) osim odredbi o zaštitnim mjerama zabrane upravljanja motornim vozilom i negativnim bodovima propisanim za prekršaje iz toga Zakona počinjene do 31. prosinca 2007.«

10.5. U odnosu na članak 181. ZSPNC-a, predlagatelj smatra da treba razlikovati osobe »koje priznaju rezultate ispitivanja te ne traže liječnički pregled i analizu« od osoba koje »negiraju rezultate ispitivanja i traže uzimanje uzoraka i analizu istih, te to trebaju i platiti«. Mišljenja je da se te osobe »na neki način lišava slobode« od strane policijskog službenika, što je u suprotnosti s člankom 16. Ustava. Predlagatelj razlikuje postupke prema osobama pod utjecajem alkohola i lijekova, smatrajući da je između njih napravljena neopravdana razlika, čime su osporene zakonske odredbe u nesuglasnosti s načelom vladavine prava. U odnosu na članak 294. stavak 3. ZSPNC-a, predlagatelj navodi da Prekršajni zakon (»Narodne novine« broj 107/07., 39/13. i 157/13.) »prilikom propisivanja mjera opreza nema graničenja na osobe koje imaju ili nemaju prebivalište ili stalni boravak u RH, dok Zakon o sigurnosti prometa razlikuje ove osobe«, što je u nesuglasnosti s člankom 26. Ustava. Konačno, u odnosu na članak 309. ZSPNC-a, predlagatelj smatra da su njime »stavljene u bolji položaj svi počinitelji prekršaja za koje su propisani bodovi i zaštitna mjera zabrane upravljanja u vremenu od 01.01.2008. do 17.06.2008. u odnosu na počinitelje ovih prekršaja do 31.12.2007.«, jer ZSPNC povoljnije uređuje sustav kazni i mjeru zabrane upravljanja vozilom, što je, drži, u nesuglasnosti s člankom 31. Ustava.

10.6. U konkretnom slučaju mjerodavna su načela vladavine prava i pravne sigurnosti objektivnog pravnog poretka u području cestovnog prava.

Prijedlog nije osnovan.

10.7. Prekršajni zakon je osnovni zakon u odnosu na prekršaje i prekršajne sankcije.

Ustavnopravnu narav, svrhu i posljedice propisivanja prekršaja i prekršajnih sankcija Ustavni sud je utvrdio u rješenju broj: U-I-4433/2007 i dr. od 19. lipnja 2009.

ZSPNC je posebni zakon kojim se razrađuju odredbe osnovnog zakona na način pobliže opisan i u osporenim zakonskim odredbama.

10.8. Ministarstvo je u očitovanju broj: 511-01-152-25551/2-09 od 19. svibnja 2009. u odnosu na članak 181. ZSPNC-a navelo:

»... držimo da se u postupanju policije sukladno odredbi članka 181. Zakona o sigurnosti prometa na cestama ... ne radi ni o kakvom lišavanju slobode osoba kod kojih se utvrđuje točna koncentracija alkohola odnosno prisutnost droga u organizmu. Naglašavamo da niti sam predlagatelj nema dvojbi o opravdanosti i ustavnosti takvog postupanja prema osobama koje negiraju rezultat alkotesta odnosno testa na prisutnost droga kojeg provodi policija na mjestu prometne nesreće, ali pogrešno drži da je takvo postupanje prema osobama koje priznaju rezultat alkotesta odnosno testa na prisutnost droga neustavno, vjerojatno, ne znajući da je za utvrđivanje točne količine alkohola u organizmu odnosno prisutnosti droga nužan liječnički pregled, što je od iznimne važnosti za kasniji, eventualni, sudski postupak te su, u tom smislu, odredba članka 181. Zakona o sigurnosti prometa na cestama u potpunosti u suglasnosti s odredbom članka 16. Ustava ...«

U odnosu na članak 282. ZSPNC-a, Ministarstvo je navelo:

»Naime, nejasno je protivno kojoj odredbi Ustava Republike Hrvatske podnositelj smatra odredbu članka 282. Zakona o sigurnosti prometa na cestama, s obzirom da predlagatelj u većem dijelu svojeg prijedloga, govori o razlikama između odredaba članka 199. i 282. Zakona o sigurnosti prometa na cestama i izlučivanju alkohola iz organizma, što ocjenjujemo potpuno irelevantnim, sa stajališta ustavnosudskog postupka.«

U odnosu na članak 294. ZSPNC-a, Ministarstvo je navelo:

»Odredba članka 294. Zakona o sigurnosti prometa na cestama, nije u suprotnosti s odredbom članka 26. Ustava Republike Hrvatske jer ne propisuje nikakvu nejednakost između hrvatskih državljana i stranaca u postupku pred sudovima i drugim državnim tijelima. Odredba samo propisuje kada će policijski službenik odrediti konkretnu mjeru opreza (radi osiguranja nazočnosti okrivljenika u postupku, sprječavanja okrivljenika da čini nove prekršaje ili da spriječi ili oteža dokazivanje u postupku), a temeljem ovlasti iz Prekršajnog zakona 'Narodne novine' broj 107/2007.«

U odnosu na članak 309. ZSPNC-a, Ministarstvo je navelo:

»... držimo da navedena odredba članka 309. Zakona o sigurnosti prometa na cestama nije protivna odredbi članka 31. stavka 1. Ustava Republike Hrvatske, jer ni na koji način ne krši načelo obvezne primjene blažeg zakona, ustanovljenog Ustavom. Odredbe Prekršajnog zakona, koji je lex maior prekršajnog prava u Republici Hrvatskoj, primjenjuju se na sve prekršaje i prekršajne postupke koji se vode pred hrvatskim sudovima te načelo obavezne primjene blažeg zakona, ustanovljeno Ustavom i Prekršajnim zakonom, zapravo, niti ne može biti povrijeđeno jednim propisom kao što je Zakon o sigurnosti prometa na cestama.«

10.8.1. Hrvatski auto klub je u očitovanju broj: 5072 od 8. svibnja 2009. u odnosu na članak 181. ZSPNC-a naveo:

»U vezi s navodima predlagatelja Hrvatski autoklub smatra da je predlagatelj, predlažući pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti članka 181. Zakona previdio činjenicu da za pouzdano i nedvojbeno utvrđivanje količine alkohola, opojnih droga ili lijekova koji se ne smiju uzimati za vrijeme vožnje nije dostatno ispitivanje pomoću odgovarajućih sredstava i aparata već je neophodno uzimanje krvi i urina radi analize, te da zbog toga krivo zaključuje o neustavnosti citirane odredbe Zakona.«

U odnosu na članak 294. stavak 3. ZSPNC-a, Hrvatski autoklub je naveo:

»U odnosu na navode predlagatelja Hrvatski autoklub smatra da je odredba članka 294. st. 3. Zakona o sigurnosti prometa na cestama jasan izraz ovlaštenja policijskog službenika radi osiguranja izvršenja kazne ili zaštitne mjere odnosno osiguranja nazočnosti u prekršajnom postupku, temeljen na članku 130. st. 6. Prekršajnog zakona, te da nije u neskladu s odredbom čl. 26. odnosno odredbom čl. 14. Ustava Republike Hrvatske.«

10.9. U slučajevima opisanim člankom 181. ZSPNC-a riječ je o ovlaštenjima policijskog službenika kod očevida nakon prometne nesreće u kojoj ima poginulih, ozlijeđenih ili je nastala materijalna šteta. Ta ovlaštenja ne mogu se niti s jednog relevantnog ustavnopravnog aspekta dovesti u vezu s predlagateljevim stajalištem o lišenju slobode sudionika prometne nesreće, za kojeg je policijski službenik tijekom očevida utvrdio da u organizmu ima alkohola, droga ili lijekova koji utječu na psihofizičke sposobnosti i na sposobnost upravljanja vozilom.

Naime, riječ je o jednoj vrsti ograničenja kretanja s time da je to ograničenje kratkotrajno i ima legitimni cilj: izvršenje točno određene radnje, liječničkog pregleda u zdravstvenoj ustanovi radi analize krvi i urina. Prema ocjeni Ustavnog suda, javni interes u konkretnom slučaju prevladava, jer za

provođenje obveznog liječničkog pregleda postoje opravdani razlozi. U tom smislu predlagateljevo razlikovanje osoba koje priznaju ili ne priznaju rezultate ispitivanja postojanja alkohola, droga ili određenih lijekova u organizmu nije ustavnopravno relevantno.

10.9.1. Predlagateljevi razlozi kojima osporava ustavnost članka 282. ZSPNC-a nisu ustavnopravno relevantni, jer već i po naravi stvari određeni lijekovi (znatno) utječu na psihofizičke sposobnosti i sposobnost upravljanja vozilom. Stoga je u prvom redu radi osiguranja sigurnosti vozača i svih sudionika u prometu te njihovog eventualnog kažnjavanja potrebno ustanoviti koncentraciju lijekova u krvi.

10.9.2. U odnosu na osporavanje članka 294. ZSPNC-a, predlagatelj pogrešno uspoređuje ovlasti koje slijede iz Prekršajnog zakona i ZSPNC-a, jer je riječ o osnovnom i posebnom zakonu (usp. točku 10.7. obrazloženja ovog rješenja). Stoga predlagateljevi razlozi nisu ustavnopravno relevantni.

10.9.3. U Prijedlogu ZSPNC-a s Konačnim prijedlogom (P.Z.E. br. 39, str. 7.), u odnosu na razloge usklađivanja ZSPNC-a s Prekršajnim zakonom koji se odnose na zaštitne mjere i negativne bodove (članak 309. ZSPNC-a), navedeno je:

»Naime, određene odredbe važećeg Zakona nisu primjenjive zbog neusklađenosti sa odredbama Prekršajnog zakona, koji je stupio na snagu 1. siječnja 2008. godine. Prekršajnim zakonom izmijenjen je način određivanja zaštitnih mjera koje sada određuje isključivo sud fakultativno, odnosno ocjenjujući okolnosti svakog pojedinog slučaja, dok je važećim Zakonom o sigurnosti prometa na cestama propisana obvezna primjena zaštitnih mjera za pojedine prekršaje. Sukladno prijelaznim i završnim odredbama Prekršajnog zakona, takve odredbe Zakona o sigurnosti prometa na cestama ne mogu se primijeniti. Također, izmijenjena je pravna priroda negativnih bodova, koji se sukladno Prekršajnom zakonu zovu negativni prekršajni bodovi i prestaju biti zaštitna mjera, a postaju pravna posljedica osude. Nadalje, sukladno odredbama Prekršajnog zakona, za pojedini prekršaj moguće je odrediti najviše tri negativna prekršajna boda, dok je odredbama Zakona o sigurnosti prometa na cestama za pojedine prekršaje predviđeno izricanje pet negativnih bodova. Iz naprijed navedenih razloga, odredbe važećeg Zakona o sigurnosti prometa na cestama koje se tiču zaštitnih mjera i negativnih bodova, od dana stupanja na snagu Prekršajnog zakona, ne mogu se primjenjivati te je potrebno pristupiti hitnim izmjenama Zakona o sigurnosti prometa na cestama kako bi se omogućilo postupanje prema prekršiteljima.«

U konkretnom slučaju riječ je o promjeni zakonskog modela u vezi sa zaštitnim mjerama, negativnim bodovima i prekršajnim kažnjavanjem općenito. Imajući u vidu relevantne promjene u prekršajnom zakonodavstvu koje čine nužnim usklađivanje prometnocestovnog zakonodavstva s Prekršajnim zakonom, Ustavni sud utvrđuje da predlagateljevi navodi ni u tom dijelu prijedloga nisu ustavnopravno relevantni.

11. Slijedom navedenog, na temelju članka 43. stavka 1. Ustavnog zakona riješeno je kao u izreci ovog rješenja.

12. Objava ovog rješenja temelji se na članku 29. Ustavnog zakona.

Broj: U-I-4394/2008

U-I-27470/2009

U-I-1546/2010

U-I-2203/2010

U-I-6965/2010

U-I-6126/2011

U-I-5682/2013

Zagreb, 11. srpnja 2014.

USTAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE

Predsjednica

dr. sc. Jasna Omejec, v. r.

TEKST KOJI NIJE UŠAO U PROČIŠĆENI TEKST

**ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O SIGURNOSTI PROMETA NA
CESTAMA**

(„Narodne novine“, broj 74/11 od 01.07.2011.)

Članak 52.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

TEKST KOJI NIJE UŠAO U PROČIŠĆENI TEKST

**ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O SIGURNOSTI PROMETA NA
CESTAMA**

("Narodne novine", broj 80/13 od 28.06.2013.)

Članak 33.

Prometne dozvole i knjižice vozila važeće na dan stupanja na snagu ovoga Zakona i prometne dozvole i knjižice vozila izdane do stupanja na snagu Pravilnika iz članka 242. stavka 4. Zakona o sigurnosti prometa na cestama (»Narodne novine«, br. 67/08., 48/10. i 74/11.) mogu se koristiti do prve promjene vlasnika vozila ili do popunjavanja rubrike »Dozvola vrijedi do:« u prometnoj dozvoli.

Članak 34.

Vozačke dozvole važeće na dan stupanja na snagu ovoga Zakona mogu se koristiti do isteka roka na koji su izdane, a najduže do 19. siječnja 2033.

Članak 35.

Ministar nadležan za unutarnje poslove u suglasnosti s ministrom nadležnim za poslove prometa uskladit će Pravilnik o registraciji i označavanju vozila (»Narodne novine«, br. 151/08., 89/10. i 104/10.) s odredbama ovoga Zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona. Ministar nadležan za unutarnje poslove donijet će pravilnik iz članka 10. stavka 8. i članka 30. stavka 2. ovoga Zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona. Ministar nadležan za poslove obrane donijet će pravilnik iz članka 10. stavka 9. ovoga Zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 36.

Ovaj Zakon objavit će se u »Narodnim novinama«, a stupa na snagu danom pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji.

TEKST KOJI NIJE UŠAO U PROČIŠĆENI TEKST

**ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O SIGURNOSTI PROMETA NA
CESTAMA**

(„Narodne novine“, broj 92/14 od 28.07.2014.)

Članak 29.

Ministar nadležan za unutarnje poslove, u suglasnosti s ministrom nadležnim za poslove prometa, uskladit će Pravilnik o registraciji i označavanju vozila (»Narodne novine«, br. 151/08., 89/10., 104/10. i 83/13.) s odredbama ovoga Zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 30.

Postupci povodom zahtjeva za izdavanje vozačkih dozvola i zahtjeva za registraciju i označavanje motornih i priključnih vozila započeti prije stupanja na snagu ovoga Zakona dovršit će se prema odredbama Zakona o sigurnosti prometa na cestama (»Narodne novine«, br. 67/08., 48/10. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 74/11., 80/13. i 158/13. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske).

Članak 31.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

TEKST KOJI NIJE UŠAO U PROČIŠĆENI TEKST

**ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O SIGURNOSTI PROMETA NA
CESTAMA**

(„Narodne novine“, broj 64/15 od 10.06.2015.)

Članak 18.

Ovaj Zakon stupa na snagu prvoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.